

Utgiftsområde 16

Utbildning och universitetsforskning

Utgiftsområde 16 – Utbildning och universitetsforskning

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	7
2	Utbildning och universitetsforskning	13
2.1	Utgiftsområdets omfattning.....	13
2.1.1	Totala kostnader för utbildningsväsendet	14
2.2	Utgiftsutveckling.....	15
2.3	Mål för utgiftsområdet.....	19
2.4	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder övergripande för hela utgiftsområdet	19
2.5	Övergripande resultatredovisning för hela utgiftsområdet.....	20
2.6	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder för lärar- och förskollärarsituationen i skolväsendet	29
2.7	Resultatredovisning för lärar- och förskollärarsituationen i skolväsendet..	29
2.8	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	41
2.9	Politikens inriktning	42
2.9.1	Stärkt kompetensförsörjning.....	43
2.9.2	Stärkt lärar- och förskolläraryrkena.....	43
2.9.3	Fortsatt internationellt engagemang.....	44
3	Barn- och ungdomsutbildning.....	45
3.1	Mål för området.....	45
3.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	45
3.3	Resultatredovisning	46
3.3.1	Förskolan	46
3.3.2	Annan pedagogisk verksamhet.....	47
3.3.3	Förskoleklassen.....	48
3.3.4	Grundskolan.....	48
3.3.5	Anpassade grundskolan	57
3.3.6	Specialskolan	58
3.3.7	Sameskolan	58
3.3.8	Fritidshemmet.....	59
3.3.9	Gymnasieskolan.....	59
3.3.10	Anpassade gymnasieskolan	66
3.3.11	Kostnader för området Barn- och ungdomsutbildning	67
3.3.12	Andra bedömningsgrunder.....	68
3.4	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	69
3.5	Politikens inriktning	70
3.5.1	En förskola och skola på vetenskaplig grund som ger bättre förutsättningar att utvecklas och lära	70
3.5.2	En skola med fokus på kunskaper.....	71
3.5.3	En säker och trygg skolmiljö för alla barn, elever och personal....	73
3.5.4	Likvärdiga förutsättningar över hela landet.....	74
3.5.5	Skärpta villkor och en rätt till insyn i friskolesektorn	74
3.6	Budgetförslag.....	75
3.6.1	1:1 Statens skolverk.....	75
3.6.2	1:2 Statens skolinspektion.....	77
3.6.3	1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	78
3.6.4	1:4 Sameskolstyrelsen.....	80
3.6.5	1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	81
3.6.6	1:6 Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	84

3.6.7	1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola.....	85
3.6.8	1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.....	87
3.6.9	1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet.....	88
3.6.10	1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal.....	89
3.6.11	1:11 Skolforskningsinstitutet	90
3.6.12	1:12 Praktisknära skolforskning.....	91
3.6.13	1:13 Bidrag till lärarlöner.....	93
3.6.14	1:14 Särskilda insatser inom skolområdet.....	94
3.6.15	1:15 Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling.....	95
4	Kommunal vuxenutbildning och yrkeshögskola.....	97
4.1	Mål för området.....	97
4.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	97
4.3	Resultatredovisning.....	98
4.3.1	Komvux	98
4.3.2	Yrkeshögskolan.....	103
4.3.3	Övriga insatser	109
4.3.4	Andra bedömningsgrunder.....	110
4.4	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	111
4.5	Politikens inriktning	113
4.5.1	Vuxenutbildning ger fler möjlighet att komma i arbete	113
4.5.2	Det behövs fler utbildningsplatser inom gymnasiala yrkesutbildningar	113
4.5.3	En fortsatt utbyggnad av yrkeshögskolan	114
4.6	En tidigare bedömning om särskilda medel till yrkeshögskoleutbildning ändras.....	114
4.7	Budgetförslag.....	115
4.7.1	1:16 Bidrag till vissa studier	115
4.7.2	1:17 Statligt stöd till vuxenutbildning.....	115
4.7.3	1:18 Myndigheten för yrkeshögskolan	117
4.7.4	1:19 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning.....	118
5	Universitet och högskolor.....	121
5.1	Mål för området.....	121
5.2	Kort beskrivning av verksamhetsområdet.....	121
5.3	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	121
5.4	Resultatredovisning.....	122
5.5	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	135
5.6	Politikens inriktning	136
5.6.1	Utbildning och forskning för excellens och konkurrenskraft	136
5.6.2	Stärkt akademisk frihet	137
5.6.3	Kvalitet som bygger kunskap	137
5.6.4	Starka och robusta samhällen	138
5.6.5	Samhällets och näringslivets kompetensförsörjning.....	138
5.6.6	Forskningsanslagen ska i större utsträckning premiera excellens	141
5.7	Den årliga revisionens iakttagelser.....	141
5.8	Budgetförslag.....	143
5.8.1	2:1 Universitetskanslersämbetet.....	147
5.8.2	2:2 Universitets- och högskolerådet	147
5.8.3	2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	149
5.8.4	2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	150
5.8.5	2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	151
5.8.6	2:6 Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	152

5.8.7	2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	154
5.8.8	2:8 Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	155
5.8.9	2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	156
5.8.10	2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	157
5.8.11	2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	158
5.8.12	2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	159
5.8.13	2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	160
5.8.14	2:14 Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	161
5.8.15	2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	162
5.8.16	2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå	163
5.8.17	2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	164
5.8.18	2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	165
5.8.19	2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	167
5.8.20	2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	168
5.8.21	2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	169
5.8.22	2:22 Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	170
5.8.23	2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	171
5.8.24	2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	172
5.8.25	2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	173
5.8.26	2:26 Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	174
5.8.27	2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	175
5.8.28	2:28 Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	176
5.8.29	2:29 Malmö universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	177
5.8.30	2:30 Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	178
5.8.31	2:31 Mälardalens universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	179
5.8.32	2:32 Mälardalens universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	179
5.8.33	2:33 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	180
5.8.34	2:34 Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	181
5.8.35	2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	182

5.8.36	2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	183
5.8.37	2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	184
5.8.38	2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	185
5.8.39	2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	186
5.8.40	2:40 Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	186
5.8.41	2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	187
5.8.42	2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	188
5.8.43	2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	189
5.8.44	2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	190
5.8.45	2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	191
5.8.46	2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	192
5.8.47	2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	193
5.8.48	2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	193
5.8.49	2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	194
5.8.50	2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	195
5.8.51	2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	196
5.8.52	2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	197
5.8.53	2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	198
5.8.54	2:54 Konstfack: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	199
5.8.55	2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	200
5.8.56	2:56 Kungl. Konsthögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	201
5.8.57	2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	202
5.8.58	2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	202
5.8.59	2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	203
5.8.60	2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	204
5.8.61	2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	205
5.8.62	2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	206
5.8.63	2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet.....	207
5.8.64	2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor.....	209
5.8.65	2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor.....	211
5.8.66	2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning.....	214
5.8.67	2:67 Särskilda bidrag inom högskoleområdet.....	216

6	Forskning.....	217
6.1	Mål för området.....	217
6.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	217
6.3	Resultatredovisning.....	218
6.3.1	Finansiering av forskning och utveckling ökar i Sverige.....	218
6.3.2	Svensk forskningskvalitet är hög men den internationella konkurrensen ökar.....	219
6.3.3	Sverige är ett av världens främsta innovationsländer	221
6.3.4	Fördelning av statliga medel till forskning	221
6.3.5	Jämställdhet inom forskningen.....	222
6.3.6	Fri forskning av högsta kvalitet.....	223
6.3.7	Forskning för att möta samhällets utmaningar.....	223
6.3.8	Rymdforskning och rymdverksamhet.....	224
6.3.9	Forskningens infrastruktur.....	225
6.3.10	Förutsättningar för forskning av högsta kvalitet	227
6.3.11	Forskningssamarbete inom EU och andra internationella forskningssamarbeten	228
6.4	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	229
6.4.1	Svensk forskning i internationell jämförelse	229
6.4.2	Fri forskning av högsta kvalitet.....	230
6.4.3	Forskning för att möta samhällets utmaningar.....	230
6.4.4	Rymdforskning och rymdverksamhet.....	230
6.4.5	Forskningens infrastruktur.....	230
6.4.6	Förutsättningar för forskning av högsta kvalitet	231
6.4.7	Stärkt och strategiskt internationellt samarbete	231
6.5	Politikens inriktning	232
6.5.1	Sverige ska fortsatt vara en ledande forskningsnation.....	232
6.5.2	Excellent forskning	234
6.5.3	Forskning som grund för innovation och konkurrenskraft.....	235
6.5.4	Internationellt forskningssamarbete och ansvarsfull internationalisering	235
6.5.5	Forskningsinfrastruktur – en förutsättning för forskning av högsta kvalitet	236
6.5.6	Sveriges position som framstående rymdnation ska stärkas.....	236
6.6	Den årliga revisionens iakttagelser.....	237
6.7	Budgetförslag.....	237
6.7.1	3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	237
6.7.2	3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer.....	240
6.7.3	3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning.....	241
6.7.4	3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	242
6.7.5	3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning.....	244
6.7.6	3:6 Institutet för rymdfysik	245
6.7.7	3:7 Kungl. biblioteket.....	245
6.7.8	3:8 Polarforskningssekretariatet	246
6.7.9	3:9 Sunet.....	247
6.7.10	3:10 Överklagandenämnden för etikprövning.....	248
6.7.11	3:11 Etikprövningsmyndigheten	249
6.7.12	3:12 Nämnden för prövning av oredlighet i forskning	250
6.7.13	3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål.....	251
6.7.14	3:14 Gentekniknämnden	252
7	Anslag för gemensamma ändamål.....	253
7.1	Anslag för gemensamma ändamål	253
7.1.1	4:1 Internationella program	253
7.1.2	4:2 Avgift till Unesco och ICCROM.....	254
7.1.3	4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet.....	255
7.1.4	4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning.....	256

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026–2028 för anslaget 2:4 *Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift till en kunskaps- och innovationsplattform inom råvaror under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT Raw Materials) på högst 380 000 kronor (avsnitt 5.8.4).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026–2028 för anslaget 2:4 *Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift till Centre Européen de Calcul Atomique et Moléculaire (CECAM) på högst 380 000 kronor (avsnitt 5.8.4).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026–2028 för anslaget 2:6 *Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift till en kunskaps- och innovationsplattform inom klimatområdet under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT Climate-KIC) på högst 150 000 kronor (avsnitt 5.8.6).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026–2028 för anslaget 2:6 *Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift till en kunskaps- och innovationsplattform inom livsmedel under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT Foods) på högst 1 200 000 kronor (avsnitt 5.8.6).
5. Riksdagen godkänner att regeringen under 2026 beslutar om medlemskap i den belgiska juridiska personen EUTOPIA internationale vereniging zonder winstoogmerk (EUTOPIA IVZW) och bemyndigar regeringen att under 2026–2035 för anslagen 2:7 *Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* respektive 2:8 *Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift för universitetet på högst 1 000 000 kronor (avsnitt 5.8.7).
6. Riksdagen godkänner att regeringen under 2026 beslutar om medlemskap i Science Business Bryssel och bemyndigar regeringen att under 2026–2028 för anslaget 2:16 *Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift på högst 200 000 kronor (avsnitt 5.8.16).
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026–2028 för anslaget 2:18 *Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift till en kunskaps- och innovationsplattform inom råvaror under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT Raw Materials) på högst 380 000 kronor (avsnitt 5.8.18).
8. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026–2028 för anslaget 2:18 *Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift till en kunskaps- och innovationsplattform inom hälsa under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT Health) på högst 320 000 kronor (avsnitt 5.8.18).
9. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026–2028 för anslaget 2:18 *Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift till en kunskaps- och innovationsplattform inom it-området under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT Digital) på högst 420 000 kronor (avsnitt 5.8.18).
10. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026–2028 för anslaget 2:20 *Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift till en kunskaps- och innovationsplattform inom råvaror under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT Raw Materials) på högst 380 000 kronor (avsnitt 5.8.20).

11. Riksdagen godkänner att regeringen under 2026 beslutar om medlemskap i den belgiska juridiska personen European University for Customised Education Association internationale sans but licratif (EUNICE AISBL) och bemyndigar regeringen att under 2026–2035 för anslagen 2:21 *Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* respektive 2:22 *Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift för universitetet på högst 700 000 kronor (avsnitt 5.8.21).
12. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026 för anslaget 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor* besluta om kapitaltillskott till holdingbolag vid universitet och högskolor för finansiering av verksamhet som syftar till att främja kommersialisering av forskningsresultat och innovationer, inklusive idébanksmedel, på högst 52 000 000 kronor (avsnitt 5.8.65).
13. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag till European Spallation Source ERIC (ESS) på högst 470 000 000 kronor (avsnitt 6.7.1).
14. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om medlemsavgift till det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem (Euro-HPC) på högst 25 000 000 kronor (avsnitt 6.7.1).
15. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om kapitaltillskott till EISCAT AB på högst 5 000 000 kronor (avsnitt 6.7.1).
16. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2026 inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning enligt tabell 1.1.
17. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Tabell 1.1 Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag

1:1 Statens skolverk	1 406 011
1:2 Statens skolinspektion	676 633
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	894 052
1:4 Sameskolstyrelsen	68 698
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	5 493 885
1:6 Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	293 837
1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola	5 760 000
1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	206 720
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	130 582
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	1 109 526
1:11 Skolforskningsinstitutet	47 910
1:12 Praktisknära skolforskning	36 043
1:13 Bidrag till lärarlöner	4 875 000
1:14 Särskilda insatser inom skolområdet	173 418
1:15 Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling	9 364 600
1:16 Bidrag till vissa studier	17 525
1:17 Statligt stöd till vuxenutbildning	3 712 422
1:18 Myndigheten för yrkeshögskolan	202 724
1:19 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	4 420 166
2:1 Universitetskanslersämbetet	166 446

Anslag	
2:2 Universitets- och högskolerådet	320 330
2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 207 888
2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 619 766
2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 572 678
2:6 Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 748 425
2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 543 214
2:8 Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 941 779
2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 091 947
2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 978 453
2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 694 535
2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 349 615
2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 895 241
2:14 Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 199 667
2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	859 998
2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 973 459
2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 435 827
2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 207 400
2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	832 619
2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	530 237
2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	824 443
2:22 Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	311 502
2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 283 484
2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	429 188
2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	966 377
2:26 Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	356 479
2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	672 410
2:28 Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	311 638
2:29 Malmö universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 148 114
2:30 Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	330 179
2:31 Mälardalens universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	746 278
2:32 Mälardalens universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	309 021
2:33 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	317 252
2:34 Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	119 201
2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	235 787
2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	63 704
2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	131 447
2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	40 885
2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	611 787
2:40 Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå	119 515
2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	513 590
2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå	120 821
2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	564 285
2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå	128 297
2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	497 394
2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	115 343
2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	484 014
2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	108 153

Anslag	
2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	386 068
2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå	74 265
2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	456 387
2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå	104 446
2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	196 524
2:54 Konstfack: Forskning och utbildning på forskarnivå	25 943
2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	76 756
2:56 Kungl. Konsthögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	15 839
2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	156 768
2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Forskning och utbildning på forskarnivå	26 092
2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	509 279
2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	140 575
2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	47 704
2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	56 667
2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	4 415 760
2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	991 719
2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor	983 700
2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	3 039 108
2:67 Särskilda bidrag inom högskoleområdet	50 980
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	8 072 296
3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	420 061
3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning	212 500
3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	1 477 356
3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning	55 379
3:6 Institutet för rymdfysik	65 811
3:7 Kungl. biblioteket	509 048
3:8 Polarforskningssekretariatet	75 359
3:9 Sunet	49 183
3:10 Överklagandenämnden för etikprövning	5 809
3:11 Etikprövningsmyndigheten	58 495
3:12 Nämnden för prövning av oredlighet i forskning	16 091
3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål	89 495
3:14 Gentekniknämnden	5 145
4:1 Internationella program	81 589
4:2 Avgift till Unesco och ICCROM	32 186
4:3 Kostnader för Svenska Uneskorådet	11 906
4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning	24 543
Summa anslag inom utgiftsområdet	106 936 696

Tabell 1.2 Beställningsbemyndiganden

Tusental kronor

Anslag	Beställningsbemyndigande	Tidsperiod
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	1 468 000	2027–2035
1:6 Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	35 000	2027
1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola	2 886 000	2027
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	535 000	2027–2029
1:12 Praktisknära skolforskning	72 100	2027–2029
1:13 Bidrag till lärarlöner	2 426 000	2027
1:15 Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling	7 583 200	2027
1:17 Statligt stöd till vuxenutbildning	9 672 000	2027–2029
1:19 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	12 300 000	2027–2033
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	25 979 400	2027–2036
3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	2 808 900	2027–2031
3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	6 000 000	2027–2035
4:1 Internationella program	90 412	2027–2028
Summa beställningsbemyndiganden inom utgiftsområdet	71 856 012	

2 Utbildning och universitetsforskning

2.1 Utgiftsområdets omfattning

I det här avsnittet presenteras utgiftsområdets omfattning, det övergripande målet för utgiftsområdet och indikatorer för att följa upp målet. Den därpå följande resultatredovisningen är uppdelad på resultat för hela utgiftsområdet inklusive internationella frågor och resultat för lärar- och förskollärarsituationen i skolväsendet. Avsnittet avslutas med politikens inriktning för utgiftsområdets övergripande frågor. Utgiftsområdet omfattar 104 anslag. Den resultatredovisning som lämnas i budgetpropositionen bygger huvudsakligen på resultat från 2024.

Utgiftsområdet omfattar följande områden:

Barn- och ungdomsutbildning

- förskola
- annan pedagogisk verksamhet
- förskoleklass
- grundskola
- anpassad grundskola
- specialskola
- sameskola
- fritidshem
- gymnasieskola
- anpassad gymnasieskola.

Kommunal vuxenutbildning och yrkeshögskola

- kommunal vuxenutbildning
- utbildning inom yrkeshögskolan
- vissa andra utbildningar med enskilda huvudmän.

Universitet och högskolor

- högskoleutbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå vid universitet och högskolor med staten som huvudman
- forskning vid universitet och högskolor med staten som huvudman
- bidrag till högskoleutbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå vid enskilda utbildningsanordnare inom högskoleområdet
- bidrag till forskning vid enskilda utbildningsanordnare inom högskoleområdet.

Utgiftsområdet omfattar inte Sveriges lantbruksuniversitet som ingår i utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel och delar av utbildning och forskning vid Försvarshögskolan som ingår i utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap.

Forskning

- statlig finansiering av forskning och forskningsmyndigheter samt forskningsetik.

I utgiftsområdet ingår även myndigheter inom ovan nämnda områden. Vidare ingår medlemsavgifter till Unesco, verksamheten vid Kommittén Svenska Unescorådet och finansieringen av internationella kunskapsmätningar och utbildningsstatistik. Den verksamhet som bedrivs inom utgiftsområdet har flera huvudmän. Både kommuner och enskilda kan vara huvudmän för förskolan, fritidshemmet, annan pedagogisk verksamhet, förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och yrkeshögskolan. Kommuner kan vara huvudmän för kommunal vuxenutbildning (komvux). Regioner får vara huvudmän för gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och komvux. Staten är huvudman för specialskolan och sameskolan. Staten är också huvudman för universitet och högskolor, men det finns även ett antal enskilda utbildningsanordnare inom högskoleområdet.

2.1.1 Totala kostnader för utbildningsväsendet

De totala kostnaderna för utbildningsväsendet uppgick 2024 till 500 miljarder kronor, vilket utgör 7,8 procent av bruttonationalprodukten (BNP). Jämfört med 2023 har de totala kostnaderna för utbildningsväsendet ökat med drygt 24 miljarder kronor, medan andelen av BNP är på samma nivå. Den enskilt största verksamheten inom utbildningsväsendet är grundskolan, inklusive sameskolan, som stod för 32 procent av de totala kostnaderna 2024. Därefter följer förskola samt universitet och högskolor som svarade för 18,8 respektive 18,7 procent av kostnaderna samma år. Se tabell 2.1.

Tabell 2.1 Totala kostnader för utbildningsväsendet

Miljarder kronor

	2019	2020 ¹⁰	2021	2022	2023	2024
Förskola ¹	81,2	82,1	83,9	86,5	91,7	94,4
Pedagogisk omsorg ¹	1,3	1,2	1,1	1	1	1
Förskoleklass	7,9	8,3	8,3	8,8	9,2	9,5
Grundskola ²	127,4	130,8	135,8	143	152,3	159,7
Anpassad grundskola	5,8	6,2	6,7	7,2	8,1	9,0
Specialskola	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7
Svenska utlandsskolor ⁴	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2
Fritidshem ¹	19,6	19,9	20,3	21,1	22,2	23,3
Öppen verksamhet	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	1
Gymnasieskola ³	44,5	45,2	46,5	48,9	51	53,7
Anpassad gymnasieskola	3	3,1	3,2	3,4	3,8	4
Kommunal vuxenutbildning ⁵	10,1	10,3	10,7	10,5	10,8	11,2
Studieförbund	3,9	3,5	3,4	3,5	3,5	3,4
Folkhögskolor ⁶	3,9	3,7	4	4,4	4,3	4,4
Yrkeshögskolan	2,3	2,7	3,3	3,4	3,4	3,5
Universitet och högskolor ⁷	77	78	80,3	84,2	89,0	93,6
Studiestöd ⁸	22,2	24,5	25,5	24,0	23,7	26,9
Summa	411,7	421,1	434,7	452	476	500
Andel av BNP (%)⁹	8,2	8,4	8,0	7,7	7,8	7,8

Anm.: Redovisningen omfattar inte polisutbildningen, Försvarsmaktens utbildningar, arbetsmarknads- och personalutbildning eller övrig utbildning hos privata utbildningsanordnare. Uppgifterna redovisas i löpande priser.

1 Nettokostnad exklusive avgifter.

2 Inklusive sameskola.

3 Inklusive skolskjuts, reseersättning och inackordering.

4 Omräknade kostnader baserat på antalet elever i reguljär utbildning.

5 Inkluderar kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå, kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på grundläggande och gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare.

6 Resultatredovisning för folkhögskolorna återfinns inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid avsnitt 17 Folkbildning.

7 Inkluderar forskning och utbildning på forskarnivå.

8 Inkluderar studiebidrag och studiemedlens bidragsdel samt kostnaderna för räntesubventioner, avskrivningar och statlig ålderspensionsavgift. Beräkningen av statens kostnader avseende avskrivningar/kreditförluster har ändrats fr.o.m. 2023. Det finns inte längre någon anslagspost i statsbudgeten för avsättning för kreditförluster. Resultatredovisning för studiestöd återfinns under utgiftsområde 15 Studiestöd.

9 Uppgifterna avseende BNP för 2018–2024 har reviderats i och med Statistiska centralbyråns allmänna översyn av tidsserien.

10 Uppgifterna avseende 2020 har reviderats utifrån justerade underlag från Statistiska centralbyrån.

Källa: Statistiska centralbyrån.

2.2 Utgiftsutveckling

Tabell 2.2 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Miljoner kronor

	Utfall 2024	Budget 2025 ¹	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028
Barn-, ungdoms- och vuxenutbildning	33 948	37 935	34 893	38 890	36 859	34 437
1:1 Statens skolverk	1 374	1 364	1 351	1 406	1 425	1 545
1:2 Statens skolinspektion	572	620	633	677	704	720
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	808	894	876	894	898	916
1:4 Sameskolstyrelsen	60	64	66	69	70	71
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	4 586	6 502	5 233	5 494	4 887	4 575
1:6 Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	251	270	272	294	325	315
1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola	4 955	4 560	4 522	5 760	6 060	5 460
1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	196	205	195	207	207	207
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	114	119	116	131	134	136
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	707	1 098	820	1 110	1 145	1 145
1:11 Skolforskningsinstitutet	31	47	45	48	50	50
1:12 Praktisknära skolforskning	35	36	36	36	36	36
1:13 Bidrag till lärarlöner	4 198	4 875	4 176	4 875	4 859	4 859
1:14 Särskilda insatser inom skolområdet	199	163	162	173	173	173
1:15 Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling	7 395	8 243	8 147	9 365	7 583	5 783
1:16 Bidrag till vissa studier	11	18	12	18	18	18
1:17 Statligt stöd till vuxenutbildning	4 229	4 356	3 823	3 712	3 572	3 572
1:18 Myndigheten för yrkeshögskolan	154	171	172	203	181	181
1:19 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	4 075	4 330	4 236	4 420	4 532	4 675
Universitet och högskolor	53 269	55 452	55 376	56 785	57 988	59 527
2:1 Universitetskanslersämbetet	188	176	168	166	169	172

	Utfall 2024	Budget 2025 ¹	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028
2:2 Universitets- och högskolerådet	230	251	252	320	334	383
2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 118	2 182	2 182	2 208	2 258	2 301
2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 451	2 562	2 562	2 620	2 655	2 703
2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 458	2 534	2 534	2 573	2 632	2 681
2:6 Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 554	2 672	2 672	2 748	2 786	2 835
2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 455	2 510	2 510	2 543	2 592	2 633
2:8 Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 820	1 895	1 895	1 942	1 966	1 997
2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 061	2 070	2 055	2 092	2 111	2 137
2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 857	1 940	1 940	1 978	2 003	2 035
2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 611	1 681	1 697	1 695	1 727	1 755
2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 286	1 336	1 336	1 350	1 366	1 388
2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 814	1 860	1 870	1 895	1 934	1 956
2:14 Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 114	1 160	1 160	1 200	1 215	1 234
2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	819	850	857	860	898	912
2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 826	1 903	1 903	1 973	1 998	2 030
2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 444	1 416	1 478	1 436	1 448	1 469
2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 944	2 123	2 123	2 207	2 243	2 284
2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	737	816	778	833	843	854
2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	452	513	513	530	545	574
2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	801	819	819	824	834	842
2:22 Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	298	309	309	312	315	320
2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 246	1 275	1 266	1 283	1 295	1 315
2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	407	423	423	429	435	441
2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	982	957	950	966	988	1 004
2:26 Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	336	350	350	356	361	367
2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	661	672	672	672	678	684
2:28 Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	300	311	311	312	316	321
2:29 Malmö universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 124	1 140	1 161	1 148	1 160	1 171

	Utfall 2024	Budget 2025 ¹	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028
2:30 Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	313	325	325	330	334	340
2:31 Mälardalens universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	722	739	735	746	755	759
2:32 Mälardalens universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	295	306	305	309	313	318
2:33 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	322	311	309	317	321	326
2:34 Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	114	119	119	119	121	123
2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	225	232	231	236	239	243
2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	58	60	60	64	64	66
2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	128	132	132	131	133	134
2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	36	38	38	41	41	42
2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	590	606	606	612	619	629
2:40 Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå	111	115	115	120	121	123
2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	510	514	514	514	518	526
2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå	114	119	119	121	122	124
2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	548	560	560	564	570	574
2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå	121	126	126	128	130	132
2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	481	494	494	497	503	503
2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	108	112	112	115	117	119
2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	472	482	482	484	489	497
2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	104	108	108	108	109	111
2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	371	382	382	386	391	397
2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå	70	72	72	74	75	76
2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	445	455	455	456	462	466
2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå	98	102	102	104	106	107
2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	189	195	195	197	199	202
2:54 Konstfack: Forskning och utbildning på forskarnivå	23	24	24	26	26	27
2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	73	76	76	77	78	79
2:56 Kungl. Konsthögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	14	14	14	16	16	16

	Utfall 2024	Budget 2025 ¹	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028
2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	152	155	157	157	159	161
2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Forskning och utbildning på forskarnivå	23	24	24	26	26	27
2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	495	505	505	509	515	523
2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	131	136	136	141	142	145
2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	41	47	47	48	48	49
2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	45	53	53	57	57	59
2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	4 010	4 233	4 152	4 416	4 481	4 565
2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	748	970	954	992	1 166	1 720
2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor	621	746	742	984	1 118	1 171
2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 885	2 984	2 984	3 039	3 149	3 199
2:67 Särskilda bidrag inom högskoleområdet	68	81	71	51	51	48
Forskning	10 770	11 343	11 249	11 112	11 603	12 696
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	7 907	8 424	8 344	8 072	8 561	9 555
3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	500	500	497	420	420	420
3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning	204	210	219	213	216	220
3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	1 311	1 345	1 336	1 477	1 465	1 545
3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning	53	54	55	55	56	57
3:6 Institutet för rymdfysik	64	65	65	66	67	69
3:7 Kungl. biblioteket	452	465	463	509	516	525
3:8 Polarforskningssekretariatet	67	71	61	75	76	77
3:9 Sunet	51	49	48	49	49	49
3:10 Överklagandenämnden för etikprövning	5	6	5	6	6	6
3:11 Etikprövningsmyndigheten	50	57	59	58	59	61
3:12 Nämnden för prövning av oredlighet i forskning	10	12	11	16	16	16
3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål	93	81	80	89	89	89
3:14 Gentekniknämnden	4	5	5	5	5	5
Vissa gemensamma ändamål	146	152	152	150	147	145
4:1 Internationella program	79	82	81	82	82	82
4:2 Avgift till Unesco och ICCROM	32	32	32	32	32	32
4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet	11	12	12	12	12	12
4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning	23	27	27	25	21	19
Totalt för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	98 133	104 883	101 670	106 937	106 596	106 805

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Tabell 2.3 Förändringar av utgiftsramen 2026–2028 för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Miljoner kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	103 845	103 845	103 845
Pris- och löneomräkning ²	1 075	1 820	2 796
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	2 056	971	210
<i>varav BP26³</i>	<i>4 711</i>	<i>3 786</i>	<i>2 887</i>
Överföring till/från andra utgiftsområden			-6
Övrigt	-40	-40	-40
Ny utgiftsram	106 937	106 596	106 805

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Tabell 2.4 Utgiftsram 2026 realekonomiskt fördelad för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Miljoner kronor

	2026
Transfereringar ¹	40 559
Verksamhetsutgifter ²	66 043
Investeringar ³	335
Summa utgiftsram	106 937

Anm.: Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2024 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten får någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

2.3 Mål för utgiftsområdet

Målet för utgiftsområdet är att Sverige ska vara en framstående kunskaps- och forskningsnation som präglas av hög kvalitet (prop. 2011/12:1 utg.omr. 16 avsnitt 2.3, bet. 2011/12:UbU1, rskr. 2011/12:98).

2.4 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder övergripande för hela utgiftsområdet

För att följa upp målet för utgiftsområdet används följande indikatorer där jämförelser görs med andra länder:

- andel barn i förskola jämfört med OECD-länder
- resultat i de internationella undersökningarna PIRLS, TIMSS och PISA
- likvärdighet i svensk skola utifrån de internationella undersökningarna
- befolkningens uppnådda utbildningsnivå
- vuxnas deltagande i utbildning
- andel unga som varken arbetar eller studerar
- utbildningsinriktning bland kvinnor och män med eftergymnasial utbildning
- sysselsättning efter avslutad utbildning.

En förutsättning för att Sverige ska vara en framstående kunskaps- och forskningsnation är en väl fungerande och hållbar kompetensförsörjning samt investeringar i forskning och utveckling (FoU).

Utvecklingen av kompetensförsörjningen följs upp med följande indikatorer:

- sambandet mellan andelen arbetslösa och andelen lediga jobb
- förvärvsgrad och matchad förvärvsgrad efter utbildningsnivå
- arbetsgivarens bedömning av kompetensförsörjningen och framtida kompetensförsörjning.

Utvecklingen av FoU följs upp med följande indikatorer:

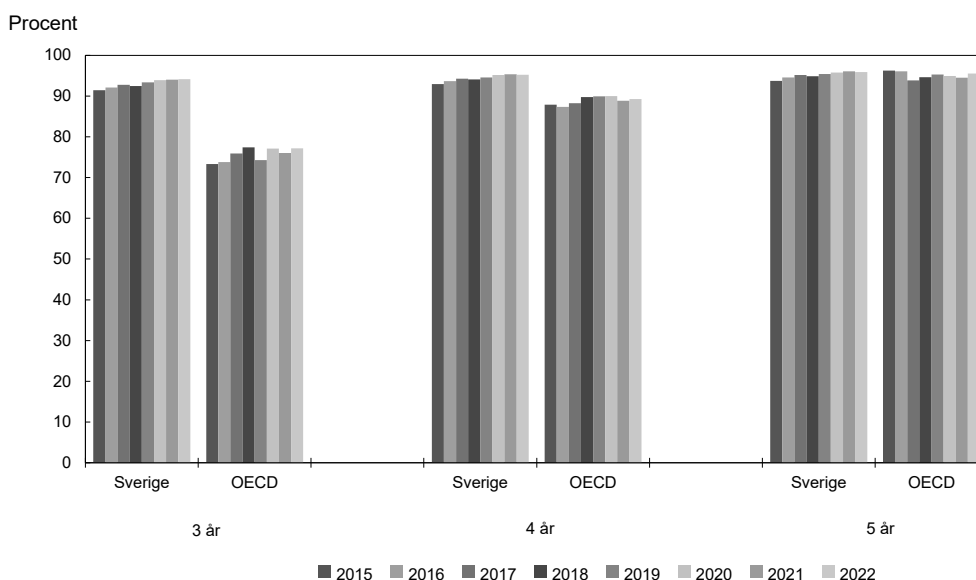
- investeringar i FoU som andel av BNP
- forskningens genomslag.

2.5 Övergripande resultatredovisning för hela utgiftsområdet

Indikator: Andel barn i förskola

I Sverige är andelen barn i förskola stor redan från tre års ålder, 94 procent av treåringarna och 95 procent av fyraåringarna var inskrivna i förskolan 2022, se diagram 2.1. Andelen är högre än för OECD, där i genomsnitt 77 procent av alla treåringar och 89 procent av alla fyraåringar var inskrivna i förskolan 2022. Det finns däremot ingen större skillnad i andelen femåringar i förskola mellan Sverige och OECD-snittet. Jämfört med 2015 har andelen barn i förskolan ökat något i alla åldrar. Andelen i förskola bland pojkarna respektive flickorna är och har generellt varit jämn under hela mätperioden i samtliga åldersgrupper. Barn med svensk bakgrund är i högre utsträckning inskrivna i förskolan än barn med utländsk bakgrund (se utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet avsnitt 3.3.1).

Diagram 2.1 Andel barn i förskola jämfört med OECD-länder

Källa: OECD.

Indikator: Resultat i de internationella undersökningarna

Sverige deltar i flera olika internationella kunskapsmätningar som PISA, PIRLS och TIMSS vilka ger en god indikation på hur svenska elevers kunskaper i läsning, mate-

matik och naturvetenskap står sig internationellt. I december 2024 presenterades resultaten för studien TIMSS 2023. Resultaten visar att svenska elever i årskurs 4 och årskurs 8 har förbättrat sina resultat i matematik jämfört med TIMSS 2019. I naturvetenskap presterar de på samma nivå som tidigare. Pojkars förbättring i matematik är större än flickors, men det finns ingen resultatskillnad i naturvetenskap. Resultaten bekräftar den positiva trend som påbörjades i TIMSS 2015. I slutet av 2024 presenterades även resultat från studien ICILS, som undersöker digital kompetens hos elever i årskurs 8. Svenska elever presterade på samma nivå som genomsnittet för de deltagande EU/OECD-länderna inom områdena dator- och informationskunnighet och datalogiskt tänkande. Under året presenterade OECD även studien PIAAC, som ger information om i vilken utsträckning den vuxna befolkningen har de grundläggande färdigheter som krävs för att klara sig i samhället och arbetslivet. Undersökningen ger stora möjligheter till analyser av skillnader i färdigheter mellan olika grupper av befolkningen och mellan länder. Resultaten från 2023 visar att Sverige fortsatt står sig väl när det gäller den svenska befolkningens färdigheter. Samtidigt kvarstår stora skillnader inom befolkningen, vilket tidigare mätning 2012 också visade. En betydande del av befolkningen har fortfarande bristande färdigheter. Resultaten tyder även på ett samband mellan färdigheter och arbetsmarknadsutfall. Studien kommenteras mer utförligt i avsnitt 4.3.4 och i utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet.

Indikator: Likvärdighet i svensk skola utifrån de internationella undersökningarna

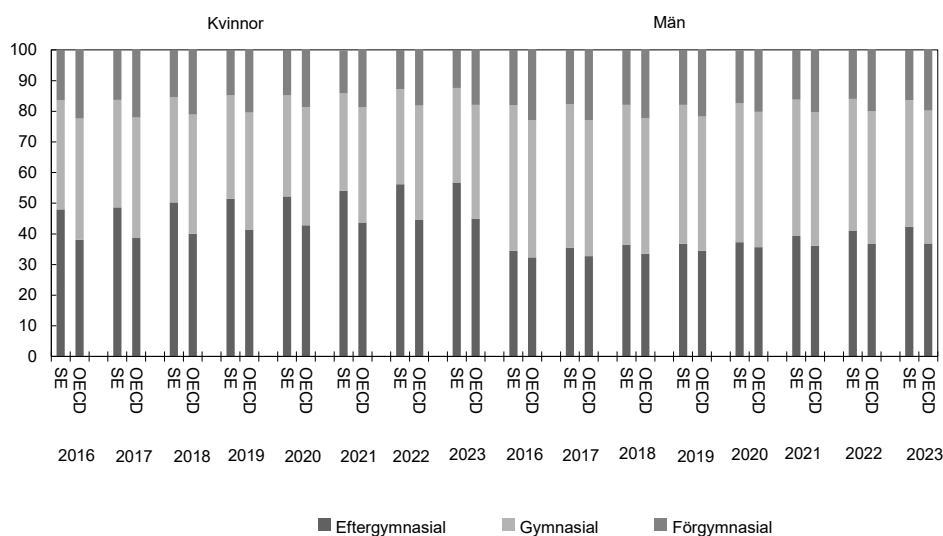
En likvärdig skola karaktäriseras av att alla elever, oavsett bakgrund eller vilken skola de går i, ges möjlighet och stöd att nå så långt som möjligt i sin egen kunskapsutveckling. TIMSS 2023 visar på fortsatta resultatskillnader mellan elever med olika socioekonomisk bakgrund i både årskurs 4 och 8. Elever med en mera gynnsam socioekonomisk bakgrund presterar i genomsnitt bättre i studien. Socioekonomisk bakgrund har fortsatt stor och i vissa fall större betydelse för elevernas resultat än i TIMSS 2019. TIMSS 2023 visar även att inrikes födda elever med minst en inrikes född förälder i genomsnitt har högre resultat än både inrikes födda elever med utrikes födda föräldrar och utrikes födda elever. Dessa skillnader minskar när man tar hänsyn till elevernas grad av hemresurser men de försvinner inte helt. Pojkar presterar i genomsnitt bättre än flickor i matematik medan det inte finns någon resultatskillnad mellan könen i naturvetenskap.

Indikator: Befolkningens uppnådda utbildningsnivå

I såväl Sverige som i OECD-länderna har andelen högutbildade personer i befolkningen ökat över tid, se diagram 2.2. I Sverige hade 57 procent av kvinnorna och 42 procent av männen i åldrarna 25–64 år en eftergymnasial utbildning 2023. Motsvarande andelar i OECD-länderna var 45 procent av kvinnorna och 37 procent av männen. Kvinnor i Sverige har en högre utbildningsnivå än kvinnor i OECD i stort. Detsamma gäller för män, men i betydligt mindre utsträckning.

Diagram 2.2 Uppnådd utbildningsnivå bland kvinnor och män 25–64 år i Sverige och genomsnittet för OECD

Procent

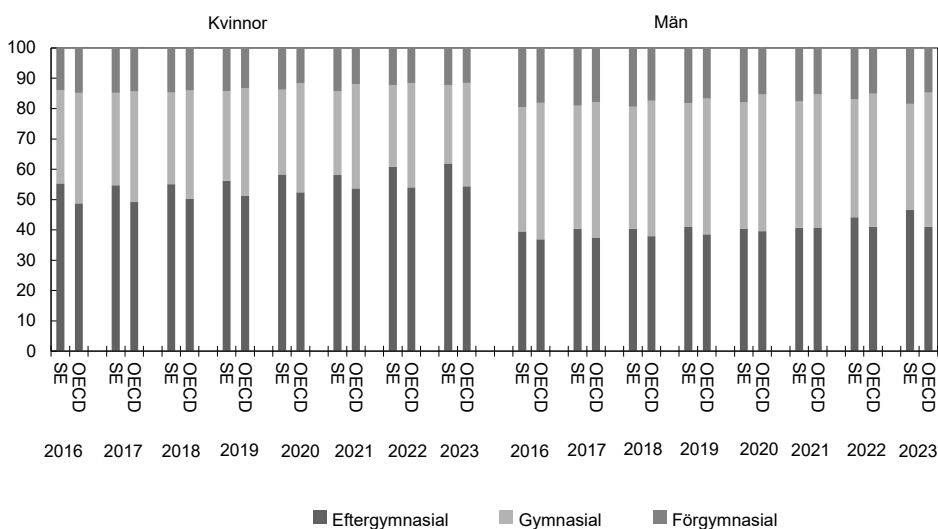
Anm.: Eftergymnasial utbildning avser minst 2 års eftergymnasial utbildning, gymnasial utbildning avser minst 2 års gymnasiala studier eller 1 års eftergymnasial utbildning, förgymnasial utbildning avser grundskoleutbildning eller 1 års gymnasial utbildning.

Källa: OECD.

Utbildningsnivån bland personer i åldrarna 25–34 år är högre än utbildningsnivån i befolkningen i stort, se diagram 2.3. Det gäller i något högre utsträckning bland kvinnor, både i Sverige och i OECD som helhet. Det är något fler unga i Sverige som har eftergymnasial utbildning än i OECD i stort, men skillnaderna är relativt små. I Sverige hade 62 procent av kvinnorna och 47 procent av männen i åldersspannet en eftergymnasial utbildning 2023. Motsvarande andel i OECD var 54 procent respektive 41 procent.

Diagram 2.3 Uppnådd utbildningsnivå bland unga kvinnor och män 25–34 år i Sverige och genomsnittet för OECD

Procent

Anm.: Eftergymnasial utbildning avser minst 2 års eftergymnasial utbildning, gymnasial utbildning avser minst 2 års gymnasiala studier eller 1 års eftergymnasial utbildning, förgymnasial utbildning avser grundskoleutbildning eller 1 års gymnasial utbildning.

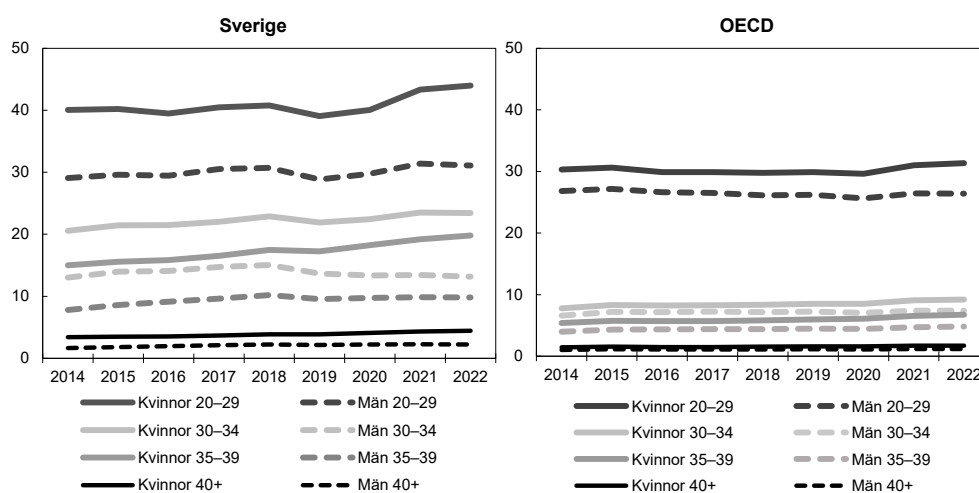
Källa: OECD.

Indikator: Vuxnas deltagande i utbildning

En framstående utbildningsnation bör erbjuda god tillgång till utbildning för att stärka kompetensförsörjningen, underlätta livslångt lärande och ge möjlighet för individer att bredda sin kompetens för att stärka sin ställning på arbetsmarknaden. I Sverige är det fler som deltar i utbildning jämfört med genomsnittet i OECD, se diagram 2.4. Det gäller för både kvinnor och män. Kvinnor i alla åldersgrupper deltar i utbildning i högre utsträckning än män. Det gäller för både Sverige och OECD, men skillnaderna mellan kvinnor och män vad gäller deltagande i utbildning är större i Sverige än i OECD.

Diagram 2.4 Andel kvinnor och män i Sverige och OECD som deltar i någon form av utbildning

Procent

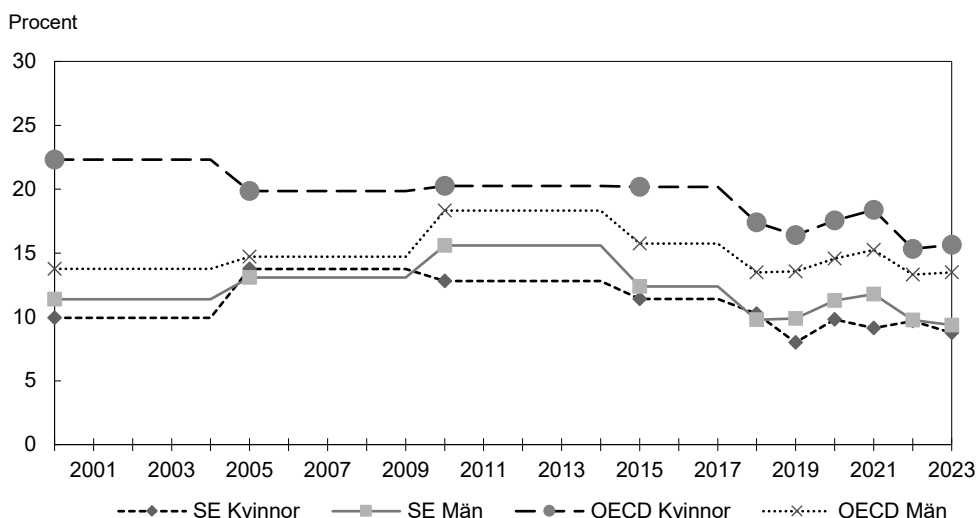

Anm. Avser formell utbildning heltid och deltid på alla nivåer.

Källa: OECD.

Indikator: Andel unga som varken arbetar eller studerar

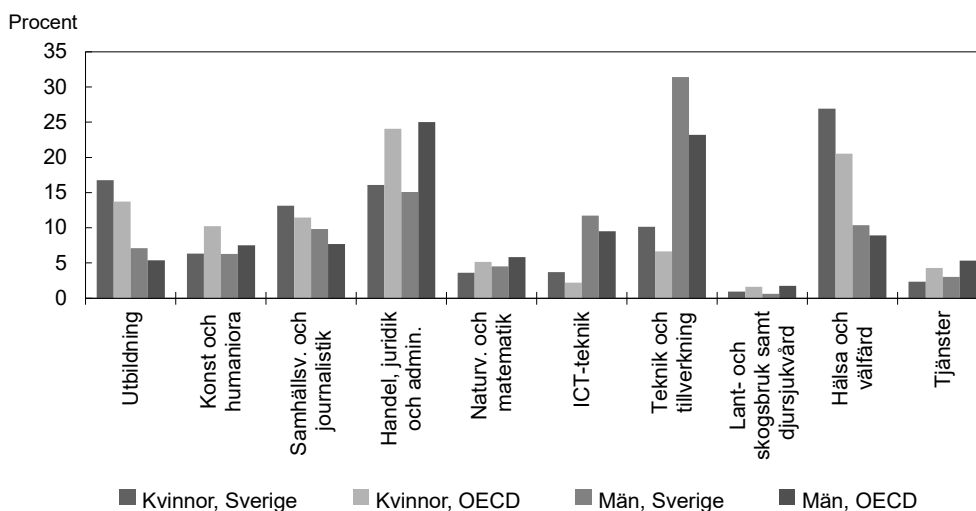
I Sverige är andelen 20–24-åringar som varken arbetar eller studerar lägre än genomsnittet i OECD och så har det varit under hela den undersökta perioden, se diagram 2.5. Det finns ingen stor skillnad mellan könen i Sverige. Inom OECD är skillnaderna mellan könen i genomsnitt något större där kvinnor i högre utsträckning än män varken arbetar eller studerar. För mer statistik om unga som varken arbetar eller studerar, se utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid avsnitt 14 Ungdomspolitik.

Diagram 2.5 Andel 20–24-åringar som varken arbetar eller studerar

Källa: OECD.

Indikator: Utbildningsinriktning bland examinerade, kvinnor och män med eftergymnasial utbildning

I Sverige såväl som i OECD som helhet finns det stora skillnader mellan mäns och kvinnors val av utbildningsinriktning, se diagram 2.6. Av de examinerade männen i Sverige 2022 med minst en tvåårig eftergymnasial examen var den vanligaste inriktningen teknik och tillverkning (31 procent) följt av handel, juridik och administration (15 procent). Av de examinerade kvinnorna var det i stället vanligast med utbildning inom hälsa och välfärd (27 procent) och inom inriktningen utbildning (17 procent). I OECD i genomsnitt är det vanligare än i Sverige med en inriktning mot handel, juridik och administration.

Diagram 2.6 Andel med olika utbildningsinriktningar bland eftergymnasialt examinerade 2022

Anm.: Avser personer med minst 2 års eftergymnasial utbildning. En person kan ha flera examina, men räknas bara en gång. Inriktningen avser då den högsta examen.

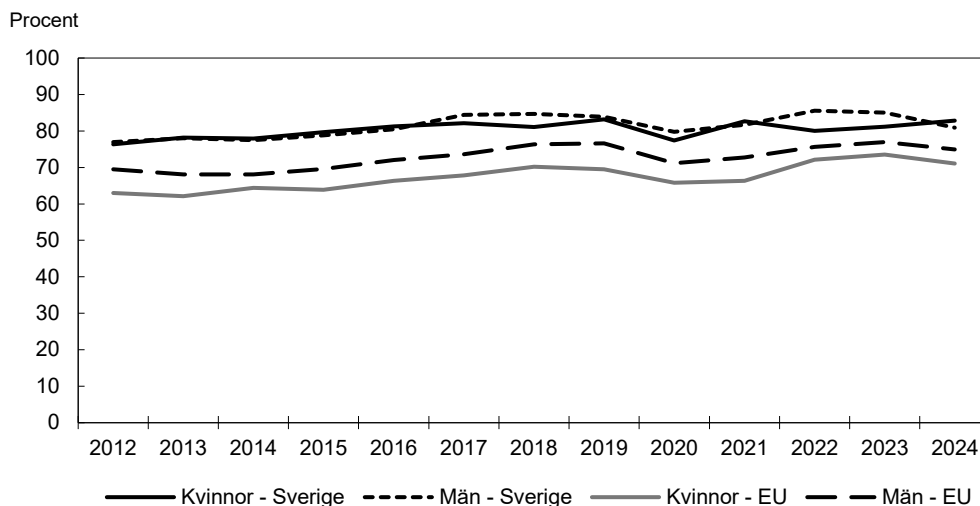
Källa: OECD.

Indikator: Sysselsättning efter avslutad utbildning

I Sverige är andelen sysselsatta efter avslutad utbildning större än i Europeiska unionen (EU) i snitt. Det gäller både efter avslutad gymnasial utbildning, se diagram

2.7, och efter avslutad eftergymnasial utbildning, se diagram 2.8. I jämförelse med 2023 har sysselsättningsgraden 2024 minskat för män i Sverige efter avslutad gymnasial utbildning, se diagram 2.7, och för kvinnor i Sverige efter avslutad eftergymnasial utbildning, se diagram 2.8.

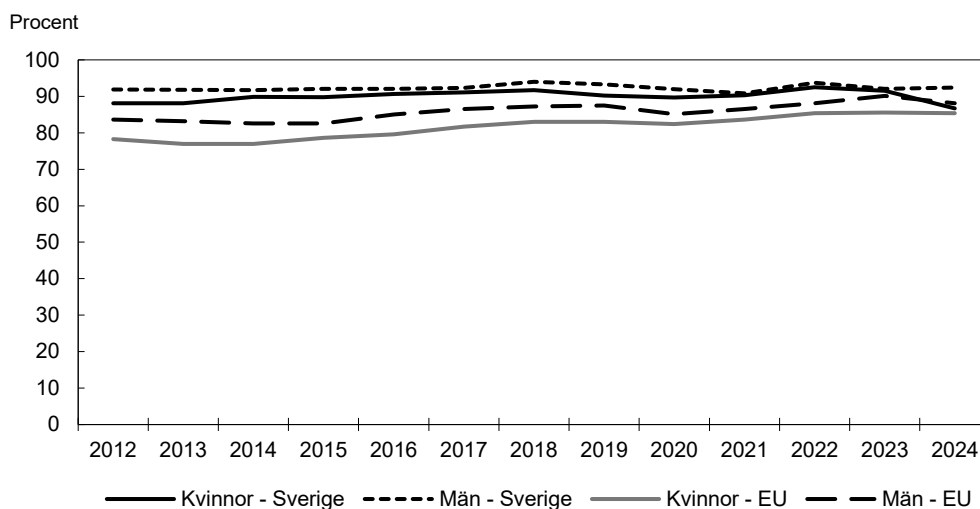
Diagram 2.7 Andel kvinnor och män 15–34 år som är sysselsatta 1–3 år efter avslutad gymnasial utbildning

Anm.: Med gymnasial utbildning avses minst 2 års gymnasiala studier eller 1 års eftergymnasial utbildning. Från och med 2020 ingår enbart 27 länder i EU-genomsnittet.

Källa: Eurostat.

Diagram 2.8 Andel kvinnor och män 15–34 år som är sysselsatta 1–3 år efter avslutad eftergymnasial utbildning

Anm.: Med eftergymnasial utbildning avses minst 2 års eftergymnasial utbildning. Från och med 2020 ingår enbart 27 länder i EU-genomsnittet.

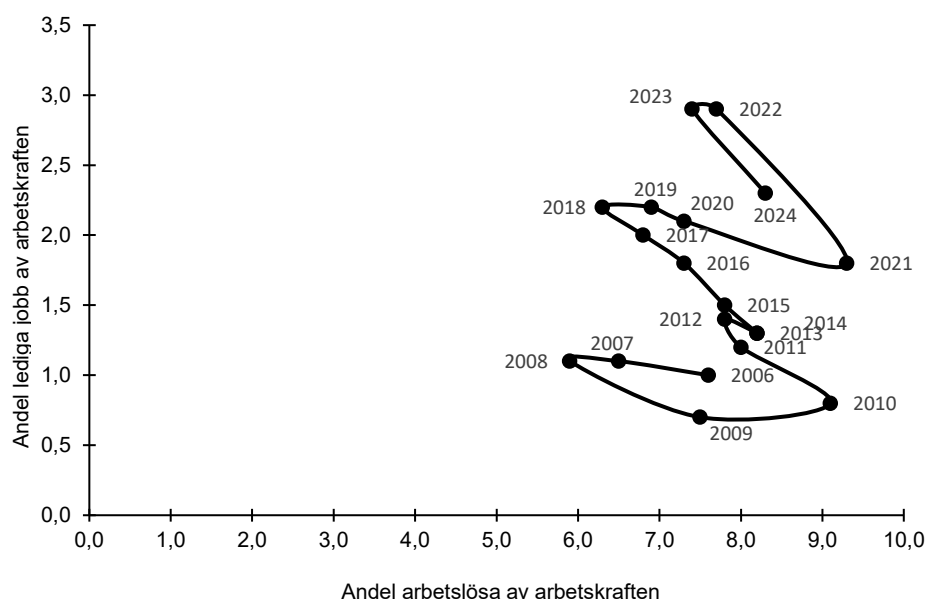
Källa: Eurostat.

Indikator: Sambandet mellan andelen arbetslösa och andelen lediga jobb

Den s.k. Beveridgekurvan visar relationen mellan lediga jobb som andel av arbetskraften (vakansgraden) och arbetslöshet. Den ger en indikation på utvecklingen av matchningen på arbetsmarknaden, se diagram 2.9 för utvecklingen mellan 2006 och 2024. Statistiken avser det första kvartalet respektive år. En kombination av hög vakansgrad och hög arbetslöshet tyder på att de arbetslösa inte helt matchar de krav som ställs på arbetsmarknaden. Detta kan ha flera förklaringar, men en förklaring

kan vara att de arbetslösa inte har den utbildning som krävs. Under 2024 ökade arbetslösheten något samtidigt som andelen lediga jobb som procent av arbetskraften minskade.

Diagram 2.9 Sambandet mellan andelen arbetslösa och andelen lediga jobb mellan 2006 och 2024 (kvartal ett)

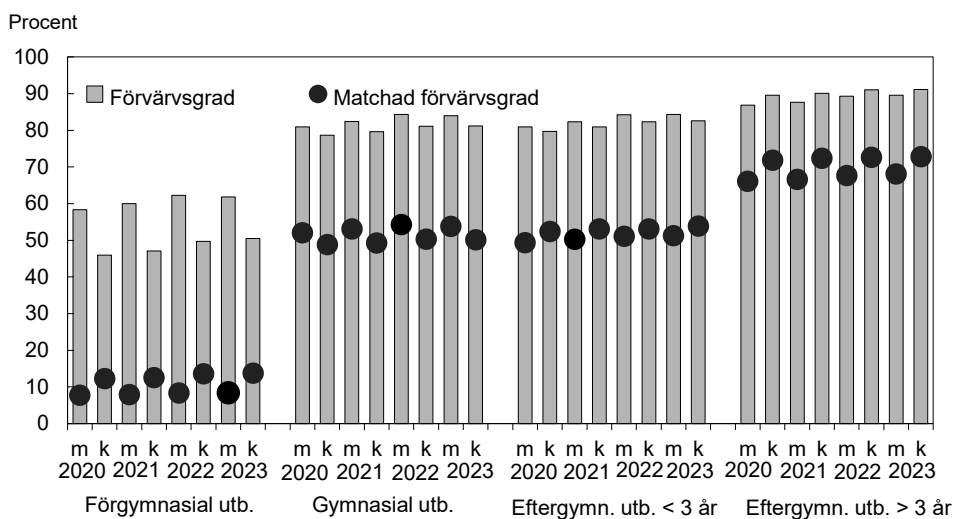

Källa: Konjunkturinstitutet.

Indikator: Förvärvsgrad och matchad förvärvsgrad efter utbildningsnivå

Den matchade förvärvsgraden belyser hur pass väl arbetskraftens utbildningar stämmer överens med arbetsmarknadens utbildningskrav eller efterfrågan. En hög matchad förvärvsgrad innebär att en stor andel av alla med en viss utbildning också jobbar inom ett yrke eller en profession som matchar utbildningen. Av diagram 2.10 framgår att både kvinnor och män med minst tre års eftergymnasial utbildning i högre utsträckning jobbar inom ett yrke eller en profession som matchar deras utbildning än kvinnor och män med en kortare utbildning. Detta förhållande har varit stabilt de senaste åren. Kvinnor med eftergymnasial utbildning har en högre matchad förvärvsgrad än män med en sådan utbildning, men kvinnor med en gymnasial utbildning har en lägre matchad förvärvsgrad än män med en sådan utbildning. Att den matchade förvärvsgraden är högre bland kvinnor än män med eftergymnasial utbildning kan bero på att det är fler kvinnor än män som arbetar i legitimationsyrken. Inrikes födda har generellt en högre matchad förvärvsgrad än utrikes födda, 57,5 procent respektive 38,5 procent 2023. Skillnaderna är större mellan inrikes födda och utrikes födda som har en eftergymnasial utbildning än bland dem som har en gymnasial utbildning.

Diagram 2.10 Andelen utbildade som förvärvsarbetar och andel som förvärvsarbetar inom yrke/profession som matchar utbildningen efter utbildningsnivå

Anm. Tidsseriebrott, fr.o.m. 2022 används en ny källa, BAS, för anställda.

Källa: Statistiska centralbyrån.

Indikator: Arbetsgivarens bedömning av kompetensförsörjningen och framtida kompetensförsörjning

Målet för utgiftsområdet förutsätter en välfungerande och hållbar kompetensförsörjning. Detta innebär bl.a. att den arbetsföra befolkningens utbildning och kompetens svarar mot arbetsgivarnas behov på arbetsmarknaden. Den tidigare redovisade Beveridgekurvan indikerar att kompetensen bland de arbetslösa inte helt matchar de lediga jobben. Denna indikator ger en bild av vilka kompetenser det råder brist på.

År 2025 publicerade Statistiska centralbyrån (SCB) resultat från den nya undersökningen Lediga jobb och rekryteringsbehov som gör det möjligt att mer detaljerat beskriva kompetensbrister på den svenska arbetsmarknaden. Statistiken visar att det fanns en betydande brist på arbetskraft i Sverige, med totalt 70 000 lediga tjänster inom olika yrkesområden. Denna brist har påverkat arbetsgivare över hela landet. Hälften av arbetsgivarna uppgav att de hade haft svårigheter att rekrytera personal under de senaste sex månaderna.

Arbetsgivarna hade brist på arbetskraft inom flera av de yrken som utbildas på gymnasieskolans yrkesprogram. Det gällde bl.a. undersköterskor, yrken inom byggnad och anläggning, fordonsmekaniker och reparatörer, samt kockar och kallsköterskor.

Bristen på arbetskraft var särskilt påtaglig inom vissa sektorer. Ingenjörer och tekniker var en efterfrågad yrkesgrupp, med 2 900 lediga tjänster. Inom it-sektorn saknades det 4 700 it-arkitekter, systemutvecklare och testledare. Inom vårdsektorn var undersköterskor en av de mest efterfrågade yrkesgrupperna, med 3 500 lediga tjänster. Även utbildningssektorn upplevde en betydande brist på personal, med 3 000 lediga tjänster för grundlärare, fritidspedagoger och förskollärare.

Svenskt Näringsliv har också lyft fram hur konkurrensen om kompetenser när det gäller STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics) på arbetsmarknaden ökar i takt med att allt fler jobb kräver tekniska och naturvetenskapliga bas- och specialistkunskaper. Enligt Teknikföretagen uppgår 75 procent av företagen att de har svårt att hitta medarbetare med högskoleutbildning, och särskilt stora är behoven kopplade till teknikskiften.

Tre av fyra arbetsgivare som upplevt rekryteringsproblem hade vidtagit åtgärder för att öka möjligheterna att rekrytera. De vanligaste åtgärderna var att förlänga rekryteringstiden och sänka eller ändra kraven på erfarenhet. För att hantera konsekvenserna av att man inte kunnat rekrytera tillräckligt med personal valde 50 procent av arbetsgivarna att låta befintlig personal arbeta mer, eller att göra omorganiseringar. Sammantaget visar SCB:s statistik att det finns ett stort behov av arbetskraft inom flera viktiga sektorer i Sverige.

Indikator: Investeringar i FoU som andel av BNP

Finansiering av FoU som andel av BNP avspeglar graden av att vara ett forsknings- och innovationsland och en kunskapsnation. Sverige har länge haft en hög FoU-intensitet. Sveriges FoU-investeringar uppgick 2024 till 3,6 procent av BNP, vilket gör Sverige till ett av världens främsta länder när det gäller investeringar i FoU, se vidare diagram 6.1 i avsnitt 6.3.1.

Indikator: Forskningens genomslag

Andel högciterade vetenskapliga artiklar visar på vetenskapligt genomslag internationellt för svensk forskning. Världsgenomsnittet ligger på 10 procent och Sverige låg 2023 på 11 procent. Denna nivå har varit relativt konstant det senaste decenniet, se vidare under avsnitt 6.3.2.

EU-samarbete och internationell verksamhet

Inom utgiftsområdet bedrivs EU-samarbete och en omfattande internationell verksamhet. Genom dialog och erfarenhetsutbyte skapas bättre förutsättningar för att möta gemensamma utmaningar. Det internationella samarbetet inom utgiftsområdet sker framför allt inom Bolognaprocessen, OECD, Nordiska ministerrådet, Unesco och Europarådet.

EU-samarbetet inom utbildningsområdet utgår ifrån ett samarbetsramverk som antogs 2021, Ett strategiskt ramverk för europeiskt samarbete inom utbildning för ett europeiskt utbildningsområde 2021–2030. Programmet Erasmus+ bidrar till att uppfylla målen i ramverket. Förutsättningarna för forskning och innovation har sin grund i Lissabonfördraget artikel 179, samt ramprogrammet för forskning och innovation, Horisont Europa. Utvärderingar av Horisont Europa visar att programmet är en betydande drivkraft för ekonomiska och samhälleliga fördelar. Programmet är av stor betydelse för svenska universitet och högskolor, näringsliv, institut, offentliga verksamheter och andra aktörer och det bidrar till att stärka Sveriges konkurrenskraft, främjar excellens och internationalisering samt bidrar till att lösa stora samhällsutmaningar.

Inom ramen för Nordiska ministerrådet för utbildning och forskning (MR-U) styrs arbetet på en övergripande nivå av ländernas gemensamma vision Vår vision 2030, som slår fast att Norden ska vara världens mest hållbara och integrerade region 2030. Ett nytt samarbetsprogram för hur sektorn ska arbeta under perioden 2025–2030 godkändes under 2024. I början av 2025 godkändes en arbetsplan för perioden 2025–2027. Ett svenskt ordförandeskap med STEM som övergripande tema genomfördes också under 2024.

Genom svenskt deltagande i OECD:s internationella storskaliga studier, såsom PISA och PIAAC, kan regeringen följa kunskapsutvecklingen över tid bland svenska 15-åringar och den vuxna befolkningen. Analyser av datamaterialet från internationella storskaliga studier och OECD:s insamling av utbildningsstatistik från medlemsländerna bidrar till en större förståelse av vilken politik som leder till ett framgångsrikt

utbildningssystem. Vägledande för OECD:s verksamhet inom utbildningsområdet är bl.a. den ministerdeklaration som antogs 2022 med likvärdighet, hållbar utveckling och livslångt lärande som några av fokusområdena.

Sveriges engagemang i Unesco tar sin utgångspunkt i Strategi för Sveriges samarbete med Unesco 2022–2025 (U2022/01450). För strategiperioden gäller två fokusområden – allas rätt till utbildning och allas rätt till yttrandefrihet. Under 2024 påbörjade Unesco arbetet med att ta fram ett förslag till arbetsprogram (2026–2029) och budget (2026–2027) för slutligt antagande vid Unescos generalkonferens hösten 2025.

Inom ramen för Europarådets verksamhet bidrar Sverige till att säkerställa rätten till utbildning av god kvalitet för alla.

2.6 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder för lärar- och förskollärsituationen i skolväsendet

Utbildningsutskottet har framhållit att det är angeläget att få en samlad redovisning av skolans personalsituation (bet. 2014/15:UbU1). Följande indikatorer används för att mäta lärar- och förskollärsituationen.

Indikatorer för personalens utbildning och behörighet

- andel av personalen/lärarna som har pedagogisk högskoleexamen inom skolväsendet
- andel lärare och förskollärare med legitimation och behörighet i skolväsendet.

Indikatorer för lärar- och förskollärarytbildning

- söktryck till yrkesexamensprogrammen
- antal nybörjarstudenter på yrkesexamensprogrammen
- antal examinerade från yrkesexamensprogrammen.

Indikatorer för lärar- och förskollärförsörjning

- framtida examinationsbehov samt beräknad examination av lärare och förskollärare
- rekryteringserfarenheter bland arbetsgivare inom pedagogik.

2.7 Resultatredovisning för lärar- och förskollärsituationen i skolväsendet

Personalens utbildning och behörighet

I avsnittet Personalens utbildning och behörighet redovisas personalens utbildning och behörighet i de olika skolformerna som ingår i skolväsendet inklusive fritidshemmet samt behörigheten för ett urval av ämnen i grundskolan och gymnasieskolan. När det gäller komvux så redovisas komvux som anpassad utbildning, komvux i svenska för invandrare (sfi) och övriga komvuxutbildningar var för sig.

Indikator: Andel av personalen/lärarna som har pedagogisk högskoleexamen inom skolväsendet

Tabell 2.5 visar andelen anställda som har en pedagogisk högskoleexamen. Andelen varierar i skolväsendet. Den största andelen lärare med en pedagogisk examen

återfinns inom komvux som anpassad utbildning och sfi, anpassad grundskola, specialskola och grundskola. Minst andel anställda med en pedagogisk examen finns inom förskola och fritidshem. Andelen med en pedagogisk examen har ökat något i de flesta verksamhetsformer 2024 jämfört med 2023. Andelen lärare med en pedagogisk högskoleexamen är i allmänhet större bland kvinnor än bland män. Bland lärarna i grundskolan läsåret 2024/25 hade 89 procent av kvinnorna och 77 procent av männen en pedagogisk högskoleexamen.

Det finns stora skillnader mellan kommuner och regioner i andelen lärare med en pedagogisk examen. I grundskolan varierar andelen mellan kommunerna från 60 till 98 procent. I förskolan varierar andelen med en förskollärarexamen mellan kommunerna från 18 procent till 74 procent.

Tabell 2.5 Andelen anställda (omräknat till heltidstjänster) med en pedagogisk högskoleexamen

Procent

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Förskola	53	45	44	42	42	42	42	43	42	42	43	42
Förskoleklass	83	83	82	79	77	76	75	77	77	77	77	79
Grundskola	86	86	85	82	81	81	81	82	82	83	84	86
Anpassad grundskola	88	88	88	85	84	83	83	83	84	84	85	85
Specialskola	81	82	83	83	76	78	81	82	86	84	84	88
Sameskola	58	51	64	62	73	73	68	76	72	79	80	75
Fritidshem	53	51	47	42	39	37	37	37	36	35	35	37
Gymnasieskola	79	79	80	79	78	79	80	80	81	82	83	83
Anpassad gymnasieskola	84	84	84	84	83	81	81	81	80	81	82	82
Komvux ¹	85	84	84	85	83	81	83	81	80	80	81	82
Sfi	75	76	73	71	71	72	76	80	81	83	84	87
Komvux som anpassad utbildning ²	90	90	90	88	89	89	90	90	89	89	89	92

Anm.: Från och med 2014 samlas uppgifter om personal i förskolan in på individnivå från Statistiska centralbyråns utbildningsregister. Tidigare ansvarade kommunerna för att lämna uppgifter och uppgifterna lämnades på gruppnivå.

¹ Avser komvux på grundläggande och gymnasial nivå.

² Avser komvux som anpassad utbildning på grundläggande och gymnasial nivå.

Källa: Statens skolverk.

Indikator: Andel lärare och förskollärare med legitimation och behörighet i skolväsendet

I tabell 2.6 visas andelen lärare och förskollärare med legitimation och behörighet för de skolformer, stadier och ämnen som de undervisar i. När det gäller förskolan visas den andel av personalen som arbetar med barn och som är förskollärare med legitimation och behörighet. Tabellen visar att det finns stora skillnader inom skolväsendet. Andelen lärare och förskollärare med legitimation och behörighet är störst i förskoleklassen, där 86 procent av alla lärare och förskollärare hade legitimation och behörighet för undervisning hösten 2024. Andelen lärare med legitimation och behörighet är minst i anpassade grundskolan, där endast 14 procent av alla lärare hade legitimation och behörighet. Det krävs som huvudregel dels en behörighetsgivande lärar- eller förskollärarexamen, dels en speciallärarexamen för att vara behörig att bedriva undervisning i anpassade grundskolan. Andelen lärare med legitimation och behörighet har ökat i de flesta verksamhetsformer 2024 jämfört med 2023.

Tabell 2.6 Andelen lärare och förskollärare (omräknat till heltidstjänster) med legitimation och behörighet

Procent

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Förskola	41	40	40	40	41	41	41	41	41
Förskoleklass		84	85	84	86	86	86	87	86
Grundskola	71	71	71	70	71	71	71	72	73
Anpassad grundskola	21	20	18	17	16	14	12	12	14
Specialskola	36	30	33	34	37	39	43	44	43
Gymnasieskola	80	81	81	82	82	84	83	84	85
Anpassad gymnasieskola	20	21	19	18	19	19	17	16	16
Komvux grundläggande nivå ¹	78	76	74	76	78	78	79	80	81
Komvux gymnasial nivå ¹	80	77	75	75	75	75	75	74	75
Sfi	37	37	41	45	51	53	55	57	60
Komvux som anpassad utbildning ²	32	38	39	37	37	35	34	33	36

Anm.: Könsuppdelad statistik publiceras inte. Lärare som är anställda på skolenheter utan krav på legitimation är exkluderade.

¹ Uppgifterna för komvux på grundläggande och gymnasial nivå är exklusive lärare hos extern utbildningsanordnare.

² Omfattar komvux som anpassad utbildning på grundläggande och gymnasial nivå.

Källa: Statens skolverk.

I tabell 2.7 sammanfattas andelen legitimerade och behöriga lärare för ett urval av ämnen. Det finns skillnader i andelen legitimerade och behöriga lärare mellan olika ämnen. Bland ämnena i urvalet är andelen lärare med legitimation och behörighet generellt störst i svenska, medan den är minst i svenska som andraspråk. En jämförelse mellan 2023 och 2024 visar för de flesta ämnen på en högre andel legitimerade och behöriga lärare 2024. Även inom komvux på gymnasial nivå är andelen legitimerade och behöriga lärare mindre i svenska som andraspråk. Inom komvux på grundläggande nivå är andelen behöriga och legitimerade lärare överlag högre än på den gymnasiala nivån.

Tabell 2.7 Andel legitimerade och behöriga lärare (omräknat till heltidstjänster) i ett urval av ämnen

Procent

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Grundskolan, årskurs 1–3						
Svenska	87	89	89	90	90	92
Svenska som andraspråk	68	66	63	63	61	61
Engelska	51	52	53	56	57	59
Matematik	85	87	87	88	89	90
Fysik	68	69	70	71	72	74
Historia	62	64	65	65	66	68
Grundskolan, årskurs 4–6						
Svenska	77	79	79	79	80	81
Svenska som andraspråk	37	37	35	34	33	34
Engelska	64	66	66	66	66	68
Matematik	76	78	78	79	80	82
Fysik	66	66	66	67	66	67
Historia	66	66	65	65	65	65
Grundskolan, årskurs 7–9						
Svenska	75	77	77	76	76	78
Svenska som andraspråk	49	51	52	52	55	59

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Engelska	72	74	76	76	78	79
Matematik	72	72	72	70	72	73
Fysik	60	58	55	53	52	52
Historia	80	80	79	79	80	80
Gymnasieskolan						
Svenska	90	90	91	91	92	93
Svenska som andraspråk	42	46	47	49	51	56
Engelska	86	88	90	90	90	91
Matematik	79	81	82	82	83	85
Fysik	83	84	85	86	88	89
Historia	91	91	92	92	92	93

Anm.: Könsuppdelad statistik publiceras inte.

Källa: Statens skolverk.

Personaltäthet i skolväsendet

Tabell 2.8 visar personaltätheten inom skolväsendet. De verksamheter som har det högsta antalet anställda per barn eller elev är förskola, anpassad grundskola, specialskola och anpassad gymnasieskola. Mellan 2023 och 2024 bibehölls personaltätheten i förskolan och grundskolan medan t.ex. förskoleklassen, fritidshemmet och gymnasieskolan hade en viss minskad personaltäthet.

Tabell 2.8 Personaltäthet/lärartäthet i skolväsendet

Antalet barn/elever per helårsarbete

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Förskola	5,3	5,3	5,2	5,1	5,1	5,1	5,2	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1
Förskoleklass	16,4	16,5	16,4	16,6	14,7	14,6	14,3	14,5	14,4	14,2	14,0	14,2
Grundskola	12,1	12,1	12,2	12,0	12,1	12,1	12,2	12,2	12,2	12,0	12,0	12,0
Anpassad grundskola	3,7	3,9	3,9	3,8	3,9	3,9	4,1	4,2	4,3	4,2	4,2	4,3
Specialskola	3,2	3,2	3,3	3,4	3,0	3,3	3,2	3,1	3,2	3,2	2,9	3,3
Sameskola	6,5	5,6	6,2	5,8	5,3	5,3	5,7	6,0	6,1	6,2	6,2	6,0
Fritidshem	21,3	21,8	21,9	21,7	20,9	20,5	20,7	20,4	20,6	20,6	21,3	21,6
Gymnasieskola	12,1	11,9	11,9	11,9	11,7	11,9	12,1	12,2	12,3	12,2	12,3	12,5
Anpassad gymnasieskola	4,1	3,9	3,7	3,6	3,7	3,7	3,8	4,0	3,9	3,9	3,9	3,9
Komvux ¹	17,5	17,5	16,5	15,5	14,0	13,5	14,7	13,6	11,1	9,9	9,4	..
Sfi	24,8	26,1	24,1	22,2	22,5	22,2	24,6	23,9	22,6	22,4	23,1	..
Komvux som anpassad utbildning ²	17,6	16,2	15,5	15,0	13,5	14,3	13,7	13,7	14,6	14	14,3	..

¹ Avser komvux på grundläggande och gymnasial nivå.

² Avser komvux som anpassad utbildning på grundläggande och gymnasial nivå.

Anm.: För förskolan, förskoleklassen och fritidshemmen redovisas personaltäthet. För övriga skolformer redovisas lärartäthet. Från och med 2024/25 publiceras inte uppgifter om lärartäthet för komvux, sfi och komvux som anpassad utbildning.

Källa: Statens skolverk.

Annan pedagogisk personal

I SCB:s lärarregister finns sedan 2013 uppgifter om annan pedagogisk personal.

Annan pedagogisk personal har definierats som personal som har pedagogiska arbetsuppgifter, men som inte bedriver egen undervisning, exempelvis lärarassistenter och studiehandledare på modersmål. I detta avsnitt redovisas utvecklingen när det gäller annan pedagogisk personal i grundskolan och gymnasieskolan.

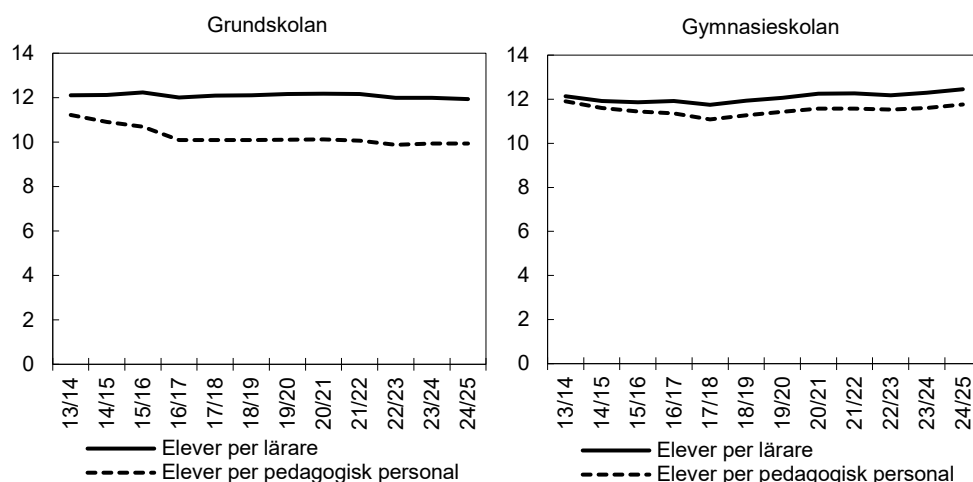
Både i grundskolan och gymnasieskolan har antalet annan pedagogisk personal mer än tredubblats sedan 2013. Läsåret 2024/25 minskade antalet annan pedagogisk personal i grundskolan med drygt 560 heltidstjänster eller 3 procent. Samtidigt minskade antalet elever i grundskolan med 0,5 procent. Den totala personaltätheten i grundskolan läsåret 2024/25 var densamma som föregående läsår, om både lärare och annan pedagogisk personal räknas med, se diagram 2.11.

I gymnasieskolan var antalet annan pedagogisk personal 2024/25 marginellt mindre jämfört med föregående läsår.

Statistiken över annan pedagogisk personal finns sedan 2017/18 uppdelad på lärarassistenter, studiehandledare på modersmål och övriga. Det är lärarassistenterna som har blivit fler sett ur det längre perspektivet, 2024 minskade däremot antalet något i grundskolan. I både grundskolan och gymnasieskolan har antalet lärarassistenter mer än fördubblats sedan läsåret 2017/18, även om det skett en viss minskning i grundskolan de senaste läsåren. Samtidigt har antalet studiehandledare på modersmål minskat i takt med ett minskat antal nyanlända.

Diagram 2.11 Personaltäthet och lärartäthet i grundskolan och gymnasieskolan

Antal elever per lärare respektive pedagogisk personal (heltidstjänster)

Anm.: Med pedagogisk personal avses lärare och annan pedagogisk personal.

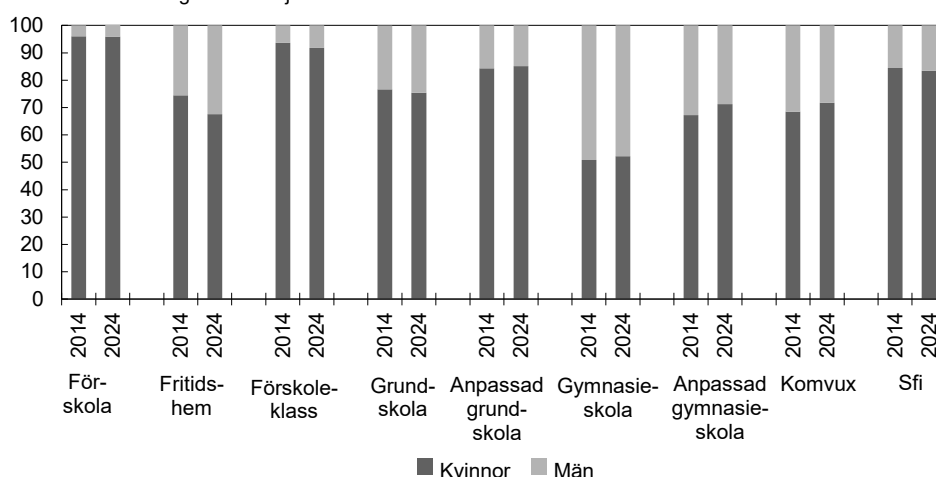
Källa: Statens skolverk.

Könsfördelning hos den pedagogiska personalen i skolväsendet

Diagram 2.12 visar könsfördelningen hos den pedagogiska personalen i skolväsendet 2014 och 2024. Den enda skolformen med jämn könsfördelning är gymnasieskolan där 52 procent av lärarna var kvinnor och 48 procent var män 2024. I övriga skolformer är det fler kvinnor än män. Mest ojämn var könsfördelningen bland anställda i förskolan med 96 procent kvinnor och 4 procent män. I fritidshemmet har könsfördelningen de senaste tio åren blivit mer jämn. Andelen män har ökat från 26 procent 2014 till 32 procent 2024. I förskoleklassen har andelen män ökat från 6 procent till 8 procent och i grundskolan har andelen män ökat från 23 till 25 procent. I några skolformer har könsfördelningen de senaste tio åren blivit mindre jämn. Det gäller t.ex. i komvux där andelen kvinnor bland lärarna de senaste tio åren ökat från 69 procent till 72 procent.

Diagram 2.12 Könsfördelning hos den pedagogiska personalen i skolväsendet

Procentuell fördelning av heltidstjänsterna

Anm.: Med pedagogisk personal avses lärare, anställda som arbetar med barn i förskolan och anställda som arbetar med elever i fritidshemmen och förskoleklassen.

Källa: Statens skolverk.

Lärar- och förskolläraryrket

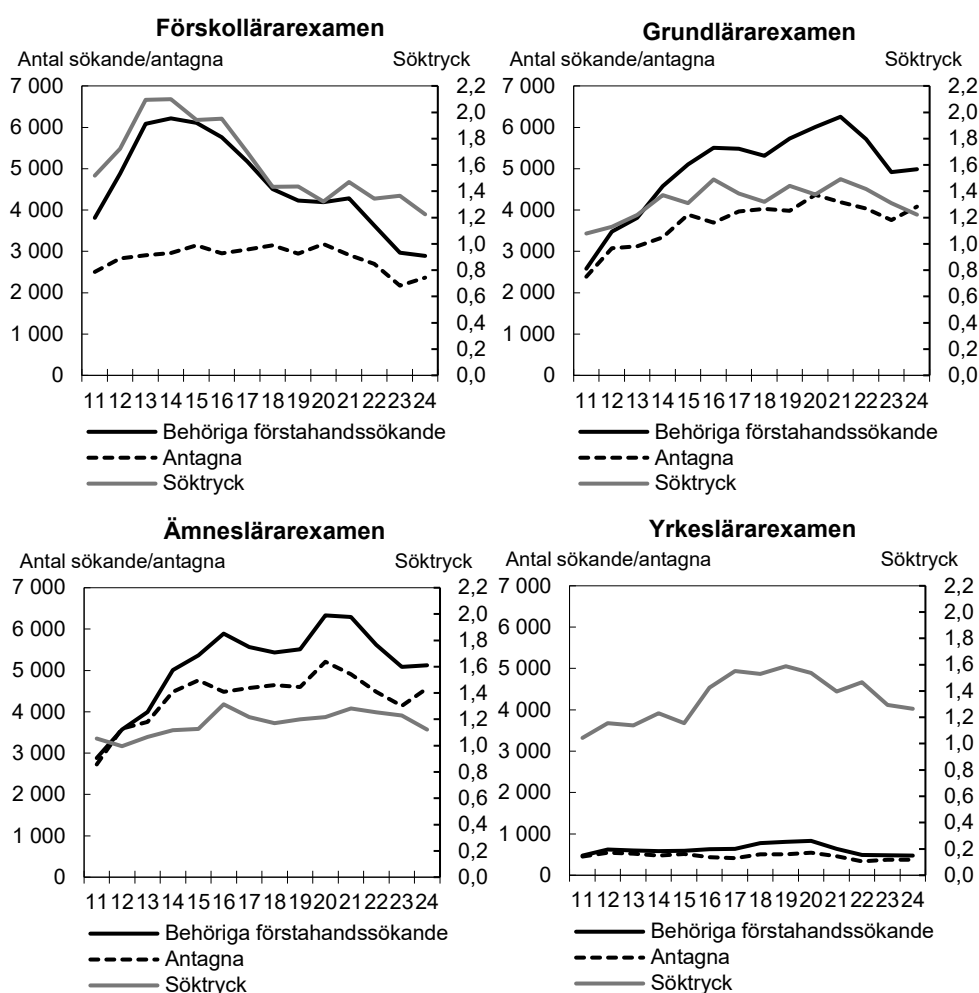
Indikator: Söktryck till yrkesexamensprogrammen

Antalet behöriga förstahandssökande har ökat kraftigt sedan lärar- och förskolläraryrket utbildningarna gjordes om 2011. Antalet behöriga förstahandssökande höstterminen 2024 uppgick till närmare 17 800 personer, en ökning med 59 procent sedan 2011 och en ökning med 500 jämfört med höstterminen 2023 då antalet uppgick till drygt 17 300. Sett över hela perioden var andelen behöriga förstahandssökande som flest höstterminen 2021 då antalet uppgick till ca 20 600. Andelen män bland de förstahandssökande har sedan 2014 legat konstant runt 25 procent, men de senaste två höstterminerna har andelen män minskat något och uppgick höstterminen 2024 till 23 procent. Höstterminen 2024 antogs knappt 14 300 personer, vilket är drygt 5 000 fler än 2011, och en ökning sedan föregående hösttermin med drygt 1 300 antagna. Av de antagna hösten 2024 var 25 procent män och 75 procent kvinnor. Männerna utgjorde föregående hösttermin en något högre andel, 26 procent.

I diagram 2.13 redovisas utvecklingen av antalet behöriga förstahandssökande, antalet antagna och söktrycket till de fyra lärarprogrammen som leder till förskolläraryrket, grundläraryrket, ämnesläraryrket och yrkesläraryrket. Grundläraryrket har haft en särskilt positiv utveckling med allt fler behöriga förstahandssökande sedan 2011, även om antalet är lägre höstterminen 2024 jämfört med rekordnivån höstterminen 2021. Höstterminen 2024 gick det 1,2 behöriga förstahandssökande per antagen samtidigt som antalet antagna ökade jämfört med föregående hösttermin med drygt 300. Även ämnesläraryrket har haft en långsiktig positiv utveckling, men även här är antalet förstahandssökande lägre höstterminen 2024 jämfört med rekordnivån höstterminen 2020. De senaste två höstterminerna har dock antalet förstahandssökande varit stabilt medan antalet antagna har ökat och söktrycket uppgick höstterminen 2024 till 1,1 behöriga förstahandssökande per antagen. Söktrycket till den kompletterande pedagogiska utbildningen, som är en kortare utbildning för dem som redan fullgjort ämnesstudierna och som leder till ämnesläraryrket, uppgick höstterminen 2024 till 1,2 behöriga sökande per antagen. Det är samma söktryck som höstterminen 2023. Samtidigt var det fler behöriga sökande höstterminen 2024 än 2023, men i och med att antalet antagna också ökade var söktrycket konstant.

Söktrycket till förskolläraryrket var höstterminen 2024 det lägsta sedan 2011 med 1,2 behöriga sökande per antagen. Det är en minskning sedan föregående hösttermin då söktrycket uppgick till närmare 1,4 behöriga sökande per antagen. Att söktrycket har minskat den senaste höstterminen beror till stor del på en ökning av antalet antagna men även på en minskning av antalet behöriga förstahandssökande. Söktrycket till yrkesläraryrket uppgick höstterminen 2024 till 1,3 behöriga förstahandssökande per antagen. Jämfört med höstterminen 2023 är antalet behöriga förstahandssökande och antagna stabilt. Söktrycket till speciallärar- och specialpedagogutbildningarna uppgick höstterminen 2024 till 1,4 respektive 2,1 behöriga sökande per antagen. Både antalet behöriga förstahandssökande och antalet antagna till specialläraryrket ökade kraftigt höstterminen 2024. Antalet behöriga förstahandssökande ökade med 33 procent och antalet antagna ökade med 32 procent jämfört med föregående hösttermin. Antalet förstahandssökande och antalet antagna till specialpedagogutbildningen ökade också, men den ökningen var mindre omfattande.

Diagram 2.13 Antal behöriga förstahandssökande, antagna och söktryck till de fyra lärarprogrammen, höstterminerna

Anm.: Söktryck definieras som antal behöriga förstahandssökande per antagen.

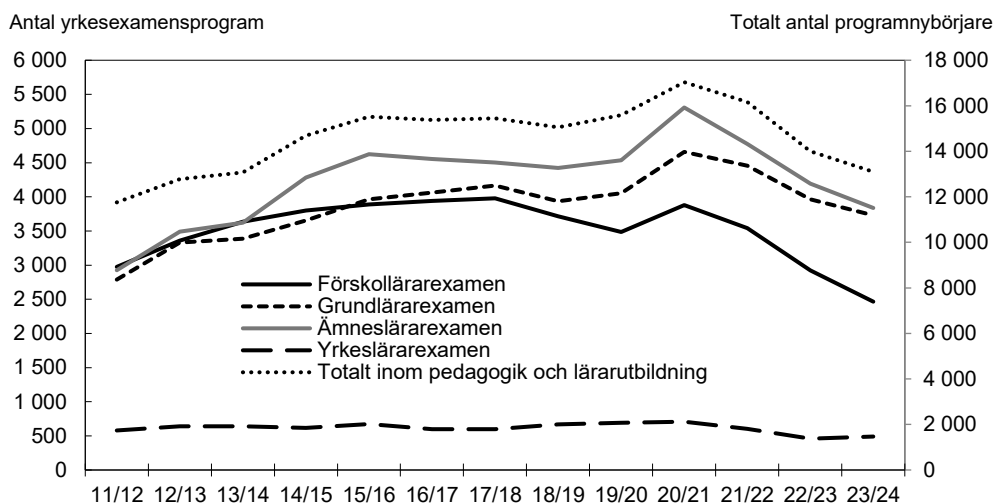
Källa: Statistiska centralbyrån.

Indikator: Antal nybörjarstudenter på yrkesexamensprogrammen

I diagram 2.14 redovisas antalet nybörjare på vissa program läsåren 2011/12–2023/24, dvs. de som har blivit antagna och också påbörjat utbildningen. Totalt sett var det ca 13 100 programnybörjare på lärar- och förskolläraryrket läsåret 2023/24, vilket var en minskning med drygt 900 personer jämfört med föregående läsår. Antalet

programnybörjare är nu det lägsta sedan 2013/14. Det senaste läsåret ökade dock antalet nybörjare på speciallärar- och specialpedagogutbildningen. Det är fler kvinnor än män som påbörjar en lärarutbildning. Totalt sett var 75 procent kvinnor och 25 procent män. Mest ojämn var könsfördelningen bland nybörjare på förskollärarutbildningen med 94 procent kvinnor och 6 procent män. Jämnast könsfördelning var det bland nybörjare på ämneslärarutbildningen där andelen kvinnor läsåret 2023/24 var 58 procent medan andelen män var 42 procent. Könsfördelningen har varit relativt konstant de senaste tio läsåren, dock har andelen män minskat något bland nybörjare på ämneslärarutbildningen.

Diagram 2.14 Antal programnybörjare per yrkesexamensprogram

Anm.: På sekundäraxeln visas totalt antal programnybörjare på yrkesexamensprogram inom pedagogik och lärarutbildning (förskollärarexamen, grundlärarexamen, yrkeslärarexamen, ämneslärarexamen, folkhögskollärarexamen, speciallärarexamen, specialpedagogexamen samt ospecificerad lärarexamen).

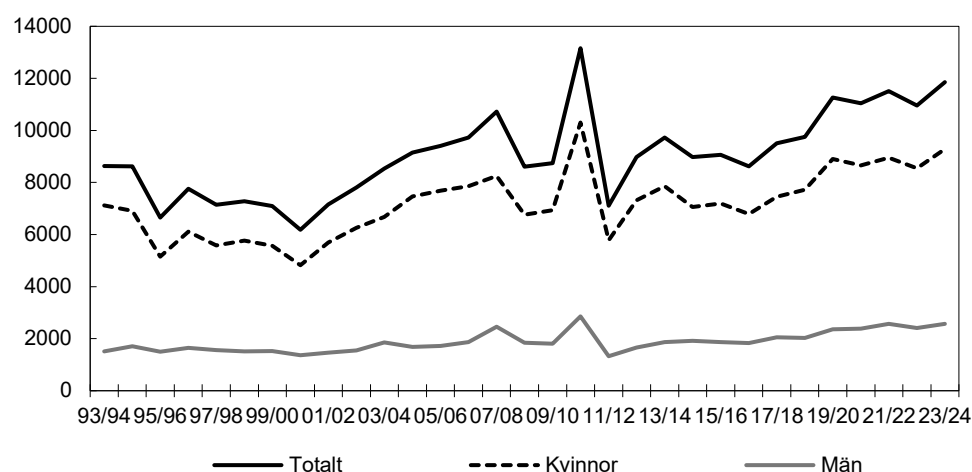
Källa: Universitetskanslersämbetet.

Indikator: Antal examinerade från yrkesexamensprogrammen

Diagram 2.15 visar antalet lärar- och förskollärarexamina som utfärdats läsåren 1993/94–2023/24. Under perioden har i genomsnitt närmare 9 100 personer per år fått en sådan examen. Antalet examinerade var som lägst 2000/01 med omkring 6 200 examina medan antalet var som högst 2010/11 med närmare 13 200 examina. Att så många examinerades då har sannolikt att göra med det krav på legitimation för lärare och förskollärare som infördes 2011. Lsåret 2023/24 examinerades närmare 11 900 lärare och förskollärare, vilket är den näst högsta nivån under perioden.

Diagram 2.15 Antal lärar- och förskollärarexamina

Antal yrkesexamina

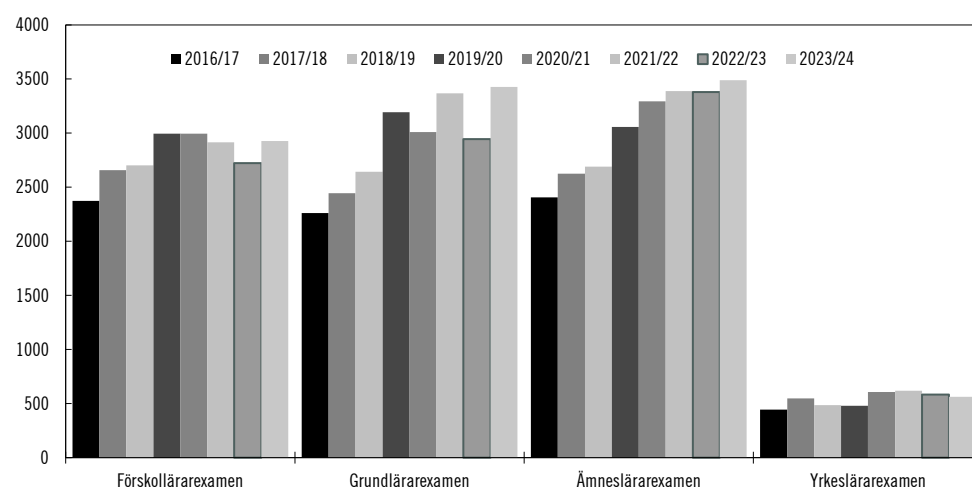
Anm.: Avser lärarutbildning för förskola och fritidsverksamhet, lärarutbildning för grundskolans lägre åldrar, ämneslärarutbildning, lärarutbildning i praktiskt/estetiskt ämne, pedagogik och lärarutbildning samt övrig/ospecificerad utbildning (här ingår speciallärar- och specialpedagogutbildning).

Källa: Statistiska centralbyrån.

Diagram 2.16 visar antalet examinerade för vissa examina. Läsåret 2023/24 ökade antalet examinerade förskollärare, grundlärare och ämneslärare jämfört med föregående läsår. Antalet examinerade yrkeslärare var något färre än föregående läsår. Antalet examinerade speciallärare och specialpedagoger uppgick 2023/24 till 740 respektive 610. Jämfört med föregående läsår är det en ökning med närmare 90 examinerade speciallärare och 50 examinerade specialpedagoger. Könsfördelningen bland de examinerade är mer ojämn än bland lärarutbildningarnas nybörjarstudenter eftersom genomströmningen är större bland kvinnor än bland män (se följande avsnitt Genomströmning på yrkesexamensprogrammen). Av de examinerade 2023/24 var 78 procent kvinnor och 22 procent män. Jämnast var könsfördelningen bland examinerade ämneslärare med 59 procent kvinnor och 41 procent män. Av dem med förskollärarexamen var 96 procent kvinnor och 4 procent män.

Diagram 2.16 Antal examina för typ av yrkesexamen

Antal examina

Anm.: Ämneslärarexamen avser ämneslärarexamen mot gymnasieskolan och grundskolan 7–9. Den innehåller även lärarexamen mot ämneslärare (den tidigare lärarutbildningen). Grundlärarexamen avser både grundlärarexamen mot f–3, 4–6 och fritidshem. Den innehåller även lärarexamen för grundskolans lägre åldrar (den tidigare lärarutbildningen).

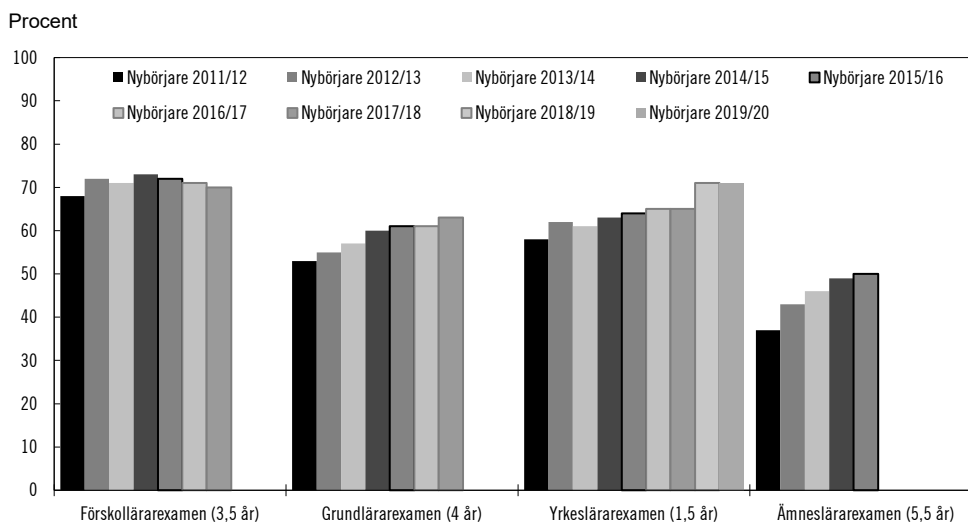
Källa: Statistiska centralbyrån.

Genomströmning på yrkesexamensprogrammen

Diagram 2.17 visar genomströmningen för nybörjare på förskollärarytbildningen, grundlärarytbildningen, yrkeslärarytbildningen och ämneslärarytbildningen. Genomströmningen mäts genom examen senast tre år efter nominell studietid. Med nominell studietid menas normalstudietiden för den som studerar på heltid. Det finns uppgifter om genomströmning för sju årgångar nybörjare på utbildningar till förskollärarytexamen och grundlärarytexamen medan det ännu bara finns uppgifter om genomströmning för fem årgångar nybörjare på utbildningar till ämneslärarytexamen. Genomströmningen har ökat för nybörjare på utbildningar till grundlärarytexamen, yrkeslärarytexamen och ämneslärarytexamen, medan genomströmningen minskat något de senaste åren bland nybörjare på utbildningar till förskollärarytexamen. Det är bland nybörjare på utbildningar till förskollärarytexamen och yrkeslärarytexamen som genomströmningen är högst, medan nybörjare på utbildningar till ämneslärarytexamen har lägst genomströmning. Genomströmningen för nybörjare på utbildningar till ämneslärarytexamen har sannolikt påverkats av att allt fler läser den kompletterande pedagogiska utbildningen (KPU), en kortare utbildning för dem som redan fullgjort ämnesstudierna och som leder till ämneslärarytexamen. Genomströmningen för KPU är relativt hög. Universitetskanslersämbetet har uppskattat att drygt två av tre tar en ämneslärarytexamen inom fem år. KPU-studenterna utgjorde 12 procent av nybörjarna läsåret 2012/13. De senaste åren har andelen legat runt 25 procent. En relativt hög andel av studenterna från KPU är behöriga att undervisa inom ämnen där det rådet brist på lärare t.ex. teknik och flera naturvetenskapliga ämnen.

Bland nybörjare på utbildningar till speciallärarytexamen läsåret 2019/20 var genomströmningen 79 procent, vilket är en ökning med 5 procentenheter jämfört med nybörjare 2018/19. Bland nybörjare på utbildningar till specialpedagogexamen läsåret 2019/20 var genomströmningen 77 procent, vilket är ungefär samma nivå som för nybörjare 2018/19. Kvinnor har en högre genomströmning än män. Det gäller för alla lärarytbildningarna. Särskilt stor är skillnaden i genomströmning mellan kvinnor och män som påbörjar förskollärarytbildningen, ca 30 procentenheter, medan skillnaden är mindre mellan kvinnor och män som påbörjar de övriga lärarytbildningarna, mellan 4 och 12 procentenheter.

Diagram 2.17 Programnybörjare olika år som tagit examen inom nominell studietid plus tre år

Anm.: Nominell studietid för programmet anges inom parentes.

Källa: Statistiska centralbyrån.

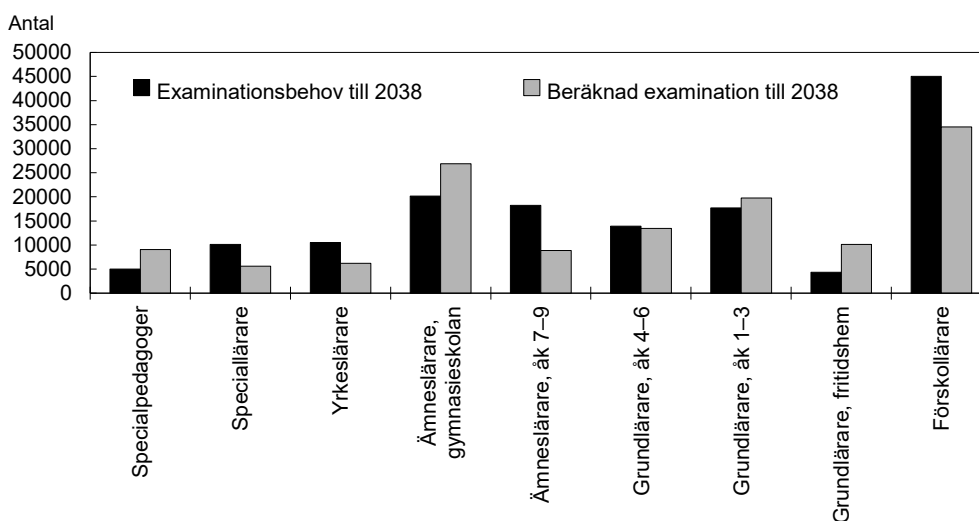
Lärar- och förskollärförsörjning

Skolverket har haft i uppdrag att i samarbete med Universitetskanslersämbetet ta fram återkommande prognoser över skolväsendets behov av lärare och förskollärare (U2016/02335). Uppdraget redovisades första gången i december 2017, därefter i december 2019 och i december 2021. Den senaste prognosen, Lärarprognos 2024, publicerades i januari 2025 och visar en prognos för perioden 2024–2038. Skolverket har enligt förordningen (2015:1047) med instruktion för Statens skolverk ett fortsatt ansvar för att göra prognoser över skolans och förskolans behov av legitimerade och behöriga lärare och förskollärare.

Indikator: Framtida examinationsbehov samt beräknad examination av lärare och förskollärare

Enligt Skolverkets senaste prognos 2024 kommer det att finnas en brist på totalt ca 10 600 behöriga lärare och förskollärare 2038. Det innebär att det beräknade behovet av examinerade lärare och förskollärare på 145 000, överstiger den beräknade examinationen på 134 500 under perioden 2024–2038. Prognosen skiljer sig dock åt mellan olika program och inriktningar på lärarutbildningen (se diagram 2.18). Det beräknas bli en betydande brist på förskollärare, ämneslärare med inriktning mot årskurs 7–9, yrkeslärare och speciallärare medan det beräknas bli ett överskott på ämneslärare med inriktning mot gymnasieskolan samt specialpedagoger. En ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan ger även behörighet att undervisa i grundskolans årskurs 7–9, vilket gör att dessa lärare till viss del kan täcka upp för bristen på ämneslärare i årskurs 7–9. Enligt prognosen beräknas examinationen vara tillräckligt stor för att tillgodose behovet av lärare i förskoleklass och årskurs 1–3 och fritidshem. I fritidshemmen är dock färre än hälften av dem som i dag arbetar som lärare behöriga, och i prognosen antas dagens nivå av andelen lärare i fritidshem kvarstå. Om andelen lärare i fritidshem ökar kommer också behovet av examinerade lärare inom fritidshem att öka.

Prognosen gäller under antagandet att årligt antal nybörjare är detsamma som snittet för läsåren 2021/22 och 2022/23. Läsåret 2023/24 var antalet nybörjare lägre än så. Bristen på 10 600 behöriga lärare och förskollärare är en något mindre brist än vad som framgick av Lärarprognos 2021, då ca 12 000 behöriga lärare och förskollärare väntades saknas 2035. Skolverkets lärarprognos visar att förutsättningarna för lärarförsörjning skiljer sig åt i olika delar av landet. I prognosen finns uppgifter om relativt rekryteringsbehov per län. Då beräknas rekryteringsbehovet av lärare 2024–2038 i förhållande till 2023 års lärarkår. Gotlands och Uppsala län bedöms ha det största relativa rekryteringsbehovet medan Västernorrlands och Blekinge län väntas ha det minsta.

Diagram 2.18 Beräknat examinationsbehov och beräknad examination 2024–2038, efter program och inriktning på lärarutbildningen

Källa: Statens Skolverk.

Indikator: Rekryteringserfarenheter bland arbetsgivare inom pedagogik

Indikatorn som visar rekryteringserfarenheter bland arbetsgivare inom pedagogik är ny och ersätter tidigare indikator Andel arbetsgivare som uppger brist på personal inom pedagogik och med lärarutbildning. Anledningen är att arbetskraftsbarometern inte uppdateras längre. SCB:s nya undersökning Lediga jobb och rekryteringsbehov beskriver kompetensbrister på den svenska arbetsmarknaden. Arbetsgivare får bl.a. svara på frågan om de har lyckats rekrytera med rätt kvalifikationer. Statistiken visar att det tycks finnas vissa rekryteringsproblem när det gäller fritidspedagoger, ämneslärare i moderna språk, matematik och naturvetenskapliga ämnen (se tabell 2.9). Exempelvis uppger bara hälften av arbetsgivarna som rekryterat fritidspedagoger att de alltid eller oftast har lyckats rekrytera personer med rätt kvalifikationer. Det betyder att hälften aldrig eller oftast inte har lyckats rekrytera personer med rätt kvalifikationer.

Tabell 2.9 Rekryteringserfarenheter bland arbetsgivare inom pedagogik

Procent

	2024	
	Har alltid eller oftast lyckats rekrytera med rätt kvalifikationer	Har aldrig eller oftast inte lyckats rekrytera med rätt kvalifikationer
Fritidspedagoger, Grundlärare fritidshem	51	49
Förskollärare	79	22
Grundlärare åk F–3	95	4
Grundlärare åk 4–6	93	5
Ämneslärare i engelska	89	9
Ämneslärare i matematik	70	30
Ämneslärare i moderna språk	65	35
Ämneslärare i naturvetenskapliga ämnen	70	30
Ämneslärare i samhällsvetenskapliga ämnen	92	..
Ämneslärare i svenska	90	8

Anm.: Andelen avser andelen av samtliga arbetsställen som har rekryterat eller försökt att rekrytera.

Källa: Statistiska centralbyrån.

Statliga insatser

Det nationella professionsprogrammet införs 2025

Det nationella professionsprogrammet träder i kraft den 1 september 2025. Regeringen beslutade förordningen (2025:280) om nationellt professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare i april 2025. Professionsprogrammet kommer att bestå av en nationell struktur för kompetensutveckling för rektorer, lärare och förskollärare samt ett nationellt meriteringssystem för legitimerade lärare och legitimerade förskollärare. Meriteringssystemet kommer att bestå av fyra meriteringsnivåer.

2.8 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Sverige är i flera avseenden en framstående kunskaps- och forskningsnation som präglas av hög kvalitet

Sammantaget nås målet för utgiftsområdet då Sverige i flera avseenden är en framstående kunskaps- och forskningsnation som är präglad av hög kvalitet. Det visar de indikatorer som används för att bedöma hur Sverige ligger till i jämförelse med andra länder. Måluppfyllelsen bedöms utifrån avsnittets indikatorer.

Andelen barn i förskolan är hög även om deltagandet är lägre bland barn med utländsk bakgrund. Det finns goda möjligheter att utbilda sig i Sverige. Utbildningsnivån i Sverige är högre än snittet i OECD-länderna. Det är betydligt vanligare att utbilda sig i vuxen ålder i Sverige än det är i OECD-länderna i genomsnitt, något som bidrar positivt till Sveriges kompetensförsörjning. Positivt är också att det är en högre andel sysselsatta bland dem som nyligen avslutat sin utbildning i Sverige jämfört med EU-länderna i genomsnitt. Det är även en mindre andel unga som varken arbetar eller studerar i Sverige än i OECD-länderna i genomsnitt.

TIMSS 2023 visar att eleverna i Sverige har förbättrat sina resultat i matematik, och i naturvetenskap är resultatet oförändrat jämfört med TIMSS 2019. Studien visar att elevens socioekonomiska bakgrund har fortsatt stor och i vissa fall större betydelse för elevernas resultat än i TIMSS 2019. Spridningen mellan hög- och lågpresterande elever i matematik har ökat i årskurs 8 samtidigt som spridningen mellan hög- och lågpresterande elever i naturvetenskap har ökat i årskurs 4. Studien visar på betydande resultatskillnader mellan elever som går på skolor där studieron är god jämfört med skolor med bristande studiero. Resultatet för matematik från den senaste omgången av TIMSS var bättre än resultatet från den senaste omgången av PISA, som visade att elever i Sverige hade försämrat sina resultat. Det gäller även studien PIRLS som, likt PISA, visar på sämre resultat i läsförståelse.

Utöver detta visar de indikatorer som används för att följa upp utvecklingen av kompetensförsörjningen att de arbetslösas kompetens inte helt matchar behoven på arbetsmarknaden. Statistik från SCB visar att det fortsatt är brist på utbildade från flera av gymnasieskolans yrkesprogram och på ett flertal utbildningsgrupper inom vården. I många fall väntas dessutom dessa brister bestå även på sikt. Även bristen på yrkeslärare väntas bestå kommande år. Indikatorerna visar också att det är relativt vanligt att jobba inom ett yrke som inte matchar den utbildning man har, framför allt bland individer med en gymnasial utbildning eller eftergymnasial utbildning kortare än 3 år.

Sverige har en hög FoU-intensitet. Sveriges FoU-investeringar uppgick 2024 till 3,6 procent av BNP, vilket gör Sverige till det land som ligger högst i Europa samt till ett av världens främsta länder när det gäller investeringar i FoU. Sverige tillhör dock inte länderna som har störst vetenskapligt genomslag (andel högciterade

publikationer). Sverige ligger över världsgenomsnittet och nivån är relativt oförändrad de senaste tio åren. Detta är en skillnad mot många andra forskningsintensiva länder, som exempelvis USA och Schweiz, vars genomslag sjunkit markant som en följd av Kinas ökande genomslag. Detta indikerar att Sverige har förmåga att hålla en hög nivå på forskningen över tid även om det sker stora svängningar globalt.

Ökad andel lärare med en lärarutbildning men visst minskat intresse för lärarutbildningarna

Antalet elever i skolväsendet ökade under lång tid men de senaste åren har antalet barn och elever börjat minska. Antal barn i förskolan har minskat sedan 2020 och antalet elever i grundskolan har minskat sedan 2023. Även i komvux har antalet elever minskat. De minskade elevtalen har följts av ett minskat antal lärare. Under 2024 minskade antalet lärare något mer än antal elever i de flesta skolformer. Men minskningen är i de flesta verksamhetsformer marginell. Minskningen av antalet lärare under 2024 består nästan helt och hållet av en minskning av antalet lärare som inte har en pedagogisk examen. Andelen lärare med en pedagogisk examen har ökat inom de flesta skolformer, vilket är positivt.

Trots detta saknas fortfarande behöriga lärare. Lärarbehörigheten är dessutom särskilt låg i vissa ämnen, svenska som andraspråk och matematik samt naturorienterande ämnen i årskurs 7–9. En stor del av ämneslärarna som examineras i de naturvetenskapliga ämnena och teknik har gått KPU. Examensfrekvenserna inom KPU är relativt höga, vilket indikerar att dessa studenter utgör en betydande del av rekryteringsbasen för dessa ämnen. Det är även stor skillnad mellan kommuner och regioner när det gäller hur vanligt det är med utbildade lärare och förskollärare.

Skolverkets senaste lärarprognos från 2024 visar att bristen på lärare och förskollärare 2038 riskerar att uppgå till 10 600, vilket är en mindre brist än den som skattades i den tidigare lärarprognosen 2021 då bristen 2035 beräknades uppgå till ca 12 000. Prognosen gäller under antagandet att årligt antal nybörjare är detsamma som snittet för läsåren 2021/22 och 2022/23. Läsåret 2023/24 var antalet nybörjare lägre än så. Om intresset för lärarutbildningarna fortsätter att minska kan bristen på lärare och förskollärare framöver öka.

2.9 Politikens inriktning

Målet med regeringens politik för utgiftsområdet är att stärka och utveckla Sveriges position som en ledande kunskaps- och forskningsnation. Huvudprioriteringarna för politiken är höjda kunskapsresultat, ökad kvalitet och en mer likvärdig utbildning i grundskolan och motsvarande skolformer, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan samt att ge goda förutsättningar för att studera på utbildningar av hög kvalitet inom komvux, yrkeshögskolan och högskolan. Kompetensbrister ska mötas och det ska finnas goda möjligheter att utbilda sig, med hög kvalitet, oavsett var i landet man bor. Den akademiska friheten ska aktivt främjas och värnas för att bidra till ett öppet samhälle. Utbildnings- och forskningspolitiken ska bidra till att Sverige ska vara ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer och en ledande kunskapsnation. En tydlig inriktning mot hög internationell kvalitet ska prägla såväl forskning och innovation som utbildning. Vetenskaplig excellens är avgörande för att Sverige ska kunna stärka sin konkurrenskraft. I regeringens forsknings- och innovationsproposition Forskning och innovation för framtid, nyfikenhet och nytta (prop. 2024/25:60) presenterar regeringen stora satsningar på fri forskning av högsta kvalitet och på banbrytande teknik med fokus på framtidens teknikområden.

Utbildning och bildning ger kunskaper och perspektiv som ger möjlighet till personlig utveckling och skapar förutsättningar för ett aktivt deltagande i det demokratiska samhället. En framgångsrik utbildning bryter barriärer, öppnar nya vägar och stärker den enskildes förmåga att skaffa sig en uppfattning och fatta egna självständiga beslut. Alla barn, unga och vuxna ska oavsett bakgrund och uppväxtmiljö ges förutsättningar att lyckas med sin utbildning och bli rustade med kunskap, bildning och färdigheter. Kunskap, särskilt grundläggande färdigheter som att kunna läsa, skriva och räkna, och bildning tidigt i livet utgör basen för övergången till vuxenlivet och fortsatt lärande. Kunskap är även en av flera viktiga delar i att främja integrationen och motverka utanförskapet. Ett välfungerande utbildningssystem ger varje människa möjlighet att ta del av utbildning av hög kvalitet som möjliggör omställning eller vidareutbildning under hela livet och möter arbetsmarknadens behov. På så sätt får människor ökad möjlighet att forma sin framtid samtidigt som Sveriges konkurrenskraft stärks. Studiestödet spelar en betydande roll för möjligheterna till utbildning och omställningsstudiestödet ger goda möjligheter till vidareutbildning (utg.omr. 15). Genom folkhögskolors och studieförbunds olika verksamheter erbjuds även en bredd av möjligheter till utbildning och bildning (utg.omr. 17 avsnitt 17).

Även integrationspolitikens delmål om utbildning och jämställdhetspolitikens delmål om jämställd utbildning präglar regeringens utbildningspolitik och arbetet inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Det innebär att kvinnor och män och flickor och pojkar ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling.

2.9.1 Stärkt kompetensförsörjning

Regeringens utbildningspolitik ska skapa förutsättningar för utbildning och forskning av hög kvalitet. Utbildning av hög kvalitet är central för att individen ska kunna utveckla sin kompetens och ha möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden. Väl fungerande kompetensförsörjning är avgörande för att Sverige ska stå starkt även i framtiden och fortsätta utvecklas som kunskapsnation. Kompetensförsörjningen måste stärkas för att Sverige ska kunna genomföra en effektiv klimatomställning, stärka industrins konkurrenskraft, stärka kvaliteten i skola och vård samt skydda och värna vårt demokratiska och öppna samhälle.

För att Sverige även framöver ska vara en innovativ tekniknation krävs tillgång på kompetens och förutsättningar för unga och yrkesverksamma att kunna skaffa och upprätthålla en god kompetens genom arbetslivet. För att stärka kompetensen inom naturvetenskapliga och tekniska yrken har regeringen tagit fram en STEM-strategi som spänner över hela utbildningssystemet, från förskola till forskarutbildning.

Trots att det finns många som kan arbeta har välfärden och näringslivet svårt att hitta arbetskraft med rätt kompetens. Därför är det viktigt att arbetsmarknadens behov i större utsträckning får styra hur utbildningar inom gymnasieskolan och komvux dimensioneras. Det är dessutom viktigt att universitet och högskolor i än högre grad använder sina resurser för att erbjuda utbildningar inom områden där det finns brist på kompetens och i format som underlättar livslångt lärande. Information om satsningar på vuxnas lärande lämnas i respektive avsnitt samt i utgiftsområdena 15 Studiestöd och 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

2.9.2 Stärk lärar- och förskolläraryrkena

Lärare och förskollärare är de enskilt viktigaste faktorerna för kvaliteten i utbildningen inom skolan och förskolan. Lärar- och förskolläraryrkena behöver därför vara attraktiva så att fler lämpliga och motiverade studenter väljer att bli lärare, fler väljer att stanna kvar i yrket och lärare som lämnat yrket väljer att återvända. Det är av det

skälet viktigt att minska den administrativa bördan och skapa en god arbetsmiljö som underlättar för lärare och förskollärare att fokusera på sitt kärnuppdrag – undervisningen.

Det är också viktigt att lärar- och förskollärarytbildningen håller hög kvalitet och attraherar de bäst lämpade studenterna. Alla barn och elever ska få möta utbildade och kompetenta lärare och förskollärare som har djupa ämneskunskaper och kunskaper om inlärning, praktisk metodik och undervisning i praktiken.

2.9.3 Fortsatt internationellt engagemang

Regeringen stärker kunskapsbasen för det nationella arbetet inom utbildnings- och forskningsområdet genom att aktivt delta i EU och andra internationella samarbeten som Nordiska ministerrådet, Bolognaprocessen, OECD och Unesco.

På rymdområdet är det internationella samarbetet betydande och ca 70 procent av Rymdstyrelsens forskningsanslag läggs på projekt som utförs i program inom Europeiska rymdorganisationen (ESA) där Sverige är en av 23 medlemsstater.

Förslaget till nytt utbildningsprogram som tar vid efter Erasmus+ presenterades i juli 2025. Förhandlingar förväntas pågå under hela 2026. Inför förhandlingarna har regeringen arbetat fram ett svenskt förhandlingsunderlag. Förslaget från Europeiska kommissionen om det nya programmet för forskning och innovation 2028–2035 presenterades i juli 2025 och förhandlingar om programmet inleds under hösten 2025.

Vid Unescos generalkonferens 2025 kommer ett nytt fyraårigt arbetsprogram och budget för 2026–2029 att antas. I enlighet med Strategi för Sveriges samarbete med Unesco 2022–2025 avser regeringen att verka för och följa upp att Unesco fortsätter att utveckla sin verksamhet inom framför allt området mänskliga rättigheter med tonvikt på yttrandefrihet och rätten till en jämställd och likvärdig utbildning, samt fortsätta arbetet för en effektivare organisation.

De prioriterade OECD-studierna PISA (Programme for International Student Assessment) och PIAAC (Programme for the International Assessment of Adult Competencies) är viktiga för att följa politikens måluppfyllelse. Med detta i åtanke beslutade regeringen under 2024 att ingå en överenskommelse med OECD om att OECD skulle utvärdera de svenska PISA-resultaten och rapporten väntas publiceras under hösten 2025. Resultaten från nästa PISA-undersökning publiceras i september 2026. Utöver läsförståelse, matematik och naturvetenskap ingår då även engelska samt lärande i en digital miljö. Huvudresultaten från den senaste PIAAC-undersökningen publicerades i december 2024 och flera temarapporter är planerade under 2026 och 2027. Under hösten 2025 publiceras resultat från OECD:s studie TALIS (Teaching and Learning International Survey) som syftar till att öka kunskapen om lärares och rektorers bakgrund, yrkesvardag och arbetstillfredsställelse.

3 Barn- och ungdomsutbildning

3.1 Mål för området

Av skollagen (2010:800) framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.

3.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

De indikatorer som redovisas nedan bedöms vara centrala för att mäta måluppfyllelse och resultat. Redovisningen av resultat inom utgiftsområdet är uppdelad på verksamheter. Inom varje avsnitt redovisas i förekommande fall indikatorer och övriga resultat. All individbaserad statistik redovisas uppdelat på kön om de uppgifterna är tillgängliga. I bedömningen vägs det även in resultat från rapporter och undersökningar från t.ex. Statens skolverk.

Förskolan och fritidshemmet:

- Deltagande i förskola. Andelen barn i åldern 3–5 år som är inskrivna i förskola.
- Deltagande i fritidshem. Andelen barn i åldern 6–12 år som är inskrivna i fritidshem.

Grundskolan:

- Resultat på nationella prov i grundskolan.
- Andelen elever som uppnått betygsriterierna i samtliga grundskolans ämnen i årskurs 9.
- Andelen elever i årskurs 9 som uppnått behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram.
- Resultat i internationella studier i grundskolan som PISA, TIMSS och PIRLS i de fall någon ny studie presenterats sedan föregående års budgetproposition.

Specialskolan och sameskolan:

- Genomsnittligt meritvärde i årskurs 10 i specialskolan och andelen elever med behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram.
- Resultat på nationella prov i årskurs 6 i sameskolan och andelen elever som uppnått minst betyget E i alla ämnen.

Gymnasieskolan:

- Resultat på nationella prov.
- Genomsnittlig betygspoäng.
- Andel elever som slutfört utbildningen inom tre år.
- Andel elever som uppnått kraven för grundläggande behörighet till högskoleutbildning inom tre år.

Samtliga skolformer inom skolväsendet inklusive fritidshemmet:

- Lärarbehörighet och personalens utbildning. Denna indikator redovisas i avsnitt 2.7.

3.3 Resultatredovisning

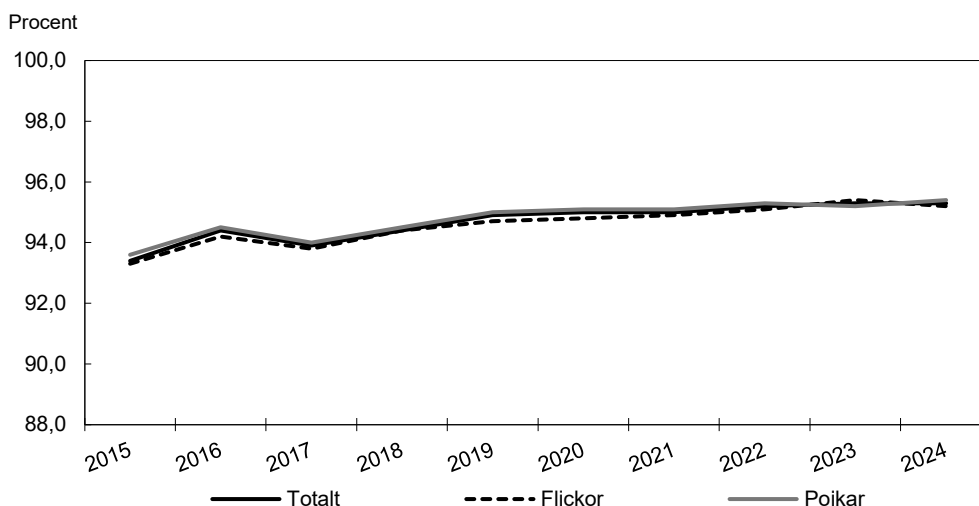
I avsnittet Barn- och ungdomsutbildning används följande definitioner när det gäller barns och elevers bakgrund:

- Med svensk bakgrund avses barn och elever födda i Sverige med minst en inrikes född förälder.
- Med utländsk bakgrund avses utrikes födda barn och elever eller inrikes födda barn och elever med två utrikes födda föräldrar.
- Med nyinvandrad avses enbart folkbokförda barn och elever som är utrikes födda, som har högst en inrikes född förälder, och som har invandrat till Sverige under de senaste fyra åren.
- Med okänd bakgrund avses barn och elever som saknar personnummer i de register som används vid insamlingen. En anledning till att personnummer saknas kan vara att barnet eller eleven inte är folkbokförd i Sverige. Bland barn och elever med okänd bakgrund finns bl.a. de som nyligen kommit till Sverige genom anhöriginvandring eller som söker asyl. Även barn och elever som vistas i landet utan stöd av myndighetsbeslut eller författning finns i gruppen liksom barn och elever med skyddade personuppgifter.

3.3.1 Förskolan

Indikator: Deltagande i förskola

År 2024 var andelen inskrivna barn i åldern 3–5 år 95,3 procent (se diagram 3.1). Under 2024 var andelen inskrivna flickor och pojkar ungefär lika stor, 95,2 procent respektive 95,4 procent.

Diagram 3.1 Andelen barn i åldern 3–5 år inskrivna i förskolan

Källa: Statens skolverk.

Ser man till hela målgruppen för förskolan var 86,6 procent av landets alla barn i åldersgruppen 1–5 år inskrivna i förskolan 2024. Med undantag för marginella minskningar några enstaka år har andelen inskrivna barn i alla åldersgrupper generellt sett ökat under den senaste tioårsperioden.

Över lag är barn med svensk bakgrund i högre utsträckning inskrivna i förskolan än barn med utländsk bakgrund. Under 2024 var 87,4 procent av barnen med svensk bakgrund i åldersgruppen 1–5 år inskrivna i förskolan, vilket är i nivå med föregående år. För barn med utländsk bakgrund i denna åldersgrupp var 82,2 procent inskrivna i förskolan 2024, vilket är en liten ökning jämfört med 2023. Det fanns ingen större skillnad mellan flickor och pojkar 2024 (se vidare utg.omr. 13 avsnitt 3.3.1 och 6.3.1).

Barn och barngrupper

Hösten 2024 var 485 000 barn inskrivna i förskolan, varav 48,5 procent var flickor och 51,5 procent var pojkar, vilket följer könsfördelningen i befolkningen för barn i förskoleålder. Drygt hälften av alla inskrivna barn i förskolan var 1–3 år.

Av alla barn i förskolan 2024 gick knappt 22 procent i en fristående förskola, vilket är i nivå med 2023.

Hösten 2024 fanns det ungefär 13 700 nyinvandrade barn (ca 6 700 flickor och ca 7 000 pojkar) och ca 3 300 barn med okänd bakgrund inskrivna i förskolan, vilka tillsammans motsvarar ungefär 3,5 procent av de inskrivna barnen i förskolan.

När det gäller barngruppernas storlek (antal inskrivna barn per barngrupp) gick det i genomsnitt 15,3 barn per grupp 2024 (15,6 i kommunala förskolor och 14,3 i fristående förskolor), vilket är i nivå med föregående år.

3.3.2 Annan pedagogisk verksamhet

Barn i pedagogisk omsorg

I takt med att en allt större andel barn går i förskolan har andelen barn i pedagogisk omsorg minskat. Andelen av alla barn i åldern 1–5 år som var inskrivna i pedagogisk omsorg var 0,8 procent under 2024. Andelen har stadigt minskat under flera år. Fem år tidigare uppgick andelen till 1,6 procent. Antalet barn i åldern 1–12 år som hösten 2024 var inskrivna i pedagogisk omsorg var 5 200, att jämföra med 10 600 barn hösten

2019. Det fanns ingen större skillnad mellan andelen flickor och pojkar som var inskrivna i pedagogisk omsorg 2024.

Öppen förskola och öppen fritidsverksamhet

Hösten 2024 fanns det totalt 529 öppna förskolor i landet. Antalet öppna förskolor har under den senaste tioårsperioden som lägst varit 474 enheter. Öppna förskolor erbjöds i 237 kommuner 2024, vilket är en ökning med 10 kommuner jämfört med föregående år.

Hösten 2024 fanns det 584 öppna fritidsverksamheter för 10–12-åringar i landet. Antalet har ökat med 59 verksamheter sedan 2023. Under den senaste tioårsperioden har antalet öppna fritidsverksamheter legat på i genomsnitt 576.

Kommuner som erbjuder omsorg under kvällar, nätter och helger

Hösten 2024 var drygt 5 000 barn i åldern 1–12 år inskrivna i omsorg under obekväm arbetstid, dvs. vardagar klockan 19–06 och på helger. Det motsvarar ca 0,5 procent av alla barn i åldersgruppen som var inskrivna i fritidshem, förskola eller pedagogisk omsorg. Under den senaste tioårsperioden har antalet inskrivna i omsorg under obekväm arbetstid varierat mellan ca 3 800 och 5 800 barn. Andelen inskrivna, av alla barn som var inskrivna i fritidshem, förskola eller pedagogisk omsorg, har i stort varit densamma under perioden, ca 0,4–0,6 procent.

Hösten 2024 erbjöd 155 kommuner omsorg under obekväm arbetstid, vilket är 12 färre än 2023.

3.3.3 Förskoleklassen

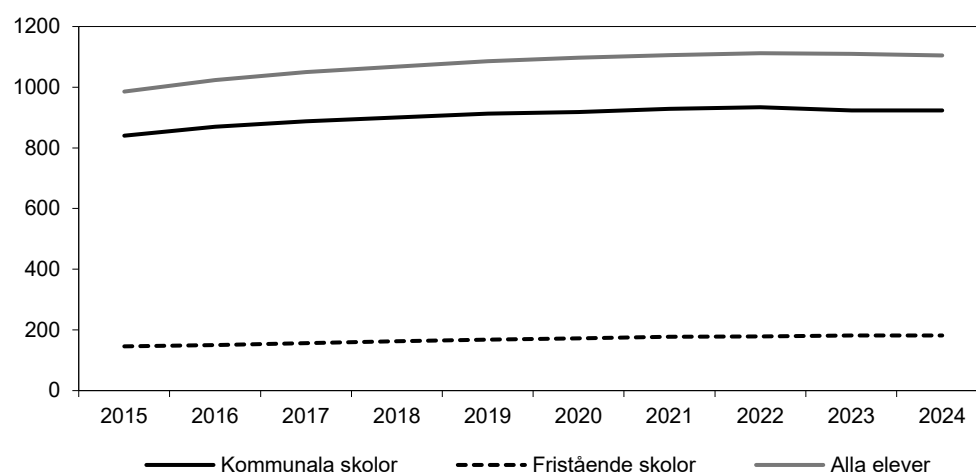
Läsåret 2024/25 gick det 118 221 elever i förskoleklass. Nästan samtliga, 99 procent, var elever som fyllde sex år under 2024. Av alla elever som var inskrivna i förskoleklassen var 49 procent flickor och 51 procent pojkar, vilket följer könsfördelningen i befolkningen för barn i förskoleklassålder. Av dessa gick 12,3 procent i en verksamhet med enskild huvudman, vilket är en marginell ökning jämfört med föregående år.

3.3.4 Grundskolan

I likhet med föregående läsår har elevantalet i grundskolan minskat marginellt, och uppgick läsåret 2024/25 till 1 104 823 elever, vilket var en minskning med knappt 0,5 procent jämfört med föregående läsår. Uppgiften är inklusive elever i sameskola och internationella skolenheter. I diagram 3.2 visas elevutveckling i grundskolan mellan läsåren 2015/16 och 2024/25.

Diagram 3.2 Elevutveckling i grundskolan

Antal elever, tusental

Källa: Statens skolverk.

Av alla elever i grundskolan läsåret 2024/25 var andelen flickor 48,7 procent och andelen pojkar 51,3 procent, vilket följer könsfördelningen för barn i grundskoleålder. I kommunala skolor var 48,5 procent flickor och 51,5 procent pojkar och i fristående skolor var 50,2 procent flickor och 49,8 procent pojkar. Det var alltså marginellt fler flickor än pojkar som gick i en fristående grundskola läsåret 2024/25 och så såg det även ut föregående läsår. Andelen elever som gick i fristående grundskolor var 16,4 procent. Uppgifterna är exklusive elever i sameskola och internationella skolenheter.

Läsåret 2024/25 hade 73 procent av eleverna i grundskolan svensk bakgrund och 27 procent utländsk bakgrund vilket var i nivå med föregående läsår.

Antalet nyinvandrade elever i grundskolan uppgick läsåret 2024/25 till 28 689 (51,8 procent pojkar och 48,2 procent flickor), vilket motsvarar 2,6 procent av det totala antalet grundskoleelever. Motsvarande antal och andel elever med okänd bakgrund uppgick till 8 616 och knappt 0,8 procent. Av de nyinvandrade eleverna gick 89 procent i kommunala skolenheter läsåret 2024/25. Även 89 procent av elever med okänd bakgrund gick i kommunala skolenheter läsåret 2024/25.

Läsåret 2024/25 fanns det 3 831 kommunala skolenheter och 813 skolenheter med enskild huvudman inom grundskolan.

Läsåret 2024/25 gick ca 1 320 elever en riksrekryterande spetsutbildning i grundskolan, vilket är en minskning med 145 elever jämfört med läsåret 2023/24. Av dessa läste den största andelen, 62 procent, en spetsutbildning inom områdena matematik, biologi, fysik och kemi.

Indikator: Resultat på nationella prov i grundskolan

Nationella prov genomförs i vissa ämnen i grundskolans årskurs 3, 6 och 9, specialskolans årskurs 4, 7 och 10 samt i sameskolans årskurs 3 och 6. Syftet med proven är att stödja betygssättningen, förutom i årskurserna 3 och 4 där syftet är att stödja bedömningen av elevernas kunskaper.

Provresultaten ger inte en heltäckande bild av elevernas kunskaper i ett ämne eftersom alla delar av kursplanen inte provas, men bidrar med underlag för en analys av i vilken utsträckning målen för utbildningen nås. Vid betygssättningen ska dock resultaten på nationella prov särskilt beaktas. Att urvalet av kunskapsområden som provas kan

variera mellan åren är en faktor som påverkar resultatens jämförbarhet över tid, varför de resultat som redovisas endast avser 2024.

De nationella proven i årskurs 3 består av flera kortare delprov där resultaten bedöms utifrån om eleverna uppnått eller inte uppnått kravnivån på respektive delprov.

Proven är inte konstruerade för en sammanvägning till ett samlat provresultat, dvs. att eleven ska ha klarat ett visst antal delprov eller poäng för att anses ha klarat provet.

Som indikator på måluppfyllelse i årskurs 6 respektive 9 används andelen elever, uppdelat på flickor och pojkar, som har uppnått godkända provbetyg (A–E) på de nationella proven i svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik. För att få ett provbetyg i de olika ämnena måste eleven ha deltagit i alla delprov i ämnet. De redovisade provresultaten avser därmed elever som har deltagit i samtliga delprov.

I majoriteten av de redovisade provresultaten har flickor bättre resultat än pojkar. Vidare har bakgrundsfaktorer som föräldrarnas utbildningsnivå och i vilken årskurs utrikes födda elever har påbörjat sin skolgång i Sverige betydelse för resultaten.

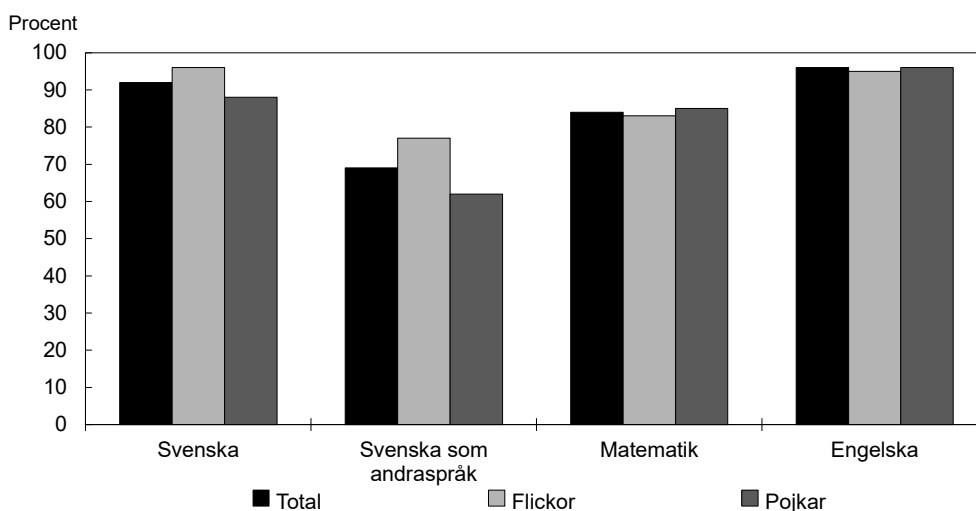
Årskurs 3

I svenska varierade andelen elever som uppnått kravnivån i de olika delproven läsåret 2023/24 mellan 88 och 97 procent. För de elever som följde kursplanen i svenska som andraspråk var andelen lägre och uppgick till mellan 65 och 90 procent. I båda ämnena var andelen elever som hade uppnått kravnivån störst i delprovet som prövar muntlig förmåga. I svenska hade minst andel elever uppnått kravnivån i delprovet om stavning och interpunktion, medan det i svenska som andraspråk var minst andel elever som uppnått kravnivån i delprovet om läsning av faktatext. I båda ämnena hade flickor i högre grad än pojkar uppnått kravnivån i de olika delproven.

I matematik varierade andelen elever som uppnått kravnivån i de olika delproven mellan 80 och 94 procent. Andelen var störst i delprovet om muntlig kommunikation. Minst andel var det i delprovet om skriftliga räknemetoder – addition och subtraktion. Pojkar hade i högre grad uppnått kravnivån i sex av åtta delprov. Störst skillnad var det i delproven som handlar om uppdelning av tal, överslagsräkning och tal i bråkform samt huvudräkning och likhetstecknets betydelse där skillnaden mellan flickor och pojkar var 4 respektive 7 procentenheter.

Årskurs 6

Resultaten från de nationella proven i årskurs 6 i svenska, svenska som andraspråk, matematik och engelska redovisas i diagram 3.3.

Diagram 3.3 Andel elever som fått minst provbetyg E i nationella prov i årskurs 6 våren 2024

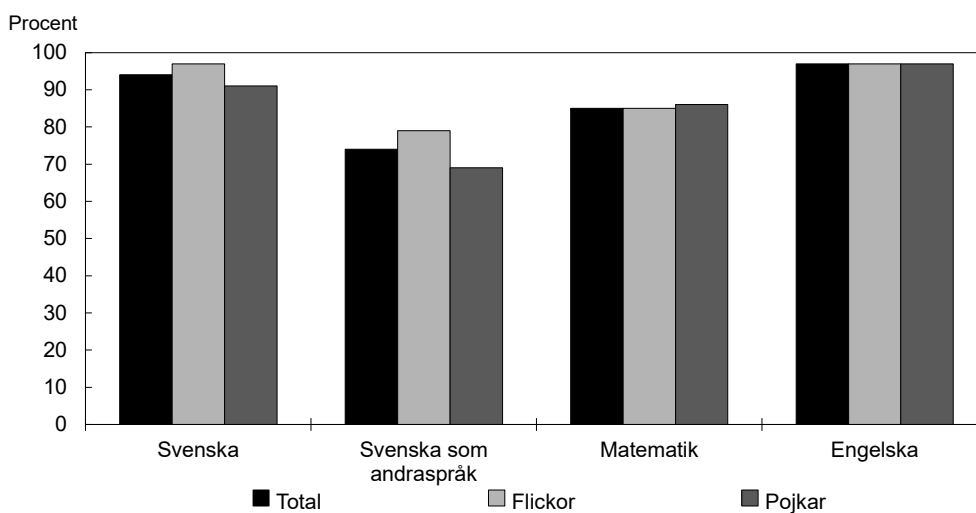
Källa: Statens skolverk.

I svenska hade 92 procent av eleverna uppnått godkända provbetyg våren 2024. Motsvarande andel var 69 procent i svenska som andraspråk, 84 procent i matematik och 96 procent i engelska.

I ämnena svenska och svenska som andraspråk var det en större andel flickor än pojkar som hade uppnått godkända provbetyg. I ämnena matematik och engelska var det en större andel pojkar än flickor som hade uppnått godkända provbetyg.

Årskurs 9

Resultaten från de nationella proven i årskurs 9 i svenska, svenska som andraspråk, matematik och engelska redovisas i diagram 3.4.

Diagram 3.4 Andel elever som fått minst provbetyg E i nationella prov i årskurs 9 våren 2024

Källa: Statens skolverk.

Andelen elever i årskurs 9 som våren 2024 hade uppnått godkända provbetyg i svenska var 94 procent och 74 procent i svenska som andraspråk. Motsvarande andel var 85 procent i matematik och 97 procent i engelska. I ämnena svenska och svenska som andraspråk var det en större andel flickor än pojkar som hade uppnått godkända

provbetyg. I ämnet matematik var det en något större andel pojkar som hade uppnått godkänt provbetyg och i ämnet engelska hade flickor och pojkar lika resultat.

Elever vars föräldrar har kortare utbildning hade generellt sämre resultat på nationella prov än elever vars föräldrar har en längre utbildning. Exempelvis varierade resultaten på proven i svenska, svenska som andraspråk, matematik och engelska för årskurs 9 beroende på föräldrarnas utbildningsnivå. Tidpunkten för start i svensk skola för utrikes födda elever påverkar också. Resultaten på proven i svenska, svenska som andraspråk, matematik och engelska för elever i årskurs 9 var exempelvis generellt lägre för de elever som hade invandrat vid eller efter ordinarie skolstartsålder (sju års ålder) i jämförelse med de elever som hade invandrat före ordinarie skolstartsålder.

Elevernas kunskapsutveckling i årskurs 6 och årskurs 9

I målet för verksamhetsområdet ingår att utbildningen ska främja elevernas utveckling och lärande. Den indikator som används för att följa denna del av målet när det gäller grundskolan är andelen elever som fått minst betyget E i samtliga ämnen i slutbetyget i årskurs 9. Måluppfyllelsen har följts under många år för elever som avslutat årskurs 9. Måluppfyllelsen har även följts i årskurs 6 från läsåret 2012/13 när betyg i denna årskurs infördes i grundskolan.

En faktor att ta hänsyn till när det gäller betygsutvecklingen som indikator är att det finns konstaterade brister i likvärdigheten vid bedömning och betygssättning (Skolverkets rapport 475, 2019 och Skolinspektionens rapport 2024:2).

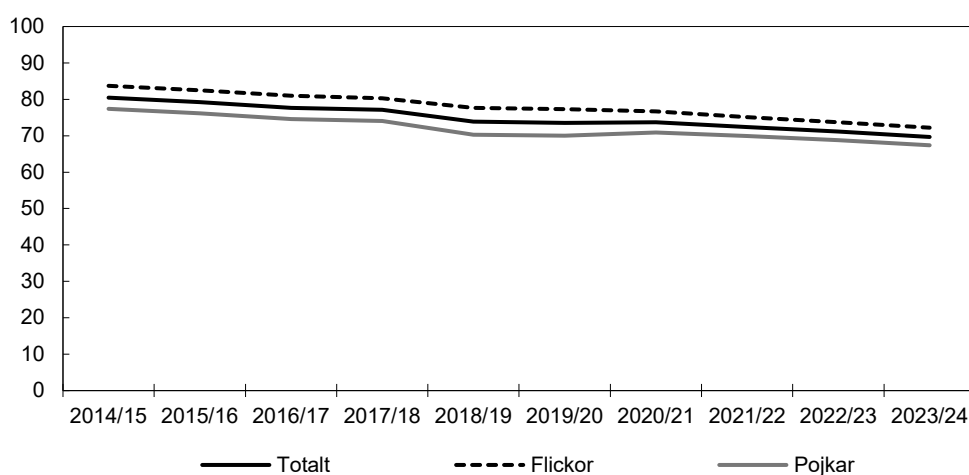
Årskurs 6 – andelen elever som fått minst betyget E i samtliga ämnen

Andelen elever i årskurs 6 som fått minst betyget E i samtliga ämnen som de har läst uppgick våren 2024 till 69,7 procent, vilket är en minskning med 1,5 procentenheter jämfört med 2023, då andelen var 71,2 procent. I diagram 3.5 framgår andelen elever i årskurs 6 som uppnått godkända betyg i alla ämnen. Det ska dock noteras att antalet betygsatta ämnen har ökat över tid. Detta beror delvis på att den timplan som infördes hösten 2018 slog fast att alla elever i årskurs 4–6 ska erbjudas undervisning i moderna språk. Andelen elever som efter ämnesövergripande undervisning i de natur- och samhällsorienterande ämnena har fått ett sammanfattande blockbetyg har även minskat över tid. Detta påverkar jämförbarheten av resultaten över tid.

Flickor hade i högre utsträckning än pojkar godkända betyg i samtliga ämnen våren 2024, 72,2 procent jämfört med 67,4 procent. Andelen flickor som uppnått godkända betyg i samtliga ämnen minskade med 1,5 procentenheter medan motsvarande andel pojkar minskade med 1,4 procentenheter jämfört med våren 2023. Sedan betyg infördes i årskurs 6 läsåret 2012/13 har skillnaden mellan andelen flickor och andelen pojkar som uppnått godkända betyg i alla ämnen legat mellan ca 5 och 7 procentenheter.

Diagram 3.5 Andelen elever i årskurs 6 som uppnått godkända betyg i alla ämnen

Procent

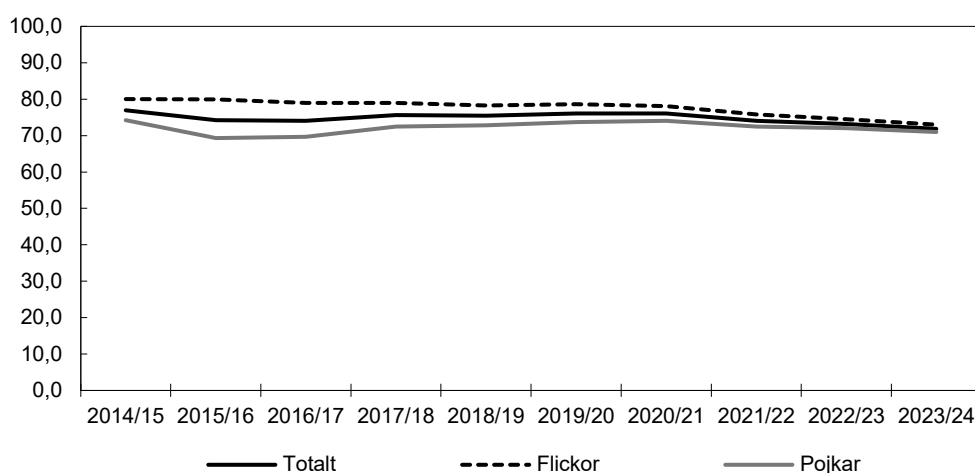
Källa: Statens skolverk.

Indikator: Andelen elever som uppnått betygskriterierna i samtliga grundskolans ämnen i årskurs 9

I diagram 3.6 visas andelen elever i årskurs 9 som fått ett godkänt betyg i alla ämnen.

Diagram 3.6 Andelen elever i årskurs 9 som uppnått godkända betyg i alla ämnen

Procent

Anm.: Den minskning som framgår läsåret 2015/16 när det gäller andelen pojkar som uppnått godkända betyg i alla ämnen hänger sannolikt samman med förändringar i elevsammansättningen, där andelen pojkar som var nyinvandrade eller hade okänd bakgrund – och därmed hade kortare tid i svensk skola – uppgick till 13 procent. Läsåret dessförinnan uppgick denna andel till 6 procent.

Källa: Statens skolverk.

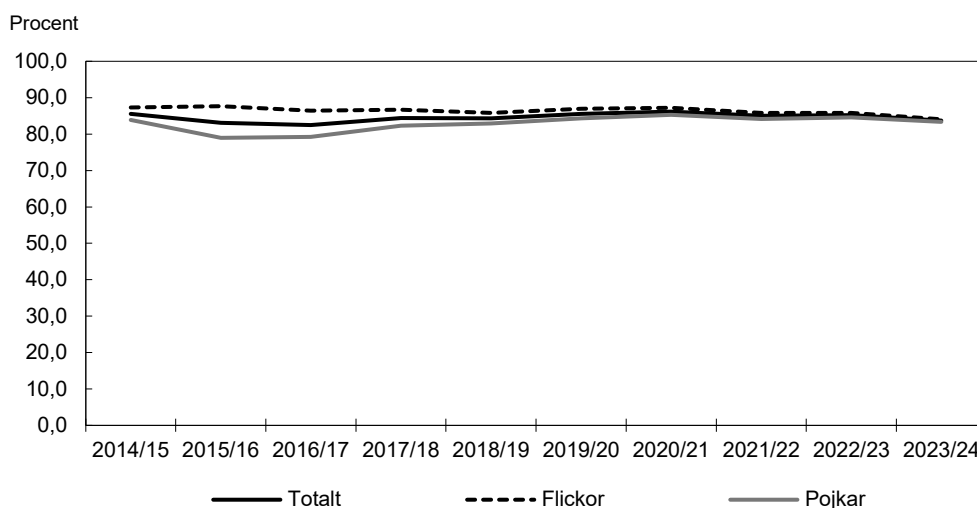
Under de senaste fem läsåren har mellan 72 och 76 procent av eleverna avslutat årskurs 9 med godkänt betyg i alla ämnen. Andelen elever som vårterminen 2024 fick minst betyget E i alla ämnen i årskurs 9 uppgick till 71,9 procent, vilket är en minskning med 1,3 procentenheter jämfört med 2023. För elever med svensk bakgrund hade 77,1 procent avslutat årskurs 9 med godkänt betyg i alla ämnen, för elever med utländsk bakgrund var siffran 59,3 procent. Våren 2024 uppnådde 73,0 procent av flickorna och 71,0 procent av pojkarna godkända betyg i alla ämnen, att jämföra med 78,6 respektive 73,7 våren 2020. Det innebär att andelen flickor med godkända betyg har minskat mer än andelen pojkar med godkända betyg sedan våren 2020.

Det finns skillnader i måluppfyllelse mellan de olika ämnena. De ämnen där störst andel av eleverna har uppnått ett godkänt betyg är moderna språk läst som elevens val följt av slöjd och bild. De ämnen där minst andel elever har uppnått ett godkänt betyg är svenska som andraspråk och matematik. Det är bara i ämnena idrott och hälsa och matematik som högre andel pojkar än flickor har uppnått godkänt betyg.

Indikator: Andelen elever i årskurs 9 som uppnått behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram

I gymnasieskolan finns nationella program som är yrkesprogram eller högskoleförberedande program. För att bli behörig till gymnasieskolans yrkesprogram krävs att eleverna har ett godkänt betyg i minst åtta ämnen från grundskolan och för högskoleförberedande program krävs ett godkänt betyg i minst tolv ämnen. För yrkesprogram krävs minst betyget E i ämnena svenska eller svenska som andraspråk, matematik och engelska samt i ytterligare fem ämnen, som inte är reglerade. För högskoleförberedande program krävs minst betyget E i ämnena svenska eller svenska som andraspråk, matematik och engelska samt i ytterligare nio ämnen. Vilka ämnen det rör sig om varierar beroende på program, dock inte för det estetiska programmet där det inte är reglerat vilka de nio ämnena är. Som indikator används andelen behöriga elever till yrkesprogram, eftersom eleverna därmed är behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan.

Diagram 3.7 Behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram

Anm.: Den minskning som framgår läsåret 2015/16 när det gäller andelen pojkar som uppnått behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram hänger sannolikt samman med förändringar i elevsammansättningen, där andelen pojkar som var nyinvandrade eller hade okänd bakgrund – och därmed hade kortare tid i svensk skola – uppgick till 13 procent. Läsåret dessförinnan uppgick denna andel till 6 procent.

Källa: Statens skolverk.

I diagram 3.7 visas behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram läsåren 2014/15–2023/24. Våren 2024 var totalt 83,7 procent av eleverna som gick ut grundskolan behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram, 84,1 procent av flickorna och 83,4 procent av pojkarna. Andelen behöriga elever har minskat med 1,5 procentenheter sedan våren 2023. Nästan 19 900 elever saknade behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan efter vårterminen 2024.

Behörighet uppdelat på elevernas bakgrund

Genomgående för kunskapsresultaten är att de bakgrundsfaktorer som har störst betydelse för elevernas behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan är hur länge eleverna har gått i svensk skola och föräldrarnas utbildningsnivå. Exempelvis är de elever som har minst en förälder med en eftergymnasial utbildning i större

utsträckning behöriga till ett nationellt program än de elever vars båda föräldrar högst har en gymnasieutbildning. Vidare är t.ex. elever som har invandrat till Sverige före sju års ålder i större utsträckning behöriga jämfört med elever som har färre år i svensk grundskola (se vidare utg.omr. 13 avsnitt 3.3.1 och 6.3.1).

I tabell 3.1 redovisas andelen elever som efter att ha avslutat årskurs 9 är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram, uppdelat efter svensk och utländsk bakgrund. Av tabellen framgår att skillnaderna mellan grupperna är stora.

Tabell 3.1 Andelen elever som efter årskurs 9 var behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram uppdelat efter elevernas bakgrund

Procent

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Svensk bakgrund ¹	92	91	91	90	91	91	90	89	88
Utländsk bakgrund, född i Sverige ²	87	84	86	83	85	86	84	84	82
Invandrat före skolstart ³	89	85	85	84	85	85	84	84	81
Invandrat under åk 1–5 ⁴	74	69	67	66	68	68	67	68	68
Nyinvandrat (åk 6–9) ⁵	30	28	30	29	32	34	32	34	35

¹ Elevgrupperna är olika stora och varierar mellan åren. I gruppen ingår ca 89 100 elever våren 2024.

² Elevgrupperna är olika stora och varierar mellan åren. I gruppen ingår ca 14 700 elever våren 2024.

³ Elevgrupperna är olika stora och varierar mellan åren. I gruppen ingår ca 6 700 elever våren 2024.

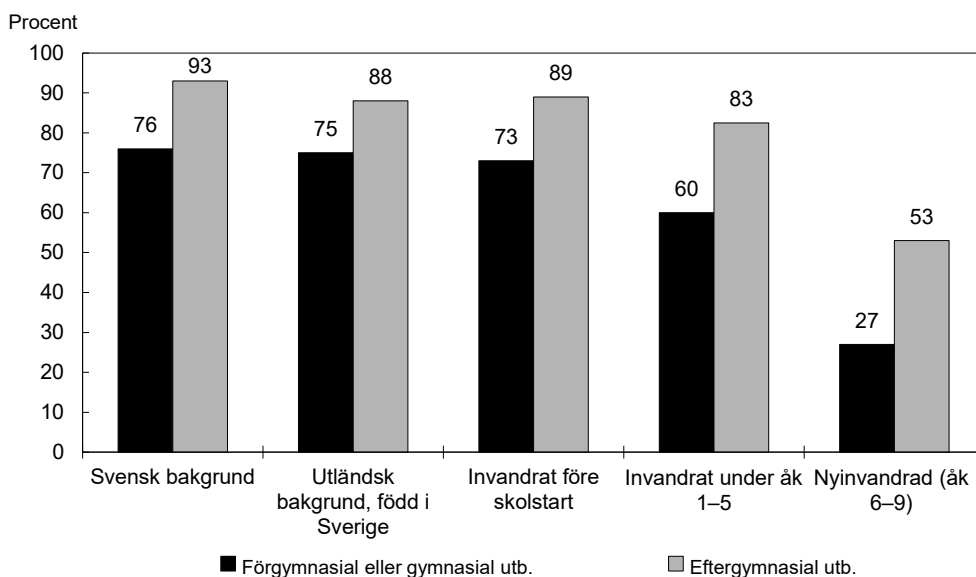
⁴ Elevgrupperna är olika stora och varierar mellan åren. I gruppen ingår ca 8 400 elever våren 2024.

⁵ Elevgrupperna är olika stora och varierar mellan åren. I gruppen ingår ca 2 400 elever våren 2024.

Källa: Statens skolverk.

Elevernas förutsättningar att uppfylla behörighetskraven påverkas även av föräldrarnas utbildningsnivå. Andelen elever som är behöriga till gymnasieskolans nationella program är genomgående större bland elever med minst en förälder som har eftergymnasial utbildning, jämfört med elever vars båda föräldrar som högst har gymnasial utbildning. Detta förhållande gäller oavsett om eleven är född i Sverige eller har invandrat före respektive efter ordinarie skolstartsålder (sju års ålder). Störst skillnad sett till föräldrarnas utbildningsnivå är det bland elever som har börjat i svensk skola efter ordinarie skolstartsålder.

Diagram 3.8 Andelen elever som var behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram uppdelat efter elevernas bakgrund och föräldrarnas utbildningsnivå vårterminen 2024

Anm.: Elevgrupperna blir olika stora när flera kategorier kombineras. Våren 2024 var antalet elever med föräldrar som har högst förgymnasial eller gymnasial utbildning 26 729 för kategorin född i Sverige, inrikes födda föräldrar, 7 034 för född i Sverige, utrikes födda föräldrar, 2 926 för invandrat före skolstart, 4 857 för invandrat under åk 1–5 och 1 025 för nyinvandrad åk 6–9. För elever med minst en förälder med eftergymnasial utbildning är motsvarande antal 62 367, 7 620, 3 059, 3 015 och 786. I diagrammet ingår inte de elever där uppgift om föräldrarnas utbildningsnivå saknas.

Källa: Statens skolverk.

Flickor var i högre grad än pojkar behöriga till gymnasieskolans nationella program 2024. Detta gällde både inom gruppen med utländsk bakgrund och för olika nivåer för föräldrarnas utbildning. Med avseende på elever med olika lång tid i svensk skola var skillnaden i behörighet som störst mellan pojkar och flickor som invandrat under årskurs 6–9 (se diagram 3.8).

Indikator: Resultat i internationella studier

Den internationella studien International Computer and Information Literacy Study (ICILS) undersöker digital kompetens hos elever i årskurs 8 avseende dator- och informationskunnighet och datalogiskt tänkande. Studien har genomförts vart femte år sedan 2013. Sverige deltog för första gången i och med ICILS 2023 tillsammans med 33 andra länder. I Sverige deltog drygt 3 400 elever från 147 skolenheter.

ICILS 2023 visar att svenska elever presterar på samma nivå som genomsnittet för de deltagande EU- och OECD-länderna. Det gäller för både dator- och informationskunnighet och datalogiskt tänkande. Spridningen mellan hög- och lågpresterande elever i Sverige är dock stor, i synnerhet för datalogiskt tänkande.

En majoritet av de svenska eleverna presterar på eller över nivå 2, som i studien anses vara en grundläggande nivå. Samtidigt visar undersökningen att många elever i Sverige – liksom i alla deltagande länder – inte når upp till denna nivå. I Sverige presterar fyra av tio elever under den grundläggande nivån. Dessa elever uppvisar en mindre förmåga till självständig datoranvändning och en bristande källmedvetenhet, vilket är grundläggande för ett effektivt och säkert deltagande i en digital värld med ett komplext och stort informationsflöde. Detta ligger i linje med vad tidigare resultat från ICILS visat om att unga som växer upp i en digital värld inte per automatik får väl utvecklade digitala färdigheter.

Resultaten visar även på tydliga skillnader mellan olika elevgrupper. Skillnaderna är som störst för elever med olika socioekonomisk bakgrund där elever med en mindre

gynnsam socioekonomisk bakgrund har lägre resultat. Elevernas migrationsbakgrund har också betydelse, men denna skillnad minskar när man tar hänsyn till socioekonomisk bakgrund. I Sverige, liksom i merparten av övriga länder, presterar flickor bättre i dator- och informationskunnighet än pojkar. Däremot presterar svenska pojkar bättre än flickor i datalogiskt tänkande, vilket skiljer sig från det internationella genomsnittet och de övriga nordiska länderna där inga signifikanta könsskillnader finns.

Den internationella studien TIMSS undersöker kunskaper i och attityder till matematik och naturvetenskap hos elever i årskurs 4 och årskurs 8. Sverige har deltagit med årskurs 8 sedan 1995 och med årskurs 4 sedan 2007. I TIMSS 2023 deltog drygt 60 länder och i Sverige deltog totalt omkring 10 000 elever från ca 300 skolor. Sedan 2019 genomförs provet digitalt.

TIMSS 2023 visar att eleverna i Sverige har förbättrat sina resultat i matematik och i naturvetenskap är resultatet oförändrat jämfört med TIMSS 2019. Svenska elever presterar över genomsnittet för EU- och OECD-länderna, förutom i matematik i årskurs 4 där resultatet ligger på genomsnittet.

TIMSS 2023 visar även att elevers migrationsbakgrund och hemförhållanden spelar en allt större roll för elevers resultat. Elever med goda hemförhållanden med t.ex. tillgång till böcker och med högutbildade föräldrar presterar betydligt bättre jämfört med elever som inte har de resurserna i hemmet. Även om Sveriges genomsnittliga resultat har ökat har elevgruppen som har de allra lägsta resultaten inte minskat. De elever som presterar på lägst nivå i naturvetenskap i årskurs 4 har nästan dubblats jämfört med TIMSS 2019. Elevers migrationsbakgrund har fortsatt betydelse för resultaten. Inrikes födda elever med minst en inrikes född förälder har i genomsnitt högre resultat än både inrikes födda elever med utrikes födda föräldrar och utrikes födda elever.

Pojkars resultat är högre än flickors i matematik i både årskurs 4 och i årskurs 8. I årskurs 4 beror den genomsnittliga resultatförbättringen på att pojkars resultat har blivit bättre sedan TIMSS 2019. I årskurs 8 bidrar både pojkar och flickor till den genomsnittliga förändringen, men pojkars resultat står för en större del av förändringen sedan 2019. I naturvetenskap finns inga skillnader i resultat mellan pojkar och flickor, vare sig i årskurs 4 eller årskurs 8.

I en nordisk jämförelse är Sverige det land som har störst skillnader mellan elevgrupper utifrån socioekonomi. TIMSS 2023 visar också att elever presterar sämre om de upplever otrygghet och brist på studiero. Resultatet visar stora skillnader mellan elever som går på skolor där studieron är god jämfört med skolor med bristande studiero. Skillnaderna är stora – runt 30–40 poäng – vilket uppskattas till att motsvara undervisning i ca ett läsår på mellanstadiet. En större andel elever i Sverige upplever bristande studiero på en del lektioner än genomsnittet för EU- och OECD-länderna. Även om trenden i TIMSS totalt sett är uppåtgående i matematik och stillastående i naturvetenskap, visade PISA-studien 2022 en negativ trend vilket ger en oklar bild av svenska elevers kunskaper. Det gör det extra viktigt att följa utvecklingen över tid.

3.3.5 Anpassade grundskolan

Läsåret 2024/25 var 17 216 elever mottagna i anpassade grundskolan, vilket är en ökning med 7,5 procent jämfört med antalet elever i anpassade grundskolan föregående läsår. Av de 17 216 eleverna i anpassade grundskolan var 33 procent flickor och 67 procent pojkar, vilket är i nivå med föregående läsår. Av samtliga elever i de obligatoriska skolformerna har andelen elever som är mottagna i anpassade grundskolan ökat kontinuerligt sedan läsåret 2019/20. Läsåret 2024/25 var andelen

1,5 procent. Läsåret 2024/25 var drygt 1 570 av eleverna integrerade i en grundskoleklass, vilket motsvarar 9,1 procent av samtliga elever i den anpassade grundskolan.

Av de elever som var mottagna i anpassade grundskolan gick drygt 4 procent i anpassade grundskolan med enskild huvudman.

För denna skolform saknas en indikator som mäter måluppfyllelse. Att redovisa betygsresultat i anpassade grundskolan som är tillförlitliga över tid innebär svårigheter. Det beror på att betyg i anpassade grundskolans ämnen endast sätts efter begäran från eleven eller elevens vårdnadshavare, att betyg inte sätts för den elev som inte uppnår ett godkänt betyg i ett ämne och att elever som läser ämnesområden i stället för ämnen inte ges betyg.

3.3.6 Specialskolan

Läsåret 2024/25 var 790 elever inskrivna i specialskolan, vilket är en ökning med 26 elever, 3 procent, jämfört med föregående läsår. Ökningen avser främst riksskolor. Av eleverna var 38 procent flickor och 62 procent pojkar. Pojkars överrepresentation i elevantalet kan förklaras av att grav språkstörning ofta uppmärksammas tidigare hos pojkar samt att språkstörning är vanligare bland pojkar än bland flickor.

Indikator: Genomsnittligt meritvärde i årskurs 10 och andelen elever med behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram

Våren 2024 avslutade 70 elever årskurs 10 i specialskolan med ett genomsnittligt meritvärde på 158,7 meritpoäng (beräknat på 16 ämnen). Detta är en ökning jämfört med föregående år, då den genomsnittliga meritpoängen var 144,6. Våren 2024 var flickornas genomsnittliga meritvärde 154,3 meritpoäng och pojkarnas 160,8. Andelen elever som var behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram minskade våren 2024 till 34,3 procent, vilket är en minskning jämfört med föregående år då andelen var 41,4 procent. Av flickorna var 22,7 procent behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram och av pojkarna var 39,6 procent behöriga.

3.3.7 Sameskolan

Det finns fem skolenheter inom sameskolan och under läsåret 2024/25 gick 194 elever i sameskolan, exklusive förskoleklass, vilket var i nivå med föregående år. Av eleverna var 56,2 procent flickor och 43,8 procent pojkar. Utöver sameskola bedriver Sameskolstyrelsen integrerad samisk undervisning som anordnas i grundskolor och innebär att elever kan få undervisning med samiska inslag utöver modersmålsundervisningen. Av de 12 kommuner som beviljades medel för att bedriva integrerad samisk undervisning under läsåret 2024/25 har endast 10 kommuner bedrivit verksamhet under höstterminen 2024. Under höstterminen 2024 deltog 209 elever i den integrerade undervisningen, vilket var en minskning med 12 elever jämfört med höstterminen 2023. Antalet undervisningstimmar minskade från 4 688 under höstterminen 2023 till 3 472 timmar under höstterminen 2024.

Läsåret 2023/24 gick 147 barn i samisk förskola, vilket är en ökning med 12 barn jämfört med föregående läsår. Antalet elever i fritidshem vid sameskolorna uppgick till 118 elever, vilket är en mindre ökning jämfört med föregående läsår.

Indikator: Resultat på nationella prov i årskurs 6 och andelen elever som uppnått minst betyget E i alla ämnen

Under läsåret 2023/24 gick 23 elever i årskurs 6 i sameskolan. Resultaten för dessa elever på de nationella proven i årskurs 6 kan inte redovisas på grund av risk för

röjande av enskild individ. Även uppgiften om andel elever i årskurs 6 i sameskolan som fick minst betyget E i alla ämnen är skyddad av sekretesskäl.

3.3.8 Fritidshemmet

Totalt uppgick antalet elever i fritidshem 2024/25 till ca 499 000, vilket är en minskning med omkring 2 230 elever sedan föregående år. Andelen elever som gick i fritidshem med enskild eller statlig huvudman uppgick till 14,1 procent, vilket är i nivå med föregående år. Antalet fritidshem uppgick totalt till 4 070.

I det följande redovisas statistiken om elever i fritidshemmet fördelad på olika åldersgrupper. Från och med läsåret 2022/23 används en ny beräkningsmetod för att beräkna antalet avdelningar i fritidshem. Den nya beräkningsmetoden gör att antalet fritidshem och avdelningar minskar och därmed ökar det genomsnittliga antalet elever per avdelning något. Från och med läsåret 2022/23 har även elever i fritidshemmet som saknar personnummer exkluderats i beräkningarna av andel inskrivna elever i fritidshemmet.

Indikator: Deltagande i fritidshem

Andelen av alla elever i åldern 6–12 år som var inskrivna i fritidshem 2024/25 var 57,2 procent, vilket är i nivå med föregående år. Av eleverna var 48,4 procent flickor och 51,6 procent pojkar, vilket främst hänger samman med att andelen pojkar i befolkningen är större än andelen flickor.

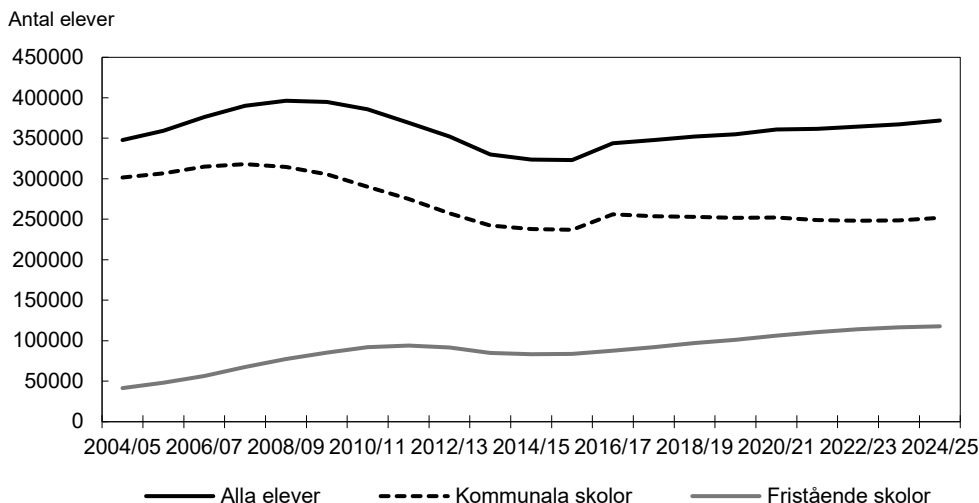
Andelen elever i åldern 6–9 år som gick i fritidshem 2024/25 var 84,5 procent, jämfört med 84,0 procent föregående år. Motsvarande andel barn bland elever i åldern 10–12 år var 21,7 procent, vilket är i nivå med föregående år.

I genomsnitt var antalet elever per avdelning 35,1 under 2024/25, jämfört med 36,0 elever föregående år.

3.3.9 Gymnasieskolan

Cirka 98 procent av alla ungdomar som slutar grundskolan börjar i någon av de olika utbildningarna inom gymnasieskolan läsåret därefter. Hösten 2024 gick ca 372 000 elever i gymnasieskolan, vilket är en ökning med 4 800 elever eller drygt 1 procent jämfört med året innan (se diagram 3.9).

Antalet elever i skolor med en kommun som huvudman ökade med 1,4 procent och uppgick hösten 2024 till ca 251 700 elever (120 100 kvinnor och 131 600 män). Antalet elever i fristående gymnasieskolor ökade med 1,2 procent och uppgick 2024 till 117 800 elever (59 600 kvinnor och 58 200 män). Antalet elever i skolor med en region som huvudman ökade något och uppgick 2024 till 2 280 personer (1 240 kvinnor och 1 040 män). Av alla elever i gymnasieskolan hösten 2024 gick 67,7 procent i en kommunal skola, 31,7 procent i en fristående skola och 0,6 procent i en skola som drevs av en region.

Diagram 3.9 Elevutveckling i gymnasieskolan

Källa: Statens skolverk.

Andelen kvinnor i gymnasieskolan hösten 2024 var 49 procent och andelen män 51 procent.

Läsåret 2023/24 gick 60 procent (65 procent av kvinnorna och 56 procent av männen) av eleverna i gymnasieskolan ett högskoleförberedande program, 30 procent (25 procent av kvinnorna och 34 procent av männen) ett yrkesprogram och 10 procent (10 procent av kvinnorna och 10 procent av männen) ett introduktionsprogram. Jämfört med föregående läsår har andelen elever på yrkesprogram ökat 0,5 procentenheter och andelen elever på högskoleförberedande program minskat 0,5 procentenheter. Andelen på introduktionsprogram har inte förändrats.

Hösten 2024 fanns det ca 18 950 lärlingar i gymnasieskolan varav 16 190 gick yrkesprogram och 2 760 gick introduktionsprogram. Totalt innebär det en ökning med ca 1 400 lärlingar jämfört med hösten 2023. Av lärlingarna var 41 procent kvinnor och 59 procent män. Jämfört med föregående läsår har andelen kvinnor ökat med två procentenheter. Läsåret 2024/25 gick ca 2 900 elever en riksrekryterande spetsutbildning i gymnasieskolan, vilket är en ökning med ca 130 elever jämfört med läsåret 2023/24. Av dessa läste den största delen, 61 procent, en spetsutbildning inom ramen för det estetiska programmet. Under 2024 har försöksverksamheten med riksrekryterande spetsutbildningar inom matematik eller naturvetenskapliga, teknikvetenskapliga, samhällsvetenskapliga eller humanistiska ämnen i gymnasieskolan permanentats efter att tidigare ha bedrivits i form av en försöksverksamhet.

Inför läsåret 2024/25 var det 38 procent av dem som sökt till ett nationellt program som sökte ett yrkesprogram som sitt förstahandsval, vilket innebär en ökning med 0,5 procentenheter jämfört med året innan. Andelen nybörjarelever på yrkesprogram var en procentenhet högre än föregående läsår och uppgick till 32 procent.

Sammanlagt var det 119 079 elever (57 945 kvinnor och 61 134 män) som för första gången gick i gymnasieskolans årskurs 1 hösten 2024. Av dessa nybörjarelever började 27,7 procent på ett yrkesprogram, 60 procent på ett högskoleförberedande program och 12,3 procent på ett introduktionsprogram. Andelen nybörjarelever i årskurs 1 på yrkesprogram är oförändrad på 27,7 procent jämfört med hösten 2023. Andelen nybörjarelever i årskurs 1 på högskoleförberedande program har minskat med en procentenhet till 60,0 procent. Andelen nybörjarelever på introduktionsprogram har ökat med en procentenhet och uppgick till 12,3 procent hösten 2024.

Indikator: Resultat på nationella prov

Sedan den 1 januari 2018 är det obligatoriskt med nationella prov i engelska, matematik och svenska eller svenska som andraspråk i den högsta avslutande kursen för programmet och inriktningen. Från och med höstterminen 2023 gäller att nationella prov på yrkesprogram ska användas i den inledande kursen i studievägen i ämnena svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik samt i den högsta avslutande kursen i studievägen i dessa ämnen, med undantag för kursen svenska 2 eller svenska som andraspråk 2. Majoriteten av de nationella proven genomförs under våren. Nedan redovisas provresultat för elever som fått ett provbetyg våren 2024, dvs. för de elever som genomförde alla delprov i aktuellt obligatoriskt prov.

Prov i kursen engelska 5 var våren 2024 obligatoriskt för alla elever på yrkesprogram och på riksrekryterande utbildningar. Prov i engelska 6 var obligatoriskt för elever på högskoleförberedande program, hotell- och turismprogrammet samt den riksrekryterande flygteknikutbildningen. I engelska 5 fick 95,5 procent av eleverna med provbetyg våren 2024 ett godkänt provbetyg, dvs. något av provbetygen A–E (94,5 procent av kvinnorna och 96,2 procent av männen). I engelska 6 var motsvarande andel 98,4 procent (98 procent av kvinnorna och 98,8 procent av männen).

Prov i kursen svenska 1 eller svenska som andraspråk 1 var obligatoriska för alla elever på yrkesprogram och elever på riksrekryterande utbildningar. Våren 2024 var det 86,9 procent av de elever som gjorde provet i svenska 1 (93,7 procent av kvinnorna och 81,9 procent av männen) som fick minst godkänt provbetyg. Av de elever som gjorde provet i svenska som andraspråk 1 var det 74,4 procent (81,6 procent av kvinnorna och 69,1 procent av männen) som fick godkänt provbetyg. Prov i svenska 3 eller svenska som andraspråk 3 var obligatoriska på samtliga högskoleförberedande program. Våren 2024 var det 93,4 procent av de elever som gjorde provet i svenska 3 (95,9 procent av kvinnorna och 90,5 procent av männen) som fick minst godkänt provbetyg. Motsvarande siffror för dem som gjorde provet i svenska som andraspråk 3 var 86 procent (89,6 procent av kvinnorna och 82,1 procent av männen).

Prov i kursen matematik 1a var obligatoriskt för elever på yrkesprogram och elever på vissa riksrekryterande yrkesutbildningar. Det var 70,4 procent av alla elever med provbetyg (68,6 procent av kvinnorna och 71,7 procent av männen) som fick minst ett godkänt provbetyg på detta prov våren 2024. Av eleverna på de estetiska och humanistiska programmen, för vilka det var obligatoriskt att genomföra prov i matematik 1b, fick 76,8 procent (77,2 procent av kvinnorna och 75,8 procent av männen) minst ett godkänt provbetyg. Eleverna på samhällsvetenskapsprogrammet och ekonomiprogrammet med inriktning mot juridik läser matematik 2b som högsta obligatoriska avslutande kurs, och av dem fick 63,2 procent (65,5 procent av kvinnorna och 59,1 procent av männen) minst ett godkänt provbetyg på kursprovet. Andelen elever med godkända provresultat i matematik 1a våren 2024 var högre jämfört med våren 2023. Andelen elever med godkänt provresultat i matematik 1b ligger i nivå med våren 2023. I matematik 2 var andelen elever med godkända provresultat lägre jämfört med våren 2023 vilket i sin tur var en förbättring jämfört med våren 2022. För de elever som läser ekonomiprogrammet med inriktning mot ekonomi var det obligatoriskt att genomföra prov i matematik 3b, och 62,6 procent av dem (67,1 procent av kvinnorna och 59,5 procent av männen) fick minst godkänt provbetyg. För elever på naturvetenskapsprogrammet med inriktning mot naturvetenskap och elever på teknikprogrammet med inriktning mot teknikvetenskap var kursen matematik 4 högsta obligatoriska avslutande kurs medan elever på övriga inriktningar på dessa program hade matematik 3c som högsta avslutande kurs. Det var 83,7 procent av eleverna (82,8 procent av kvinnorna och 84,4 procent av männen) som fick provbetygen A–E på provet i matematik 4, och 70,8 procent av eleverna

(72,2 procent av kvinnorna och 70,3 procent av männen) som fick dessa provbetyg på provet i matematik 3c.

Indikator: Genomsnittlig betygspoäng

Alla elever ska ges förutsättningar att nå de nationella målen. Den genomsnittliga betygspoängen, dvs. det genomsnittliga värdet av alla betyg som redovisas i elevens examensbevis eller studiebevis om minst 2 500 betygsatta gymnasiepoäng, är en indikator på i vilken mån det här målet har uppfyllts. Den genomsnittliga betygs-poängen i gymnasieskolan läsåret 2023/24 var 14,4 av maximalt 20 poäng. Det är en minskning med 0,1 poäng jämfört med föregående läsår. Den genomsnittliga betygs-poängen har sedan läsåret 2013/14 varierat mellan 14,0 och 14,5 poäng.

Det finns dock påtagliga skillnader mellan könen i uppnådda betygspoäng. Våren 2024 var den genomsnittliga betygspoängen för kvinnor 15,0 poäng och för män 13,9 poäng, vilket är oförändrat för män jämfört med föregående år och en minskning med 0,1 poäng för kvinnorna.

Kvinnor med svensk bakgrund hade i genomsnitt 15,3 poäng medan kvinnor med utländsk bakgrund i genomsnitt hade 14,0 poäng. Motsvarande resultat var för män 14,2 respektive 12,8 poäng.

Indikator: Andel elever som slutfört utbildningen inom tre år

Utbildningen i gymnasieskolans nationella program genomförs normalt på tre år. Av dem som började på ett nationellt program i gymnasieskolan hösten 2021 hade 86,2 procent slutfört utbildningen våren 2024, med examen eller studiebevis om minst 2 500 betygsatta gymnasiepoäng. Andelen har ökat med 0,3 procentenheter jämfört med den föregående elevkullen.

Av samtliga elever som började på ett nationellt program eller ett introduktionsprogram i gymnasieskolan hösten 2021, slutförde 77,0 procent gymnasieskolan med examen eller studiebevis om minst 2 500 betygsatta gymnasiepoäng inom tre år. Kvinnor gjorde det i högre grad än männen, 77,8 procent jämfört med 76,2 procent. Elever med svensk bakgrund gjorde det i högre grad än de med utländsk bakgrund, 81,5 procent jämfört med 64,5 procent. Elever som började på ett högskoleförberedande program hösten 2021 slutförde gymnasieskolan inom tre år i större utsträckning än elever som påbörjade ett yrkesprogram. Av dem som började på ett högskoleförberedande program slutförde 88,3 procent gymnasieskolan inom tre år. Motsvarande andel för yrkesprogram var 81,3 procent.

Orsaker till längre studietid än tre år

Att inte fler slutför gymnasieskolan inom tre år beror delvis på att nästan 10 procent av eleverna i gymnasieskolan byter program, vilket kan förlänga studietiden. Studietiden kan även bli längre om eleven gör ett studieuppehåll.

Att studietiden blir längre än tre år kan också till stor del förklaras av att ca 14 procent av nybörjarna i gymnasieskolan inte har varit behöriga till ett nationellt program och därför börjat sin gymnasietid på ett introduktionsprogram. Ungefär en femtedel av eleverna på introduktionsprogrammen är nyinvandrade eller har invandrat till Sverige under grundskolans senare årskurser. Av de elever som 2019 var nybörjare på ett introduktionsprogram hade 11 procent (11,7 procent av kvinnorna och 10,3 procent av männen) slutfört gymnasieskolan med examen eller studiebevis om minst 2 500 gymnasiepoäng från ett nationellt program efter tre år, vilket är en ökning med en procentenhet jämfört med nybörjare 2018. Av nybörjare 2019 hade 23,1 procent (24,5 procent för kvinnor och 22,1 procent för män) slutfört gymnasieskolan efter fyra

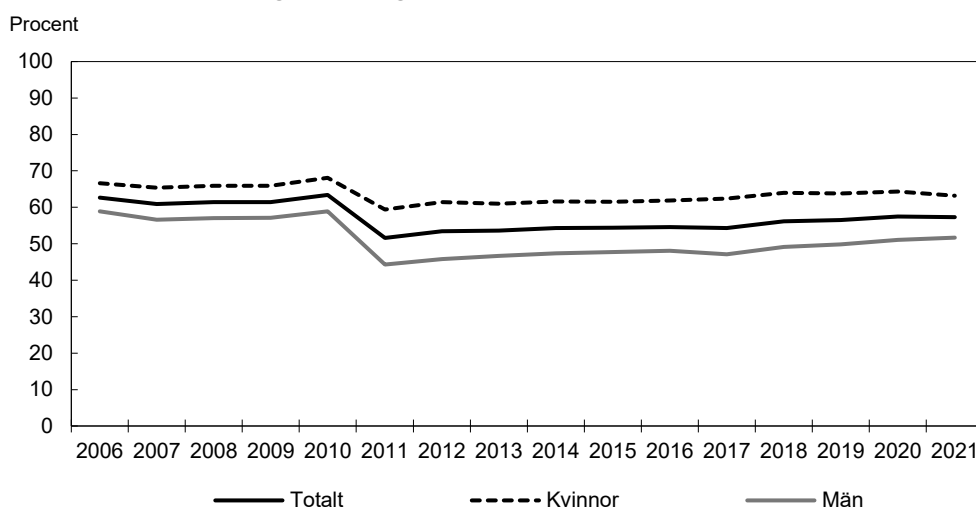
år, vilket är en ökning med 0,6 procentenheter jämfört med nybörjare 2018, och 28,7 procent (30,8 procent för kvinnor och 27,1 procent för män) efter fem år, vilket är en ökning med 0,6 procentenheter jämfört med nybörjare 2018.

Indikator: Andel elever som har uppnått kraven för grundläggande behörighet till högskoleutbildning inom tre år

För att kunna antas till en högskoleutbildning på grundnivå som vänder sig till nybörjare krävs grundläggande behörighet. Det innebär att den sökande har nödvändiga kompetenser för att tillgodogöra sig en sådan utbildning. Sådana nödvändiga kompetenser anses t.ex. den sökande ha som har avlagt en högskoleförberedande examen i gymnasieskolan eller inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och den sökande som har avlagt en yrkesexamen i gymnasieskolan eller inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå samt har lägst betyget E i de kurser i svenska eller svenska som andraspråk och engelska som krävs för en högskoleförberedande examen i gymnasieskolan. Sedan hösten 2023 gäller nya bestämmelser som gör det lättare för elever på gymnasieskolans yrkesprogram att nå grundläggande behörighet till en högskoleutbildning. Förändringen innebär att kurserna svenska 2 och 3 eller svenska som andraspråk 2 och 3 samt engelska 6 ingår i den gymnasiegemensamma delen i programstrukturen. Programstrukturen utökades därmed till 2 800 poäng, respektive 2 700 poäng på de program där någon av de nämnda kurserna redan ingår i ordinarie programstruktur. De första eleverna som läser enligt det nya systemet påbörjade en yrkesutbildning hösten 2023 och väntas ta gymnasieexamen våren 2026.

Av eleverna som började gymnasieskolan hösten 2021 uppnådde 57,3 procent kraven för grundläggande behörighet inom tre år. Här ingår elever både på nationella program och på introduktionsprogram. Det är en minskning med 0,2 procentenheter jämfört med den föregående elevkullen. Kvinnor uppnådde grundläggande behörighet i högre utsträckning än män, 63,2 procent jämfört med 51,7 procent (se diagram 3.10). Elever med utländsk bakgrund uppnådde kraven för grundläggande behörighet i lägre grad än elever med svensk bakgrund, 47,3 procent jämfört med 61,0 procent. Jämfört med föregående år har skillnaderna mellan grupperna minskat med 1,7 procentenheter.

Diagram 3.10 Andel nybörjare i gymnasieskolan som uppnått grundläggande behörighet till högskolan inom tre år

Källa: Statens skolverk.

Av de elever som påbörjade ett högskoleförberedande program hösten 2021 och som inte varit inskrivna i gymnasieskolan tidigare uppnådde 81,2 procent kraven för grundläggande behörighet efter tre år. Motsvarande andel av dem som påbörjade ett yrkesprogram hösten 2021 var 27,3 procent. Skillnaden mellan olika yrkesprogram är dock stor. Det varierar mellan 7,2 procent och 61,2 procent.

Våren 2024 fick ungefär 96 600 elever ett examens- eller studiebevis omfattande minst 2 500 gymnasiepoäng, oavsett hur länge de hade gått i gymnasieskolan. Av dessa elever uppnådde 72,4 procent kraven för grundläggande behörighet till högskoleutbildning. Det är en ökning med 0,2 procentenheter jämfört med föregående år. Andelen kvinnor som uppnådde kraven för grundläggande behörighet till högskoleutbildning var 79,3 procent, medan motsvarande andel för männen var 65,7 procent.

Sammantaget har 56,5 procent av dem som fyllde 20 år under 2024 uppnått kraven för grundläggande behörighet, vilket är 0,1 procentenheter högre än för dem som fyllde 20 år under 2023. Av kvinnorna som fyllde 20 år under 2024 hade 63,4 procent uppnått kraven för grundläggande behörighet och för männen var andelen 50,1 procent.

Etableringen på arbetsmarknaden är högre bland ungdomar som slutfört gymnasieskolan

Tabell 3.2 Andel etablerade på arbetsmarknaden respektive studerande inom högskolan utifrån studieresultat på yrkesprogram under 2022

Procent

	Andel etablerade på arbetsmarknaden			Andel högskolestuderande			Varken arbetande eller studerande
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	
Tog examen	64	54	71	9	15	4	3
Slutförde studierna utan examen med studiebevis om minst 2 500 poäng	53	45	57	1	2	0,7	6
Slutförde studierna utan examen med studiebevis om färre än 2 500 poäng eller avbrutit under år 3	44	39	47	1	2	0,3	11
Avbrutit i förtid under år 1 eller år 2	27	25	28	0,6	1	0,1	17

Anm.: Etableringsstatus tre år efter avslutade gymnasiestudier bland ungdomar som slutförde gymnasieskolan läsåret 2018/19 alternativt påbörjade gymnasiestudier och är födda 2000. I statistiken som ligger till grund för redovisningen redovisas fler kategorier än de i tabellen.

Källa: Statens skolverk.

Tabell 3.3 Andel etablerade på arbetsmarknaden respektive studerande inom högskolan utifrån studieresultat på ett högskoleförberedande program under 2022

Procent

	Andel etablerade på arbetsmarknaden			Andel högskolestuderande			Varken arbetande eller studerande
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	
Tog examen	23	21	25	58	62	54	2
Slutförde studierna utan examen med studiebevis om minst 2 500 poäng	40	38	42	15	19	12	4
Slutförde studierna utan examen med studiebevis om färre än 2 500 poäng eller avbrutit under år 3	31	31	32	11	14	9	10

	Andel etablerade på arbetsmarknaden			Andel högskolestuderande			Varken arbetande eller studerande
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Avbrutit i förtid under år 1 eller år 2	20	19	22	6	9	3	18

Anm.: Etableringsstatus tre år efter avslutade gymnasiestudier bland ungdomar som slutförde gymnasieskolan läsåret 2018/19 alternativt påbörjade gymnasiestudier och är födda 2000. I statistiken som ligger till grund för redovisningen redovisas fler kategorier än de i tabellen.

Källa: Statens skolverk.

Företagande, och att få träna entreprenörskap, kan vara en väg till etablering på arbetsmarknaden. Under utgiftsområde 24 avsnitt 3.3.3 redovisas resultat av Skolverkets och andra aktörers stöd till organisationer för att främja entreprenörskap bland unga i bl.a. grundskolan och gymnasieskolan.

För mer statistik om unga som varken arbetar eller studerar, se utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid, avsnitt 14 Ungdomspolitik.

Övergång till högskola och kommunal vuxenutbildning

Andelen elever som avslutade gymnasieskolan våren 2023 och påbörjade en högskoleutbildning under hösten 2023 eller våren 2024 var 20,2 procent, en ökning från föregående år då motsvarande siffra var 20,0 procent. Kvinnor fortsätter oftare än män att studera vidare på högskolan. Av de kvinnor som slutförde gymnasieskolan våren 2023 gick 23,6 procent direkt över till högskolestudier, jämfört med 16,9 procent av männen. Av de elever med utländsk bakgrund som avslutade gymnasieskolan 2023 började 30,2 procent studera på högskolan följande år, att jämföra med 17,1 procent av eleverna med svensk bakgrund. För elever med utländsk bakgrund var det en ökning med en procentenhet jämfört med föregående elevkull. Av kvinnorna med utländsk bakgrund började 36,4 procent studera på högskolan året efter avslutad gymnasieskola. Motsvarande andel för männen med utländsk bakgrund var 24,1 procent. När det gäller elever med svensk bakgrund började 19,6 procent av kvinnorna studera på högskolan året efter avslutad gymnasieskola medan motsvarande andel för männen var 14,7 procent.

Andelen ungdomar som påbörjar en högskoleutbildning inom tre år efter avslutad gymnasieskola med examens- eller studiebevis om minst 2 500 gymnasiepoäng minskade från 45,5 procent av dem som avslutade gymnasieskolan våren 2020 till 44,3 procent av dem som avslutade gymnasieskolan våren 2021. Det är ett avbrott i den uppåtgående trend som varat sedan införandet av Gy11.

Av alla elever som gick tredje året i gymnasieskolan läsåret 2022/23 gick 14,5 procent över till kommunal vuxenutbildning (komvux) följande läsår, vilket är en ökning med 1,2 procentenheter jämfört med läsåret 2021/22. Det är i stor utsträckning de som inte har fått en examen från gymnasieskolan som studerar på komvux. Av de elever som gick tredje året i gymnasieskolan hösten 2022 och som inte hade fått en examen våren 2023 var det totalt 31,0 procent som studerade på komvux läsåret 2023/24, att jämföra med 10,1 procent av de elever som fått examen.

Av de kvinnor som gick tredje året i gymnasieskolan hösten 2022 och som inte hade fått en examen eller motsvarande våren 2023 var det totalt 37,8 procent som studerade på komvux läsåret 2023/24. Motsvarande andel av männen var 25,7 procent.

Elever med utländsk bakgrund går över till komvux i större utsträckning än elever med svensk bakgrund. Av eleverna med utländsk bakgrund som gick tredje året i gymnasieskolan hösten 2022 och som inte hade fått en examen vårterminen 2023 läste totalt 42,1 procent vidare på komvux följande läsår. Av kvinnor med utländsk bakgrund läste 51,9 procent vidare på komvux, och för männen var motsvarande

andel 34,6 procent. För elever med svensk bakgrund var denna andel 22,6 procent (27,4 procent av kvinnorna och 18,9 procent av männen).

Introduktionsprogram: Övergång till nationella program, annan utbildning och arbetsmarknaden

Syftet med introduktionsprogrammen är att ge elever som inte är behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan möjlighet att bli behöriga till att studera på ett sådant program, gå vidare till annan utbildning eller förbereda sig för etablering på arbetsmarknaden.

Att en elev byter från ett introduktionsprogram till ett nationellt program är ett tecken på studieframgång och är därmed en önskvärd utveckling. Av nybörjarna på ett introduktionsprogram under första skolåret hösten 2023 hade 40,1 procent (40,2 procent av kvinnorna och 40,0 procent av männen) bytt utbildning ett år senare. Störst andel, 19,9 procent (19,5 procent av kvinnorna och 20,2 procent av männen), hade bytt till ett yrkesprogram, 7,3 procent (8,3 procent av kvinnorna och 6,5 procent av männen) hade bytt till ett högskoleförberedande program och 12,9 procent (12,4 procent av kvinnorna och 13,4 procent av männen) till ett annat introduktionsprogram. Skillnaderna är stora mellan introduktionsprogrammen eftersom programmen har skilda syften.

Drygt hälften av eleverna som börjar på ett introduktionsprogram går ingen ytterligare utbildning i gymnasieskolan, eftersom de inte hinner uppnå behörighet till ett nationellt program före 20 års ålder eller för att de redan har etablerat sig på arbetsmarknaden genom att de exempelvis har läst ett nationellt yrkespaket. Skolverkets statistik över etablering efter gymnasieskolan våren 2021 inkluderar även dessa ungdomar. Det innebär att det genom Skolverkets statistik går att följa elevers sysselsättning efter att de har fullföljt eller avbrutit sin utbildning på ett introduktionsprogram och sedan lämnat gymnasieskolan, dvs. elever vars sista utbildning i gymnasieskolan var på ett introduktionsprogram. Av de elever som sist var registrerade på ett introduktionsprogram hade, ett år senare, 16,5 procent en etablerad ställning på arbetsmarknaden, 34,7 procent en osäker eller svag ställning på arbetsmarknaden, 23,0 procent studerade och 25,8 procent varken arbetade eller studerade. Andelen unga som varken arbetade eller studerade efter ett introduktionsprogram minskade med 3,5 procentenheter jämfört med föregående år. Männen hade i högre grad en etablerad ställning på arbetsmarknaden än kvinnorna, 20,3 procent jämfört med 11,2 procent. Kvinnor övergår i större uträkning än män till studier. Andelen kvinnor som studerade var 30,9 procent jämfört med 17,5 procent av männen.

3.3.10 Anpassade gymnasieskolan

Hösten 2024 gick ca 7 570 elever i anpassade gymnasieskolan, vilket är en ökning med 5 procent jämfört med föregående år.

Drygt 89 procent av eleverna gick hösten 2024 i anpassade gymnasieskolan med en kommun som huvudman, medan ca 9 procent gick i en fristående anpassad gymnasieskola och 2 procent i skolor som drivs av en region.

Av eleverna i anpassade gymnasieskolan gick 58 procent ett nationellt program och 42 procent ett individuellt program.

Det är fler män än kvinnor som går i anpassade gymnasieskolan och så ser det ut både på de nationella och de individuella programmen. Läsåret 2024/25 var det 40 procent kvinnor och 60 procent män i anpassade gymnasieskolan. Könsfördelningen var i stort sett likadan både på de nationella programmen (40 procent kvinnor och 60 pro-

cent män) och på de individuella programmen (39 procent kvinnor och 61 procent män).

Det finns ingen indikator för att mäta måluppfyllelse i anpassade gymnasieskolan. Sedan 2019 finns möjlighet att samla in uppgifter om resultat på individnivå för elever i anpassade gymnasieskolan. År 2024 har Skolverket för tredje gången kunnat följa upp och redovisa statistik om sysselsättning efter studier i anpassade gymnasieskolan. I uppföljningen ingick 4 269 ungdomar som avslutade sin utbildning inom anpassade gymnasieskolan våren 2020, 2021 och 2022. Hösten 2022 hade 57 procent av ungdomarna daglig verksamhet som sysselsättning, 10 procent studerade och 18 procent var i arbete. Drygt var femte ungdom varken arbetade, studerade eller hade daglig verksamhet. I statistiken kan en ungdom förekomma i flera sysselsättningskategorier.

Av ungdomarna i uppföljningen hade 44 procent studerat på ett individuellt program. Av dessa ungdomar deltog 80 procent i daglig verksamhet och 10 procent studerade hösten 2022. Mycket få av ungdomarna, 5 procent hade ett arbete och 15 procent varken arbetade, studerade eller hade daglig verksamhet efter att ha gått individuella program i anpassade gymnasieskolan.

I uppföljningen hade 56 procent av ungdomarna studerat på ett nationellt program. Av dessa ungdomar var det 27 procent som varken arbetade, studerade eller hade daglig verksamhet hösten 2022. Ungefär 39 procent hade daglig verksamhet, 11 procent studerade och 28 procent hade ett arbete hösten 2022.

3.3.11 Kostnader för området Barn- och ungdomsutbildning

De uppgifter som redovisas i tabell 3.4 om kostnader för 2024 bygger på preliminär statistik.

Tabell 3.4 Kostnadstabell för skolformer i skolväsendet

Tusental kronor	Total kostnad 2023	Total kostnad 2024
Förskolan	94 300 000	94 400 000
Annan pedagogisk verksamhet ¹	1 020 000	980 000
Förskoleklassen	9 500 000	9 600 000
Grundskolan	152 300 000	156 000 000
Anpassade grundskolan	7 500 000	8 150 000
Specialskolan	808 000	819 000
Sameskolan	114 000	118 000
Fritidshemmet	22 800 000	23 300 000
Gymnasieskolan	51 000 000	52 100 000
Anpassade gymnasieskolan	3 500 000	3 600 000

¹ Kostnaden innefattar endast barn i pedagogisk omsorg.

Anm.: Kostnader för kommunal vuxenutbildning redovisas i avsnitt 4.3.

Källor: Statens skolverk och årsredovisning 2024 för Specialpedagogiska skolmyndigheten och Sameskolstyrelsen.

Tabell 3.5 Kostnad per barn/elev i genomsnitt per skolform

Kronor	Kostnad per barn/elev i genomsnitt 2023	Kostnad per barn/elev i genomsnitt 2024
Förskolan	187 000	191 700
Annan pedagogisk verksamhet ¹	159 800	175 900
Förskoleklassen	77 700	80 500
Grundskolan	137 100	140 300
Anpassade grundskolan	533 600	539 700
Specialskolan	1 057 000	1 037 000
Sameskolan ²	294 000	295 000

Kronor	Kostnad per barn/elev i genomsnitt 2023	Kostnad per barn/elev i genomsnitt 2024
Fritidshemmet	46 100	46 800
Gymnasieskolan	141 000	143 000
Anpassade gymnasieskolan	507 900	508 600

¹ Kostnaden innefattar endast barn i pedagogisk omsorg. Övrig verksamhet redovisas inte per barn/elev.

² Genomsnittskostnaden per barn i förskolan uppgick 2024 till ca 265 000 kronor. För 2023 uppgick kostnaden till ca 268 000 kronor.

Anm.: Kostnader för kommunal vuxenutbildning redovisas i avsnitt 4.3.

Källor: Statens skolverk och årsredovisning 2024 för Specialpedagogiska skolmyndigheten och Sameskolstyrelsen.

3.3.12 Andra bedömningsgrunder

Bedömningsgrund

Attityder till skolan 2024

Attityder till skolan är Skolverkets enkätundersökning till elever i grundskolans årskurs 4–9 och gymnasieskolan samt lärare i samma skolformer. Undersökningen presenteras i fyra delrapporter. Det var ca 3 300 lärare och ca 6 400 elever som svarade på enkäterna. Svarsfrekvensen bland eleverna uppgick till knappt 60 procent.

I delrapport 1: Elevers och lärares trivsel, motivation och stress (rapport 2024:15) framgår att drygt åtta av tio elever upplever att det är mycket eller ganska viktigt att det går bra i skolan. Motivationen är högre i grundskolan än i gymnasieskolan.

När det gäller trivsel visar undersökningen att cirka tre av fyra elever i grundskolan och gymnasieskolan trivs mycket eller ganska bra i skolan. Samtidigt trivs ungefär var tionde elev mycket eller ganska dåligt i skolan.

Var tredje elev i grundskolans årskurs 4–6 har svarat att de känner sig stressade i skolan varje dag eller några gånger i veckan, att jämföra med hälften av eleverna i årskurs 7–9 och gymnasieskolan. För framför allt flickor ökar stressen markant när de kommer upp i högstadiet och gymnasieskolan.

I delrapport 2: Studiero, elevinflytande och lärverktyg (rapport 2025:6) framgår att drygt hälften av eleverna i både grundskolan och gymnasieskolan uppger att de alltid eller oftast kan koncentrera sig på lektionerna. Flickor kan koncentrera sig på lektionerna i lägre utsträckning än pojkarna, särskilt i högstadiet. Cirka tre av tio elever i grundskolan uppger vidare att de alltid eller oftast blir störda av hög ljudnivå. I gymnasieskolan är motsvarande andel något lägre, men uppgår till nästan en fjärdedel av eleverna.

I delrapport 3: Stöd, ledning och stimulans (rapport 2025:11) framgår att cirka två tredjedelar av eleverna upplever att de alltid eller oftast får hjälp i skolan när skolarbetet känns för svårt.

Omkring sju av tio elever i mellanstadiet och i gymnasieskolan tycker att alla eller de flesta av lärarna är bra på att förklara när det är något de inte förstår. I högstadiet är det något färre som tycker så, knappt sex av tio elever.

I högstadiet uppger pojkarna att de oftare ber om hjälp än flickorna, och pojkarna i högstadiet upplever också i högre grad att de får hjälp.

Omkring två tredjedelar av lärarna uttrycker att de sällan, aldrig eller bara ibland har rätt förutsättningar att ge eleverna den ledning och stimulans som alla elever behöver, respektive rätt förutsättningar att ge extra anpassningar till elever som är i behov av det.

Fyra av tio lärare upplever att det är dålig tillgång på speciallärare. Tillgången på specialpedagoger beskrivs vara något bättre.

I delrapport 4: Trygghet, bemötande och mobbning (rapport 2025:15) framgår att knappt åtta av tio elever i grundskolan och knappt nio av tio elever i gymnasieskolan oftast eller alltid känner sig trygga i skolan. I grundskolan finns det en könsskillnad, där flickor i mindre utsträckning än pojkar svarar att de alltid eller oftast känner sig trygga i skolan.

Det framgår även att knappt fem av tio grundskoleelever och sju av tio gymnasieelever svarar att eleverna på deras skola alltid eller oftast behandlar varandra med respekt. Ungefär var tionde elev känner sig vidare mobbad dagligen, några gånger i veckan eller några gånger i månaden. Det är flest elever i mellanstadiet som någon gång känner sig mobbade.

3.4 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Deltagandet i utbildning är över lag högt, men det finns stora variationer i verksamhetsområdets måluppfyllelse.

Förskolan och obligatoriska skolan

Förskolan har en stor betydelse för barns utveckling och senare studieresultat i skolan och en stor majoritet av alla barn i målgruppen är inskrivna i förskolan. Däremot är deltagandet lägre bland barn med utländsk bakgrund i jämförelse med barn med svensk bakgrund, vilket kan innebära att barnens förutsättningar inför skolstarten blir olika.

Kontinuerlig kunskapsuppföljning av resultat från de tidiga årskurserna är viktiga, eftersom det är då som eleverna tillägnar sig grundläggande färdigheter som att läsa, skriva och räkna. Regeringen bedömer att alltför många elever inte uppnår kravnivån i flera av delproven på de nationella proven i årskurs 3, t.ex. när det gäller stavning och interpunktion i svenska, läsning av faktatexter i svenska som andraspråk och skriftliga räknemetoder – addition och subtraktion i matematik.

Regeringen bedömer att det fortfarande är alltför många elever som inte uppnår ett godkänt provbetyg på de nationella proven i årskurs 6 och 9 i grundskolan. Vidare noteras att det är betydande skillnader i resultatet beroende på kön och föräldrarnas utbildningsnivå. Resultaten är även lägre för elever som invandrat efter ordinarie skolstart. Statistik visar att resultaten på samtliga prov generellt är lägre för de elever som har varit en kortare tid i Sverige.

Resultat från internationella studier är en särskilt viktig indikator när det gäller kunskapsutvecklingen, eftersom dessa undersökningar är konstruerade för att mäta utvecklingen över tid. Även om TIMSS 2023 visade på förbättrade resultat i matematik och naturvetenskap för elever i årskurs 4 och 8, ser regeringen att det finns fortsatta utmaningar när det gäller elevernas kunskaper i grundläggande färdigheter, inte minst när det kommer till läsförståelse. Det visade inte minst den senaste PISA-undersökningen från 2022 och även PIRLS-undersökningen från samma år. Det är dessutom fortfarande ungefär var fjärde elev som lämnar grundskolan utan godkänt betyg i alla ämnen och ca 15 procent av eleverna som inte är behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan. Den internationella undersökningen ICILS 2023 visar dessutom att unga som växer upp i en digital värld och med god tillgång till digitala verktyg inte per automatik får väl utvecklade digitala färdigheter.

Sammantaget visar internationella studier, provresultat och betyg att skillnaderna i resultat mellan elevgrupper med olika socioekonomisk bakgrund ökar. Elever med utländsk bakgrund och framför allt elever som har börjat i svensk skola efter ordinarie skolstartsalder, uppnår generellt sett lägre kunskapsresultat i grundskolan än elever med svensk bakgrund.

Därutöver framgår det av Skolverkets olika delrapporter inom ramen för Attityder till skolan 2024 att ett stort antal elever har svårigheter att koncentrera sig på lektionerna och att var tionde elev i grundskolan och gymnasieskolan mår mycket eller ganska dåligt. Enligt regeringen är bristande studiero på lektionerna ett allvarligt problem som påverkar såväl elevernas lärande som mående.

Gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan

I gymnasieskolan kvarstår problemen gällande det kompensatoriska uppdraget. Det finns fortsatt för stora skillnader i studieresultat mellan elever med svensk bakgrund och elever med utländsk bakgrund samt mellan elever med olika socioekonomisk bakgrund. De generella skillnaderna i studieresultat mellan kvinnor och män kvarstår. Uppföljningen av sysselsättningen för elever som gått i anpassade gymnasieskolan visar att omkring var femte ungdom efter avslutad utbildning varken arbetade, studerade eller hade daglig verksamhet, vilket är en viss försämring jämfört med föregående år. Resultaten för elever som gått i anpassade gymnasieskolan är inte tillfredsställande och visar på en risk för bristande delaktighet av målgruppen i samhället.

Det är viktigt för kompetensförsörjningen att näringslivet och den offentligt finansierade verksamheten i Sverige kan anställa rätt kompetens. Det underskott på gymnasialt yrkesutbildade personer som i dag finns inom flera sektorer är därför oroande. Regeringen ser det därmed fortsatt som problematiskt att fördelningen mellan andelen elever som går ett högskoleförberedande program respektive ett yrkesprogram på gymnasieskolan inte har förändrats. Sedan föregående år har dock andelen nybörjarelever på ett yrkesprogram ökat med en procentenhet, vilket kan vara en indikation på ett trendbrott.

3.5 Politikens inriktning

3.5.1 En förskola och skola på vetenskaplig grund som ger bättre förutsättningar att utvecklas och lära

Regeringens påbörjade arbete för en utbildning på vetenskaplig grund med en förskola av hög kvalitet och en stärkt kunskapsskola måste fortsätta. Det är fortfarande alltför många elever som inte kan läsa, skriva och räkna ordentligt i Sverige. Dessa utmaningar kan inte mötas med enskilda insatser utan det behövs flera olika åtgärder som sammantaget bidrar till att återupprätta en stark kunskapsskola där fokus ligger på grundläggande kunskaper och färdigheter som att läsa, skriva och räkna. Regeringen presenterar därför det största reformpaketet på skolans område på trettio år. Gemensamt för insatserna är att de samlat ska ge lärare och förskollärare så goda förutsättningar som möjligt att bedriva en undervisning av hög kvalitet i en trygg och säker miljö för barn och elever och där det råder studiero i klassrummet. Insatserna ska ge barnen goda möjligheter till utveckling och lärande och ge eleverna goda förutsättningar att nå målen för utbildningen samt tidigt ge alla elever det stöd som de behöver. På så sätt kan både förskolan och skolan utvecklas och utbildningens kvalitet stärkas.

3.5.2 En skola med fokus på kunskaper

Nya läroplaner med tydlig kunskapsinriktning

För att skapa de bästa förutsättningarna för elevers lärande och kunskapsutveckling är det viktigt med läroplaner som kännetecknas av en tydlig kunskapsinriktning. Grundläggande kunskaper och färdigheter bör betonas starkare än i dagens läroplaner, särskilt i de tidiga årskurserna. Det behöver även bli tydligare vad som ska behandlas i undervisningen och vad eleverna ska lära sig. Dessutom behöver läroplanerna vara bättre anpassade till elevers kognitiva utveckling och olika elevgruppers kognitiva förutsättningar. Regeringen anser därför att grundskolan och de motsvarande skolformerna behöver nya läroplaner. I betänkandet Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande (SOU 2025:19) finns förslag på en tydligare kunskapsinriktning för de nya läroplanerna. Skolverket fick den 20 februari 2025 ett förberedande uppdrag att påbörja arbetet med att bl.a. införa nya läroplaner. Regeringen föreslår nu att medel tillförs för införandet av nya läroplaner. Det behöver också finnas ändamålsenliga läroböcker och lärarhandledningar som stödjer undervisningen. Regeringen beräknar därför en tillfällig förstärkning av statsbidraget för inköp av läroböcker och lärarhandledningar.

Nationellt kartläggningsmaterial för svenska som andraspråk

Många elever som inte har svenska som modersmål läser ämnet svenska som andraspråk. Det är rektorn som beslutar om en elev i grundskolan ska läsa svenska eller svenska som andraspråk men det finns inget nationellt kartläggningsmaterial som stöd för ett sådant beslut. Utredningen om införande av grundläggande svenska och översyn av modersmålsundervisningen har i betänkandet På språklig grund (SOU 2025:9) lämnat förslag om att ta fram ett sådant nationellt kartläggningsmaterial. Utredningen föreslår också att det ska införas en ny kursplan som riktar sig till elever som är nybörjare i svenska språket. Kartläggningsmaterialet kan även användas för att avgöra vilka elever som ska läsa enligt denna kursplan. Regeringen föreslår att medel tillförs för att möjliggöra genomförandet av förslagen.

Tid för lärares och förskollärares undervisningsuppdrag

För att alla barn och elever ska få en undervisning av hög kvalitet behövs skickliga lärare och förskollärare som har tid att fokusera på undervisningen och på att planera och följa upp undervisningen. Tyvärr ser det inte ut så i dag. I dag finns ingen tydlig nationell reglering kring att lärare och förskollärare ska få goda förutsättningar för sin undervisning. Utredningen om minskad administration och om reglering av förskollärares och lärares tid har i betänkandet Tid för undervisningsuppdraget – åtgärder för god undervisning och läraryrkenas attraktivitet (SOU 2025:26) lämnat förslag för att minska förskollärares och lärares administrativa börda och reglera tiden för undervisningsuppdraget. Regeringen föreslår att medel tillförs för att möjliggöra genomförandet av förslagen.

Förbättrat stöd i skolan

Dagens bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd fungerar inte som det var tänkt. Stödet sätts in för sent, är bristfälligt och möter inte elevernas behov i tillräcklig utsträckning. Samtidigt har kraven på enskilda lärare ökat. En bra skolgång med väl fungerande stödinsatser ökar elevers möjligheter att nå målen för utbildningen, stärker barns och ungas framtidsutsikter och kan vara en viktig skyddsfaktor för att motverka utanförskap och förebygga bl.a. psykisk ohälsa och kriminalitet. Utredningen om en förbättrad elevhälsa har i betänkandet Förbättrat stöd i skolan

(SOU 2025:44) lämnat ett antal förslag på området. Regeringen föreslår att medel tillförs för att möjliggöra ett förbättrat stöd i skolan, bl.a. införandet av stöd-undervisning. Regeringen föreslår även att statsbidraget för personalförstärkningar förstärks avseende elevhälsan, för att ge elever förbättrad tillgång till elevhälsans kompetenser (se även utg.omr. 9 avsnitt 4.5).

Kunskapsbidraget förstärks

Resultaten från de internationella kunskapsundersökningarna är oroande, inte minst när det gäller de stora skillnaderna i studieresultat mellan elever med svensk och utländsk bakgrund samt mellan elever med olika socioekonomisk bakgrund. Var fjärde 15-åring läser inte tillräckligt bra och skillnaderna mellan de högst och lägst presterande eleverna ökar. Kunskapsbidraget fördelas enligt ett index som speglar resursbehovet på huvudmannanivå. På så vis innebär bidraget att satsningar kan göras där de bäst behövs. Regeringen föreslår en tillfällig förstärkning av statsbidraget för att stärka elevernas kunskapsutveckling.

Kvalitetshöjande åtgärder inom förskolan

Grunderna för barns kunskapsutveckling läggs redan i förskolan. Förskolan ska ge alla barn som deltar i den en bra grund att stå på inför skolstarten. Det finns dock stora kvalitetsskillnader mellan förskolor, bl.a. när det gäller barngruppernas storlek och personalens utbildning. Det förekommer också att personalen har bristande kunskaper i svenska. Regeringen har bl.a. gett Statens skolverk i uppdrag att förtydliga kraven på personalens kunskaper i svenska. För att ge förskolor bättre förutsättningar att erbjuda barn en utbildning av likvärdig och god kvalitet föreslår regeringen en förstärkning av statsbidraget för kvalitetshöjande åtgärder inom förskolan.

Förstärkning av Skolforskningsinstitutet

Det är väsentligt att de verksamma inom skolväsendet ges goda förutsättningar att planera, genomföra och utvärdera undervisningen med stöd av vetenskapligt underbyggda metoder och arbetssätt. Det finns dock begränsad tillgång till relevant och praktisknära forskning. Därför beräknar regeringen en permanent förstärkning av Skolforskningsinstitutet så att myndigheten ska kunna fortsätta arbetet med att öka tillgången och tillgängligheten till sakkunniggranskade forskningsresultat av relevans för området.

Stimulansbidrag för judiska studier

I regeringens strategi för att stärka judiskt liv och motverka antisemitism i Sverige (Ku2025/00578) finns målsättningen att det ska finnas god kunskap om judiskt liv i samhället och att personer som tillhör den judiska minoriteten ska ha goda möjligheter att lära sig judiska språk. I dag anordnas judiska studier vid ett fåtal grundskolor i Sverige. Utredningen om nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige har i betänkandet Ett starkt judiskt liv för framtida generationer (SOU 2024:3) lämnat förslag om att fler elever på fler orter ska få tillgång till utbildning i judiska studier. Regeringen föreslår att medel tillförs för att möjliggöra genomförandet av förslaget.

Nytt betygssystem för mer likvärdiga betyg och meritvärden

I dag är det stora problem med olikvärdig betygssättning i svensk skola. Utan rättvisa betyg snedvrids bl.a. antagningen och urvalet till gymnasieskolan och högre utbildning. Utbildningssystemets legitimitet riskerar att urholkas. Det ska inte vara möjligt att locka till sig elever genom att sätta s.k. glädjebetyg. Utredningen om likvärdiga betyg och meritvärden har i betänkandet Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18)

föreslagit att ett nytt och likvärdigt betygssystem ska införas med s.k. meritvärdeskalibrering. Det innebär att de betyg som lärarna sätter ska jämföras med och kalibreras mot elevernas resultat på nationella slutprov. Modellen förutsätter bl.a. digitala nationella slutprov som rättas centralt. Regeringen föreslår att medel tillförs för att göra det möjligt att genomföra utredningens förslag.

3.5.3 En säker och trygg skolmiljö för alla barn, elever och personal

Stärkt trygghet och studiero i skolan

Trygghet och studiero är centralt för alla som verkar i skolan och en förutsättning för att eleverna ska kunna ta aktiv del av undervisningen och utvecklas. Utvecklingen har gått åt fel håll under en längre tid och undersökningar visar att tryggheten i svensk skola är ett allvarligt problem. Arbetsmiljöverkets statistik visar att antalet anmälda allvarliga händelser i arbete orsakat av hot och våld i skolan ökade med drygt 150 procent mellan 2013 och 2023. Skolan behöver bättre verktyg för att skapa ordning och reda och huvudmän, rektorer och lärare behöver bättre förutsättningar för att kunna säkerställa trygghet och studiero för alla elever. Utredningen om stärkt trygghet och studiero i skolan har i betänkandet Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan (SOU 2025:8) lämnat ett antal förslag som sammantaget syftar till att stärka tryggheten och studieron i skolan. Bland förslagen finns bl.a. utökade befogenheter för rektorer och lärare och förlängda tidsramar för vissa disciplinära åtgärder och införandet av möjligheten att neka tillträde för elever som allvarligt hotar säkerheten och tryggheten på skolan. Regeringen föreslår att medel tillförs för att möjliggöra genomförande av förslag från utredningen.

Mobilfri skola för ökad trygghet och studiero

Den senaste PISA-undersökningen från 2022 visar att svenska elever blir distraherade av digitala verktyg i klassrummet i högre utsträckning än elever i genomsnitt i OECD. Detta gäller framför allt mobiltelefoner. Undersökningar visar också att elevers upplevelse av trygghet har minskat och att mobbning, inklusive nätmobbning och andra digitala kränkningar, är ett växande problem i skolan. En helt mobilfri skola kan därför ha stora positiva effekter på både tryggheten och studieron. I departementspromemorian Ett nationellt mobilförbud i de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet (Ds 2025:9) lämnas förslag om mobilfri skola. Regeringen föreslår att medel tillförs för kostnader i anslutning till införandet av en mobilfri skola.

Satsningen på skolsociala team förstärks

Elever med långvarig skolfrånvaro löper stor risk att misslyckas med sin utbildning. Det är allvarligt eftersom en lyckad skolgång är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för att motverka utanförskap och förebygga bl.a. kriminalitet, missbruk och ohälsa. Skolfrånvaro är därför ett problem som måste åtgärdas och den befintliga satsningen på skolsociala team är en viktig del i detta arbete. En välfungerande samverkan mellan skolan och socialtjänsten är ett långsiktigt arbete. Därför föreslår regeringen att statsbidraget för personalkostnader för skolsociala team ska förstärkas och förlängas.

Förlängning av statsbidraget för säkerhetshöjande åtgärder i skolväsendet

Säkerhetsarbetet i skolväsendet behöver stärkas och utvecklas. Bestämmelser i skollagen om skolans säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte trädde i kraft den 1 juli 2025. Bestämmelserna innebär bl.a. att huvudmannen ska se till att åtgärder vidtas för

att obehöriga personer inte ska ges tillträde till förskole- eller skolenhetens område under tid då verksamheten pågår. Trots att skolan inte är någon allmän plats har det under lång tid varit vanligt att svenska skolor har varit tillgängliga för alla, med olåsta dörrar och utan att besökare registreras eller kontrolleras på andra sätt. De senaste årens våldshändelser på skolor och i närheten av förskolor och skolor har visat att det behövs åtgärder i den fysiska miljön i syfte att förebygga brott och säkerhetsrisker. Regeringen föreslår en förlängning av statsbidraget för säkerhetshöjande åtgärder i skolväsendet.

3.5.4 Likvärdiga förutsättningar över hela landet

Fribelopp för inkomster inom ramen för maxtaxan

Det är viktigt att minska ekonomiska hinder och möjliggöra deltagande i förskolan och fritidshemmet, inte minst för barnens språkutveckling. Hushållens ekonomi behöver också stärkas så att den utdragna lågkonjunkturen kan brytas och återhämtningen i svensk ekonomi återupptas. Regeringen avser att införa ett fribelopp för inkomster så att hushållens barnomsorgsavgifter inom ramen för maxtaxan blir lägre och föreslår därför att statsbidraget för maxtaxa förstärks.

Bättre kvalitet i yrkesutbildning på gymnasienivå

Det behövs en starkare koppling mellan studier på gymnasienivå och yrkeslivet. Utredningen om fler vägar till arbetslivet har lämnat ett antal förslag i sitt betänkande Fler vägar till arbetslivet (SOU 2024:74). Regeringen föreslår att medel tillförs för att möjliggöra genomförandet av förslag som ska göra det enklare att starta yrkesutbildningar inom små och dyra yrkesområden samt om att yrkesprov ska kunna ingå i samtliga yrkesprogram. Regeringen föreslår även att medel tillförs för att möjliggöra genomförandet av andra förslag som syftar till stärkt koppling mellan studier på gymnasienivå och yrkeslivet.

3.5.5 Skärpta villkor och en rätt till insyn i friskolesektorn

Villkoren för friskolesektorn behöver skärpas. Det ska inte finnas något utrymme för oseriösa och olämpliga aktörer i skolväsendet. Det behöver säkerställas att de som äger och driver företag inom förskole- och skolesektorn har ett långsiktigt och seriöst engagemang för att tillhandahålla en utbildning av hög kvalitet, så att alla barn och elever får den utbildning de har rätt till. Det behöver införas ett värdeöverföringsförbud i vissa situationer samtidigt som fler sanktionsmöjligheter behöver införas. Utredningen om vinst i skolan har i betänkandet Skärpta villkor för friskolesektorn (SOU 2025:37) lämnat ett antal förslag på området. Regeringen föreslår att medel tillförs för att möjliggöra skärpta villkor i friskolesektorn.

I dag har allmänheten ingen rätt till insyn i fristående förskolor, skolor och fritidshem. Förhållanden och missförhållanden behöver kunna granskas i alla delar av skolväsendet. Regeringen avser därför att återkomma med förslag om att införa en rätt till insyn i fristående förskolor, skolor och fritidshem. Förslagen innebär vissa utökade åtaganden för kommunerna för att utöka sin tillsyn över fristående förskolor och fritidshem, och det föreslås att medel tillförs för ändamålet. För att underlätta införandet av en rätt till insyn föreslår regeringen att Skolverket får medel för att tillhandahålla stöd- och utbildningsinsatser för de enskilda huvudmännen samt att ett införandebidrag tillförs mindre enskilda huvudmän.

3.6 Budgetförslag

3.6.1 1:1 Statens skolverk

Tabell 3.6 Anslagsutveckling 1:1 Statens skolverk

Tusental kronor

2024	Utfall	1 374 257	Anslagssparande	14 329
2025	Anslag	1 364 316 ¹	Utgiftsprognos	1 351 163
2026	Förslag	1 406 011		
2027	Beräknat	1 425 424 ²		
2028	Beräknat	1 544 847 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 406 497 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 497 374 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Statens skolverks förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.7 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:1 Statens skolverk

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	1 342 316	1 342 316	1 342 316
Pris- och löneomräkning ²	28 985	47 439	72 461
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	34 710	35 669	130 070
<i>varav BP26³</i>	<i>69 300</i>	<i>71 650</i>	<i>128 900</i>
– Effektivisering av Skolverket	-20 000	-40 000	-60 000
– Avskaffade nationella prov i lågstadiet		-3 750	-7 500
– Flytt av medel för samordning av nationella minoritetsspråk	10 400	10 400	10 400
– Yrkesprov för gymnasiala yrkesprogram		10 000	10 000
– Nytt betygssystem	24 900	39 200	147 400
– Kartläggningsmaterial för svenska som andraspråk	8 000	8 000	
– Nya läroplaner	40 000	14 400	9 400
– Obligatoriska standardiserade tester		28 400	14 200
– Utökad insyn i enskilda huvudmän	6 000	4 000	4 000
– Reglering av lärares undervisningstid		1 000	1 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 406 011	1 425 424	1 544 847

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För en fortsatt effektivisering av Skolverkets verksamhet minskas anslaget med 20 000 000 kronor 2026. För 2027 beräknas anslaget minska med 40 000 000 kronor och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget minska med 60 000 000 kronor.

Med anledning av avskaffande av nationella prov i årskurs 3 i grundskolan och i årskurs 4 i specialskolan beräknas anslaget minska med 3 750 000 kronor 2027 och med 7 500 000 kronor fr.o.m. 2028.

För att bättre överensstämma med anslagsändamålet flyttas en del av tidigare avsatta medel för nationell samordning av nationella minoritetsspråk från anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* till anslaget 1:1 *Statens skolverk*. Anslaget ökas därför med 10 400 000 kronor fr.o.m. 2026.

För arbete med yrkesprov beräknas anslaget öka med 10 000 000 kronor 2027–2029. Från och med 2030 beräknas anslaget öka med 3 000 000 kronor (se avsnitt 3.5.4).

För att möjliggöra genomförandet av förslag i betänkandet Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18) ökas anslaget med 24 900 000 kronor 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget öka med 39 200 000 kronor respektive 147 400 000 kronor. För 2029 och 2030 beräknas anslaget öka med 188 400 000 kronor respektive 357 900 000 kronor. För 2031 beräknas anslaget öka med 349 900 000 kronor. Från och med 2032 beräknas anslaget öka med 307 500 000 kronor (se avsnitt 3.5.2).

För att ta fram ett nationellt kartläggningsmaterial för svenska som andraspråk och för stöd för implementering ökas anslaget med 8 000 000 kronor 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med motsvarande belopp (se avsnitt 3.5.2).

För att ta fram nya läroplaner för grundskolan och motsvarande skolformer ökas anslaget med 40 000 000 kronor 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 14 400 000 kronor, för 2028 med 9 400 000 kronor och för 2029 med 1 200 000 kronor (se avsnitt 3.5.2).

För utveckling av standardiserade tester med anledning av förslag om förbättrat stöd i skolan beräknas anslaget öka med 28 400 000 kronor 2027 och med 14 200 000 kronor 2028 (se avsnitt 3.5.2).

För stöd till enskilda huvudmän vid införandet av en rätt till insyn ökas anslaget med 6 000 000 kronor 2026. Från och med 2027 beräknas anslaget öka med 4 000 000 kronor (se avsnitt 3.5.5).

För en utvärdering med anledning av förslag om att minska förskollärares och lärares administrativa börda och reglera lärares undervisningstid beräknas anslaget öka med 1 000 000 kronor 2027 och 2028. För 2029 beräknas anslaget öka med 2 000 000 kronor (se avsnitt 3.5.2).

Regeringen föreslår att 1 406 011 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Statens skolverk* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 1 425 424 000 kronor respektive 1 544 847 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.8 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Statens skolverk

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2024	Resultat 2025	Intäkter 2026	Kostnader 2026	Resultat 2026	Ack. resultat 2026
Utfärda och komplettera lärarlegitimationer ¹	-	-	26 000	-	-	-
Prövning av meriteringsnivå ¹	-	-	21 000	-	-	-

¹ Eftersom det ekonomiska målet är obestämt redovisas endast intäkterna.

Statens skolverk tar ut avgifter som ersättning av den enskilde läraren eller förskolläraren för att utfärda och komplettera legitimationer. Skolverket tar även ut avgifter i samband med ansökan om meriteringsnivå för en legitimerad lärare eller legitimerad förskollärare. Intäkterna ska bidra till att täcka kostnaderna för verksamheten. Intäkterna redovisas mot inkomsttitel.

3.6.2 1:2 Statens skolinspektion

Tabell 3.9 Anslagsutveckling 1:2 Statens skolinspektion

Tusental kronor

2024	Utfall	571 804	Anslagssparande	20 395
2025	Anslag	619 618 ¹	Utgiftsprognos	632 653
2026	Förslag	676 633		
2027	Beräknat	703 903 ²		
2028	Beräknat	719 812 ³		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 692 372 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 694 300 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Statens skolinspektions förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för verksamhetsutgifter för Barn- och elevombudet samt Skolväsendets överklagandenämnd.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.10 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:2 Statens skolinspektion

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	629 618	629 618	629 618
Pris- och löneomräkning ²	12 015	22 702	35 592
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	35 000	51 583	54 602
<i>varav BP26³</i>	<i>12 000</i>	<i>26 000</i>	<i>28 000</i>
– Skärpta villkor för friskolesektorn	12 000	26 000	28 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	676 633	703 903	719 812

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För att möjliggöra genomförandet av förslag i betänkandet Skärpta villkor för friskolesektorn (SOU 2025:37) ökas anslaget med 12 000 000 kronor 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 26 000 000 kronor och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget öka med 28 000 000 kronor (se avsnitt 3.5.5).

Regeringen föreslår att 676 633 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Statens skolinspektion* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 703 903 000 kronor respektive 719 812 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.11 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Statens skolinspektion

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2024	Resultat 2025	Intäkter 2026	Kostnader 2026	Resultat 2026	Ack. resultat 2026
Ansökningar om godkännande som enskild huvudman	-3 366	-734	7 000	8 100	- 1 100	-5 200

Källa: Statens skolinspektion.

Skolinspektionens intäkter avseende offentligrättslig verksamhet avser avgifter för ansökningar om godkännande som enskild huvudman. Intäkterna redovisas mot inkomsttitel.

3.6.3 1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten

Tabell 3.12 Anslagsutveckling 1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten

Tusental kronor

2024	Utfall	808 330	Anslagssparande	35 031
2025	Anslag	894 119 ¹	Utgiftsprognos	875 854
2026	Förslag	894 052		
2027	Beräknat	898 134 ²		
2028	Beräknat	916 002 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 884 207 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 884 883 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Specialpedagogiska skolmyndighetens förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för myndighetens verksamhet, produktionsstöd för läromedelsframställning och visst internationellt samarbete.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.13 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	894 119	894 119	894 119
Pris- och löneomräkning ²	14 733	29 048	46 695
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-14 800	-25 033	-24 812
<i>varav BP26³</i>	<i>-15 000</i>	<i>-25 000</i>	<i>-24 300</i>
– Effektivisering av SPSM	-20 000	-30 000	-30 000
– Teckenspråksutbildning	5 000	5 000	5 000
– Införande av stödundervisning			700
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	894 052	898 134	916 002

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För en effektivisering av Specialpedagogiska skolmyndigheten minskas anslaget med 20 000 000 kronor 2026. Från och med 2027 beräknas anslaget minska med 30 000 000 kronor.

För teckenspråksutbildning för elever som själva är döva eller hörselskadade ökas anslaget med 5 000 000 kronor fr.o.m. 2026.

Med anledning av förslag om förbättrat stöd i skolan beräknas anslaget öka med 700 000 kronor 2028 och med 1 400 000 kronor fr.o.m. 2029 (se avsnitt 3.5.2).

Regeringen föreslår att 894 052 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Specialpedagogiska skolmyndigheten* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 898 134 000 kronor respektive 916 002 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.14 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Specialpedagogiska skolmyndigheten

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2024	Resultat 2025	Intäkter 2026	Kostnader 2026	Resultat 2026	Ack. resultat 2026
Avgifter för elever i specialskolan m.m. ¹	-	-	511 000	-	-	-

¹ Eftersom det ekonomiska målet är obestämt redovisas endast intäkterna.

För elever i specialskolan tar Specialpedagogiska skolmyndigheten ut en avgift som ersättning från elevernas hemkommuner. Myndigheten tar även ut en avgift för försäljning av läromedel. Intäkterna ska delvis täcka kostnaderna för verksamheten. Myndigheten tar även ut en avgift från Folkbildningsrådet för administration av förstärkningsbidrag till folkhögskolor och ersättning lämnas även från hemkommunen för elever i förskoleklass och fritidshem inom specialskolan. Intäkterna disponeras av myndigheten.

3.6.4 1:4 Sameskolstyrelsen

Tabell 3.15 Anslagsutveckling 1:4 Sameskolstyrelsen

Tusental kronor

2024	Utfall	60 396	Anslagssparande	1 892
2025	Anslag	64 440 ¹	Utgiftsprognos	65 823
2026	Förslag	68 698		
2027	Beräknat	69 819 ²		
2028	Beräknat	71 409 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 68 797 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 69 087 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Sameskolstyrelsens förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för Sameskolstyrelsens verksamhet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.16 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:4 Sameskolstyrelsen

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	64 440	64 440	64 440
Pris- och löneomräkning ²	1 058	2 031	3 260
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	3 200	3 348	3 709
<i>varav BP26³</i>		100	400
– <i>Reglering av lärares undervisningstid</i>		100	200
– <i>Införande av stödundervisning</i>			200
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	68 698	69 819	71 409

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Med anledning av förslag om att reglera lärares undervisningstid beräknas anslaget öka med 100 000 kronor 2027 och med 200 000 kronor fr.o.m. 2028 (se avsnitt 3.5.2.).

Med anledning av förslag om förbättrat stöd i skolan beräknas anslaget öka med 200 000 kronor 2028 och med 300 000 kronor fr.o.m. 2029 (se avsnitt 3.5.2.).

Regeringen föreslår att 68 698 000 kronor anvisas under anslaget 1:4 *Sameskolstyrelsen* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 69 819 000 kronor respektive 71 409 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.17 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Sameskolstyrelsen

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2024	Resultat 2025	Intäkter 2026	Kostnader 2026	Resultat 2026	Ack. resultat 2026
Avgifter för elever i sameskolan m.m. ¹	-	-	60 225	-	-	-

¹ Eftersom det ekonomiska målet är obestämt redovisas endast intäkterna.

Sameskolstyrelsen tar ut avgifter som ersättning från kommuner för elever i sameskolan samt förskoleklass och fritidshem vid en skolenhet med sameskola. Ersättningens storlek ska beräknas utifrån samma grunder som elevens hemkommun tillämpar vid fördelning av resurser i sin egen grundskola, förskoleklass eller fritidshem. Avgifter tas även ut som ersättning för fjärrundervisning och för förskola. Intäkterna ska bidra till att täcka kostnaderna för verksamheten. Intäkterna disponeras av myndigheten.

3.6.5 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet

Tabell 3.18 Anslagsutveckling 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet

Tusental kronor

2024	Utfall	4 585 519	Anslagssparande	434 616
2025	Anslag	6 501 885 ¹	Utgiftsprognos	5 233 265
2026	Förslag	5 493 885		
2027	Beräknat	4 887 385		
2028	Beräknat	4 575 385		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för att främja utveckling av skolväsendet, vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet samt för insatser som syftar till att minska skolsegregationen. Anslaget får även användas för utgifter för svenskt deltagande i internationella studier och tävlingar på utbildningsområdet. Anslaget får vidare användas för utgifter för administration av uppdrag, uppföljning och utvärdering av uppdrag och satsningar, utredningar samt statsbidrag och stipendier.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.19 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	6 094 885	6 094 885	6 094 885
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-601 000	-1 207 500	-1 519 500
<i>varav BP26</i>	<i>638 000</i>	<i>260 000</i>	<i>910 000</i>
– Flytt av medel för samordning av nationella minoritetsspråk	-13 000	-13 000	-13 000
– Förlängning av statsbidrag för säkerhetshöjande åtgärder i skolväsendet	300 000		

	2026	2027	2028
– Insatser för att motverka antisemitism och andra former av rasism	-5 000	-5 000	-5 000
– Ökade medel för elevhälsopersonal	200 000	200 000	200 000
– Förstärkt statsbidrag för vetenskapstävlingar	6 000	6 000	6 000
– Införandebidrag för utökad insyn i enskilda huvudmän	88 000		
– Förstärkning statsbidrag för läroböcker och lärarhandledningar			500 000
– Stimulansbidrag för judiska studier	2 000	2 000	2 000
– Förstärkning och förlängning av statsbidrag för skolsociala team	50 000	50 000	200 000
– Statsbidrag för små och dyra yrkesområden	10 000	20 000	20 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	5 493 885	4 887 385	4 575 385

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För att bättre överensstämja med anslagsändamålet flyttas en del av tidigare avsatta medel för nationell samordning av nationella minoritetsspråk till anslaget 1:1 *Statens skolverk*. Anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* minskas därför med 13 000 000 kronor fr.o.m. 2026.

För en förlängning av statsbidraget för säkerhetshöjande åtgärder i skolväsendet ökas anslaget med 300 000 000 kronor 2026 (se avsnitt 3.5.3).

För att bättre överensstämja med anslagsändamålet flyttas tidigare avsatta medel för demokratistärkande insatser för att motverka antisemitism och andra former av rasism till anslaget 7:4 *Forum för levande historia* inom utgiftsområde 17. Anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* minskas därför med 5 000 000 kronor fr.o.m. 2026 (se utg.omr. 17 avsnitt 10.6.4).

För en förstärkning av statsbidraget för personalförstärkning avseende elevhälsan ökas anslaget med 200 000 000 kronor 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget öka med motsvarande belopp (se utg.omr. 9 avsnitt 4.5).

För en förstärkning av statsbidraget för elevers deltagande i och för anordnande av internationella vetenskapstävlingar ökas anslaget med 6 000 000 kronor 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget öka med motsvarande belopp.

För ett införandebidrag till små enskilda huvudmän vid införandet av en rätt till insyn ökas anslaget med 88 000 000 kronor 2026 (se avsnitt 3.5.5).

För en förstärkning av statsbidraget för inköp av läroböcker och lärarhandledningar beräknas anslaget öka med 500 000 000 kronor 2028 (se avsnitt 3.5.2).

För ett stimulansbidrag för judiska studier ökas anslaget med 2 000 000 kronor fr.o.m. 2026 (se avsnitt 3.5.2).

För en förstärkning och förlängning av statsbidraget för personalkostnader för skolsociala team ökas anslaget med 50 000 000 kronor 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 50 000 000 kronor och för 2028 beräknas anslaget öka med 200 000 000 kronor (se avsnitt 3.5.3 och utg.omr. 9 avsnitt 6.5).

För statsbidrag för små och dyra yrkesområden ökas anslaget med 10 000 000 kronor 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget öka med 20 000 000 kronor respektive 20 000 000 kronor (se avsnitt 3.5.4).

Regeringen föreslår att 5 493 885 000 kronor anvisas under anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 4 887 385 000 kronor respektive 4 575 385 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 468 000 000 kronor 2027–2035.

Skälen för regeringens förslag

Skolverket behöver inom sin verksamhet kunna sluta fleråriga ekonomiska avtal. Vidare behöver myndigheten kunna lämna förhandsbesked till huvudmän om statsbidrag. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 468 000 000 kronor 2027–2035.

Tabell 3.20 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet

Tusental kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029–2035
Ekonomiska åtaganden vid årets början	1 812 518	1 662 750	1 085 475			
Nya ekonomiska åtaganden	1 035 133	655 235	1 182 030			
Utgifter mot anslag till följt av ekonomiska åtaganden	-1 057 888	-1 228 746	-799 505	-618 887	-224 859	-624 254
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-127 013	-3 764				
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	1 662 750	1 085 475	1 468 000			
Beslutat/föreslaget bemyndigande	2 023 000	1 625 780	1 468 000			

3.6.6 1:6 Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan

Tabell 3.21 Anslagsutveckling 1:6 Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan

Tusental kronor

2024	Utfall	250 610	Anslagssparande	19 227
2025	Anslag	269 837 ¹	Utgiftsprognos	271 598
2026	Förslag	293 837		
2027	Beräknat	324 837		
2028	Beräknat	314 837		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för särskilda insatser inom skolområdet för elever med funktionsnedsättning som är mottagna vid någon av de riksrekryterande utbildningarna i Göteborgs kommun, Kristianstads kommun, Stockholms kommun, Umeå kommun och Örebro kommun.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.22 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:6 Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	269 837	269 837	269 837
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	24 000	55 000	45 000
<i>varav BP26</i>	24 000		
– Förstärkt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	24 000		
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	293 837	324 837	314 837

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För att täcka en hög efterfrågan på medel från anslaget ökas anslaget med 24 000 000 kronor 2026.

Regeringen föreslår att 293 837 000 kronor anvisas under anslaget 1:6 *Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 324 837 000 kronor respektive 314 837 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:6 *Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 35 000 000 kronor 2027.

Skälen för regeringens förslag

Specialpedagogiska skolmyndigheten beslutar om bidrag för omvårdnad och habilitering för elever som deltar i Rh-anpassad gymnasieutbildning. Bidraget beviljas per läsår. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:6 *Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 35 000 000 kronor 2027.

Tabell 3.23 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:6 Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan

Tusental kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027
Ekonomiska åtaganden vid årets början	33 050	33 611	35 000	
Nya ekonomiska åtaganden	33 611	35 000	35 000	
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-33 050	-33 611	-35 000	-35 000
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	33 611	35 000	35 000	
Beslutat/föreslaget bemyndigande	36 000	35 000	35 000	

3.6.7 1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola

Tabell 3.24 Anslagsutveckling 1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola

Tusental kronor

2024	Utfall	4 954 734	Anslagssparande	5 266
2025	Anslag	4 560 000 ¹	Utgiftsprognos	4 522 265
2026	Förslag	5 760 000		
2027	Beräknat	6 060 000		
2028	Beräknat	5 460 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan, fritidshemmet och pedagogisk omsorg. Anslaget får vidare användas för utgifter för statsbidrag för att stimulera omsorg under kvällar, nätter och helger. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder inom förskolan.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.25 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	4 560 000	4 560 000	4 560 000
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	1 200 000	1 500 000	900 000
varav BP26	1 500 000	1 800 000	1 800 000

	2026	2027	2028
– Fribelopp för inkomster inom ramen för maxtaxan	1 000 000	1 500 000	1 500 000
– Förstärkning statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder inom förskolan	500 000	300 000	300 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	5 760 000	6 060 000	5 460 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För ett fribelopp för inkomster inom ramen för maxtaxan för förskolan och fritidshemmet ökas anslaget med 1 000 000 000 kronor 2026. Från och med 2027 beräknas anslaget öka med 1 500 000 000 kronor (se avsnitt 3.5.4).

För en förstärkning av statsbidraget för kvalitetshöjande åtgärder inom förskolan ökas anslaget med 500 000 000 kronor 2026. Från och med 2027 beräknas anslaget öka med 300 000 000 kronor (se avsnitt 3.5.2).

Regeringen föreslår att 5 760 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:7 *Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 6 060 000 000 kronor respektive 5 460 000 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:7 *Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 886 000 000 kronor 2027.

Skälen för regeringens förslag

Statsbidraget för kvalitetshöjande åtgärder inom förskolan beviljas per kalenderår (bidragsår). Huvudmännen behöver information om bidragsramarnas storlek och beslut om bidragsramar behöver därför fattas året före bidragsåret. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:7 *Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 886 000 000 kronor 2027.

Tabell 3.26 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola

Tusental kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027
Ekonomiska åtaganden vid årets början	2 786 000	1 986 000	2 586 000	
Nya ekonomiska åtaganden	1 986 000	2 586 000	2 886 000	
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-2 785 999	-1 986 000	-2 586 000	-2 886 000
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-1			
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	1 986 000	2 586 000	2 886 000	
Beslutat/föreslaget bemyndigande	1 986 000	2 586 000	2 886 000	

3.6.8 1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.**Tabell 3.27 Anslagsutveckling 1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.**

Tusental kronor

2024	Utfall	195 541	Anslagssparande	10 179
2025	Anslag	204 720 ¹	Utgiftsprognos	195 299
2026	Förslag	206 720		
2027	Beräknat	206 720		
2028	Beräknat	206 720		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.**Ändamål**

Anslaget får användas för utgifter för

- ersättning vid personskada till elev i viss gymnasieskolutbildning,
- statsbidrag för avgifter till International Baccalaureate Office och för viss International Baccalaureateutbildning,
- statsbidrag och särskilt stöd för utbildningsverksamhet med särskild inriktning,
- statsbidrag för riksrekryterande gymnasiala utbildningar,
- ersättning till skolhuvudmän för kostnader för nordiska elever, och
- statsbidrag för utlandssvenska elever samt barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige eller som vistas i landet utan tillstånd.

Anslaget får även användas för utgifter för arbete med administration och uppföljning av statsbidrag.

Skälen för regeringens förslag**Tabell 3.28 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.**

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	204 720	204 720	204 720
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	2 000	2 000	2 000
<i>varav BP26</i>	<i>2 000</i>	<i>2 000</i>	<i>2 000</i>

	2026	2027	2028
– Förstärkt stöd till Riksglasskolan	2 000	2 000	2 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	206 720	206 720	206 720

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För förstärkt bidrag till Riksglasskolan i Nybro kommun ökas anslaget med 2 000 000 kronor fr.o.m. 2026.

Regeringen föreslår att 206 720 000 kronor anvisas under anslaget 1:8 *Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 206 720 000 kronor respektive 206 720 000 kronor.

3.6.9 1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet

Tabell 3.29 Anslagsutveckling 1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet

Tusental kronor

2024	Utfall	113 872	Anslagssparande	-1 790
2025	Anslag	118 582 ¹	Utgiftsprognos	115 978
2026	Förslag	130 582		
2027	Beräknat	133 582		
2028	Beräknat	135 582		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för utbildning av utlandssvenska barn och ungdomar. Anslaget får även användas för utgifter inom ramen för Statens skolverks utvecklingsinsatser för svensk undervisning i utlandet och för stöd för undervisning i svenska vid utländska skolor. Anslaget får vidare användas för utgifter för anställda vid Europaskolorna.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.30 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	118 582	118 582	118 582
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	12 000	15 000	17 000
<i>varav BP26</i>	<i>12 000</i>	<i>15 000</i>	<i>17 000</i>
– Förstärkt stöd till svensk undervisning i utlandet	12 000	15 000	17 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	130 582	133 582	135 582

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För ett förstärkt stöd till svensk undervisning i utlandet ökas anslaget med 12 000 000 kronor 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 15 000 000 kronor och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget öka med 17 000 000 kronor.

Regeringen föreslår att 130 582 000 kronor anvisas under anslaget 1:9 *Bidrag till svensk undervisning i utlandet* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 133 582 000 kronor respektive 135 582 000 kronor.

3.6.10 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Tabell 3.31 Anslagsutveckling 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Tusental kronor

2024	Utfall	707 450	Anslagssparande	371 076
2025	Anslag	1 097 526 ¹	Utgiftsprognos	819 650
2026	Förslag	1 109 526		
2027	Beräknat	1 144 526		
2028	Beräknat	1 144 526		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag och andra utgifter för fortbildning och annan kompetensutveckling av lärare, förskollärare, rektorer och annan pedagogisk personal.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.32 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	1 097 526	1 097 526	1 097 526
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	12 000	47 000	47 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 109 526	1 144 526	1 144 526

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 1 109 526 000 kronor anvisas under anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 1 144 526 000 kronor respektive 1 144 526 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 535 000 000 kronor 2027–2029.

Skälen för regeringens förslag

Skolverket behöver ingå fleråriga avtal med lärosäten om uppdragsutbildning och lämna förhandsbesked till huvudmän om statsbidrag. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* ingå

ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 535 000 000 kronor 2027–2029.

Tabell 3.33 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Tusental kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029
Ekonomiska åtaganden vid årets början	382 878	301 330	471 424			
Nya ekonomiska åtaganden	166 020	425 036	387 049			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-252 564	-274 889	-323 473	-397 863	-114 986	-22 151
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	4 996	19 947				
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	301 330	471 424	535 000			
Beslutat/föreslaget bemyndigande	460 000	576 333	535 000			

3.6.11 1:11 Skolforskningsinstitutet

Tabell 3.34 Anslagsutveckling 1:11 Skolforskningsinstitutet

Tusental kronor

2024	Utfall	30 512	Anslagssparande	5 959
2025	Anslag	47 007 ¹	Utgiftsprognos	44 686
2026	Förslag	47 910		
2027	Beräknat	49 559 ²		
2028	Beräknat	50 493 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 48 829 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 48 830 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Skolforskningsinstitutets förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.35 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:11 Skolforskningsinstitutet

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	47 007	47 007	47 007
Pris- och löneomräkning ²	903	1 619	2 535
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder		933	951
<i>varav BP26³</i>		22 000	22 000
– Förstärkning av Skolforskningsinstitutet		22 000	22 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	47 910	49 559	50 493

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För en förstärkning av Skolforskningsinstitutet beräknas anslaget öka med 22 000 000 kronor fr.o.m. 2027 (se avsnitt 3.5.2).

Regeringen föreslår att 47 910 000 kronor anvisas under anslaget 1:11 *Skolforskningsinstitutet* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 49 559 000 kronor respektive 50 493 000 kronor.

3.6.12 1:12 Praktiknära skolforskning

Tabell 3.36 Anslagsutveckling 1:12 Praktiknära skolforskning

Tusental kronor

2024	Utfall	35 098	Anslagssparande	945
2025	Anslag	36 043 ¹	Utgiftsprognos	35 792
2026	Förslag	36 043		
2027	Beräknat	36 043		
2028	Beräknat	36 043		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas till finansieringsbidrag inom den praktiknära skolforskningen. Anslaget disponeras och fördelas av Skolforskningsinstitutet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.37 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:12 Praktiknära skolforskning

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	36 043	36 043	36 043
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	36 043	36 043	36 043

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 36 043 000 kronor anvisas under anslaget 1:12 *Praktiknära skolforskning* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 36 043 000 kronor respektive 36 043 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:12 *Praktiknära skolforskning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 72 100 000 kronor 2027–2029.

Skälen för regeringens förslag

För att kunna utlysa och fördela medel för praktiknära forskning för en längre period behövs ett bemyndigande att ingå ekonomiska åtaganden. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:12 *Praktiknära skolforskning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 72 100 000 kronor 2027–2029.

Tabell 3.38 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:12 Praktiknära skolforskning

Tusental kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029
Ekonomiska åtaganden vid årets början	70 709	70 929	72 100			
Nya ekonomiska åtaganden	35 318	36 362	36 043			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-35 098	-35 191	-36 043	-36 043	-24 057	-12 000
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	70 929	72 100	72 100			
Beslutat/förslaget bemyndigande	72 100	72 100	72 100			

3.6.13 1:13 Bidrag till lärarlöner

Tabell 3.39 Anslagsutveckling 1:13 Bidrag till lärarlöner

Tusental kronor

2024	Utfall	4 197 586	Anslagssparande	677 414
2025	Anslag	4 875 000 ¹	Utgiftsprognos	4 175 995
2026	Förslag	4 875 000		
2027	Beräknat	4 859 000		
2028	Beräknat	4 859 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till höjda löner för lärare och förskollärare i fritidshemmet, förskolan, förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan. Anslaget får även användas för karriärstegsreformen och för särskild kompletterande pedagogisk utbildning för personer med examen på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.40 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:13 Bidrag till lärarlöner

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	4 875 000	4 875 000	4 875 000
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder		-16 000	-16 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	4 875 000	4 859 000	4 859 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 4 875 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:13 *Bidrag till lärarlöner* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 4 859 000 000 kronor respektive 4 859 000 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:13 *Bidrag till lärarlöner* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 426 000 000 kronor 2027.

Skälen för regeringens förslag

Skolverket behöver kunna lämna förhandsbesked till huvudmän om statsbidrag. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:13 *Bidrag till lärarlöner* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 426 000 000 kronor 2027.

Tabell 3.41 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:13 Bidrag till lärarlöner

Tusental kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027
Ekonomiska åtaganden vid årets början	2 425 905	2 425 905	2 426 000	
Nya ekonomiska åtaganden	2 425 905	2 426 000	2 426 000	
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-2 092 486	-2 425 905	-2 426 000	-2 426 000
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-333 419			
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	2 425 905	2 426 000	2 426 000	
Beslutat/förslaget bemyndigande	2 426 000	2 426 000	2 426 000	

3.6.14 1:14 Särskilda insatser inom skolområdet

Tabell 3.42 Anslagsutveckling 1:14 Särskilda insatser inom skolområdet

Tusental kronor

2024	Utfall	198 507	Anslagssparande	4 911
2025	Anslag	163 418 ¹	Utgiftsprognos	162 279
2026	Förslag	173 418		
2027	Beräknat	173 418		
2028	Beräknat	173 418		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för insatser för elever med funktionsnedsättning eller med andra särskilda behov.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.43 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:14 Särskilda insatser inom skolområdet

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	163 418	163 418	163 418
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	10 000	10 000	10 000
varav BP26	10 000	10 000	10 000
– Förstärkning av statsbidrag för undervisning på sjukhus	10 000	10 000	10 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	173 418	173 418	173 418

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För en förstärkning av statsbidrag för undervisning på sjukhus ökas anslaget med 10 000 000 kronor fr.o.m. 2026.

Regeringen föreslår att 173 418 000 kronor anvisas under anslaget 1:14 *Särskilda insatser inom skolområdet* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 173 418 000 kronor respektive 173 418 000 kronor.

3.6.15 1:15 Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling

Tabell 3.44 Anslagsutveckling 1:15 Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling

Tusental kronor

2024	Utfall	7 395 274	Anslagssparande	82 726
2025	Anslag	8 243 000 ¹	Utgiftsprognos	8 147 475
2026	Förslag	9 364 600		
2027	Beräknat	7 583 200		
2028	Beräknat	5 783 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag som syftar till att stärka kunskapsutvecklingen i förskoleklassen, grundskolan och fritidshemmet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.45 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:15 Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	8 243 000	8 243 000	8 243 000
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	1 121 600	-659 800	-2 460 000
varav BP26	1 801 600	840 200	-960 000
– Tillfällig förstärkning av Kunskapsbidraget	1 801 600	840 200	-960 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	9 364 600	7 583 200	5 783 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För en tillfällig förstärkning av Kunskapsbidraget ökas anslaget med 1 801 600 000 kronor 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 840 200 000 kronor. Från och med 2028 beräknas anslaget minska med 960 000 000 kronor (se avsnitt 3.5.2).

Regeringen föreslår att 9 364 600 000 kronor anvisas under anslaget 1:15 *Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 7 583 200 000 kronor respektive 5 783 000 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:15 *Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 7 583 200 000 kronor 2027.

Skälen för regeringens förslag

Statsbidraget lämnas för ett kalenderår (bidragsår) i sänder. Huvudmännen behöver information om bidragsramarnas storlek och beslut om bidragsramar behöver därför fattas året före bidragsåret. Regeringen bör bemyndigas att under 2026 för anslaget

1:15 *Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 7 583 200 000 kronor 2027.

Tabell 3.46 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:15 Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling

Tusental kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027
Ekonomiska åtaganden vid årets början	6 628 000	7 543 000	7 563 000	
Nya ekonomiska åtaganden	7 543 000	7 563 000	7 583 200	
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-6 628 000	-7 543 000	-7 563 000	-7 583 200
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	7 543 000	7 563 000	7 583 200	
Beslutat/föreslaget bemyndigande	7 543 000	7 563 000	7 583 200	

4 Kommunal vuxenutbildning och yrkeshögskola

4.1 Mål för området

Kommunal vuxenutbildning

I skollagen (2010:800) anges att målen för kommunal vuxenutbildning (komvux) är att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling. Utbildningen ska ge en god grund för elevernas fortsatta utbildning och utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet. Utgångspunkten för utbildningen ska vara den enskildes behov och förutsättningar. För komvux på gymnasial nivå och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå ska de som har störst behov av utbildning prioriteras.

Yrkeshögskolan

Målen för yrkeshögskolan finns i lagen (2009:128) om yrkeshögskolan och förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan. Bestämmelserna i lagen om yrkeshögskolan syftar till att säkerställa att eftergymnasiala yrkesutbildningar som svarar mot arbetslivets behov kommer till stånd, att statens stöd för eftergymnasiala yrkesutbildningar fördelas effektivt och att utbildningarna håller hög kvalitet. När det gäller smala yrkesområden syftar bestämmelserna till att tillgodose behov av eftergymnasiala yrkesutbildningar som avses leda till förvärvsarbete för de studerande eller till en ny nivå inom deras yrke. Utbildningarna ska vidare bidra till att bryta traditioner i fråga om könsbundna utbildnings- och yrkesval.

4.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Följande indikatorer används för att bedöma måluppfyllelsen i komvux och yrkeshögskolan.

Komvux:

- Antal elever som deltagit i en eller flera kurser.
- Antal heltidsstuderande i komvux på grundläggande och gymnasial nivå.
- Antal kursdeltagare som avslutat respektive avbrutit en kurs i komvux.
- Sysselsättning efter avslutade studier i komvux på grundläggande och gymnasial nivå och i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandare (sfi).
- Andel kursdeltagare som uppnått godkänt betyg på ett nationellt prov i sfi.

Yrkeshögskolan:

- Andelen examinerade i yrkeshögskolan som har ett arbete året efter avslutad utbildning.
- Andelen examinerade i yrkeshögskolan som har ett arbete inom utbildningsområdet året efter avslutad utbildning.

Andra bedömningsgrunder:

- OECD:s internationella undersökning av vuxnas färdigheter, Programme for the International Assessment of Adult Competencies (PIAAC).

Utbildningsutskottet har efterfrågat skälet till att regeringen sedan tidigare budgetpropositioner infört en ny indikator när det gäller området komvux som då benämndes Antal kursdeltagare som avslutat respektive avbrutit en kurs i komvux på grundläggande och gymnasial nivå och i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi). Syftet med indikatorn är att ge en bättre bild av genomströmningen i de olika skolformsdelarna. Indikatorn byter namn till Antal kursdeltagare som avslutat respektive avbrutit en kurs i komvux fr.o.m. denna budgetproposition för 2026. Skälet är att indikatorn utökas med delvis ny redovisning av resultat från komvux som anpassad utbildning för att indikatorn ska omfatta samtliga delar av komvux.

Bedömningsgrunden OECD:s internationella undersökning av vuxnas färdigheter PIAAC är ny för denna budgetproposition. Syftet med bedömningsgrunden är att ge en bild av vuxnas färdigheter i Sverige och att resultaten från undersökningen ska kunna användas som underlag för att bedöma måluppfyllelsen för komvux och yrkeshögskolan.

4.3 Resultatredovisning

4.3.1 Komvux

Indikator: Antal elever som deltagit i en eller flera kurser

Totalt studerade 66 425 elever på grundläggande nivå och 227 991 elever på gymnasial nivå under 2024, se tabell 4.1. Antalet elever som studerade på grundläggande nivå ökade med 1 procent medan antalet elever på gymnasial nivå ökade med 4 procent jämfört med 2023. Andelen kvinnor på grundläggande nivå ökade med 1 procentenhet medan andelen kvinnor på gymnasial nivå minskade med 1 procentenhet jämfört med 2023. Totalt studerade 114 625 elever i sfi under 2024. Det är en minskning med 8 266 elever eller 7 procent jämfört med 2023. Under 2024 var 53 558 elever nyinskrivna i sfi. Av dessa var 62 procent kvinnor och 38 procent män. Eftersom en elev kan läsa flera kurser under ett år var det totala antalet kursdeltagare i sfi under året 141 836. Av eleverna i sfi är en försumbar andel inrikes födda. Totalt studerade 364 624 elever i komvux på grundläggande nivå, i komvux på gymnasial nivå och i sfi under 2024. Det är en ökning med 1 procent jämfört med 2023. Totalt var 65 procent av eleverna i samtliga delar av komvux utrikes födda. Andelen utrikes födda var något större bland kvinnorna, 67 procent av dem, jämfört med männen där 62 procent av dem var utrikes födda. I genomsnitt deltog en elev i 3 kurser under 2024, men det varierar mellan de olika delarna av komvux.

Tabell 4.1 Elever i komvux på grundläggande och gymnasial nivå och i sfi

Antal elever, procent

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totalt (exkl. anpassad utbildning)	337 526	354 039	376 014	384 881	387 437	400 392	413 590	371 697	362 665	364 624
<i>varav utrikes födda %</i>	64	66	69	69	70	67	65	67	67	65
<i>varav kvinnor %</i>	58	57	57	59	59	60	61	62	63	63
<i>varav män %</i>	42	43	43	41	41	40	39	38	37	37
Grundläggande nivå	48 839	51 679	59 408	68 304	75 705	74 928	74 285	66 616	65 944	66 425
<i>varav utrikes födda %</i>	92	93	94	95	96	95	94	95	94	94
<i>varav kvinnor %</i>	63	60	58	59	60	62	64	66	68	70
<i>varav män %</i>	37	40	42	41	40	38	36	34	32	30
Gymnasial nivå	184 684	190 011	198 089	208 138	215 706	242 654	259 812	229 247	220 096	227 991
<i>varav utrikes födda %</i>	36	38	41	44	47	46	46	47	47	46
<i>varav kvinnor %</i>	63	62	62	62	61	61	62	63	63	62
<i>varav män %</i>	37	38	38	38	39	39	38	37	37	38
Sfi	138 386	150 142	163 175	159 127	153 003	136 940	132 753	123 474	122 891	114 625
<i>varav kvinnor %</i>	52	51	51	54	57	59	60	61	63	64
<i>varav män %</i>	48	49	49	46	43	41	40	39	37	36

Anm: Antal personer som studerade i komvux oavsett hur många kurser personen deltog i.

Källa: Statens skolverk.

Totalt studerade 3 266 elever i komvux som anpassad utbildning 2024, vilket var 310 fler än föregående år, se tabell 4.2. Antalet skolkommuner, dvs. kommuner som erbjuder komvux som anpassad utbildning, var något färre än föregående år. År 2024 var antalet skolkommuner 157. Skolkommunerna tog emot elever från totalt 217 kommuner, vilket var 1 kommun färre än föregående år.

Tabell 4.2 Elever i komvux som anpassad utbildning 2024

Antal elever, procent

	Totalt	Gymnasial nivå	Grundläggande nivå
Totalt	3 266	1 390	2 297
<i>varav kvinnor %</i>	51	55	50
<i>varav män %</i>	49	45	50

Anm: En enskild elev kan återkomma på flera studienivåer.

Källa: Statens skolverk.

Indikator: Antal heltidsstuderande i komvux på grundläggande och gymnasial nivå

Många elever inom komvux studerar inte på heltid, vilket gör att antalet elever inte är ett helt rättvisande mått när det gäller omfattningen av komvux. För att underlätta jämförelser mellan olika år redovisas även uppgifter om antalet studerande omräknat till årsstudieplatser. Inom komvux på grundläggande och gymnasial nivå används måttet verksamhetspoäng för att beskriva omfattningen av utbildningen. I komvux på grundläggande och gymnasial nivå beräknas 20 verksamhetspoäng för en veckas heltidsstudier och 800 poäng motsvarar en årsstudieplats. I sfi används inte verksamhetspoäng för att beskriva studiernas omfattning. Det finns inget mått för heltid och årsstudieplatser beräknas därför inte. Antalet årsstudieplatser i komvux på grundläggande och gymnasial nivå uppgick 2024 till 105 784, se tabell 4.3. Det innebär att antalet årsstudieplatser har ökat med 1 030 sedan 2023, vilket motsvarar en ökning med 1 procent. Antalet årsstudieplatser på grundläggande nivå minskade med

3 procent medan antalet årsstudieplatser på gymnasial nivå ökade med 2 procent jämfört med 2023.

Tabell 4.3 Årsstudieplatser i komvux på grundläggande och gymnasial nivå

Antal årsstudieplatser

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totalt	94 526	96 839	104 462	112 143	116 934	121 082	130 044	111 917	104 754	105 784
Grundläggande nivå	19 878	21 254	24 475	27 988	30 246	27 913	26 608	22 858	22 590	21 923
Gymnasial nivå	74 647	75 585	78 987	84 154	86 687	93 167	103 435	89 059	82 164	83 862

Anm: Totalsummorna för helårsplatser kan avvika från summan av delsummer till följd av avrundning. Årsstudieplatser beräknas inte för sfi.

Källa: Statens skolverk.

Indikator: Antal kursdeltagare som avslutat respektive avbrutit en kurs i komvux

Av dem som avslutade eller avbröt en kurs inom komvux under 2024 var det totalt 67 procent av kursdeltagarna som avslutade kursen med godkänt betyg, 12 procent som avslutade kursen utan godkänt betyg och 21 procent som avbröt kursen. Andelen som avbröt en kurs har minskat med 1,5 procentenheter jämfört med 2023. Män avbryter kurser i högre grad än kvinnor. Det finns dock en variation mellan de olika delarna av komvux.

Totalt 99 158 kursdeltagare (exklusive deltagare i orienteringskurser) avslutade eller avbröt en kurs inom komvux på grundläggande nivå under 2024, se tabell 4.4. Av dessa var det 68 procent som avslutade kursen med godkänt betyg, vilket är en ökning med 1 procentenhet jämfört med 2023.

Totalt 686 694 kursdeltagare (exklusive deltagare i individuella kurser och orienteringskurser) avslutade eller avbröt en kurs inom komvux på gymnasial nivå under 2024, se tabell 4.4. Av dessa var det 69 procent som avslutade kursen med godkänt betyg, vilket är oförändrat jämfört med 2023.

Totalt 87 712 kursdeltagare avslutade eller avbröt en kurs inom sfi under 2024, se tabell 4.4. Av dessa var det 52 procent som avslutade kursen med godkänt betyg, vilket är i nivå med 2023.

Totalt 834 kursdeltagare avslutade eller avbröt en kurs inom komvux som anpassad utbildning på grundläggande nivå under 2024. Av dessa var det 46 procent som avslutade kursen med godkänt betyg.

Totalt 1 301 kursdeltagare avslutade eller avbröt en kurs inom komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå under 2024. Av dessa var det 71 procent som avslutade kursen med godkänt betyg.

Tabell 4.4 Kursdeltagare som avslutat respektive avbrutit en kurs under 2024

Antal kursdeltagare, procent

	Totalt	Kvinnor	Män	Inrikes födda	Utrikes födda
Totalt	875 699	564 884	310 815	362 902	512 797
Grundläggande nivå	99 158	70 638	28 520	5 940	93 218
Avslutat med godkänt betyg %	68	71	61	57	69
Avslutat utan godkänt betyg %	14	13	15	18	13
Avbrutit %	19	17	24	25	18
Gymnasial nivå	686 694	436 351	250 343	354 983	331 711
Avslutat med godkänt betyg %	69	71	66	68	69
Avslutat utan godkänt betyg %	13	12	14	12	13

	Totalt	Kvinnor	Män	Inrikes födda	Utrikes födda
Avbrutit %	19	18	20	20	18
Sfi	87 712	56 673	31 039	270	87 442
Avslutat med godkänt betyg %	52	56	43	65	52
Avslutat utan godkänt betyg %	4	4	4	..	..
Avbrutit %	45	40	53	..	..
Anpassad utbildning (grundläggande nivå)	834	443	391	626	208
Avslutat med godkänt betyg %	46	47	45	48	40
Avslutat utan godkänt betyg %	8	9	7	9	5
Avbrutit %	45	43	48	43	54
Anpassad utbildning (gymnasial nivå)	1 301	779	522	1 083	218
Avslutat med godkänt betyg %	71	74	67	72	66
Avslutat utan godkänt betyg %	2	2	2	..	..
Avbrutit %	27	24	31	..	..

Anm.: Vissa uppgifter är dolda av sekretesskäl.
Källa: Statens skolverk.

Indikator: Sysselsättning efter avslutade studier i komvux på grundläggande och gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning i svenska för invandare (sfi)

Sysselsättning följs upp efter avslutade eller avbrutna studier, men det görs ingen åtskillnad i statistiken mellan om studierna avslutats eller avbrutits. Uppgifterna avser dem som avslutat eller avbrutit studier under 2021 och visar om de är etablerade på arbetsmarknaden eller om de studerar 2022, se tabell 4.5. Se även utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet avsnitt 3.3.1, där sysselsättningen efter avslutade studier för utrikes födda redovisas.

Tabell 4.5 Etableringsstatus efter avslutade eller avbrutna studier inom komvux

Andel

	Etablerad ställning	Osäker ställning	Svag ställning	Högskolestudier	Övriga studier	Varken studerar/arbetar
Samtliga (grundläggande och gymnasial nivå) %	45	12	13	15	7	9
<i>varav utrikes födda %</i>	<i>44</i>	<i>15</i>	<i>15</i>	<i>9</i>	<i>5</i>	<i>11</i>
<i>varav kvinnor %</i>	<i>44</i>	<i>11</i>	<i>13</i>	<i>16</i>	<i>7</i>	<i>9</i>
<i>varav män %</i>	<i>46</i>	<i>14</i>	<i>12</i>	<i>12</i>	<i>8</i>	<i>8</i>
Grundläggande nivå	37	17	19	1	3	23
<i>varav kvinnor %</i>	<i>31</i>	<i>14</i>	<i>20</i>	<i>1</i>	<i>4</i>	<i>29</i>
<i>varav män %</i>	<i>43</i>	<i>21</i>	<i>17</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>16</i>
Gymnasial nivå	46	11	12	16	8	7
<i>varav kvinnor %</i>	<i>45</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>18</i>	<i>7</i>	<i>7</i>
<i>varav män %</i>	<i>46</i>	<i>13</i>	<i>12</i>	<i>14</i>	<i>9</i>	<i>7</i>
Sfi	33	14	13	2	22	17
<i>varav kvinnor %</i>	<i>24</i>	<i>10</i>	<i>13</i>	<i>2</i>	<i>30</i>	<i>21</i>
<i>varav män %</i>	<i>43</i>	<i>18</i>	<i>13</i>	<i>2</i>	<i>12</i>	<i>12</i>

Anm.: Etableringsstatusen avser 2022, ett år efter avslutade studier. Elever som har läst både på grundläggande och gymnasial nivå redovisas i tabellen på gymnasial nivå.

Källa: Statens skolverk.

Eleverna som avslutade komvux på grundläggande eller gymnasial nivå 2021, dvs. under pandemin, hade i 5 procentenheter högre grad en etablerad ställning på

arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier, jämfört med eleverna som avslutade komvux 2020. Totalt 45 procent hade en etablerad ställning medan 9 procent varken studerade eller arbetade.

Eleverna som avslutade sfi 2021 hade oftare en etablerad ställning på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier, jämfört med eleverna som avslutade sfi 2020. Av dem som avslutade sfi 2021 hade 33 procent en etablerad ställning ett år efter att de avslutat utbildningen. Motsvarande siffra var 28 procent för de elever som avslutade sfi 2020.

Totalt 24 procent av kvinnorna som avslutade sfi 2021 var etablerade på arbetsmarknaden året därpå, vilket kan jämföras med 43 procent för männen. Vidare var det 21 procent av kvinnorna som varken studerade eller arbetade, medan bara 12 procent av männen hörde till den kategorin. Kvinnor studerade dock oftare än männen, 32 procent av kvinnorna som avslutade sfi 2021 studerade året därpå jämfört med 14 procent av männen.

Indikator: Andel kursdeltagare som uppnått godkänt betyg på ett nationellt prov i sfi

I sfi finns det nationella prov för kurserna B, C och D. Totalt uppnådde 88 procent godkänt resultat på ett nationellt prov 2024, vilket är drygt 1 procentenhet mer än 2023. Totalt 8 979 kursdeltagare deltog i B-provet 2024, medan 18 830 deltog i C-provet och 15 565 deltog i D-provet. Andelen som uppnått godkänt betyg ökade med 3 procentenheter för både B-provet och D-provet, medan den var i stort sett oförändrad för C-provet, se tabell 4.6. Kvinnor och män presterade i stort sett likvärdigt på de nationella proven, det är knappt 1 procentenhet fler män än kvinnor som har fått ett godkänt provbetyg.

Tabell 4.6 Andel kursdeltagare som uppnått godkänt betyg på ett nationellt prov

Andel som uppnått godkänt betyg på ett nationellt prov i procent

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kurs B	92	92	93	94	92	-	-	87	87	90
Kurs C	86	85	85	86	85	-	-	86	87	87
Kurs D	84	85	86	86	85	-	-	82	84	87

Anm: På grund av covid-19-pandemin ställdes de nationella proven in under 2020 och våren 2021.

Kostnader för komvux

Uppgifterna avseende 2024 är preliminära och uppgifterna avseende 2023 har reviderats sedan budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1).

Tabell 4.7 Kostnadstabell för olika delar av komvux

Miljoner kronor	Total kostnad 2023	Total kostnad 2024
Grundläggande nivå	1 556	1 576
Gymnasial nivå	5 667	5 568
Sfi	3 626	3 571
Komvux som anpassad utbildning	311	310

Källa: Statens skolverk.

Tabell 4.8 Kostnad per elev i genomsnitt i olika delar av komvux

Kronor	Kostnad per elev i genomsnitt 2023	Kostnad per elev i genomsnitt 2024
Grundläggande nivå	68 400	71 100
Gymnasial nivå	67 700	67 500
Sfi	77 300	79 900

Kronor	Kostnad per elev i genomsnitt 2023	Kostnad per elev i genomsnitt 2024
Komvux som anpassad utbildning	103 100	98 400

Källa: Statens skolverk.

4.3.2 Yrkeshögskolan

Yrkeshögskolan omfattar ca 51 000 årsplatser inom s.k. program

Yrkeshögskolan är en högt efterfrågad utbildningsform med nära samverkan med arbetslivet som omfattar fler än 51 000 årsplatser inom s.k. program, dvs. långa examensgivande utbildningar. En årsplats omfattar 40 studieveckor på heltid. Myndigheten för yrkeshögskolan administrerar även andra utbildningar, bl.a. vissa konst- och kulturutbildningar. Dessa redovisas separat. Totalt inkom 1 258 ansökningar om att få bedriva utbildning inom yrkeshögskolan i ansökningsomgången 2023/2024, vilket innebar en ökning med 4 procent jämfört med ansökningsomgången 2022/2023. Genom beslut i januari 2024 beviljade Myndigheten för yrkeshögskolan 477 ansökningar, vilket resulterade i närmare 40 700 nya utbildningsplatser med start 2024–2031. Andelen av platserna som var på distansutbildning var 39 procent. Andelen utbildningar som beviljats statligt stöd för tre eller fler utbildningsomgångar har ökat sedan 2016 som ett led i arbetet med att göra yrkeshögskolan mer stabil och långsiktig. Under 2024 fick 94 procent av utbildningarna beslut om tre eller fler utbildningsomgångar, vilket kan jämföras med 87 procent 2023.

Antalet behöriga sökande och studerande

Totalt fanns det 35 600 platser på de utbildningsomgångar inom program inom yrkeshögskolan, som startade 2024. Det motsvarar en ökning med 1 300 platser jämfört med 2023. Antalet behöriga sökande uppgick 2024 till 77 036, se tabell 4.9. Totalt 74 procent av de sökande var behöriga till minst en utbildning 2024, jämfört med 73 procent 2023.

Tabell 4.9 Antal studerande i och behöriga sökande till yrkeshögskolans program

Antal, procent

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Antal studerande	46 633	47 983	50 373	52 741	61 393	75 371	82 753	84 871	84 560	87 225
<i>varav utrikes födda %</i>	16	17	18	19	21	22	22	23	25	26
<i>varav kvinnor %</i>	52	52	53	55	55	54	53	53	52	51
<i>varav män %</i>	48	48	47	45	45	46	47	47	48	49
Behöriga sökande	38 266	39 041	40 259	43 612	53 079	69 356	71 071	67 191	70 150	77 036
<i>varav kvinnor %</i>	57	59	59	60	60	59	60	59	57	57
<i>varav män %</i>	43	41	41	40	40	41	40	41	43	43
Antal behöriga sökande per plats	2,0	1,9	1,9	1,8	1,8	2,0	2,2	2,0	2,0	2,2
Behörighet efter bedömning av s.k. reell kompetens %	-	13	13	13	15	15	14	12	13	13

Källa: Statistiska centralbyrån.

Könsfördelningen är ojämn inom de största utbildningsområdena

Könsfördelningen är totalt sett relativt jämn inom yrkeshögskolan, men könsfördelningen är fortsatt ojämn inom de största utbildningsområdena, se tabell 4.10. Andelen kvinnor är större på utbildningar inom områdena ekonomi, administration och försäljning och hälso- och sjukvård samt socialt arbete. Andelen män är större på utbildningar inom data/it, teknik och tillverkning samt samhällsbyggnad och byggteknik.

Tabell 4.10 Studerande i yrkeshögskolan 2024

Antal studerande

Utbildningsområde	Kvinnor	%	Män	%	Totalt
Data/it	5 009	30	11 438	70	16 447
Ekonomi, administration och försäljning	12 373	71	5 007	29	17 380
Friskvård och kroppsvård	342	93	24	7	366
Hotell, restaurang och turism	2 143	77	657	23	2 800
Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	10 534	88	1 382	12	11 916
Journalistik och information	506	78	140	22	646
Juridik	308	89	38	11	346
Kultur, media och design	2 453	53	2 183	47	4 636
Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske	1 656	71	690	29	2 346
Pedagogik och undervisning	593	54	502	46	1 095
Samhällsbyggnad och byggteknik	4 383	33	8 746	67	13 129
Säkerhetstjänster	394	47	436	53	830
Teknik och tillverkning	3 095	23	10 131	77	13 226
Transporttjänster	478	28	1 213	72	1 691
Övrigt	237	64	134	36	371
Totalt	44 504	51	42 721	49	87 225

Källa: Statistiska centralbyrån.

Sju av tio uppnår en examen

Examensgraden 2023 var 68 procent avrundat till heltal, vilket var 1 procentenhet högre än den som uppnåddes 2022, se tabell 4.11. För 2024 finns ännu inte det slutliga resultatet, men preliminärt väntas examensgraden då ha varit mellan 69 och 70 procent, vilket är något högre än den som uppnåddes 2023. Utbildningsområdet kultur, media och design hade 2023 högst examensgrad med 81 procent. Därefter följde säkerhetstjänster respektive ekonomi, administration och försäljning där examensgraden var 78 respektive 76 procent. Det område som hade lägst examensgrad 2023 var teknik och tillverkning med 55 procent.

Under 2023 avslutade totalt ca 21 200 studerande sin yrkeshögskoleutbildning med en examen, varav 12 800 kvinnor och 9 500 män.

Tabell 4.11 Examensgraden i yrkeshögskolan

Andel examinerade

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Totalt %	74	73	73	72	72	70	67	68
Kvinnor								
%	80	79	79	77	76	75	72	73
Män %	68	67	66	65	67	65	62	62
Utrikes födda %	63	63	62	63	63	60	58	58

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan och Statistiska centralbyrån.

Resultat för kurser inom yrkeshögskolan

Under 2023 beviljades ca 24 000 utbildningsplatser på 451 korta yrkeshögskoleutbildningar i form av kurser och kurspaket, med utbildningsstart 2024 och 2025. Det var 19 700 studerande som påbörjade en sådan utbildning under 2024, varav 61 procent kvinnor och 39 procent män. Av dem som avslutade en kort yrkeshögskoleutbildning 2024 var det 57 procent som fick godkända betyg i utbildningens samtliga delar. Av dem som påbörjade en kort utbildning under 2024 var det 99 procent som påbörjade utbildningen på distans. Av de studerande bedrev 14 procent sin utbildning på heltid medan 86 procent läste på deltid.

Snabbare och mer flexibla vägar till en yrkeshögskoleexamen

Den del av yrkeshögskolan som benämns yh-flex är till för studerande som redan har yrkeskunskaper som motsvarar en betydande del av en yrkeshögskoleutbildning. Syftet är att skapa snabbare och mer flexibla vägar till en yrkeshögskoleexamen.

Verksamheten omfattar tillgodoräknande av kunskaper, färdigheter och kompetenser samt kompletterande utbildning. Under 2024 beviljades 2 019 nya yh-flex-platser på 152 utbildningar med start 2024 och framåt. Av platserna skulle 1 001 stycken starta 2024, varav 55 procent nyttjades. I snitt fick de studerande tillgodoräkna sig 42 procent av yrkeshögskoleutbildningen efter validering. Motsvarande siffror för 2023 var 612 beviljade platser på 85 utbildningar. Av dessa platser nyttjades omkring 75 procent och 43 procent av utbildningen tillgodoräknades.

Sju av tio kvalitetsgranskade utbildningar bedöms hålla hög eller mycket hög kvalitet

Under 2024 kvalitetsgranskade Myndigheten för yrkeshögskolan 104 yrkeshögskoleutbildningar, vilket är 11 färre än 2023. Av de granskade utbildningarna bedömdes 13 procent hålla mycket hög kvalitet och 52 procent hålla hög kvalitet medan 27 procent bedömdes inte nå tillräckligt hög kvalitet. Av de granskade utbildningarna bedömdes 8 ha bristande kvalitet. Studerande ges generellt goda möjligheter att nå utbildningarnas mål och den undervisande personalen har i hög grad god ämneskunskap och pedagogisk kompetens. För de utbildningar där lärande i arbete (LIA) behöver utvecklas handlar det oftast om att utbildningsanordnaren behöver säkra tillgången till LIA-platser och förbättra kommunikationen med LIA-arbetsplatserna. Kvalitetsgranskningar 2024 visar att de flesta utbildningar har ett fungerande värdegrunds- och jämställdhetsarbete.

Arbete efter yrkeshögskolan

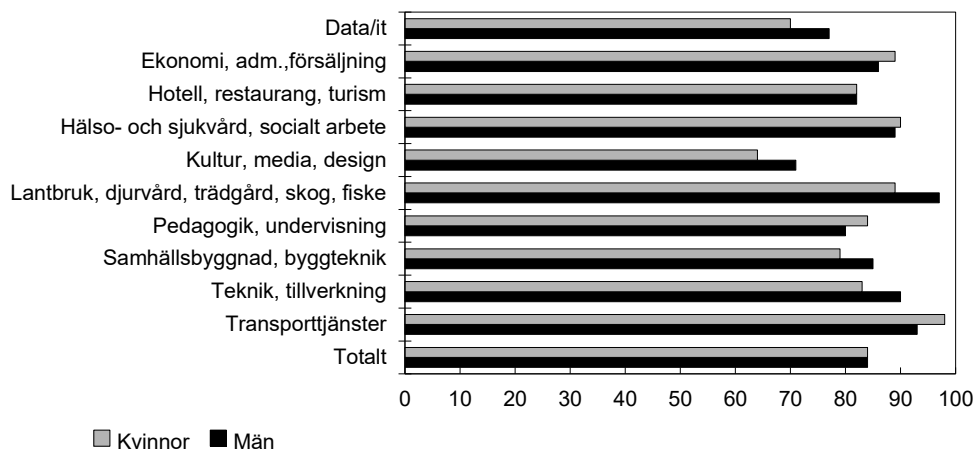
Indikator: Andelen examinerade i yrkeshögskolan som har ett arbete året efter avslutad utbildning

En regelbunden enkätundersökning av examinerade från en yrkeshögskoleutbildning visar att av dem som examinerades 2023 hade 84 procent arbete som sin huvudsakliga sysselsättning året efter avslutad yrkeshögskoleutbildning, se diagram 4.1 och tabell 4.12. Detta var i genomsnitt 5 procentenheter mindre än föregående år. Minskningen var störst inom utbildningsområdena data/it samt kultur, media och design. Kvinnor och män hade i likhet med tidigare år arbete i lika stor utsträckning. Inrikes födda hade arbete i högre grad än utrikes födda, 87 procent jämfört med 73 procent.

Liksom tidigare år var det drygt hälften, 57 procent, av de examinerade 2023 som arbetade hos en arbetsgivare där de genomfört någon kurs i LIA. Av dem som examinerades 2023 hade 74 procent ett arbete innan de påbörjade utbildningen. Kvinnor hade i högre grad än män ett arbete innan utbildningen påbörjades, 76 procent

respektive 70 procent. Av de utrikes födda hade 66 procent ett arbete innan de påbörjade utbildningen och skillnaden mellan utrikes födda kvinnor och män var försumbar.

Diagram 4.1 Andel examinerade från yrkeshögskolan 2023 som har ett arbete året efter avslutad utbildning – kvinnor respektive män

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan.

Tabell 4.12 Andel examinerade från yrkeshögskolan som har ett arbete året efter avslutad utbildning inom olika utbildningsområden

Andel (kvinnor/män)

Uppföljningsår	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totalt %	91	93	93	93	87	89	91	89	84
Data/it %	84	91	90	90	84	84	90	85	74
Ekonomi, adm., försäljning %	93	94	94	96	91	90	93	92	88
Hotell, restaurang, turism %	88	89	86	91	74	76	83	81	82
Hälso- och sjukvård, socialt arbete %	96	95	95	93	93	94	93	92	90
Kultur, media, design %	83	86	84	80	79	80	84	75	67
Lantbruk, djurvård, trädgård, skog, fiske %	87	92	92	96	92	94	94	90	92
Pedagogik, undervisning %	97	96	87	91	75	81	90	83	82
Samhällsbyggnad, byggt teknik %	95	95	96	94	90	91	92	89	83
Teknik, tillverkning %	89	93	93	92	84	86	90	91	88
Transporttjänster %	93	96	97	93	87	92	90	95	94

Källa: Statistiska centralbyrån och Myndigheten för yrkeshögskolan.

Ökningen av andelen i arbete efter utbildningen jämfört med före utbildningen var större bland inrikes födda (11 procentenheter) än bland utrikes födda (7 procentenheter). Varken när det gäller gruppen utrikes födda eller inrikes födda var det någon större skillnad i andel kvinnor respektive män i arbete efter utbildningen.

Indikator: Andelen examinerade i yrkeshögskolan som har ett arbete inom utbildningsområdet året efter avslutad utbildning

Av de examinerade inom yrkeshögskolan 2023 som året därefter hade ett arbete angav 62 procent att de hade ett arbete som helt eller till största delen överensstämmer med utbildningen, vilket är 4 procentenheter mindre än för dem som examinerades 2022. Det finns inte någon större skillnad mellan män och kvinnor i detta avseende, se tabell 4.13.

Om man summerar alla dem som hade ett arbete året efter avslutad utbildning och som anser att arbetet helt, till största delen eller till viss del överensstämmer med den genomgångna utbildningen blir andelen 87 procent. Av de examinerade angav 13 procent att arbetet inte alls stämmer överens med utbildningen, vilket är en ökning med 4 procentenheter jämfört med uppföljningsåret 2023 som avsåg de som examinerades 2022. De utrikes födda svarade dock i något lägre utsträckning (56 procent jämfört med 64 procent av de inrikes födda) att deras arbete helt eller till största delen överensstämmer med utbildningen. För de utrikes födda kvinnorna var andelen 57 procent jämfört med 54 procent av männen. Av de utrikes födda var det 17 procent som angav att arbetet inte alls överensstämmer med utbildningen.

Tabell 4.13 Andel examinerade från yrkeshögskolan som uppger att de har ett arbete som överensstämmer med den genomgångna utbildningen året efter avslutad utbildning

Andel, procent

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Arbetet överensstämmer helt eller till största delen	67	68	69	71	67	65	65	66	62
Kvinnor	69	69	69	71	67	65	66	67	62
Män	65	67	69	71	67	64	64	65	62
Arbetet överensstämmer till viss del	23	23	22	21	22	22	25	25	25
Kvinnor	22	22	21	21	21	21	24	24	25
Män	25	24	23	22	23	24	25	26	24
Arbetet överensstämmer inte alls	10	9	8	7	10	13	10	9	13
Kvinnor	9	9	9	8	11	13	10	9	12
Män	10	9	8	7	10	12	10	9	14

Anm.: Uppföljning sker året efter examen. Tabellen avser enbart personer med examen från yrkeshögskolan

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan och Statistiska centralbyrån.

Kostnader

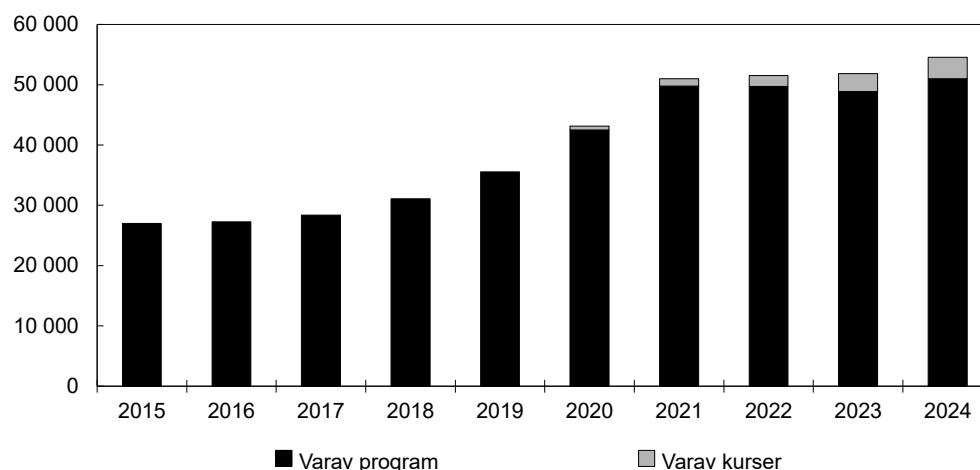
Myndigheten för yrkeshögskolan betalade 3 530 miljoner kronor för 2024 i statlig finansiering för s.k. program inom yrkeshögskolan, 261 miljoner kronor för kurser (korta utbildningar) och 27 miljoner kronor för yh-flex. Därutöver betalade myndigheten ut 87 miljoner kronor i övriga bidrag inom yrkeshögskolan, varav 19 miljoner kronor avsåg stödinsatser för studerande med funktionsnedsättning. Under 2024 inkom 682 ansökningar om finansiering av stödinsatser, vilket var 34 procent fler än 2023. Av dessa ansökningar beviljades 631. Sammantaget utbetalades drygt 3 905 miljoner kronor i statligt stöd för 2024 när det gäller yrkeshögskolan.

Sedan 2020 finns kurser och kurspaket (korta utbildningar) inom yrkeshögskolan och fr.o.m. budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1) redovisas dessa både för sig

och tillsammans med längre yrkeshögskoleutbildningar, dvs. program, se diagram 4.2. Totalt utbetalades statsbidrag för ca 51 000 årsplatser på program inom yrkeshögskoleutbildning 2024, vilket är ca 2 100 fler än 2023. Det genomsnittliga bidraget per årsplats för program inom yrkeshögskolan 2024 var 69 200 kronor, vilket är en ökning med 400 kronor jämfört med året innan. I detta belopp ingår inte pedagogiskt stöd och andra stöd och insatser. För korta utbildningar utbetalades statsbidrag för ca 3 600 årsplatser, vilket är 600 fler än 2023. Det genomsnittliga bidraget per årsplats för korta utbildningar inom yrkeshögskolan 2024 var 73 200 kronor, vilket är en ökning med 900 kronor jämfört med året innan.

Diagram 4.2 Antal utbetalda årsplatser för 2015–2024 inom yrkeshögskolan

Antal platser

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan.

Konst- och kulturutbildningar

Högskoleförberedande utbildningar inom det konstnärliga området är vanligast

Konst- och kulturutbildningar som bedrivs med statligt stöd enligt förordningen (2013:871) om stöd för konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar administreras av Myndigheten för yrkeshögskolan. Utbildningarna ska förbereda för högskoleutbildningar som kan leda till konstnärliga examina, medverka till att utveckla ett kvalificerat yrkeskunnande inom det konstnärliga eller kulturella området, eller syfta till att bevara eller utveckla kulturarvet.

Under 2024 bedrevs totalt 118 konst- och kulturutbildningar, varav 63 procent var av högskoleförberedande karaktär.

Tabell 4.14 Studerande i och studerande som slutfört konst- och kulturutbildningar

Antal studerande, procent

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Antal antagna som påbörjat studier	3 081	3 109	2 947	2 529	2 945	3 067	2 945	2 892
<i>varav utrikes födda %</i>	15	14	16	13	14	15	17	17
<i>varav kvinnor %</i>	75	75	77	76	77	78	77	77
<i>varav män %</i>	25	25	23	24	23	22	23	23
Antal studerande	5 518	5 714	5 531	5 242	5 699	5 880	5 635	5 599
<i>varav utrikes födda %</i>	13	13	14	13	14	15	16	17
<i>varav kvinnor %</i>	73	74	74	75	75	75	76	76

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
varav män %	27	26	26	25	25	25	24	24
Antal studerande som slutförde utbildningen	2 380	2 561	2 311	2 015	2 391	2 643	2 429	2 438
varav kvinnor %	75	78	77	78	78	77	77	80
varav män %	25	22	23	22	22	23	23	20
Slutförandegrad %	82	81	82	80	84	83	82	81
varav kvinnor %	84	83	84	83	85	84	83	83
varav män %	78	75	74	71	80	81	79	74

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan och Statistiska centralbyrån.

Totalt var det nästan 5 600 studerande inom konst- och kulturutbildningarna under 2024, se tabell 4.14. Antalet beslutade årsplatser uppgick till totalt 3 367 under 2024 jämfört med 3 344 årsplatser 2023. Antalet årsplatser som berättigar de studerande till studiestöd uppgick till 3 298. Det motsvarar 98 procent av alla årsplatser. Under 2024 nyttjades totalt 74 procent av de beviljade årsplatserna för konst- och kulturutbildningar, vilket är 2 procentenheter mindre än 2023.

Åtta av tio studerande slutför utbildningen

Under 2024 slutförde totalt ca 2 400 studerande en konst- och kulturutbildning, vilket var i nivå med 2023. För yrkesinriktade utbildningar inom det konstnärliga eller kulturella området var slutförandegraden 78 procent och för högskoleförberedande utbildningar inom det konstnärliga området var den 70 procent. För utbildningar inom kulturarvsområdet, som generellt är korta, var slutförandegraden 94 procent.

Kostnader

Beslutat statsbidrag för konst- och kulturutbildningar uppgick 2024 till 169 miljoner kronor för 1 968 beslutade årsplatser med statsbidrag. Utöver statsbidraget tillkommer kostnaderna för studiestöd.

4.3.3 Övriga insatser

Regionalt yrkesvux

Regional yrkesinriktad utbildning på gymnasial nivå inom komvux (regionalt yrkesvux) finansieras med ett särskilt statsbidrag. Satsningen syftar till att leda till kompetenser som efterfrågas på arbetsmarknaden. Våren 2023 ansökte kommunerna om totalt 4 703 miljoner kronor i statsbidrag för 2024. Inklusive tillfälliga förstärkningar avsattes det 4 338 miljoner kronor för ändamålet för 2024, vilket kan jämföras med 4 210 miljoner kronor för 2023. Totalt beviljade Statens skolverk 3 919 miljoner kronor för 2024, vilket motsvarar ca 71 300 årsstudieplatser. Det kan jämföras med 3 897 miljoner beviljade kronor motsvarande 70 800 årsstudieplatser för 2023. Kommunerna redovisade sedan genomförda platser för 2 413 miljoner kronor för 2024, vilket motsvarar en nyttjandegrad av statsbidraget på ca 62 procent. Det kan jämföras med 2023 då kommunerna redovisade platser för 2 369 miljoner kronor, vilket motsvarade en nyttjandegrad på ca 56 procent. För statistik om regionalt yrkesvux fördelat på inrikes födda och utrikes födda, se utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet avsnitt 3.

Statsbidrag för lärcentrum

Syftet med statsbidraget för lärcentrum är att stimulera utveckling av lärcentrum i kommunerna. För 2024 fördelade Skolverket 50 miljoner kronor till kommunerna i statsbidrag för lärcentrum och söktrycket är högt, liksom tidigare år.

Nationell yrkesutbildning

Nationell yrkesutbildning är en pilotverksamhet som inleddes under 2024. Det är en yrkesutbildning för vuxna på gymnasial nivå med utgångspunkt i arbetslivets kompetensbehov. Myndigheten för yrkeshögskolan administrerar pilotverksamheten vilket bl.a. innefattar att betala ut statsbidrag till de utbildningsanordnare som deltar i verksamheten. Under 2024 fördelade Myndigheten för yrkeshögskolan 15,8 miljoner kronor i statsbidrag för 160 årsplatser inom nationell yrkesutbildning.

Stöd till validering och branschvalidering

Under 2024 fördelade Myndigheten för yrkeshögskolan drygt 9,7 miljoner kronor i statsbidrag för utveckling av kvalifikationer i arbetslivet och branschmodeller för validering, vilket är 1,6 miljoner kronor mindre än 2023.

Nivåplacering av kvalifikationer i Sveriges referensram för kvalifikationer för livslångt lärande

Myndigheten för yrkeshögskolan fattade 34 beslut om nivåplacering i Sveriges referensram för kvalifikationer för livslångt lärande 2024, vilket är i nivå med föregående år. Det innebär att myndigheten vid slutet av 2024 har beslutat om nivå för sammanlagt 113 kvalifikationer.

4.3.4 Andra bedömningsgrunder

Bedömningsgrund – PIAAC

Sverige deltar i OECD:s internationella undersökning av vuxnas färdigheter PIAAC, som inrättades 2008. PIAAC mäter de färdigheter inom läsning, räkning och problemlösningsförmåga som krävs för att klara sig i samhället och arbetslivet. PIAAC-undersökningen har genomförts i två omgångar. Den första undersökningen genomfördes 2012 och i december 2024 presenterades resultaten för de 27 länder som deltog i den andra omgången av undersökningen, som genomfördes 2023.

Den vuxna befolkningen i Sverige fortsätter att prestera på topp och Sverige ligger bland de fem främsta länderna när det gäller genomsnittliga poäng inom läsning, räkning och problemlösningsförmåga.

En jämförelse över tid visar att den vuxna befolkningen i Sverige generellt presterar på samma nivå inom färdigheter i läsning och räkning som de gjorde vid den första undersökningen. Resultaten för problemlösning kan inte jämföras över tid eftersom definitionen förändrats. Av männen hade 67 procent goda eller mycket goda färdigheter i räkning, jämfört med 57 procent av kvinnorna. Däremot finns det inga signifikanta skillnader mellan kvinnor och män inom färdigheter i läsning eller problemlösningsförmåga. I Sverige har majoriteten av den vuxna befolkningen, 63 procent, goda eller mycket goda färdigheter i läsning. Resultatet är en signifikant ökning jämfört med den första undersökningen då andelen låg på 58 procent. Även inom räkning har andelen med goda eller mycket goda kunskapsnivåer ökat, från 57 procent till 62 procent. Inom problemlösningsförmåga är det 51 procent som minst uppnår goda färdigheter.

Undersökningen visar att 12 procent av den vuxna befolkningen i Sverige uppvisar otillräckliga färdigheter inom läsning respektive räkning, vilket motsvarar 780 000 personer. Även om andelen med otillräckliga kunskaper är mindre än hälften så stor jämfört med OECD-genomsnittet är det många vuxna i Sverige som riskerar en sämre etablering på arbetsmarknaden och har sämre förutsättningar att aktivt delta i samhället. I den yngsta åldersgruppen, 16–24 år, har andelen med otillräckliga färdigheter inom läsning dessutom ökat från 9 procent 2012 till 15 procent 2023. Däremot har genomsnittliga poäng ökat inom både läsning och räkning i de äldsta åldersgrupperna, 45–65 år. För mer information om resultatet fördelat över inrikes födda och utrikes födda, se utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet avsnitt 3. Undersökningen visar också att länder som har högt deltagande i organiserad vuxenutbildning uppnår högre resultat inom färdigheter i läsning och räkning. Sverige är ett av de länder som erbjuder vuxenutbildning i stor utsträckning och som även lyckas erbjuda vuxenutbildning till dem som ligger på de lägsta färdighetsnivåerna.

4.4 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Komvux

Komvux ska ge en god grund för elevernas fortsatta utbildning, erbjuda möjligheter att stärka vuxnas ställning i arbets- och samhällslivet och utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen. Mot bakgrund av den höga arbetslösheten och den fortsatt stora efterfrågan på arbetskraft med rätt kompetens ser regeringen positivt på att det totala antalet elever i komvux har ökat något mellan 2023 och 2024, vilket är ett trendbrott i den minskning av antalet elever som pågått sedan pandemin. Ökningen beror främst på att antalet elever i komvux på gymnasial nivå har ökat. Samtidigt har antalet elever i sfi fortsatt att minska, vilket bl.a. kan förklaras med att invandringen till Sverige har minskat under flera år.

Ungefär två tredjedelar av eleverna i komvux på grundläggande och gymnasial nivå avslutade en kurs med godkänt betyg 2023. Inom sfi var det ungefär hälften som avslutade med godkänt betyg. Övriga elever har antingen avbrutit kursen eller inte fått godkänt betyg. Regeringen ser positivt på att andelen elever som avbrutit sina studier i förtid fortsatte att minska i komvux på grundläggande nivå, i komvux på gymnasial nivå och i sfi mellan 2023 och 2024. Samtidigt ser regeringen det som problematiskt att andelen som avbryter utbildningen i förtid fortsatt är hög, inte minst i sfi. Kvinnor slutför utbildningar med godkänt betyg i högre grad än män, i likhet med tidigare år. Av de elever som avslutade komvux på grundläggande eller gymnasial nivå 2021 hade andelen med en etablerad ställning på arbetsmarknaden ett år efteråt ökat med i genomsnitt 5 procentenheter till 45 procent. Andelen som varken arbetade eller studerade minskade med 3 procentenheter. Regeringen bedömer att det kan vara ett tecken på en återhämtning från tillfälligt lägre nivåer under pandemin. För eleverna som avslutade sfi 2021 var det endast en tredjedel som var etablerade på arbetsmarknaden ett år efter att utbildningen avslutats. Det är oroande att en relativt stor grupp varken arbetar eller studerar ett år efter sina studier i komvux. Det finns när det gäller elever i sfi en markant könsskillnad där endast var fjärde kvinna var etablerad på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier. För männen är andelen etablerade nästan dubbelt så hög. Kvinnor studerade dock vidare oftare än män året efter att de avslutat sfi vilket delvis förklarar skillnaderna i etablering.

Satsningarna på regionalt yrkesvux inom komvux är viktiga för att förbättra matchningen av kompetens med arbetsmarknadens behov av yrkesutbildad arbetskraft. Regeringen ser positivt på att nyttjandegraden av statsbidraget har ökat, men kan konstatera att nyttjandegraden fortfarande är för låg. Medel som avsätts för

statsbidraget har bedömts vara anpassade efter de behov av utbildningsplatser som finns. Den låga nyttjandegraden beror på flera faktorer. Det främsta skälet till att utbildningar inte blir av är bristande efterfrågan från elever. Ett annat skäl är brist på platser för arbetsplatsförlagt lärande (APL). Kommunernas förutsättningar för långsiktig planering och finansiering kan också vara en begränsande faktor. Regeringen har bl.a. därför tidigare i 2025 års ekonomiska vårproposition (prop. 2024/25:100) aviserat en avsikt att höja ersättningsnivåerna i statsbidraget i enlighet med förslag i betänkandet Växla yrke som vuxen – en reformerad vuxenutbildning och en ny yrkesskola för vuxna (SOU 2024:16), för bl.a. ökad kvalitet inom utbildningarna. Regeringen bedömer att arbetsgivares tillgång till arbetskraft med yrkesutbildning på gymnasial nivå är en fortsatt prioriterad fråga.

Yrkeshögskolan

Yrkeshögskolan är en framgångsrik utbildningsform som röner stort intresse från både vuxna som vill utbilda sig och arbetslivet som söker arbetskraft med kvalificerade yrkeskunskaper. Fler än åtta av tio med en examen från yrkeshögskolan har ett arbete året efter att de avslutat utbildningen. Andelen i arbete ökar med ca 10 procentenheter efter genomförd yrkeshögskoleutbildning jämfört med före utbildningen. Söktrycket från dem som vill gå utbildningarna var högt 2024, precis som tidigare år. Andelen utrikes födda studerande fortsätter att öka. Könsfördelningen är totalt sett relativt jämn inom yrkeshögskolan, men könsfördelningen är fortsatt ojämn inom de största utbildningsområdena.

Antalet studerande och årsplatser inom yrkeshögskolan ökar efter att ha varit ganska konstant under de senaste åren. Ökningen avser både långa och korta yrkeshögskoleutbildningar. Att yrkeshögskolan växer visar att intresset från sökande och arbetslivet är stort, men är också ett resultat av regeringens satsningar på utbildningsformen. Ökningen av de korta utbildningarna inom yrkeshögskolan innebär att utbudet av utbildningsalternativ ökar, vilket bedöms vara positivt för kompetensförsörjningen till hela arbetsmarknaden. De särskilda konst- och kulturutbildningarna är viktiga för kompetensförsörjningen inom kulturområdet.

Examensgraden inom yrkeshögskolan ökade något 2023 efter att trenden har varit att den minskat under flera år. Examensgraden är dock för låg i många olika yrkeshögskoleutbildningar. Det är positivt att såväl utbildningsanordnare som Myndigheten för yrkeshögskolan arbetar aktivt för att vända trenden med den sjunkande examensgraden och resultatet från 2023 kan vara en indikation på ett trendbrott. Ett annat område som behöver bevakas är den negativa utvecklingen av de examinerades sysselsättning. Regeringens sammanvägda bedömning är dock att yrkeshögskolan fungerar väl och att utbildningarna håller en hög kvalitet.

Myndigheten för yrkeshögskolan har tillsyn över utbildningarna. Under 2024 har myndigheten genomfört tillsyn av LIA i utbildningar där myndigheten har bedömt att det kan finnas en risk för brister i LIA. Myndigheten fann brister i nästan en tredjedel av ärendena. Eftersom LIA är en viktig del av yrkeshögskolan, inte minst när det gäller utbildningarnas arbetslivsanknytning, behöver det hålla en hög kvalitet. Myndighetens granskning av LIA är därför viktig.

Myndigheten följer även upp pilotverksamheten med en nationell yrkesutbildning, som inleddes i augusti 2024. Det är för tidigt att dra några säkra slutsatser när det gäller pilotverksamheten, men regeringen konstaterar att intresset från utbildningsanordnare att delta i verksamheten varit stort. Antalet sökande till de utbildningar som hittills startat varierar. Sammantaget har det dock varit drygt två sökande per utbildningsplats, vilket kan betraktas som ett gott resultat för en helt ny utbildningsform.

4.5 Politikens inriktning

4.5.1 Vuxenutbildning ger fler möjlighet att komma i arbete

Den svenska ekonomin befinner sig i en lågkonjunktur, även om återhämtningen har börjat. Arbetslösheten är fortsatt hög. De strukturella problemen på arbetsmarknaden handlar bl.a. om svårigheter att matcha arbetslösas kvalifikationer och arbetsgivarnas efterfrågan. Detta gäller framför allt bland utrikes födda och personer som saknar gymnasial utbildning. Dessa två grupper är dessutom till stor del överlappande. Det finns t.ex. en stor efterfrågan på kompetenser som kan förvärfvas genom yrkesutbildning, men för få yrkesutbildade. Därför behöver möjligheterna till omställning genom utbildning stärkas. Det är avgörande både för tillväxten i svensk ekonomi och för att fler människor ska kunna komma i arbete.

Arbetslösheten är särskilt hög bland utrikes födda personer. Många saknar tillräckliga kunskaper i det svenska språket och de yrkeskunskaper som behövs för att kunna konkurrera om lediga jobb. Satsningar på vuxenutbildning är av stor betydelse eftersom utbildningarna kan påskynda språklig och ekonomisk integration och leda till att fler utrikes födda försörjer sig själva. Detta minskar risken för långtidsarbetslöshet och utanförskap.

4.5.2 Det behövs fler utbildningsplatser inom gymnasiala yrkesutbildningar

Efterfrågan på arbetskraft med gymnasial yrkeskompetens har ökat under en längre tid samtidigt som utbudet inte motsvarar efterfrågan. Detta riskerar att hämma näringslivets tillväxt och Sveriges konkurrenskraft och påverka verksamheter inom välfärden. Det finns ett fortsatt behov av utbildningsplatser inom gymnasial yrkesutbildning för vuxna i hela landet.

Statsbidraget för regionalt yrkesvux finansierar ett stort antal av de yrkesutbildningsplatser på gymnasial nivå som finns inom komvux. Kommunernas nyttjande av statsbidraget har under en längre tid varit för lågt. Det innebär att antalet genomförda utbildningar inte motsvarar de satsningar staten gör på regionalt yrkesvux. Det är också särskilt svårt att få till stånd bl.a. dyrare utbildningar inom investeringstunga områden. Nyttjandet av statsbidraget skiljer sig mycket mellan landets olika kommuner. Statsbidraget behöver förändras i grunden för att få ett högre nyttjande över hela landet och därmed ett ökat antal utbildningsplatser. I betänkandet Växla yrke som vuxen – en reformerad vuxenutbildning och en ny yrkesskola för vuxna (SOU 2024:16) föreslår Yrkesvuxutredningen en rad förändringar för att göra statsbidraget mer ändamålsenligt, långsiktigt och flexibelt. I 2025 års ekonomiska vårproposition (prop. 2024/25:100) aviserade regeringen en höjning av ersättningsnivåerna i statsbidraget i enlighet med förslag i betänkandet. Regeringen föreslår nu även att kommunerna ska kunna beviljas statsbidrag för upp till tre år i taget. Vissa ersättningsnivåer i statsbidraget bör differentieras, så att dyra utbildningar får mer ersättning och billiga utbildningar får mindre. Regeringen avser också att höja ersättningsnivåerna i statsbidraget för elever i komvux som anpassad utbildning och elever med funktionsnedsättning i andra yrkesutbildningar inom komvux. Tillgången till en likvärdig utbildning med hög kvalitet för dessa målgrupper behöver stärkas.

Sedan 2024 pågår en pilotverksamhet med nationell yrkesutbildning på gymnasial nivå. I 2025 års ekonomiska vårproposition (prop. 2024/25:100) aviserade regeringen en förlängning av pilotverksamheten t.o.m. 2028 i avvaktan på en utvärdering. Myndigheten för yrkeshögskolan har hittills fokuserat på att bevilja utbildningsplatser inom bristyrken som kompletterar befintligt utbud av gymnasial yrkesutbildning inom

bl.a. komvux. I de första omgångarna har fokus legat på utbildningar inom bygg och anläggning, el och energi, fordon och transport, industriteknik samt naturbruk. Regeringen bedömer att det finns möjligheter att bredda utbudet av utbildningar och öka antalet utbildningsplatser. Därför föreslår regeringen att medel avsätts för detta.

4.5.3 En fortsatt utbyggnad av yrkeshögskolan

Arbetsmarknadens efterfrågan på personer med eftergymnasial yrkesutbildning är stor. Yrkeshögskolan har bl.a. visat sig vara attraktiv för dem som vill studera med omställningsstudiestöd. I budgetpropositionen för 2024 (prop. 2023/24:1) initierade regeringen en omfattande utbyggnad av yrkeshögskolan, där antalet utbildningsplatser stegvis ökar t.o.m. 2026. Det finns en stor efterfrågan på yrkesutbildad arbetskraft på arbetsmarknaden, och ett behov av ökade möjligheter till omställning och kompetensutveckling. Därför bedömer regeringen att antalet utbildningsplatser inom yrkeshögskolan behöver öka ytterligare. Regeringen föreslår att permanenta medel bör tillföras yrkeshögskolan.

4.6 En tidigare bedömning om särskilda medel till yrkeshögskoleutbildning ändras

Regeringens bedömning

Det behöver ses över om även andra statliga myndigheter än universitet och högskolor ska kunna få särskilda medel för yrkeshögskoleutbildning.

Skälen för regeringens bedömning

Utbildning inom yrkeshögskolan får enligt lagen (2009:128) om yrkeshögskolan anordnas av statliga universitet och högskolor, andra statliga myndigheter, kommuner, regioner och enskilda fysiska eller juridiska personer (4 §). Det är Myndigheten för yrkeshögskolan som beslutar om en utbildning ska få ingå i yrkeshögskolan och myndigheten beslutar även om statlig finansiering för yrkeshögskoleutbildningarna, efter ansökan från utbildningsanordnarna. Kommuner, regioner eller enskilda kan få statsbidrag och statliga universitet och högskolor kan få särskilda medel (1 kap. 4, 7 och 8 §§ lagen om yrkeshögskolan och 5 kap. 2 § förordningen [2009:130] om yrkeshögskolan).

Möjligheten för andra statliga myndigheter än universitet och högskolor att bedriva utbildning inom yrkeshögskolan infördes 2017. I förarbetena till lagändringen, propositionen En stärkt yrkeshögskola – ett lyft för kunskap (prop. 2015/16:198), uttalade den dåvarande regeringen beträffande andra statliga myndigheter än universitet och högskolor att myndigheter som anordnar utbildningar som inte ingår i yrkeshögskolan finansierar utbildningarna själva och att den ordningen bör gälla även om utbildningarna ingår i yrkeshögskolan (s. 29).

Sedan propositionen skrevs har omvärldsläget förändrats. För att främja Sveriges beredskap kan även andra statliga myndigheter än universitet och högskolor behöva särskilda medel för att bedriva yrkeshögskoleutbildningar. Det kan även finnas andra situationer där arbetslivets och samhällets behov i övrigt motiverar att sådana myndigheter får möjlighet att ta del av de medel som Myndigheten för yrkeshögskolan fördelar. Regeringen bedömer därför att det finns behov av att se över om en sådan möjlighet bör införas. Andra myndigheter än universitet och högskolor som har staten som huvudman skulle i så fall inte, som tidigare meddelats riksdagen, alltid behöva finansiera utbildningarna själva.

4.7 Budgetförslag

4.7.1 1:16 Bidrag till vissa studier

Tabell 4.15 Anslagsutveckling 1:16 Bidrag till vissa studier

Tusental kronor

2024	Utfall	11 028	Anslagssparande	6 497
2025	Anslag	17 525 ¹	Utgiftsprognos	12 413
2026	Förslag	17 525		
2027	Beräknat	17 525		
2028	Beräknat	17 525		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag som lämnas för studier om funktionsnedsättningar, utbildning som är särskilt anpassad för personer med funktionsnedsättningar och för studier inom kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning för vuxna.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 4.16 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:16 Bidrag till vissa studier

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	17 525	17 525	17 525
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	17 525	17 525	17 525

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 17 525 000 kronor anvisas under anslaget 1:16 *Bidrag till vissa studier* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 17 525 000 kronor respektive 17 525 000 kronor.

4.7.2 1:17 Statligt stöd till vuxenutbildning

Tabell 4.17 Anslagsutveckling 1:17 Statligt stöd till vuxenutbildning

Tusental kronor

2024	Utfall	4 228 669	Anslagssparande	469 952
2025	Anslag	4 356 422 ¹	Utgiftsprognos	3 823 152
2026	Förslag	3 712 422		
2027	Beräknat	3 572 422		
2028	Beräknat	3 572 422		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för

- statsbidrag för kommunal vuxenutbildning och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning samt för motsvarande äldre utbildningar, och annan utbildning som motsvarar kommunal vuxenutbildning,
- statsbidrag för lärcentrum,
- att främja utveckling av vuxenutbildning och öka deltagandet i sådan utbildning,
- en försöksverksamhet med yrkesutbildning på gymnasial nivå med utgångspunkt i den modell som tillämpas för yrkeshögskolan, och
- att främja språkutveckling för personal på arbetsplatser.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 4.18 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:17 Statligt stöd till vuxenutbildning

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	4 156 422	4 156 422	4 156 422
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-444 000	-584 000	-584 000
<i>varav BP26</i>	<i>150 000</i>	<i>50 000</i>	<i>50 000</i>
– Tillskott till statsbidrag för regionalt yrkesvux	100 000		
– Förlängning och förstärkning av Nationell Yrkesutbildning	50 000	50 000	50 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	3 712 422	3 572 422	3 572 422

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För att förstärka statsbidraget för regional yrkesinriktad utbildning på gymnasial nivå inom kommunal vuxenutbildning (regionalt yrkesvux) ökas anslaget med 100 000 000 kronor för 2026.

För en förstärkning av pilotverksamheten med nationell yrkesutbildning på gymnasial nivå ökas anslaget med 50 000 000 kronor för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget öka med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 3 712 422 000 kronor anvisas under anslaget 1:17 *Statligt stöd till vuxenutbildning* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 3 572 422 000 kronor respektive 3 572 422 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:17 *Statligt stöd till vuxenutbildning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 9 672 000 000 kronor 2027–2029.

Skälen för regeringens förslag

Statens skolverk beslutar om statsbidrag för bl.a. kommunal vuxenutbildning (komvux). För att förbättra förutsättningarna för kommunernas planering av komvux bör statsbidrag få beviljas för upp till tre år framåt i tiden. Regeringen bör därför

bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:17 *Statligt stöd till vuxenutbildning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 9 672 000 000 kronor 2027–2029.

Tabell 4.19 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:17 Statligt stöd till vuxenutbildning

Tusental kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029
Ekonomiska åtaganden vid årets början	3 344 349	3 284 320	5 945 000			
Nya ekonomiska åtaganden	3 284 320	5 945 000	7 074 422			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-3 306 491	-3 283 422	-3 347 422	-3 522 000	-3 150 000	-3 000 000
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-37 858	-898				
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	3 284 320	5 945 000	9 672 000			
Beslutat/förslaget bemyndigande	3 622 422	6 100 000	9 672 000			

4.7.3 1:18 Myndigheten för yrkeshögskolan

Tabell 4.20 Anslagsutveckling 1:18 Myndigheten för yrkeshögskolan

Tusental kronor

2024	Utfall	153 579	Anslagssparande	1 988
2025	Anslag	171 383 ¹	Utgiftsprognos	171 618
2026	Förslag	202 724		
2027	Beräknat	181 064 ²		
2028	Beräknat	180 991 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 178 129 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 174 626 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Myndigheten för yrkeshögskolans förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 4.21 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:18 Myndigheten för yrkeshögskolan

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	171 383	171 383	171 383
Pris- och löneomräkning ²	3 341	6 220	9 709
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	28 000	3 461	-101
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			

	2026	2027	2028
Förslag/beräknat anslag	202 724	181 064	180 991

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 202 724 000 kronor anvisas under anslaget 1:18 *Myndigheten för yrkeshögskolan* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 181 064 000 kronor respektive 180 991 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 4.22 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Myndigheten för yrkeshögskolan

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2024	Resultat 2025	Verksam- hetens intäkter 2026	Kostnader 2026	Resultat 2026	Ack. resultat utgående 2026
Verksamhet där intäkterna disponeras						
Offentligrättslig verksamhet						
<i>varav ansökningsavgifter för referensramen för kvalifikationer (SeQF)</i>						
	192	-192	400	400	0	0
Verksamhet där intäkterna inte disponeras						
Uppdragsverksamhet	-361	0	90	90	0	-361

Myndigheten för yrkeshögskolan disponerar intäkter för offentligrättslig verksamhet som avser ansökningsavgift för inplacering i den nationella referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande (SeQF). Myndigheten för yrkeshögskolan tar också ut avgifter från anordnare som bedriver uppdragsutbildningar. Myndigheten disponerar inte dessa avgifter.

4.7.4 1:19 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning

Tabell 4.23 Anslagsutveckling 1:19 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning

Tusental kronor

2024	Utfall	4 074 807	Anslagssparande	-64 424
2025	Anslag	4 330 383 ¹	Utgiftsprognos	4 236 231
2026	Förslag	4 420 166		
2027	Beräknat	4 532 166		
2028	Beräknat	4 675 166		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för

- statligt stöd för yrkeshögskoleutbildning,
- kostnader för personskadeförsäkring och ansvarsförsäkring inom yrkeshögskolan,
- statsbidrag för konst- och kulturutbildningar,

- särskilt verksamhetsstöd för riksomfattande kursverksamhet avseende hemslöjd eller för att främja samisk utbildningsverksamhet, och
- stöd för framtagande av modeller för branschvalidering.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 4.24 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 1:19 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	4 010 383	4 010 383	4 010 383
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	409 783	521 783	664 783
<i>varav BP26</i>	<i>117 500</i>	<i>229 500</i>	<i>372 500</i>
– <i>Ytterligare utbyggnad av Yrkeshögskolan</i>	<i>117 500</i>	<i>229 500</i>	<i>372 500</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	4 420 166	4 532 166	4 675 166

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För att öka antalet utbildningsplatser inom yrkeshögskolan och bibehålla utbildningarnas kvalitet ökas anslaget med 117 500 000 kronor för 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 229 500 000 kronor. Från och med 2028 beräknas anslaget öka med 372 500 000 kronor.

Regeringen föreslår att 4 420 166 000 kronor anvisas under anslaget 1:19 *Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 4 532 166 000 kronor respektive 4 675 166 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:19 *Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 12 300 000 000 kronor 2027–2033.

Skälen för regeringens förslag

Myndigheten för yrkeshögskolan beslutar om stöd för bl.a. yrkeshögskoleutbildningar. Regeringen har bedömt att ett beslut om att en utbildning ska ingå i yrkeshögskolan i regel bör omfatta fler än två utbildnings-omgångar. Utbildningar som omfattas av förordningen (2013:871) om stöd för konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar kan också pågå under en längre tid. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026 för anslaget 1:19 *Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 12 300 000 000 kronor 2027–2033.

Tabell 4.25 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:19 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning

Tusental kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029 – 2033
Ekonomiska åtaganden vid årets början	9 273 542	10 725 161	10 300 000			
Nya ekonomiska åtaganden	5 592 167	3 642 000	5 643 000			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-3 563 160	-3 810 000	-3 643 000	-4 495 000	-4 664 000	-3 141 000
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-577 388	-257 161				
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	10 725 161	10 300 000	12 300 000			
Beslutat/föreslaget bemyndigande	11 300 000	11 300 000	12 300 000			

5 Universitet och högskolor

5.1 Mål för området

Målet för området är att utbildning och forskning vid universitet och högskolor ska hålla en internationellt sett hög kvalitet och bedrivas effektivt (prop. 2011/12:1 utg.omr. 16, bet. 2011/12:UbU1, rskr. 2011/12:98).

5.2 Kort beskrivning av verksamhetsområdet

Höstterminen 2024 studerade 402 000 studenter i högskolan, vilket var en ökning med 19 000 studenter jämfört med året innan. Av dessa var 62 procent kvinnor och 38 procent män. Högskolesektorn är den största statliga verksamheten sett till antalet anställda. År 2024 var antalet anställda ca 70 200, motsvarande 56 000 årsarbetskrafter, varav 55 procent var kvinnor och 45 procent män. De totala kostnaderna för verksamheten vid statliga universitet och högskolor samt enskilda utbildningsanordnare med tillstånd att utfärda examina enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina (examenstillståndslagen) uppgick 2024 till 93,6 miljarder kronor, vilket motsvarar 1,5 procent av Sveriges BNP.

Verksamheten omfattar utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå samt forskning. De direkta statliga anslagen till lärosätena uppgick under 2024 till 53,2 miljarder kronor. Utöver dessa finansierar staten verksamhet vid universitet och högskolor via olika statliga myndigheter, framför allt genom forskningsråden. Sammantaget är strax under 76 procent av verksamheten vid statliga universitet och högskolor samt enskilda utbildningsanordnare statligt finansierad. Statliga universitet och högskolor styrs i första hand av högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100). Regeringen styr också statliga universitet och högskolor via årliga regleringsbrev. År 2024 fanns det 16 statliga universitet och 15 statliga högskolor. För enskilda utbildningsanordnare ställs i examenstillståndslagen motsvarande krav på utbildningen som gäller för statliga universitet och högskolor enligt 1 kap. högskolelagen. Relationerna med de enskilda utbildningsanordnarna regleras utöver i examenstillståndslagen genom avtal med vissa av utbildningsanordnarna och villkor för medel i regleringsbrev till Kammarkollegiet.

Rätten att utfärda examina följer antingen av författning eller av särskilda beslut av regeringen eller Universitetskanslersämbetet. Inom de ramar som ges i gällande regelverk har samtliga lärosäten stor frihet att bestämma över sin verksamhet. Lärosätena återrappporterar i första hand utfallet av sin verksamhet till regeringen i sina årsredovisningar. Universitetskanslersämbetet ansvarar däremot för merparten av återrappporteringen till regeringen inom verksamhetsområdet. Myndigheten publicerar varje år en årsrapport som syftar till att ge en samlad bild av utvecklingen inom högskoleområdet. För en fördjupad beskrivning av verksamheten under 2024 hänvisas till denna årsrapport och till övrig statistik från Universitetskanslersämbetet.

5.3 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

De centrala indikatorerna som används för att redovisa resultat inom området är följande:

- andel med doktorsexamen bland forskande och undervisande personal.

- prestationsgrad i utbildning på grundnivå och avancerad nivå.
- genomströmning i utbildning på forskarnivå.
- andelen etablerade på arbetsmarknaden 1,5 år efter examen.
- vetenskaplig produktion.
- förmåga att attrahera externa medel för forskning.

5.4 Resultatredovisning

Indikator: Andel med doktorsexamen bland forskande och undervisande personal

Andelen med doktorsexamen bland forskande och undervisande personal uppgick 2024 till 63 procent, vilket är en ökning med 3 procentenheter jämfört med andelen för tio år sedan. En högre andel män än kvinnor är disputerade, men skillnaden är mindre än den var för tio år sedan. Andelen kvinnor bland forskande och undervisande personal som är disputerade har ökat från 56 procent 2014 till 60 procent 2024. Under samma period har andelen män som är disputerade ökat från 63 procent till 66 procent.

Indikator: Prestationsgrad i utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Prestationsgraden är ett mått som beräknas som antalet avklarade högskolepoäng omräknade till helårsprestationer dividerade med antalet helårsstudenter. Prestationsgraden beräknas så att varje students avklarade poäng kan kopplas till den individens registrerade poäng. I måttet ingår de poäng som de aktuella studenterna har tagit under registreringsterminen och de tre därpå följande terminerna.

För samtliga helårsstudenter var prestationsgraden 83 procent läsåret 2022/23. Detta var en liten ökning jämfört med läsåret innan. Prestationsgraden skiljer sig mellan olika studieformer och kvinnor uppvisar generellt en högre prestationsgrad än män i alla studieformer. För program som leder till en yrkesexamen var prestationsgraden 91 procent läsåret 2022/23. De lägsta prestationsgraderna uppvisar fristående kurser som studeras på distans, där genomsnittet var 50 procent för samtliga studenter. Det är en lägre andel jämfört med året innan. Prestationsgraden skiljer sig också mellan olika ämnesområden. Lsåret 2022/23 var prestationsgraden högst inom ämnesområdet vård och omsorg (92 procent), och lägst var den inom ämnesområde humaniora (69 procent), se tabell 5.1. Prestationsgraden bland män har ökat under en längre period, men under de senaste två läsåren har den sjunkit inom flera områden.

Tabell 5.1 Prestationsgrad

Procent

Ämnesområde	20/21	21/22	22/23	Ämnesområde	20/21	21/22	22/23
Humaniora (inkl. teologi)	72	69	69	Teknik	83	83	84
Kvinnor	73	71	71	Kvinnor	84	84	84
Män	68	65	65	Män	83	82	83
Samhällsvetenskap (inkl. juridik)	86	84	85	Medicin och odontologi	91	91	91
Kvinnor	88	86	87	Kvinnor	91	91	91
Män	82	80	81	Män	90	91	91
Vård och omsorg	91	92	92	Konstnärligt område	88	87	86
Kvinnor	92	93	93	Kvinnor	88	87	86
Män	88	90	90	Män	88	86	86
Naturvetenskap	77	76	78	Övrigt område	83	83	83

Kvinnor	81	80	81	Kvinnor	84	84	83
Män	73	72	74	Män	82	82	82

Källa: Universitetskanslersämbetet.

Indikator: Genomströmning i utbildning på forskarnivå

Doktorsexamen och licentiatexamen omfattar 240 respektive 120 högskolepoäng, dvs. en studietid på 4 respektive 2 år. De som under 2024 avlade en doktorsexamen hade en genomsnittlig nettostudietid på 4,3 år. Nettostudietiden till doktorsexamen var samma för kvinnor och för män. För doktorander som avlade licentiatexamen under samma period uppgick den genomsnittliga nettostudietiden till 2,9 år. Även här var nettostudietiden samma för kvinnor och för män. Jämfört med 2015 har nettostudietiden för licentiatexamen ökat för både män och kvinnor. För doktorsexamen har nettostudietiden ökat något för kvinnor men varit samma för män.

Under 2024 var bruttostudietiden, dvs. den totala tiden i utbildningen utan hänsyn tagen till aktivitetsgrad, i genomsnitt 6 år för doktorsexamen och 4 år för licentiatexamen. Till licentiatexamen hade kvinnor längre genomsnittlig bruttostudietid än männen, 4 år respektive 3,5 år. Även till doktorsexamen hade kvinnor något längre genomsnittlig bruttostudietid än männen, 6 år respektive 5,5 år. Detta kan delvis förklaras av att kvinnor i större utsträckning är föräldralediga.

Av de doktorandnybörjare som påbörjade sina studier 2019 hade 47 procent, 43 procent av kvinnorna och 51 procent av männen, avlagt doktorsexamen inom fem år, dvs. 2024. Det är en ökning med en procentenhet jämfört med de doktorandnybörjare som påbörjade sina studier 2018. Sett över en längre tidsperiod har genomströmningen ökat väsentligt. Detta har skett mot bakgrund av 1998 års reform då reglerna om antagning till utbildning på forskarnivå förändrades med bl.a. krav på finansiering för hela studietiden. Bland dem som var doktorandnybörjare 1990 avlade 22 procent doktorsexamen inom fem år. Kvinnors och mäns examensfrekvens jämnas ut över tid. År 2024 var det 79 procent av kvinnorna och 79 procent av männen bland doktorandnybörjarna 2016 som hade avlagt doktorsexamen. Även i andra nybörjarkullar har skillnaden i examensfrekvens mellan kvinnor och män varit liten eller obefintlig efter åtta år.

Indikator: Andelen etablerade på arbetsmarknaden 1,5 år efter examen

Av dem som tog en examen på grundnivå eller avancerad nivå under 2021/22 var totalt 86 procent av både kvinnor och män etablerade på arbetsmarknaden efter 1–1,5 år. Med etablering avses att individen hade ett förvärvsarbete i november månad, en arbetsinkomst som översteg en viss nivå samt inte hade varit arbetslös någon gång under uppföljningsåret. Särskilt hög är etableringen bland dem som tog en yrkesexamen. Av dem som tog en yrkesexamen läsåret 2021/22 var 91 procent etablerade 1–1,5 år efter examen. Civilingenjörsexamen och sjuksköterskeexamen var de vanligaste yrkesexamina 2021/22. Examinerade från dessa utbildningar har också en hög etableringsgrad, 95 procent av dem som tog en civilingenjörsexamen och 91 procent av dem som tog en sjuksköterskeexamen var etablerade på arbetsmarknaden 1–1,5 år efter examen. Ur ett långt perspektiv är etableringsgraden för dem som examinerades 2021/22 hög. Endast examinerade läsåret 2016/17 och 2020/21 hade en lika hög etableringsgrad, 86 procent. För indikatorer om sysselsättningsgrad, förvärvsgrad och matchad förvärvsgrad för personer med eftergymnasial utbildning, se avsnitt 2.5.

Indikator: Vetenskaplig produktion

För uppgifter i fråga om vetenskaplig produktion, se avsnitt 6.3.2.

Indikator: Förmåga att attrahera externa medel för forskning

Lärosätenas intäkter för forskning från nationella och internationella forskningsfinansiärer uppgick 2024 till 26,9 miljarder kronor och intäkterna från uppdragsforskning och övriga avgifter uppgick till 4,6 miljarder kronor. Jämfört med föregående år var detta en ökning med 1,9 miljarder kronor från nationella och internationella forskningsfinansiärer, medan intäkterna från uppdragsforskning och avgifter var på samma nivå som föregående år.

Under perioden 2014–2024 har lärosätenas forskningsintäkter ökat med 2,8 miljarder kronor i 2024 års priser. Majoriteten av intäktsökningen under perioden utgörs av ökade externa medel, men även de direkta statsanslagen har ökat. Lärosätenas intäkter från externa finansiärer utgör därmed en ökad andel av de totala forskningsintäkterna.

Kvalitetssäkring av universitetens och högskolornas verksamhet

Universitetskanslersämbetet ansvarar för att kvalitetssäkra universitetens och högskolornas verksamhet genom fyra olika slags granskningar: granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete, utbildningsutvärdering, tematisk utvärdering och examens-tillståndsprovning. Universitetskanslersämbetet tillgängliggör resultatet av kvalitetsutvärderingarna på sin webbplats, vilket ger studenter möjlighet att inhämta information bl.a. om utbildningars kvalitet.

Inom granskningar av lärosätens kvalitetssäkringsarbete genomförde Universitetskanslersämbetet 2024 sex uppföljningar av lärosäten vars kvalitetssäkringsarbete tidigare hade fått något av omdömena ifrågasatt kvalitetssäkringsarbete eller godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll. Uppföljningarna ledde fram till att UKÄ beslutade om omdömet godkänt kvalitetssäkringsarbete för fem av sex lärosäten. Ett lärosäte gick ifrån omdömet ifrågasatt kvalitetssäkringsarbete till att, efter uppföljningen, ha ett godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll.

Under året fattade Universitetskanslersämbetet beslut i utvärderingen av utbildningar inom fastighetsmäklari, där tre av tio utbildningar fick omdömet hög kvalitet och sju utbildningar omdömet ifrågasatt kvalitet. Resultaten pekar bland annat på att lärosätena har utmaningar med att tillgodose behovet av lärarkompetens i form av disputerade lärare inom juridik.

Universitetskanslersämbetet har på uppdrag av regeringen genomfört en tematisk utvärdering av svenska lärosätens samverkan med det omgivande samhället. Resultaten visar att lärosäten har omfattande aktivitet inom samverkansområdet men att de oavsett storlek och inriktning står inför liknande utmaningar när det gäller samverkan. Utmaningarna handlar bl.a. om att koppla samman det strategiska och praktiska arbetet med samverkan och att involvera externa parter i processer som rör samverkan.

Under 2024 beslutade myndigheten även i elva uppföljningsärenden gällande utvärderingen av specialistsjuksköterskeexamen som beslutades 2023 vilka tidigare fått omdömet ifrågasatt kvalitet. Samtliga fick omdömet hög kvalitet i uppföljningen.

Ansökningar om tillstånd att utfärda examina

Under 2024 har fem examenstillståndsprovningar beslutats av Universitetskanslersämbetet och myndigheten har även vid fyra tillfällen under året yttrat sig till regeringen gällande ansökningar från enskilda utbildningsanordnare och

Sveriges lantbruksuniversitet. Volymen är beroende av hur många ansökningar som inkommer till myndigheten. Alla ansökningar från statliga universitet och högskolor fick omdömet tillfredsställande under 2024.

Tabell 5.2 Examenstillståndsprövningar per examen och utfall 2024

Examen	Varav	
	Tillfredsställande	Inte tillfredsställande
Generell examen på grundnivå		1
Yrkesexamen på grundnivå		
Generell examen på avancerad nivå	1	1
Yrkesexamen på avancerad nivå	5	1
Konstnärlig examen på avancerad nivå		
Generell examen på forskarnivå		
Konstnärlig examen på forskarnivå		
Totalt	6	3

Anm.: Universitetskanslersämbetet beviljar eller avslår examenstillståndsansökningar från statliga lärosäten och ger utlåtandet tillfredsställande eller inte tillfredsställande rörande ansökningar från enskilda utbildningsanordnare.

Källa: Universitetskanslersämbetet.

Verksamhetens ekonomiska omfattning har ökat

För utbildning på grundnivå och avancerad nivå tilldelas respektive lärosäte varje år ett s.k. takbelopp som är den ersättning lärosätet kan få för att utbilda studenter.

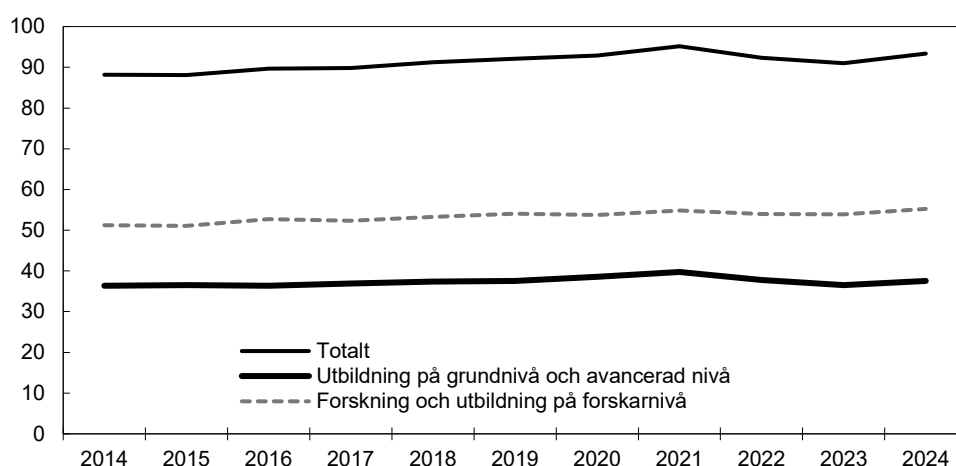
Ersättningen beräknas dels utifrån antalet registrerade studenter, dels utifrån det antal högskolepoäng som studenterna presterar under ett år. Ersättningen beror också på vilket utbildningsområde som helårsstudenterna och helårsprestationerna hänförs till. Olika utbildningsområden genererar olika ersättningsbelopp och respektive kurs klassificeras av lärosätet till ett utbildningsområde beroende på kursens ämnesinnehåll.

Summan av universiteten och högskolornas takbelopp för utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgick till 27,7 miljarder kronor under 2024. År 2023 var motsvarande summa ca 27,4 miljarder kronor i 2024 års priser. Anslagen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå till de lärosäten som inte har ett takbelopp uppgick till 1,6 miljarder kronor. Därutöver tilldelades universitet och högskolor 0,5 miljarder kronor för särskilda åtaganden. Ett särskilt åtagande är en uppgift som statliga universitet och högskolor har särskild finansiering för och som inte avräknas mot takbeloppet. De totala intäkterna till utbildning på grundnivå och avancerad var ca 37,6 miljarder under 2024, se diagram 5.1.

Lärosätenas totala intäkter för forskning och utbildning på forskarnivå var 55,2 miljarder kronor 2024, se diagram 5.1. Jämfört med 2023 har de totala kostnaderna ökat med 1,3 miljarder kronor i fasta priser. Lärosätenas intäkter från statsanslag för forskning och utbildning på forskarnivå var 22,6 miljarder kronor 2024. I fasta priser låg dessa intäkter på samma nivå som 2023. Anslagen för forskning och utbildning på forskarnivå utgjorde 41 procent av lärosätenas alla intäkter för forskning under 2024. Lärosätenas forskningsintäkter från externa finansiärer uppgick till 31,4 miljarder kronor 2024 och utgjorde 57 procent av lärosätenas totala forskningsintäkter. Övrig del utgörs av finansiella intäkter.

Diagram 5.1 Lärosätenas intäkter

Miljarder kronor (2024 års priser)

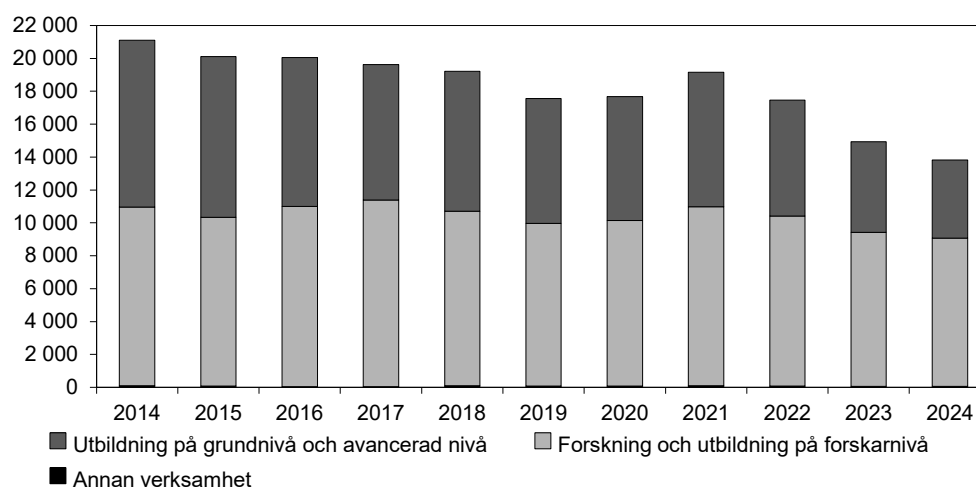
Källa: Universitetskanslersämbetet.

Myndighetskapitalet fortsätter att minska

Vid utgången av 2024 uppgick de statliga lärosätenas skattade myndighetskapital (summan av lärosätenas balanserade kapitalförändring och årets kapitalförändring) till 13,8 miljarder kronor, en minskning med drygt 1,1 miljarder kronor i 2024 års priser från föregående år. Detta var tredje året i rad som myndighetskapitalet minskade, se diagram 5.2. Av myndighetskapitalet återfanns 4,8 miljarder kronor inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå och 9,0 miljarder kronor inom forskning och utbildning på forskarnivå. Det skattade myndighetskapitalet minskade i relation till lärosätenas kostnader från föregående år, från 17 procent till 16 procent. Myndighetskapitalet minskade inom både forskning och utbildning på forskarnivå, och utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Den största minskningen var inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Regeringen har återkommande följt upp myndighetskapitalet vid myndighetsdialogerna och understrukit vikten av att det används.

Diagram 5.2 Skattat myndighetskapital vid statliga universitet och högskolor (2024 års priser)

Miljoner kronor

Källa: Universitetskanslersämbetet.

Antalet sökande och antagna ökade under höstterminen

Det totala antalet sökande till utbildningsprogram och kurser ökade med 7 procent höstterminen 2024 jämfört med höstterminen 2023, medan antalet sökande utan tidigare högskolestudier ökade med 9 procent. Det totala antalet antagna till högskoleutbildning hösten 2024 ökade med 6 procent jämfört med föregående hösttermin.

Könsfördelningen bland de sökande och antagna har varit i stort sett oförändrad under de senaste åren, dvs. fler kvinnor än män söker respektive blir antagna. Att fler kvinnor antas kan bl.a. bero på att kvinnor i genomsnitt har högre betyg än män från gymnasieskolan. Söktrycket, antal sökande per antagen, har de senaste höstterminerna varit runt 2,0 för yrkesexamensprogram. Samtliga lärarutbildningar hade hösten 2024 ett söktryck som var lägre än det totala söktrycket för yrkesexamensprogram, medan det var högre på sjuksköterskeprogrammet.

Tabell 5.3 Antal helårsstudenter samt resurser för utbildning och forskning vid universitet och högskolor 2024

Universitet/Högskola	Antal helårsstudenter (andelen kvinnor och män inom parentes)	Takbelopp i mnkr	Utfall i mnkr (utfall i procent inom parentes)	Överproduktion (+) eller anslags-sparande (-) i mnkr	Akkumulerad överproduktion (+) eller anslags-sparande (-) i mnkr (andelen ackumulerad överproduktion (+) eller anslagssparande (-) inom parentes)	Indrag ¹	Anslag för forskning och utbildning på forskarnivå i mnkr
Uppsala universitet	28 922 (60/40)	2 118	2 204 (104)	+86	+283 (+13 %)		2 451
Lunds universitet	29 850 (57/43)	2 458	2 552 (104)	+95	+337 (+14 %)		2 554
Göteborgs universitet	29 129 (66/34)	2 455	2 510 (102)	+55	+102 (+4 %)		1 820
Stockholms universitet	31 063 (64/36)	2 032	2 057 (101)	+25	-151 (-7 %)		1 857
Umeå universitet	17 992 (63/37)	1 647	1 609 (98)	-38	-165 (-10 %)	15	1 286
Linköpings universitet	19 706 (56/44)	1 812	1 812 (100)	0	-173 (-10 %)		1 114
Karolinska institutet	6 849 (73/27)	827	813 (98)	-14	-81 (-10 %)		1 826
Kungl. Tekniska högskolan	14 453 (35/65)	1 385	1 418 (102)	+34	-73 (-5 %)		1 944
Luleå tekniska universitet	7 647 (51/49)	791	732 (92)	-60	-79 (-10 %)	52	452
Karlstads universitet	9 572 (62/38)	801	812 (101)	+11	+120 (+15 %)	9	298
Linnéuniversitetet	15 249 (63/37)	1 246	1 254 (101)	+8	+119 (+10 %)		407
Örebro universitet	10 822 (64/36)	932	981 (105)	+49	-5 (-1 %)		336
Mittuniversitetet	8 417 (68/32)	661	691 (105)	+30	+99 (+15 %)		300
Malmö universitet	13 689 (69/31)	1 114	1 122 (101)	+7	-98 (-9 %)		313
Mälardalens universitet	7 930 (66/34)	723	700 (97)	-22	-1 (0 %)		295
Blekinge tekniska högskola	3 313 (39/61)	301	321 (107)	+20	-1 (0 %)		114
Försvärshögskolan ²	1 312 (41/59)			0			45
Gymnastik- och idrottshögskolan	876 (39/61)	128	134 (105)	+6	+19 (+15 %)		36
Högskolan i Borås	6 760 (72/28)	590	601 (102)	+10	+34 (+6 %)		111
Högskolan Dalarna	6 682 (64/36)	506	509 (101)	+4	-5 (-1 %)		114
Högskolan i Gävle	6 610 (67/33)	548	546 (100)	-2	+3 (+1 %)		121
Högskolan i Halmstad	6 192 (62/38)	481	488 (101)	+7	+47 (+10 %)		108
Högskolan Kristianstad	5 441 (74/36)	472	460 (97)	-12	+10 (+2 %)		104
Högskolan i Skövde	4 342 (56/44)	371	383 (103)	+12	+21 (+6 %)		70
Högskolan Väst	5 592 (63/37)	445	467 (105)	+22	+35 (+8 %)		98
Konstfack	687 (75/25)	189	193 (102)	+3	+20 (+11 %)		23
Kungl. Konsthögskolan	219 (64/36)	73	74 (101)	0	+4 (+6 %)		14
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	716 (41/59)	151	151 (100)	+1	-10 (-7 %)		23

Stockholms konstnärliga högskola	412 (66/34)	225	204 (91)	-21	+13 (+6 %)		58
Södertörns högskola	7 670 (69/31)	495	512 (103)	+17	+74 (+15 %)	4	131
Sveriges lantbruksuniversitet ²	4 233 (72/28)			0			1 305
Chalmers tekniska högskola AB	10 684 (33/67)	1 096	1 115 (102)	+19	-72 (+7 %)		1 058
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	8 061 (61/39)	655	684 (104)	+29	+46 (+7 %)		152
Summa	331 093 (61/39)	27 730	28 109	379			16 374

Anm.: I tabellen redovisas inte vissa mindre enskilda utbildningsanordnare. Vid dessa lärosäten fanns under 2024 ca 5 700 helårsstudenter varav ca 64 procent var kvinnor och ca 36 procent män.

¹ Indrag av överproduktion som överstiger 15 procent av takbelopp eller anslagssparande som överstiger 10 procent av takbelopp i mnkr.

²Försvårshögskolan och Sveriges lantbruksuniversitet har inga takbelopp varför inte detta redovisas i tabellen.

Källor: Universitetskanslersämbetet och regleringsbrev.

Antalet nybörjare i högskolan ökade

Antalet högskolenybörjare, dvs. studenter som för första gången registreras vid högskoleutbildning i Sverige, ökade läsåret 2023/24 med 4 300 jämfört med föregående läsår, se tabell 5.4. Ökningen kan förklaras av en kombination av ökad efterfrågan på högre utbildning och demografisk tillväxt. Av högskolenybörjarna var 59 procent kvinnor och 41 procent män. Under läsåret 2023/24 var medianåldern för alla högskolenybörjare, inklusive inresande studenter, 21,8 år. Bland svenska högskolenybörjare var medianåldern något lägre.

Fler studenter i högskolan

Efter att antalet studenter minskat under läsåret 2022/23, vände trenden och ökade igen under 2023/24. Under läsåret fanns det 336 800 helårsstudenter i högskolan, vilket var 13 400 helårsstudenter fler jämfört med läsåret före. Även antalet registrerade studenter ökade läsåret 2023/24 till 459 100, vilket var 18 000 fler än läsåret före. Av alla registrerade studenter var 62 procent kvinnor och 38 procent var män. Andelen kvinnor i högskolan har ökat under de senaste åren, se tabell 5.4.

Tabell 5.4 Antal högskolenybörjare, helårsstudenter, registrerade studenter

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Högskolenybörjare ¹	86 000	85 800	85 800	86 500	87 700	92 000	92 200	93 700	91 600	95 800
Kvinnor %	57	57	57	58	58	58	59	59	58	59
Män %	43	43	43	42	42	42	41	41	42	41
Helårsstudenter	294 400	293 900	295 200	298 700	300 500	321 600	303 601	325 800	323 400	336 800
Kvinnor %	59	60	59	60	60	60	60	61	61	61
Män %	41	40	41	40	40	40	40	39	39	39
Registrerade studenter ¹	403 900	402 800	402 200	405 400	409 900	428 700	454 100	450 400	441 100	459 100
Kvinnor %	60	60	60	61	61	61	62	62	62	62
Män %	40	40	40	39	39	39	38	38	38	38

¹Uppgifterna avser läsår, 2024 innebär läsåret 2023/24

Källor: Statistiska centralbyrån och Universitetskanslersämbetet.

Tillkännagivande in-och utpasseringskontroller vid högskoleprovet

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som anförs i reservation 2 under punkt 2 om att regeringen bör överväga och vid behov lämna förslag på nya arbetssätt och

andra tekniska lösningar som kan bidra till att motverka fusk vid högskoleprovet (bet. 2021/22:UbU26 reservation 2 punkt 2, rskr. 2021/22:412).

Lagen (2022:1101) om in- och utpasseringskontroller vid högskoleprovet trädde i kraft den 1 juli 2023 och in- och utpasseringskontroller genomfördes för första gången vid det högskoleprov som anordnades i oktober 2023. Med anledning av tillkännagivandet beslutade regeringen den 20 december 2023 att i regleringsbrevet för budgetåret 2024 avseende Universitets- och högskolerådet ge myndigheten i uppdrag att analysera om det finns behov av ytterligare åtgärder för att motverka fusk på högskoleprovet, och i så fall föreslå sådana åtgärder (U2023/03655).

Uppdraget redovisades till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) den 11 december 2024 (U2024/02767). Universitets- och högskolerådet har redovisat att de verktyg myndigheten har fått genom lagstiftningen om in- och utpasseringskontroller vid högskoleprovet bedöms vara tillräckliga för att förhindra att fusk sker genom användning av elektroniskt hjälpmedel. Initialt var tillgången på ordningsvakter till in- och utpasseringskontroller en utmaning men tack vare ett nytt ordningsvakts-förordnande från 2024 ökade tillgången på ordningsvakter. Andra exempel på åtgärder för att förhindra fusk före, under och efter provet är granskning av intyg vid ansökan om anpassat prov, övervakning vid provtillfället och systematisk uppföljning av provresultat. För att säkerställa att syftet med åtgärder mot fusk vid högskoleprovet uppnås granskar Universitets- och högskolerådet insatserna kontinuerligt som en del i det löpande förbättringsarbetet.

Regeringen bedömer att det inte finns behov av ytterligare insatser inom området utan anser att tillkännagivandet med de vidtagna och redovisade åtgärderna är tillgodosett och slutbehandlat.

Övergången till högskolan

Föräldrarnas utbildningsnivå spelar stor roll

Föräldrarnas utbildningsnivå spelar stor roll för benägenheten att påbörja högskolestudier. I årskullen födda 1999 hade 26 procent påbörjat högskolestudier senast vid 25 års ålder om föräldrarna hade högst en förgymnasial utbildning. Motsvarande siffra var 83 procent om föräldrarna hade en forskarutbildning. Det grundläggande mönstret är tydligt, skillnaden i övergång till högskolan varierar stort beroende på vilken utbildningsnivå som föräldrarna har. Kvinnor hade en högre övergång till högskolestudier än män i alla grupper.

Stora regionala skillnader i övergången till högskolan

Övergångsfrekvensen till högskoleutbildning, dvs. hur stor andel av en viss årskull som påbörjar högskolestudier, varierar i landet. I genomsnitt för hela landet hade 44 procent påbörjat högskolestudier vid 24 års ålder 2023. Detta var på samma nivå som året innan. Universitetskanslersämbetet studerar varje år skillnaderna i övergångsfrekvensen mellan olika län och kommuner, som i många fall är stor. För 2023 var andelen högst i Stockholms län (52 procent) och lägst i Jämtlands län och Norrbottens län (33 procent). I Danderyds kommun var andelen högst i landet (81 procent), medan flera kommuner hade en övergångsfrekvens som låg under 20 procent. De flesta av dessa kommuner har en liten ungdomsbefolkning, vilket innebär att resultaten bör tolkas med försiktighet. I samtliga län är övergångsfrekvensen högre bland kvinnor än bland män. Skillnaden mellan länen beror på flera bakomliggande faktorer. Universitetskanslersämbetet har tidigare lyft fram den sociala sammansättningen av

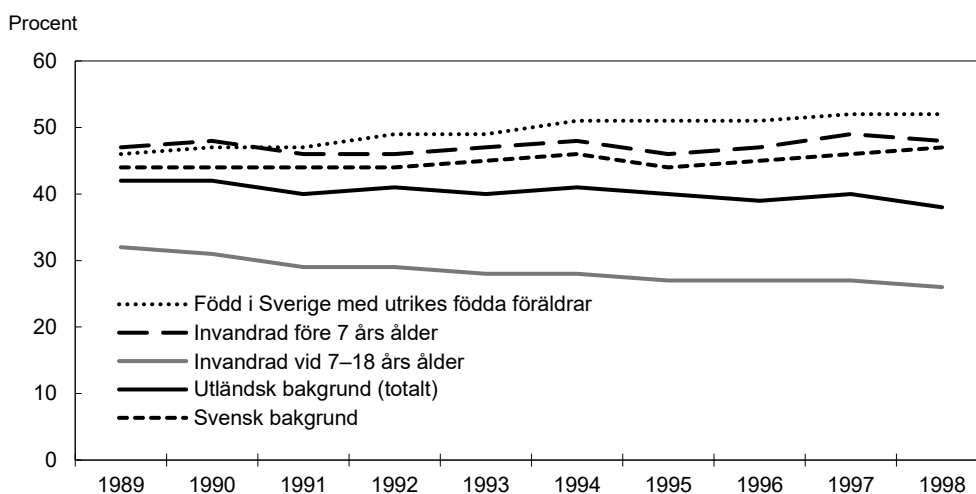
befolkningen i länen, geografisk närhet till en ort med högskoleutbildning och situationen på den lokala och regionala arbetsmarknaden som skäl.

Övergångsfrekvensen har varit stabil under de senaste tio åren, men utvecklingen har varit olika i länen. I Stockholms län, som hade högst övergångsfrekvens 2024, har det skett en ökning med 3 procentenheter jämfört med 2013. I Norrbottens län och Jämtlands län har däremot övergångsfrekvensen minskat med 5 respektive 2 procentenheter under samma period.

Personer som är födda i Sverige med utrikes födda föräldrar har högst övergångsfrekvens

Universitetskanslersämbetet har analyserat andelen som har påbörjat en svensk högskoleutbildning senast vid 25 års ålder bland personer födda åren 1989–1998 med svensk respektive utländsk bakgrund, se diagram 5.3. Svensk bakgrund definieras som född i Sverige med minst en inrikes född förälder eller född utomlands med två föräldrar födda i Sverige. Utländsk bakgrund redovisas i tre kategorier: personer som är födda i Sverige med utrikesfödda föräldrar, personer som har invandrat före 7 års ålder och personer som har invandrat efter skolstart mellan 7 års och 18 års ålder. Av alla personer födda 1998 som var folkbokförda i Sverige vid 18 års ålder hade 54 procent av kvinnorna börjat i högskolan senast vid 25 års ålder, och 36 procent av männen. Övergången till högskolestudier bland personer med utländsk bakgrund (totalt för de tre grupperna) var 38 procent, jämfört med 47 procent bland dem med svensk bakgrund. Personer som är födda i Sverige med utrikes födda föräldrar börjar studera vid högskola i högre grad än personer med svensk bakgrund. Högst övergång bland personer med utländsk bakgrund hade kvinnor födda i Sverige med utrikes födda föräldrar, 62 procent. Även för männen var övergången högst i denna grupp tillsammans med män som är utrikes födda och har invandrat före 7 års ålder. Båda dess grupper hade en övergång på 43 procent. Män som har invandrat någon gång i åldern 7–18 år påbörjar högskolestudier i lägst utsträckning. I årskullen 1998 var deras övergångsandel 19 procent medan den var 37 procent bland kvinnorna som hade invandrat i motsvarande åldrar. En större andel av kvinnorna jämfört med männen fortsätter till högskolan i samtliga grupper.

Diagram 5.3 Andel som har påbörjat svensk högskoleutbildning senast vid 25 års ålder av personer som är födda 1989–1998 med svensk eller utländsk bakgrund

Anm.: Uppgifterna i diagrammet redovisas ej uppdelade på kön, redovisning per kön finns i text ovan.

Källa: Universitetskanslersämbetet.

Stor ökning av antalet examina och examinerade

Läsåret 2023/24 utfärdades 90 600 examina på grundnivå och avancerad nivå vid universitet och högskolor, en ökning med 6 500 examina jämfört med föregående läsår, se tabell 5.5. Kvinnor stod för 65 procent av de utfärdade examina och män för 35 procent. Antalet personer som examinerades uppgick till 79 100, inklusive dem som sedan tidigare hade en eller flera examina. Jämfört med föregående läsår innebar detta en ökning med 6 600 personer. Kvinnor har varit i majoritet bland de examinerade sedan 1977. Läsåret 2023/24 utfärdades 13 600 masterexamina, vilket var en ökning med 900 examina jämfört med året innan. Av dessa utfärdades 53 procent till kvinnor och 47 procent till män. Ungefär 43 procent av dem som tog ut en masterexamen var personer från andra länder som kommit till Sverige för att studera.

Tabell 5.5 Antal examina och examinerade personer, kvinnor och män

	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Examina	81 400	81 300	76 100	78 000	77 600	84 200	87 100	85 600	84 100	90 600
Kvinnor %	63	64	64	64	64	65	64	64	65	65
Män %	37	36	36	36	36	35	36	36	35	35
Examinerade	68 300	68 300	63 400	65 600	65 900	72 000	74 700	73 600	72 500	79 100
Kvinnor %	63	64	64	64	64	65	63	64	64	65
Män %	37	36	36	36	36	35	37	36	36	35

Källor: Statistiska centralbyrån och Universitetskanslersämbetet.

Antalet personer som tog ut en yrkesexamen ökade

Läsåret 2023/24 tog 37 900 personer ut en yrkesexamen, varav 70 procent kvinnor och 30 procent män. Könsskillnaderna beror bl.a. på att en stor del av de utbildningar som leder till yrkesexamina förbereder för yrken som i dag domineras av kvinnor, t.ex. sjuksköterska och förskollärare. Antalet personer som tog ut yrkesexamina totalt sett ökade med 2 400 personer jämfört med läsåret innan och från de flesta stora programmen ökade antalet examina jämfört med läsåret innan. Bl.a. ökade antalet civilingenjörsexamina med 200 och antalet högskoleingenjörsexamina med 300, däremot var antalet sjuksköterskeexamina på samma nivå som föregående läsår, se tabell 5.6. För en beskrivning av utvecklingen av lärarutbildningen, se avsnittet lärar- och förskollärarutbildning i avsnitt 2.7.

Tabell 5.6 Antal programnybörjare och examina inom vissa yrkesexamensprogram

	Programnybörjare				Examina			
	20/21	21/22	22/23	23/24	20/21	21/22	22/23	23/24
Civilingenjörsexamen	8 300	8 200	7 800	8 000	4 800	4 400	4 300	4 500
Kvinnor %	33	31	31	33	35	35	35	36
Män %	67	69	69	67	65	65	65	64
Högskoleingenjörsexamen	4 500	4 500	4 100	4 000	2 600	2 400	2 000	2 300
Kvinnor %	25	27	25	27	30	30	28	29
Män %	75	73	75	73	70	70	72	71
Läkarexamen	1 600	1 600	1 700	1 700	1 500	1 500	1 400	1 500
Kvinnor %	60	60	60	59	57	58	61	60
Män %	40	40	40	41	43	42	39	40
Tandläkarexamen	400	400	400	400	300	300	300	300
Kvinnor %	66	66	65	68	70	71	67	65
Män %	34	34	35	32	30	29	33	35
Sjuksköterskeexamen	5 900	5 700	5 700	5 900	4 600	4 400	4 400	4 400
Kvinnor %	85	85	84	84	88	88	87	87

Män %	15	15	16	16	12	12	13	13
Specialistsjuksköterskeexamen	2 700	2 700	2 700	2 600	2 400	2 600	2 700	2 800
Kvinnor %	87	87	86	87	86	87	88	86
Män %	13	13	14	13	14	13	12	14
Barnmorskeexamen	400	300	400	300	400	300	300	400
Kvinnor %	99	98	99	100	100	100	99	99
Män %	1	2	1	0	0	0	1	1

Källor: Statistiska centralbyrån och Universitetskanslersämbetet.

Studenternas internationella rörlighet

Studenternas internationella rörlighet fortsätter att öka

De senaste tre läsåren har antalet inresande och utresande studenter ökat kraftigt. Detta efter en stor minskning under läsåret 2020/21 på grund av covid-19-pandemin. Under pandemin var det främst antalet utresande studenter som minskade.

Antalet inresande studenter ökade läsåret 2023/24 med 3 procent jämfört med läsåret innan och var fortsatt på en högre nivå än innan pandemin. Jämfört med föregående läsår ökade inresande utbytesstudenter med nästan 2 procent och fritt resande studenter (s.k. freemover-studenter) ökade med 3 procent.

Antalet svenska studenter som studerar utomlands var på samma nivå

Under läsåret 2023/24 studerade 20 800 svenskar utomlands via utbytesprogram eller som fritt inresande studenter. Det är på samma nivå jämfört med föregående läsår. Medan antalet utresande utbytesstudenter ökade med 2 procent minskade antalet fritt resande studenter med 2 procent jämfört med läsåret innan. Majoriteten av de utresande studerade i Europa och då främst i Storbritannien, Nederländerna och Frankrike. Även Nordamerika och i synnerhet USA lockade många svenska studenter. USA och Storbritannien var de enskilt största mottagarländerna läsåret 2023/24. Förutsättningarna för studenter från Storbritannien att komma till Sverige för studier samt för svenska studenter att åka till Storbritannien har förändrats till följd av Storbritanniens utträde ur EU. Precis som för övriga länder minskade antalet utresande studenter till Storbritannien under pandemin, men till skillnad mot många andra länder har antalet inte ökat igen under de två senaste läsåren. Under läsåret 2023/24 minskade antalet utresande studenter till Storbritannien till totalt 1 900, vilket var en minskning med 23 procent jämfört med året innan.

Av de studenter i svensk högskoleutbildning som tog examen för första gången läsåret 2023/24 hade 11 procent studerat utomlands någon gång under de senaste tolv terminerna inklusive examensterminen. Detta går att jämföra med 9 procent föregående läsår och 14 procent läsåret 2012/13. Ökningen jämfört med föregående läsår beror på att antalet studenter som studerar utomlands har ökat efter covid-19-pandemin. Det är en högre andel bland män än bland kvinnor som har studerat utomlands.

Ökning av antalet nya inresande studenter

Läsåret 2023/24 var det totalt 43 000 inresande studenter som studerade vid svenska universitet och högskolor. Av dem var 29 800 fritt inresande studenter medan 13 200 studerade inom ramen för ett utbytesprogram. Av dem studerade 25 700 för första gången i svensk högskola, de var så kallade nya inresande studenter. Jämfört med föregående år ökade antalet nya inresande studenter med 1 procent.

Könsfördelningen var jämnare bland inresande studenter än utresande, med 56 procent kvinnor och 44 procent män bland inresande studenter och 59 procent kvinnor och 41 procent män bland utresande studenter.

Av de nya inresande utbytesstudenterna läsåret 2023/24 kom 75 procent från Europa. De enskilt största länderna var Tyskland, Frankrike och Italien. Av de nya inresande utbytesstudenterna var 57 procent kvinnor och 43 procent män. Utanför Europa var det flest nya inresande utbytesstudenter från Kina och Singapore.

Tabell 5.7 Antal in- och utresande studenter, kvinnor och män

	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Inresande	33 200	35 300	35 900	37 900	38 400	39 600	33 300	39 800	41 700	43 000
Kvinnor %	52	52	53	53	53	53	53	55	55	56
Män %	48	48	47	47	47	47	47	45	45	44
Utresande	26 300	25 600	24 100	23 800	23 600	22 500	16 300	20 100	20 900	20 800
Kvinnor %	58	59	58	58	59	59	59	59	60	59
Män %	42	41	42	42	41	41	41	41	40	41

Källor: Statistiska centralbyrån och Universitetskanslersämbetet.

Antalet avgiftsbetalande studenter minskade lite

Personer som inte är medborgare i en stat som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz (s.k. tredjelandsmedborgare) är som huvudregel skyldiga att betala anmälnings- och studieavgifter vid studier i Sverige.

Antalet avgiftsbetalande studenter har ökat stadigt sedan studieavgifterna för vissa tredjelandsmedborgare infördes 2011. Av de 29 800 fritt inresande studenterna läsåret 2023/24 betalade 9 600 studieavgifter. Bland de betalande fritt inresande-studenterna var 48 procent kvinnor och 52 procent män.

Läsåret 2023/24 examinerades 9 000 inresande studenter, en ökning med lite mer än 1 000 personer jämfört med läsåret innan. Av dessa var 5 000 kvinnor och 4 000 män.

Färre läser kompletterande utbildningar

Under 2024 utbetalades ca 143 miljoner kronor för kompletterande utbildningar för personer med avslutad utländsk utbildning som motsvarar en svensk högskoleutbildning.

Utbildningen syftar till att studenterna ska avlägga en examen som kan ges efter en högskoleutbildning som motsvarar deras utländska utbildning eller kunna få behörighet, alternativt kunskaper för att i Sverige utöva ett yrke som den utländska utbildningen är relevant för, se tabell 5.8.

Tabell 5.8 Antal helårsstudenter vid kompletterande utbildningar i regeringens särskilda satsning 2024

Kompletterande utbildning		Kompletterande utbildning		Kompletterande utbildning	
Lärar- och förskollärarytbbildning	383	Juristutbildning	31	Socionomutbildning	22
Läkarutbildning	63	Biomedicinsk analytikerutbildning	35	Fysioterapeututbildning	12
Tandläkarutbildning	48	Apotekar- och receptarieutbildning	98	Arkitektutbildning	0
Sjuksköterskeutbildning	76	Psykologutbildning	33	Ingenjörutbildning	0
Barnmorskeutbildning	10				
Totalt antal helårsstudenter ¹					811

¹Antal helårsstudenter är avrundat.

Källa: Särskild redovisning från lärosätena.

Antal bedömningar av utländska utbildningar minskar

Universitets- och högskolerådet ansvarar för bedömning av utländska utbildningar på gymnasial och eftergymnasial nivå. Antalet ansökningar om bedömning minskade med 9 procent 2024 jämfört med 2023. Totalt inkom ca 23 000 ärenden 2024 varav 61 procent rörde kvinnor och 26 procent män (de resterande hade inte uppgett kön, saknar svenskt personnummer eller har uppgett ”annat” i ansökan). Minskningen av inkomna ärenden medförde att antalet avgjorda ärenden minskade till totalt 24 000, en minskning med 9 procent jämfört med 2023. Den genomsnittliga handläggningstiden minskade jämfört med 2023 och uppgick under 2024 till 61 dagar. På två år har den genomsnittliga handläggningstiden minskat med 26 dagar.

Liten minskning av antalet doktorandnybörjare

Antalet doktorandnybörjare 2024 var 3 190 vilket var 120 personer färre jämfört med föregående år. Bland doktorandnybörjarna var det fler kvinnor än män, med 51 procent kvinnor och 49 procent män. I början av 1990-talet var ungefär en tredjedel kvinnor. Könsfördelningen bland doktorandnybörjarna skiljer sig dock åt mellan olika forskningsämnesområden.

En stor del av nybörjarna utgörs av utländska doktorander. Under 2024 fanns det 1 340 utländska nybörjare i utbildning på forskarnivå, vilket motsvarar 42 procent av nybörjarna. Av dessa var 43 procent kvinnor och 57 procent män. Andelen utländska nybörjare har legat relativt konstant omkring 40 till 42 procent det senaste decenniet.

Antalet doktorander uppgick hösten 2024 till 17 800 vilket är 600 färre doktorander än föregående höst. Av doktoranderna var 53 procent kvinnor och 47 procent män. Antalet utfärdade doktorsexamina var ungefär på samma nivå som föregående år. Under den senaste tioårsperioden har antalet examina varit relativt stabilt, se tabell 5.9, men i ett längre perspektiv har antalet doktorsexamina ökat kraftigt.

Av dem som avlade doktorsexamen 2024 var 50 procent kvinnor och 50 procent män. Det finns dock skillnader i könsfördelningen mellan olika ämnesområden, t.ex. utfärdades 34 procent av doktorsexamina inom teknik till kvinnor och 66 procent till män. Medicin och hälsovetenskap var det område som hade högst andel kvinnor, 61 procent var kvinnor och 39 procent var män. Det var även det området med totalt flest utfärdade doktorsexamina. Antalet licentiatexamina var 410 vilket var på samma nivå som föregående år. Andelsmässigt togs 41 procent av alla licentiatexamina 2024 ut av kvinnor och 59 procent av män. Detta beror bl.a. på att mer än hälften av alla licentiatexamina avläggs i teknik där männen är i majoritet.

Tabell 5.9 Antal doktorandnybörjare och doktorsexamina

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Nybörjare	3 060	3 030	3 240	3 300	3 240	3 300	3 200	3 040	3 310	3 190
Kvinnor %	47	46	48	50	51	51	50	54	52	51
Män %	53	54	52	50	49	49	50	46	48	49
Examina	2 860	2 990	2 840	2 800	2 750	2 570	2 670	2 740	2 760	2 790
Kvinnor %	47	46	48	48	48	46	47	49	50	50
Män %	53	54	52	52	52	54	53	51	50	50

Anm.: Uppgifterna för 2024 är preliminära då inrapporteringen från lärosätena sker med viss eftersläpning.

Källor: Statistiska centralbyrån och Universitetskanslersämbetet.

5.5 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Regeringen bedömer att det övergripande målet att utbildning och forskning vid universitet och högskolor ska hålla en internationellt sett hög kvalitet och bedrivas effektivt har uppnåtts.

Den sammantagna prestationsgraden för utbildning på grundnivå och avancerad nivå har legat på en jämn nivå under de senaste åren även om prestationsgraden har utvecklats olika beroende på ämnesområde. Jämfört med för 15 år sedan har prestationsgraden ökat och är numera på en högre nivå. En bakomliggande orsak till den ökade prestationsgraden bedöms bl.a. vara den ökade andelen programutbildningar i utbildningsutbudet. Särskilt hög är prestationsgraden på program som leder till en yrkesexamen. Kvinnor fortsätter generellt att ha en högre prestationsgrad än män i alla studieformer.

Intresset för högskolestudier ökar och antalet helårsstudenter i högskolan var betydligt fler läsåret 2023/24 än läsåret innan. Men söktrycket, dvs. antal sökande per antagen, varierar på utbildningar där bristen på utbildade är stor. Under flera år har vissa utbildningar byggts ut, bl.a. vård-, lärar- och ingenjörsutbildningar. Regeringen inledde under 2024 en satsning på ingenjörsutbildningar som kan leda till fler programnybörjare och examinerade de närmaste läsåren. Regeringen har presenterat en STEM-strategi (U2025/00563) som innehåller ett samlat paket med åtgärder som syftar till att stärka den svenska kompetensförsörjningen inom naturvetenskap och teknik, inklusive ingenjörsutbildningar. Jämfört med läsåret innan ökade både antalet nybörjare och antalet examinerade på civilingenjörsutbildningen läsåret 2023/24.

Under 2024 fortsatte lärosätena arbeta för att uppfylla sina lärosätesspecifika mål för antal examina inom vissa hälso- och sjukvårdsutbildningar och lärar- och förskollärarytbildningar för perioden 2021–2024. När ett år återstod visade Universitetskanslersämbetets uppföljning att måluppfyllelsen var något högre för lärar- och förskollärarytbildningar än för utbildningar inom hälso- och sjukvård. Lärosätena har i sina regleringsbrev fått nya lärosätesspecifika mål för perioden 2025–2028. Det finns fortfarande utmaningar med dimensioneringen av utbildningar mot bristyrken, inte minst inom vårdområdet. Antalet personer som avlade sjuksköterskeexamen läsåret 2023/24 var 4 400, vilket var i nivå med läsåret innan. På specialist-sjuksköterskeprogrammet har det varit en tydlig ökning av antalet examina de senaste läsåren. För att universitet och högskolor ska kunna ta emot och examinera fler studenter krävs bl.a. att det finns fler platser för verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Åtgärder har vidtagits för att fler VFU-platser ska finnas tillgängliga.

Etableringen på arbetsmarknaden bland de studenter som examineras från högskolan är fortsatt hög. Universitetskanslersämbetets senaste uppgifter visar att 86 procent av både kvinnor och män var etablerade på arbetsmarknaden 1–1,5 år efter avslutad utbildning.

Genomströmningen varierar mellan olika utbildningar och inom vissa lärarutbildningar och ingenjörsutbildningar är genomströmningen fortsatt låg. I budgetpropositionen för 2024 (prop. 2023/24:1) inleddes en kvalitetsatsning på natur- och teknikområdet och i budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1) fortsatte regeringen kvalitetsförstärkningen genom att höja ersättningen till utbildningsområdena humanistiskt, teologiskt, juridiskt, samhällsvetenskapligt. Båda satsningarna syftar till att höja kvaliteten genom att möjliggöra mer lärarledd tid och på längre sikt öka genomströmningen. I juli 2023 tillsatte regeringen en särskild utredare med uppdrag att föreslå åtgärder för att utveckla lärar- och förskollärarytbildningarna i syfte att höja utbildningarnas kvalitet och yrkenas status och

attraktivitet (dir. 2023:111). Uppdraget redovisades i betänkandet Ämneskunskaper och lärarskicklighet — en reformerad lärarutbildning (SOU 2024:81).

Regeringen har återkommande följt upp myndighetskapitalet vid de årliga myndighetsdialogerna och understrukt vikten av att det används. Lärosätenas myndighetskapital minskade för tredje året i rad.

5.6 Politikens inriktning

5.6.1 Utbildning och forskning för excellens och konkurrenskraft

Regeringens mål är att utbildning och forskning vid universitet och högskolor ska hålla en internationellt sett hög kvalitet och bedrivas effektivt. Kunskap, utbildning och bildning är grunden för samhällsutveckling och välbefinnande. Den akademiska friheten och lärares och forskares självbestämmande över den egna forskningen och undervisningen ska aktivt främjas och värnas.

Utbildning och forskning inom högskolan ska genomsyras av hög kvalitet. Vetenskaplig excellens är avgörande för att Sverige ska kunna stärka sin konkurrenskraft och ställning som en av världens främsta forskningsnationer. Detta gäller såväl grundforskningen som den tillämpade forskningen, oavsett forskningsområde och ämnesinriktning. Det ska finnas ett nära samband mellan forskning och utbildning och en god samverkan med det omgivande samhället för ömsesidigt utbyte.

Att utbildningen håller hög kvalitet är avgörande för att Sverige ska fortsätta att utvecklas som kunskapsnation. Högskoleutbildningar ska vila på vetenskaplig eller konstnärlig grund samt på beprövad erfarenhet. Utbildning av hög kvalitet ökar världens, skolans och näringslivets tillgång till välutbildad personal och stärker individens möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Det rustar också studenterna väl för ett långt arbetsliv. För att uppnå det bör lärosätenas utbildningsutbud mer effektivt styras mot hög kvalitet, relevans för samhällets och arbetsmarknadens behov av framtida kompetens, samtidigt som möjligheterna till bildning är goda. Enligt högskolelagen ska jämställdhet mellan kvinnor och män alltid iakttas och främjas i högskolornas verksamhet.

Det finns goda skäl att utbildning på campus har varit kärnan i den akademiska traditionen under lång tid. Regeringen menar att det bör vara så även fortsatt. Distansutbildning kan i vissa fall vara viktigt för att öka möjligheten till vidareutbildning så att studenter kan kombinera arbete och familjeliv med studier. Samtidigt ställer distansutbildning av hög kvalitet stora krav på både pedagogik och tekniska lösningar. Oavsett i vilken form som utbildningen ges, har universitet och högskolor i uppgift att hålla hög utbildningskvalitet. Det är viktigt att det finns plats för det akademiska samtalet och att studenter, lärare och forskare möts och med kunskap i fokus kan utveckla perspektiv på utbildningen som berikar hela samhället.

För att stärka förutsättningarna för hög kvalitet i utbildning och utbildningsutbud fortsätter regeringen att prioritera höjda ersättningsbelopp till flera utbildningsområden. Det är en viktig signal om att hög kvalitet ska vara i fokus. Regeringens kvalitetssatsningar inom utbildningsområdena natur och teknik respektive humaniora, samhälle, juridik och teologi skapar förutsättningar för höjd kvalitet inom de utbildningar som är störst inom högskolan. Det innebär att nära tre fjärdedelar av studenterna får del av kvalitetssatsningarna. Det är viktigt att de ökade resurserna per student kan omsättas i bl.a. ökad lärarledd tid för att främja studenters lärande och förståelse. Det ger studenter bättre förutsättningar att förstå komplexa samband,

reflektera kritiskt och nå djupare kunskaper inom sitt ämne. Universitet och högskolor ansvarar för att organisera och utveckla verksamheten och utbildningsutbudet för att uppnå hög kvalitet i utbildningen, stärka kompetensförsörjningen för arbetsmarknadens behov och säkerställa att resurserna utnyttjas effektivt.

5.6.2 Stärkt akademisk frihet

Akademisk frihet är en grundläggande förutsättning för utbildning och forskning i världsklass och en viktig beståndsdel i ett demokratiskt och starkt samhälle med ett öppet debattklimat. Den kan dock inte tas för given utan behöver aktivt främjas och värnas. Forskare och lärare behöver ha förutsättningar för att dels fritt söka kunskap och kunna utforska det omgivande samhället, dels fritt sprida kunskap. Därför har en särskild utredare fått i uppdrag att analysera och föreslå ändringar för att stärka forskares och lärares akademiska frihet i Sverige (dir. 2025:42). Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2026.

Verksamheten vid universitet och högskolor skiljer sig i många avseenden från flertalet andra statliga förvaltningsmyndigheter, inte minst mot bakgrund av principerna om forskningens frihet och akademisk frihet. Det är viktigt att se över hur t.ex. detaljreglering genom regelverk och uppdrag kan undvikas för att på så vis minska den administrativa överbyggnaden och ge förutsättningar för lärosätena att fokusera på kärnverksamheten. Regeringen har därför gett Statskontoret i uppdrag att analysera konsekvenserna av universitets och högskolors administrativa uppgifter (U2024/01755). Uppdraget redovisades den 11 september 2025. Regeringen avser även att lämna en proposition om att viss forskning ska undantas från kraven på etikprövning, (se avsnitt 6.5.1).

5.6.3 Kvalitet som bygger kunskap

Regeringen har inlett ett kvalitetslyft sedan 2024 och tar nu steg för att öka resurserna inom musikutbildningar och inom förskolläro- och lärarutbildningar (se även avsnitt 5.6.5). Genom att öka och frigöra resurser till kvalitet skapas möjligheter för mer lärarledd tid och nödvändiga investeringar i utbildningsmiljöer som ger förutsättningar för att bedriva undervisning som förbereder studenterna för deras kommande yrkesliv. Syftet med utbildning är inte enbart examen utan också att förmedla perspektiv som ger möjlighet till personlig utveckling och skapar förutsättningar för ett aktivt deltagande i det demokratiska samhället. Studenter i högskolan behöver få möjlighet att utveckla såväl sina ämneskunskaper som sin förmåga att förstå och kommunicera det akademiska språket, oavsett vilken utbildning de går. Så kallad akademisk litteracitet kan även stärka studenters kritiska tänkande och förmåga att se problem ur olika perspektiv.

Studenter från lärosätenas musikutbildningar bidrar till ett starkt nationellt och internationellt kulturliv och de kreativa näringarna. Samtidigt är arbetsmarknaden för musiker hårt internationellt konkurrensutsatt vilket innebär att kvalitetskraven på studenterna är höga. För att värna en hög kvalitet inom utbildningarna höjs ersättningen för musikområdet vilket möjliggörs genom att antalet utbildningsplatser inom området minskas.

Starka utbildnings- och forskningsmiljöer med utvecklad samverkan mellan lärosäten och näringsliv samt ett aktivt arbete för att främja den akademiska friheten kan attrahera internationell kompetens. Det är viktigt att fortsatt arbeta för ökad internationalisering och det måste finnas goda möjligheter för utländska forskare och doktorander att verka i Sverige. Därför har en utredare fått i uppdrag att bl.a. föreslå åtgärder som förbättrar möjligheterna att attrahera och behålla utländska doktorander och forskare i Sverige (HR2024/00827). Uppdraget redovisades den 4 december 2024

i promemorian Bättre migrationsrättsliga regler för forskare och studenter (Ds 2024:31) som har remitterats. Förslagen bereds inom Regeringskansliet.

Regeringen vill att fler svenskar ska arbeta inom EU:s förvaltning för att öka möjligheterna till inflytande för Sverige samt för att bidra till ökad kunskap om Sverige inom EU. Det finns även anledning att stärka kompetensförsörjningen till svenska myndigheter och institutioner för att bidra till en högkvalificerad och effektiv förvaltning i Sverige. Genom att satsa på högkvalitativa masterprogram i offentlig förvaltning bl.a. med EU-inriktning kan kompetensförsörjningen till offentlig sektor samt EU:s institutioner, myndigheter och organ förstärkas. Särskilda medel satsas därför för att ett urval lärosäten ska kunna genomföra sådana masterprogram som kan bidra till utvecklingen av den offentliga sektorn och som ökar förutsättningarna för att studenterna ska kunna konkurrera om framtida tjänster inom EU.

5.6.4 Starka och robusta samhällen

I robusta samhällen finns strukturer och processer som utgör förmågor att förebygga och stå emot företeelser som utmanar den sociala hållbarheten. Globalt sett har demokratin utvecklats i en negativ riktning de senaste decennierna och i allt fler länder begränsas demokratin av förtryck såsom attacker mot civilsamhället och en ökad statlig kontroll av media. Den negativa utvecklingen är i sin tur relaterad till såväl brist på hållbar tillväxt som säkerhetspolitiska faktorer. Att vända denna trend är avgörande för det globala samfundets förmåga att möta vår tids stora utmaningar.

Möjligheten för judar i Sverige att leva tryggt och säkert begränsas av den antisemitism som förekommer i samhället. Under månaderna som följde efter Hamas terrorangrepp den 7 oktober 2023 har antalet hatbrottsanmälningar med antisemitiska motiv ökat kraftigt i Sverige. Göteborgs universitet har i uppdrag att genom Segerstedtinstitutet sprida kunskap om arbetsmetoder mot antisemitism till aktörer som har en viktig roll i att motverka antisemitism bland barn och unga. För att ge Segerstedtinstitutet bättre förutsättningar för detta viktiga arbete förstärker regeringen satsningen under 2026–2028.

Svenska lärosäten behöver stå rustade för att möta det allvarliga säkerhetsläget, vilket bl.a. ställer stora krav på god cybersäkerhet. Europeiska unionens direktiv om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå inom EU, det s.k. NIS2-direktivet, föreslås genomföras i svensk rätt genom att införa en ny cybersäkerhetslag. Regeringen beslutade den 12 juni 2025 lagrådsremissen Ett starkt skydd för nätverks- och informationssystem – en ny cybersäkerhetslag (Fö2025/01006). De universitet och högskolor som kommer att omfattas av lagen ska vidta åtgärder för att skydda sina nätverks- och informationssystem samt rapportera betydande incidenter, vilket innebär ökade kostnader. Regeringen tillför därför särskilda resurser för att berörda lärosäten ska kunna vidta åtgärder som uppfyller de krav som följer av den nya cybersäkerhetslagen.

Medieinstitutet Fojo vid Linnéuniversitetet arbetar sedan mer än 50 år med vidareutbildning för yrkesverksamma journalister. Journalistiken står inför allt större utmaningar såsom inverkan av artificiell intelligens (AI), desinformation, det växande inflytandet från sociala medier och ökad polarisering. Med AI:s intåg behövs mer kunskap om värdering av nyheter och källor och journalister behöver bättre verktyg för att navigera i en alltmer komplex yrkesroll.

5.6.5 Samhällets och näringslivets kompetensförsörjning

Utbildning och forskning av hög kvalitet är helt avgörande för Sveriges välbefinnande. Genom gröna och andra banbrytande innovationer och världsledande utbildning och

forskning skapas förutsättningar för framtidens nya jobb och stärkt konkurrenskraft i industrin. Utbildning och praktisk forskning av hög kvalitet möjliggör också stärkt kvalitet i skolan och i vården. För hälso- och sjukvården är god kompetensförsörjning en nyckelfråga. Tillgången till personal är bl.a. en förutsättning för fler vårdplatser och minskade värdköer. Regeringens satsning på kompletterande utbildningar för personer med avslutad utländsk utbildning är en viktig väg för att stärka kompetensförsörjningen inom bl.a. vården. Samtidigt är det en väg in för personer som inte kan arbeta inom ett bristyrke som de utbildat sig för. Regeringen har som ambition att utöka antalet kompletterande vårdutbildningar inom de medel som avsatts för satsningen.

För att Sverige ska stå starkt och konkurrenskraftigt inför framtiden och fortsätta att utvecklas som kunskapsnation är kompetensförsörjningen avgörande. Regeringen har beslutat om en STEM-strategi (Science, Technology, Engineering and Mathematics) som spänner över hela utbildningssystemet från förskola till forskarutbildning och har inrättat en STEM-delegation för att långsiktigt stärka förutsättningarna för att fler personer ska ha intresset och de kunskaper som behövs för att söka till och fullfölja en utbildning inom STEM (se även avsnitt 2.9.1).

Utbildningsutbudet bör utvecklas för att stärka konkurrenskraften

För att förbättra möjligheterna till vidareutbildning för yrkesverksamma med specialistkompetens har regeringen satsat särskilt på korta kurser för yrkesverksamma. Syftet är att medlen ska kunna bidra till att utveckla ett särskilt kvalificerat utbildningsutbud inom prioriterade områden, bl.a. STEM-området. Nu satsar regeringen på att bibehålla nivån permanent vilket gör det möjligt att fortsätta utvecklingen av utbildning inom bl.a. batterier och produktionsteknik, kärnkraftsteknik och AI.

Det är viktigt att de resurser som avsatts för utbildning används effektivt. Lärosätenas myndighetskapital har ökat under flera år. Även om myndighetskapitalet inom utbildning minskat kraftigt under de senaste åren finns det behov av att se över detta. För att uppnå ett effektivt resursutnyttjande och ett utbildningsutbud av hög kvalitet som är relevant för samhällets och arbetsmarknadens behov av högskoleutbildning bedömer regeringen att styrningen behöver utvecklas. Regeringen avser därför att utreda hur lärosätenas utbildningsutbud mer effektivt kan styras mot ett utbildningsutbud av hög kvalitet som är relevant för samhällets och arbetsmarknadens behov av framtida kompetens, samtidigt som möjligheterna till bildning är goda och lärosätenas autonomi och rådgivning värnas. Utredningen ska även lämna förslag som kan förbättra uppföljning och kontroll av myndighetskapitalet.

De kommande årens samhällsutveckling och omställning medför att fler yrkesverksamma kommer att behöva kompetensutveckling. Det är därför viktigt att det finns ett relevant, kvalificerat och resurseffektivt utbildningsutbud som kan erbjudas till personer i behov av omställning och fortbildning. För att ge lärosätena bättre förutsättningar att utveckla ett sådant flexibelt och kvalificerat utbildningsutbud kan ersättningssystemet i vissa delar behöva anpassas. Utbildningsdepartementet har remitterat och bereder just nu ett förslag på en ersättningsmodell för hur universitets och högskolors utbildningsutbud kan utvecklas för att möta de nya behov som uppkommer i en föränderlig arbetsmarknad (U2025/01339). För att påskynda utvecklingen av ett sådant utbud bl.a. inom STEM-ämnena satsar regeringen också på riktade resurser till ett antal lärosäten och avser att presentera förslag på en särskild ersättningsmodell för universitet och högskolor avseende utbildning för yrkesverksamma med fokus på omställning och vidareutbildning.

Utbildning för att höja kvaliteten i skolan

Regeringens bedömning

Det finns behov av att reformera lärarutbildningarna för att höja kvaliteten. Det kan leda till förordningsändringar som avviker från de bedömningar som har legat till grund för den nuvarande regleringen av den utbildningsvetenskapliga kärnan. Reformbehovet kan även leda till ändringar som avviker från de bedömningar som tidigare legat till grund för speciallärar- och specialpedagogutbildningarna.

Skälen för regeringens bedömning

Lärarens kompetens spelar en avgörande roll för elevernas framgång i skolan. Det finns ett tydligt samband mellan å ena sidan en väl fungerande lärarutbildning och å andra sidan barns utveckling och elevers studieframgång. Det innebär att det för skolväsendets utveckling är mycket viktigt att lärar- och förskollärarutbildningarna håller hög kvalitet och utbildar professionella lärare och förskollärare med hög kompetens. Därför måste både kraven på utbildningarnas kvalitet och på lärarstudenterna vara höga.

Samtidigt finns det många nyexaminerade lärare som anser att de inte blivit tillräckligt förberedda för vad undervisningsuppdraget i verkligheten kräver. Denna utveckling behöver vändas. Utbildningarna behöver reformeras så att en student efter genomgången utbildning är förberedd för yrkesutövningen.

Mot denna bakgrund har en särskild utredare haft i uppdrag att lämna förslag inom tre områden: höjda antagningskrav till vissa utbildningar, samarbete mellan lärarutbildningar och innehållet i lärar- och förskollärarutbildningarna (dir. 2023:111). Uppdraget redovisades i betänkandet Ämneskunskaper och lärarskicklighet – en reformerad lärarutbildning (SOU 2024:81). När det gäller innehållet i utbildningarna föreslås bl.a. ett ökat fokus på ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier med 15 högskolepoäng och en motsvarande minskning av omfattningen när det gäller den vetenskapliga kärnan.

Regeringen har tidigare gjort uttalanden till riksdagen som rör utbildningarnas nuvarande utformning. I propositionen Bäst i klassen (prop. 2009/10:89) gjorde regeringen bedömningen att centrala och generella kunskaper för lärare och förskollärare bör utgöra en utbildningsvetenskaplig kärna och att studier inom den utbildningsvetenskapliga kärnan bör omfatta 60 högskolepoäng. Vidare gjordes bedömningen att den som har tillräckliga kunskaper i minst ett ämne bör kunna få en ämneslärarexamen efter en kompletterande pedagogisk utbildning, som bör omfatta 90 högskolepoäng, och att speciallärarexamen bör utökas med specialiseringar mot dövhet eller hörselskada, synskada, grav språkstörning och utvecklingsstörning. Vid den nu pågående översynen av utbildningarna behöver det finnas utrymme att ändra utbildningarnas struktur och utformning. Det kan också visa sig att det finns behov av följdändringar i de alternativa vägarna till en lärarexamen och att det framöver behöver göras ändringar när det gäller speciallärar- och specialpedagogutbildningarna.

Regeringen avser att arbeta vidare med utredarens förslag för att höja kvaliteten och bl.a. höja ersättningsbeloppen inom ram för lärar- och förskollärarutbildningarna. I kommande budgetproposition återkommer regeringen med förslag inom ram mot bakgrund av de förändringar som planeras. Utredningens förslag påverkar alla lärar- och förskollärarutbildningar som bedrivs vid ett flertal lärosäten. Förslagen medför behov av ökad samverkan mellan lärosätena för att säkerställa hög kvalitet i utbildningarna. För att förtydliga lärosätenas gemensamma ansvar för ett fortsatt varierat utbud av lärarutbildningar, som även omfattar ansvaret för ämnes-

lärarutbildning i små ämnen, satsar regeringen särskilda medel inom ram för att stödja detta. Regeringen satsar också på vidareutbildning i kognitionsvetenskap för dem som undervisar i utbildningarna.

För att få fler skickliga lärare i skolan är det viktigt att skapa attraktiva utbildningsvägar. En sådan väg är Arbetsintegrerad lärarutbildning där studenter kan kombinera arbete och studier. Den tillfälliga satsningen på sådan utbildning beräknas förlängas till 2032. För att den svenska skolan ska hålla hög kvalitet är det avgörande att den vilar på vetenskaplig grund och att undervisningsmetoderna är evidensbaserade. Regeringen bedömer att behovet av praktisknära skolforskning är stort och att verksamheten har potential att utvecklas för att få ännu större genomslag i klassrummen och på skolresultaten. I forsknings- och innovationspropositionen Forskning och innovation för framtid, nyfikenhet och nytta (prop. 2024/25:60) presenterade regeringen satsningar på sådan forskning under kommande år.

5.6.6 Forskningsanslagen ska i större utsträckning premiera excellens

De satsningar som presenterades i forsknings- och innovationspropositionen innebär stora ökningsar av resurserna till forskning. Av den totala ökningen riktas en väsentlig del till förstärkningar av universitets och högskolors anslag till forskning och utbildning på forskarnivå. Det är angeläget att ökade forskningsanslag i likhet med andra satsningar på forskning fördelas på ett sådant sätt att de bidrar till att de övergripande målen om excellens, innovation och internationalisering uppnås. Regeringen avser därför fördela ökade medel till forskningsanslag till de områden och de lärosäten som bäst kan uppfylla målen. Se tabell 5.11 och 5.12 för en samlad redovisning av de ökningsar som föreslås till respektive lärosäte.

Universitets och högskolors roll i innovationssystemet

Holdingbolagen vid universitet och högskolor stödjer Sveriges konkurrenskraft genom att bidra till att forskningsresultat och innovationer kommersialiseras så att de kommer till nytta i samhället. Regeringen avser att se över grunden för fördelning av medel för holdingbolagen för kommande år. I samband med att ett nytt innovationskontor inrättas för kulturella och kreativa branscher kommer regeringen även se över fördelningen av medel för alla innovationskontor som i dag tilldelas särskilda medel.

5.7 Den årliga revisionens iakttagelser

Umeå universitet har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2024. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande. Umeå universitet har under flera års tid ackumulerat ett överskott i avgiftsområdena uppdragsforskning och uppdragsutbildning. Det ackumulerade överskottet uppgår till 25 316 000 kronor respektive 22 398 000 kronor per den 31 december 2024. Det avviker från det ekonomiska målet om full kostnadstäckning enligt 5 § avgiftsförordningen (1992:191) respektive 5 § förordningen (2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor. Avgifter ska beräknas så att intäkterna täcker verksamhetens kostnader på ett eller några års sikt. Umeå universitet har i en skrivelse till regeringen redogjort för de åtgärder universitetet avser att vidta med anledning av Riksrevisionens iakttagelser.

Karolinska institutet har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2024. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande. Karolinska institutet har under flera års tid ackumulerat ett överskott i avgiftsområdena uppdragsforskning och uppdragsutbildning. Det ackumulerade

överskottet uppgår till 49 389 000 kronor respektive 32 453 000 kronor per den 31 december 2024. Det avviker från det ekonomiska målet om full kostnadstäckning enligt 5 § avgiftsförordningen (1992:191) respektive 5 § förordningen (2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor. Avgifter ska beräknas så att intäkterna täcker verksamhetens kostnader på ett eller några års sikt. Karolinska institutet har i en skrivelse till regeringen redogjort för de åtgärder universitetet avser att vidta med anledning av Riksrevisionens iakttagelser.

Kungl. Tekniska högskolan har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2024. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande. Kungliga tekniska högskolan har under flera års tid ackumulerat ett överskott i avgiftsområdet utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter. Det ackumulerade överskottet uppgår till 25 423 000 kronor per den 31 december 2024. Det avviker från det ekonomiska målet om full kostnadstäckning enligt 6 § förordningen om anmälningavgift och studieavgift vid universitet och högskolor. Avgifter ska beräknas så att intäkterna täcker verksamhetens kostnader på ett eller några års sikt. Kungl. Tekniska högskolan har i en skrivelse till regeringen redogjort för de åtgärder universitetet avser att vidta med anledning av Riksrevisionens iakttagelser.

Malmö universitet har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2024. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande. Malmö universitet har under flera års tid ackumulerat ett överskott i avgiftsområdet uppdragsutbildning. Det ackumulerade överskottet uppgår till 32 407 000 kronor per den 31 december 2024. Det avviker från det ekonomiska målet om full kostnadstäckning enligt 5 § förordningen (2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor. Avgifter ska beräknas så att intäkterna täcker verksamhetens kostnader på ett eller några års sikt. Malmö universitet har i en skrivelse till regeringen redogjort för de åtgärder universitetet avser att vidta med anledning av Riksrevisionens iakttagelser.

Högskolan Dalarna har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2024. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande. Högskolan Dalarna har under flera års tid ackumulerat ett överskott i avgiftsområdet uppdragsutbildning. Det ackumulerade överskottet uppgår till 38 006 000 kronor per den 31 december 2024. Det avviker från det ekonomiska målet om full kostnadstäckning enligt 5 § förordningen (2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor. Avgifter ska beräknas så att intäkterna täcker verksamhetens kostnader på ett eller några års sikt. Högskolan Dalarna har i en skrivelse till regeringen redogjort för de åtgärder högskolan avser att vidta med anledning av Riksrevisionens iakttagelser.

Konstfack har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2024. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande. Konstfack har inte återrappporterat vilka insatser som bedömts relevanta och vidtagits för att myndigheten ska bidra till de mål som anges i den nationella strategin för svenskt deltagande i Horisont Europa. Återrappporteringskravet framgår av det gemensamma regleringsbrevet 2024 för universitet och högskolor. Avsaknaden av återrappportering är inte förenlig med 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Konstfack har i en skrivelse till regeringen lämnat den saknade återrappporteringen.

Regeringen har följt upp Riksrevisionens iakttagelser med berörda myndigheter och avser att följa utvecklingen.

5.8 Budgetförslag

Ersättningsbelopp

Samtliga ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer räknas upp med pris- och löneomräkningen på 1,84 procent. Därutöver höjs ersättningsbeloppet för humanistiskt, teologiskt, juridiskt, samhällsvetenskapligt utbildningsområde med 1 050 kronor per helårsprestation i enlighet med vad som aviserades i budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1 utg.omr. 16 avsnitt 5.8). För 2027 beräknas ersättningsbeloppet öka med ytterligare 525 kronor per helårsprestation. Även ersättningsbeloppet per helårsstudent för naturvetenskapligt, tekniskt, farmaceutiskt utbildningsområde höjs med ytterligare 1 040 kronor i enlighet med vad som aviserades i budgetpropositionen för 2024 (prop. 2023/24:1 utg.omr. 16 avsnitt 5.6.3).

Ersättningsbeloppet för utbildningsområdet musik höjs utöver pris- och löneomräkningen med 24 000 kronor per helårsstudent och med 11 000 kronor per helårsprestation för att skapa möjligheter att höja utbildningens kvalitet. Sammanlagt innebär det en höjning med 15 procent per helårsstudent och 11 procent per helårsprestation. Höjningen görs inom ram vilket innebär att den totala kostnaden för utbildningsområdet inte ökar.

Ersättningsbeloppen för helårsstudenter och helårsprestationer bör för budgetåret 2026 uppgå till de belopp som presenteras i tabell 5.10.

Tabell 5.10 Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer

Kronor

UTBILDNINGSSOMRÅDE	HST	HPR
Humanistiskt, teologiskt, juridiskt, samhällsvetenskapligt	37 363	26 486
Naturvetenskapligt, tekniskt, farmaceutiskt	66 824	53 728
Vård	67 732	58 664
Odontologiskt	56 011	65 247
Medicinskt	75 688	92 063
Undervisning ¹	45 445	47 608
Verksamhetsförlagd utbildning ²	64 403	62 486
Övrigt ³	51 165	41 562
Design	180 536	109 995
Konst	256 301	110 034
Musik	179 753	109 479
Opera	371 174	222 040
Teater	358 917	178 773
Media	366 276	293 401
Dans	252 427	139 480
Idrott	131 538	60 870

¹Avser utbildning inom det allmänna utbildningsområdet och den utbildningsvetenskapliga kärnan.

²Avser verksamhetsförlagd utbildning inom lärar- och förskolläraryt utbildning.

³Avser utbildning i vissa ämnen inom humanistiskt utbildningsområde enligt uppdrag i regleringsbrev, journalistutbildning, bibliotekarieutbildning samt praktiska och estetiska kurser inom läraryt utbildning med inriktning mot tidigare år, inom grundläraryt utbildning och inom förskolläraryt utbildning.

Ökade forskningsanslag

I enlighet med vad som angavs i forsknings- och innovationspropositionen 2024 fördelas direkta forskningsanslag till universitet och högskolor med hjälp av kvalitetsindikatorer. I fördelningen används indikatorer som är beräknade av Vetenskapsrådet. Det innebär att indikatorn för externa medel är något utvecklad. Bland annat väger forskningsbidrag från EU högre i syfte att öka lärosätenas

incitament att söka EU-medel. Därutöver permanentas de tillskott till de direkta forskningsanslagen som ingick i propositionen Vårändringsbudgeten för 2025 i denna proposition.

Baserat på kvalitetsindikatorerna görs även en omfördelning av befintliga resurser, där 5 procent av respektive lärosätes direkta forskningsanslag ingår. I denna omfördelning ingår inte de medel till strategiska forskningsområden (SFO) som lärosätet erhåller. Skälet till detta är att delar av SFO-medlen i många fall skickas vidare till andra lärosäten som deltar i samma SFO. I det belopp som omfördelas undantas 50 procent av lärosätets basresurs för att markera betydelsen av forskningsanknytning i alla utbildningar på grundnivå och avancerad nivå. Beräkningen av omfördelningen är därmed i linje med hur sådan omfördelning har gjorts tidigare. Regeringen avser inte att omfördela ytterligare medel under 2027 och 2028.

De ökade resurserna till forskning och utbildning på forskarnivå möjliggör att den finansiering som sker från lärosäten för att säkerställa driften av forskningsinfrastrukturen MAX IV vid Lunds universitet kan upprätthållas. MAX IV är en nationell anläggning som är viktig för svenska forskare. Utöver den finansiering som kanaliseras via forskningsfinansiärer är det rimligt att de som använder anläggningen för sin forskning också bidrar till anläggningens kostnader och till dess utveckling. Det stärker det nationella engagemanget vilket är avgörande för att MAX IV ska utvecklas som resurs för forskare.

Tabell 5.11 visar tillskotten i de olika propositionerna. Tillskotten i propositionen Vårändringsbudget för 2025 permanentas i denna budgetproposition. Beräkningen för budgetpropositionerna för 2027 och 2028 är planeringsförutsättningar och kommer att justeras i respektive budgetproposition när uppdaterade indikatorer är tillgängliga. Beloppen för 2027 och 2028 är inte inräknade i respektive lärosätes anslagsberäkningar.

Tabell 5.11 Fördelning och omfördelning med kvalitetsindikatorer

Miljoner kronor

	VÄB25	BP2026	omförd.	BP2027 ¹	BP2028 ¹	Totalt ¹
Uppsala universitet	14,5	19,7	-9,6	12,8	12,0	49,4
Lunds universitet	17,5	23,6	3,7	15,3	14,4	74,5
Göteborgs universitet	12,3	16,0	-4,0	10,4	9,8	44,6
Stockholms universitet	10,9	14,6	-11,5	9,5	8,9	32,3
Umeå universitet	5,8	7,7	-18,5	5,0	4,7	4,6
Linköpings universitet	7,4	10,3	8,3	6,7	6,3	39,0
Karolinska institutet	14,3	20,5	14,9	13,3	12,5	75,4
Kungl. Tekniska högskolan	9,4	14,4	11,2	9,3	8,7	53,0
Luleå tekniska universitet	3,2	4,6	3,2	3,0	2,8	16,8
Sveriges lantbruksuniversitet	7,6	10,1	-1,8	6,5	6,1	28,6
Chalmers	7,5	12,3	20,5	8,0	7,5	55,8
Karlstads universitet	1,1	1,4	-4,6	0,9	0,8	-0,3
Linnéuniversitetet	1,7	2,2	-3,6	1,5	1,4	3,2
Örebro universitet	1,9	2,4	-1,9	1,5	1,4	5,3
Mittuniversitetet	1,1	1,2	-6,4	0,8	0,7	-2,6
Malmö universitet	1,2	1,7	-2,4	1,1	1,0	2,6
Mälardalens universitet	1,2	1,6	-4,3	1,0	1,0	0,5
Handelshögskolan	1,2	1,6	7,3	1,0	1,0	12,1
Blekinge tekniska högskola	0,4	0,5	-2,2	0,3	0,3	-0,8
Högskolan i Borås	0,6	0,9	1,3	0,6	0,5	3,9

Högskolan Dalarna	0,4	0,6	-0,6	0,4	0,3	1,1
Högskolan i Gävle	0,4	0,6	-0,6	0,4	0,4	1,2
Högskolan i Halmstad	0,5	0,8	0,6	0,5	0,5	2,8
Högskolan Kristianstad	0,2	0,3	-1,7	0,2	0,2	-0,8
Högskolan i Skövde	0,4	0,4	0,2	0,3	0,3	1,6
Högskolan Väst	0,6	0,6	0,2	0,4	0,4	2,2
Södertörns högskola	0,7	0,9	0,9	0,6	0,6	3,7
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	1,0	1,2	1,2	0,8	0,7	4,9
	125,0	172,6	0,0	112,0	105,0	514,6

¹Uppgifterna för 2027 och 2028 är planeringsförutsättningar.

I enlighet med forsknings- och innovationspropositionen 2024 fördelas medel till särskilda satsningar samt medel till de mindre, statliga lärosäten som inte omfattas av fördelningen av medel med kvalitetsindikatorer för att ge dessa lärosäten möjligheter att stärka och utveckla sin forskning. Av tabell 5.12 framgår dessa tillskott. Utöver detta görs särskilda satsningar på praktisknära forskning för lärare och praktisknära forskarskola för sjuksköterskor (forsknings- och innovationspropositionen 2024 avsnitt 13.1.12) genom anslag 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor*.

Tabell 5.12 Särskilda satsningar m.m.

Milljoner kronor

	VÅB25	2026	2027	2028-
Uppsala universitet ¹	12	12	15	20
Lunds universitet ¹	12	12	15	20
Stockholms universitet ²	8	8	8	8
Linköpings universitet ³	2,5	2,5	2,5	2,5
Kungl. Tekniska högskolan ^{1,4}	102	117	120	125
Luleå tekniska universitet ^{1,5}	42	42	50	70
Chalmers Tekniska Högskola AB ¹	12	12	15	20
Gymnastik- och idrottshögskolan		2,5	2,5	2,5
Stockholms konstnärliga högskola		2,5	2,5	2,5
Konstfack		1,5	1,5	1,5
Kungl. Konsthögskolan		1,5	1,5	1,5
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm		1,5	1,5	1,5
Försvärshögskolan ⁶	7	9,5	9,5	10,5
	197,5	224,5	244,5	285,5

¹ Batteriforskning (12, 12, 15, 20 mnkr per lärosäte 2025, 2026, 2027 och fr.o.m. 2028), se avsnitt 10.1.4 i FOI-prop.

² Nordita (8 mnkr), se avsnitt 7.7.5 i FOI-prop.

³ Forskarutbildning folkhögskollärare (2,5 mnkr), se avsnitt 13.1.12 i FOI-prop.

⁴ SciLifeLab (90 mnkr) och Cybercampus (15 mnkr), se avsnitt 7.3 och 10.1.3 i FOI-prop.

⁵ Gruvforskning (30, 30, 35, 50 mnkr 2025, 2026, 2027 och fr.o.m. 2028), se avsnitt 10.1.8 i FOI-prop.

⁶ Campus totalförsvar (7 mnkr fr.o.m. 2025), se avsnitt 14.2.1 i FOI-prop.

I enlighet med förslag i forsknings- och innovationspropositionen 2024 höjs basresursen för de enskilda utbildningsanordnarna. I avsnitt 5.8.63 redogörs för tillskotten per lärosäte. Basresursen höjs för de enskilda utbildningsanordnarna till samma nivå som för de statliga lärosätena. Den ökade basresursen innebär att den del av bidraget som avser forskning och forskarutbildning inte understiger 17 500 kr per helårsstudent. Basresursen är bl.a. tänkt att säkerställa utbildningens forskningsanknytning och genom höjningen ges de enskilda utbildningsanordnarna motsvarande fortsättningar som de statliga att bedriva utbildning av hög kvalitet.

Samtliga satsningar med anledning av forsknings- och innovationspropositionen 2024 finansieras genom neddragning av anslaget 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor* där medel beräknades för ändamålen i budgetpropositionen för 2025.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

För att öka överskådligheten och minska omfattningen av budgetavsnittet redovisas de statliga universitetens och högskolornas avgiftsbelagda verksamhet samlad i tabell 5.13. Den offentligrättsliga verksamheten avser den del av avgiften för högskoleprovet som lärosätena disponerar. Lärosäten med obetydliga intäkter från avgiftsbelagd verksamhet redovisas inte i tabellen.

Tabell 5.13 Avgiftsbelagd verksamhet

Tusental kronor

	Offentlig- rättslig verksamhet	Uppdrags- verksamhet						
	Obestämt ekonomiskt mål	Obestämt ekonomiskt mål	Bestämt ekonomiskt mål					
	Intäkter 2026	Intäkter 2026	Ack. resultat t.o.m. 2024	Resultat 2025	Intäkter 2026	Kostnader 2026	Resultat 2026	Ack. resultat utgående 2026
Universitet/högskola								
Uppsala universitet	2 500	120 000	12 569	-5 000	357 000	362 000	-5 000	2 569
Lunds universitet	6 000	85 000	-22 552	0	470 000	465 000	-5 000	-27 552
Göteborgs universitet	7 000	25 000	26 922	-2 000	435 000	435 000	0	24 922
Stockholms universitet	22 500		3 863	0	350 000	350 000	0	3 863
Umeå universitet	1 000		47 433	-12 500	370 000	375 000	-5 000	29 943
Linköpings universitet	2 300	11 794	4 794	-3 547	136 000	138 500	-2 500	-1 253
Karolinska institutet		115 000	100 016	-30 000	440 000	460 000	-30 000	40 016
Kungl. Tekniska högskolan		197 300	45 487	14 000	418 000	401 000	17 000	76 487
Luleå tekniska universitet	624		9 541	-4 111	105 779	113 751	-7 972	-2 542
Karlstads universitet	852	6 705	1 266	-138	89 882	81 281	8 601	9 729
Linnéuniversitetet	1 650	400	1 293	-3 407	320 000	325 000	-5 000	-7 114
Örebro universitet	1 000		3 545	1 755	25 100	25 400	-300	5 000
Mittuniversitetet	1 000	70	25 010	-7 318	31 950	37 500	-5 550	12 142
Malmö universitet		50 000	47 325	-15 189	244 275	255 647	-11 372	20 764
Mälardalens universitet	2 000		14 184	-8 300	34 000	36 000	-2 000	3 884
Blekinge tekniska högskola	485	5 000	2 618	-200	44 000	44 200	-200	2 218
Försvärshögskolan			-5 360	5 542	491 143	491 143	0	192
Högskolan i Borås	675	1 000	10 375	1 000	205 000	205 000	0	11 375
Högskolan Dalarna	700		39 733	-10 545	35 000	46 000	-11 000	18 188
Högskolan i Gävle	800	7 000	1 426	0	25 900	25 900	0	1 426
Högskolan i Halmstad	1 000	5 400	919	-300	56 000	56 300	-300	319
Högskolan Kristianstad	800		68 536	4 000	45 000	52 000	-7 000	65 536

Högskolan i Skövde	850	33 500	-629	100	33 500	-33 300	200	-329
Högskolan Väst	800		2 762	-4 200	58 500	57 500	1 000	-438
Södertörns högskola			13 401	1 364	226 810	235 446	1 364	16 129

5.8.1 2:1 Universitetskanslersämbetet

Tabell 5.14 Anslagsutveckling 2:1 Universitetskanslersämbetet

Tusental kronor

2024	Utfall	188 285	Anslagssparande	-11 830
2025	Anslag	175 554 ¹	Utgiftsprognos	167 753
2026	Förslag	166 446		
2027	Beräknat	168 926 ²		
2028	Beräknat	172 100 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 166 446 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 166 445 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Universitetskanslersämbetets förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.15 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:1 Universitetskanslersämbetet

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	173 554	173 554	173 554
Pris- och löneomräkning ²	3 830	6 473	9 856
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-10 938	-11 101	-11 310
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	166 446	168 926	172 100

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 166 446 000 kronor anvisas under anslaget 2:1 *Universitetskanslersämbetet* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 168 926 000 kronor respektive 172 100 000 kronor.

5.8.2 2:2 Universitets- och högskolerådet

Tabell 5.16 Anslagsutveckling 2:2 Universitets- och högskolerådet

Tusental kronor

2024	Utfall	230 170	Anslagssparande	-2 430
2025	Anslag	251 348 ¹	Utgiftsprognos	252 248
2026	Förslag	320 330		
2027	Beräknat	334 045 ²		
2028	Beräknat	383 421 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 329 503 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 371 452 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Universitets- och högskolerådets förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.17 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:2 Universitets- och högskolerådet

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	227 348	227 348	227 348
Pris- och löneomräkning ²	4 982	8 184	12 468
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	88 000	98 513	143 605
<i>varav BP26³</i>	<i>88 000</i>	<i>97 300</i>	<i>140 600</i>
– <i>Nytt betygssystem</i>		2 300	3 600
– <i>Uppbyggnad och drift av medborgarskapsprov i svenska och samhällskunskap</i>	88 000	95 000	137 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	320 330	334 045	383 421

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Regeringen har gett Universitets- och högskolerådet i uppdrag (U2025/00286) att ansvara för arbetet med medborgarskapsprov i svenska och samhällskunskap.

Anslaget ökas därför med 88 000 000 kronor 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med 95 000 000 kronor och för 2028 beräknas anslaget öka med 137 000 000 kronor. Därefter beräknas anslaget öka med 129 000 000 kronor 2029, 131 000 000 kronor 2030, 133 000 000 kronor 2031 och med 135 000 000 kronor fr.o.m. 2032 (se utg.omr. 8 avsnitt 1.7).

För införandet av ett nytt betygssystem beräknas anslaget öka med 2 300 000 kronor 2027 och för 2028 beräknas anslaget öka med 3 600 000 kronor. Därefter beräknas anslaget öka med 2 300 000 kronor 2029 och med 3 600 000 kronor fr.o.m. 2030.

Regeringen föreslår att 320 330 000 kronor anvisas under anslaget 2:2 *Universitets- och högskolerådet* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 334 045 000 kronor respektive 383 421 000 kronor.

Budget för avgiftsfinansierad verksamhet

Tabell 5.18 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Universitets- och högskolerådet

Tusental kronor

	Ack. resultat t.o.m. 2024	Resultat 2025	Verksamhetens intäkter 2026	Kostnader som ska täckas 2026	Resultat 2026	Ack. resultat utgående 2026
Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras av myndigheten och bidrar till att finansiera verksamheten						
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>						
<i>Högskoleprovet</i>			32 000	45 320		

	Ack. resultat t.o.m. 2024	Resultat 2025	Verksamhetens intäkter 2026	Kostnader som ska täckas 2026	Resultat 2026	Ack. resultat utgående 2026
Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras av myndigheten och finansierar en bestämd del av verksamheten						
<i>Uppdragsverksamhet</i>	-17 660	-51	278 562	273 700	4862	-12 849

5.8.3 2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.19 Anslagsutveckling 2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	2 117 826	Anslagssparande	
2025	Anslag	2 182 340 ¹	Utgiftsprognos	2 182 340
2026	Förslag	2 207 888		
2027	Beräknat	2 257 636 ²		
2028	Beräknat	2 301 260 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 229 988 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 237 118 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.20 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	2 182 340	2 182 340	2 182 340
Pris- och löneomräkning ²	40 330	67 887	104 058
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-14 782	7 409	14 862
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	2 207 888	2 257 636	2 301 260

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 2 207 888 000 kronor anvisas under anslaget 2:3 *Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 2 257 636 000 kronor respektive 2 301 260 000 kronor.

5.8.4 2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.21 Anslagsutveckling 2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	2 451 337	Anslagssparande	
2025	Anslag	2 562 274 ¹	Utgiftsprognos	2 562 274
2026	Förslag	2 619 766		
2027	Beräknat	2 655 247 ²		
2028	Beräknat	2 702 928 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 622 730 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 627 590 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.22 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	2 535 797	2 535 797	2 535 797
Pris- och löneomräkning ²	46 862	78 883	120 912
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	37 107	40 567	46 219
<i>varav BP26³</i>	<i>36 617</i>	<i>39 617</i>	<i>44 617</i>
– <i>Fol-prop Särskilda satsningar</i>	<i>12 000</i>	<i>15 000</i>	<i>20 000</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2025</i>	<i>14 476</i>	<i>14 476</i>	<i>14 476</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2026</i>	<i>10 141</i>	<i>10 141</i>	<i>10 141</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	2 619 766	2 655 247	2 702 928

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 14 476 000 kronor samt 10 141 000 kronor till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.11. Totalt innebär det en ökning om 24 617 000 kronor fr.o.m. 2026. I efterkommande avsnitt redovisas bara den totala ökningen. Med anledning av samma proposition ökas anslaget med 12 000 000 kronor 2026 och beräknas öka med 15 000 000 kronor 2027 och 20 000 000 kronor fr.o.m. 2028 till följd av fördelning av medel till särskilda satsningar. Se tabell 5.12.

Regeringen föreslår att 2 619 766 000 kronor anvisas under anslaget 2:4 *Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 2 655 247 000 kronor respektive 2 702 928 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026–2028 för anslaget 2:4 *Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift till en kunskaps- och innovationsplattform inom råvaror under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT Raw Materials) på högst 380 000 kronor.

Regeringen bemyndigas att under 2026–2028 för anslaget 2:4 *Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift till Centre Européen de Calcul Atomique et Moléculaire (CECAM) på högst 380 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag

Sedan 2015 är Uppsala universitet medlem i EIT Raw Materials (prop. 2022/23:1 utg.omr. 16, bet. 2022/23:Ubu1, rskr. 2022/23:108). Eftersom verksamheten kommer att fortsätta bedrivas bör regeringens bemyndigande att besluta om medlemsavgift i EIT Raw Materials förlängas. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026–2028 för anslaget 2:4 *Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift på högst 380 000 kronor.

Sedan 2016 är Uppsala universitet medlem i Centre Européen de Calcul Atomique et Moléculaire (CECAM) (prop. 2022/23:1 utg.omr. 16, bet. 2022/23:Ubu1, rskr. 2022/23:108). Eftersom verksamheten kommer att fortsätta bedrivas bör regeringens bemyndigande att besluta om medlemsavgift i CECAM förlängas. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026–2028 för anslaget 2:4 *Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift på högst 380 000 kronor.

5.8.5 2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.23 Anslagsutveckling 2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	2 457 847	Anslagssparande	
2025	Anslag	2 533 879 ¹	Utgiftsprognos	2 533 879
2026	Förslag	2 572 678		
2027	Beräknat	2 631 602 ²		
2028	Beräknat	2 681 236 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 599 374 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 606 503 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.24 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	2 533 879	2 533 879	2 533 879
Pris- och löneomräkning ²	46 827	78 824	120 821
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-8 028	18 899	26 536
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	2 572 678	2 631 602	2 681 236

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 2 572 678 000 kronor anvisas under anslaget 2:5 *Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 2 631 602 000 kronor respektive 2 681 236 000 kronor.

5.8.6 2:6 Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.25 Anslagsutveckling 2:6 Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	2 554 257	Anslagssparande
2025	Anslag	2 671 734 ¹	Utgiftsprognos
2026	Förslag	2 748 425	
2027	Beräknat	2 785 501 ²	
2028	Beräknat	2 835 276 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 751 389 tkr i 2026 års prinsnivå.

³ Motsvarar 2 756 249 tkr i 2026 års prinsnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.26 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:6 Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	2 642 263	2 642 263	2 642 263
Pris- och löneomräkning ²	48 830	82 195	125 989
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	57 332	61 043	67 024
varav BP26 ³	56 787	59 787	64 787
– Fol-prop Särskilda satsningar	12 000	15 000	20 000
– Fol-prop. Ökade anslag 2025	17 473	17 473	17 473

	2026	2027	2028
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2026</i>	27 314	27 314	27 314
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	2 748 425	2 785 501	2 835 276

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 44 787 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.11. Med anledning av samma proposition ökas anslaget med 12 000 000 kronor 2026 och beräknas öka med 15 000 000 kronor 2027 och med 20 000 000 kronor fr.o.m. 2028 till följd av fördelning av medel till särskilda satsningar. Se tabell 5.12.

Regeringen föreslår att 2 748 425 000 kronor anvisas under anslaget 2:6 *Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 2 785 501 000 kronor respektive 2 835 276 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026–2028 för anslaget 2:6 *Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift till en kunskaps- och innovationsplattform inom klimatområdet under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT Climate-KIC) på högst 150 000 kronor.

Regeringen bemyndigas att under 2026–2028 för anslaget 2:6 *Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift till en kunskaps- och innovationsplattform inom livsmedel under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT Foods) på högst 1 200 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag

Sedan 2020 är Lunds universitet medlem i EIT Climate-KIC (prop. 2019/20:99 utg.omr. 16, bet. 2019/20:FiU21, rskr. 2019/20:340). Eftersom verksamheten kommer att fortsätta bedrivas bör regeringens bemyndigande att besluta om medlemsavgift EIT Climate-KIC förlängas. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026–2028 för anslaget 2:6 *Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift på högst 150 000 kronor.

Sedan 2019 är Lunds universitet medlem i EIT Foods (prop. 2018/19:99 utg.omr. 16, bet. 2018/19:FiU21, rskr. 2018/19:288). Eftersom verksamheten kommer att fortsätta bedrivas bör regeringens bemyndigande att besluta om medlemsavgift i EIT Foods förlängas. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026–2028 för anslaget 2:6 *Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift på högst 1 200 000 kronor.

5.8.7 2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.27 Anslagsutveckling 2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	2 455 086	Anslagssparande	
2025	Anslag	2 510 004 ¹	Utgiftsprognos	2 510 004
2026	Förslag	2 543 214		
2027	Beräknat	2 591 743 ²		
2028	Beräknat	2 633 403 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 560 003 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 560 003 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.28 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	2 510 004	2 510 004	2 510 004
Pris- och löneomräkning ²	46 386	78 081	119 683
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-13 176	3 658	3 716
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	2 543 214	2 591 743	2 633 403

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 2 543 214 000 kronor anvisas under anslaget 2:7 *Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 2 591 743 000 kronor respektive 2 633 403 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Riksdagen godkänner att regeringen under 2026 beslutar om medlemskap i den belgiska juridiska personen EUTOPIA internationale vereniging zondeer winsttoogmerk (EUTOPIA IVZW) och bemyndigar regeringen att under 2026–2035 för anslagen 2:7 *Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* respektive 2:8 *Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift för universitetet på högst 1 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag

EU-initiativet om Europauniversitet är viktigt för högre utbildning i Europa. Europauniversitet innebär att universitet och högskolor i olika europeiska länder samarbetar, bl.a. för att öka mobiliteten för studenter och anställda, erbjuda gemensamma utbildningsprogram och bidra till stärkt kvalitet i utbildning och forskning. Göteborgs universitet är medlem i Europauniversitetet EUTOPIA. För att universitet ska kunna delta i EUTOPIA på ett fullvärdigt och effektivt sätt behöver det kunna ingå som medlem i den juridiska personen EUTOPIA IVZW som driver och stödjer frågor av intresse för europauniversitetet samt betala den årliga medlemsavgiften som fastställts i stadgarna för EUTOPIA IVZW. Eftersom samarbetet kan avse både utbildning och forskning bedömer regeringen att avgiften kan komma att belasta såväl universitetets anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå som anslaget för forskning och utbildning på forskarnivå. Den totala avgiften som belastar Göteborgs universitets båda anslag ska dock inte överstiga 1 000 000 kronor årligen.

Riksdagen bör därför godkänna att regeringen under 2026 beslutar om medlemskap i EUTOPIA IVZW och bemyndiga regeringen att under 2026–2035 för anslagen 2:7 *Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* respektive 2:8 *Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift för universitetet på högst 1 000 000 kronor.

5.8.8 2:8 Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.29 Anslagsutveckling 2:8 Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	1 819 634	Anslagssparande	
2025	Anslag	1 894 677 ¹	Utgiftsprognos	1 894 677
2026	Förslag	1 941 779		
2027	Beräknat	1 965 854 ²		
2028	Beräknat	1 997 453 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 941 779 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 941 779 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.30 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:8 Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	1 882 329	1 882 329	1 882 329
Pris- och löneomräkning ²	34 786	58 555	89 753
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	24 664	24 970	25 371
<i>varav BP26³</i>	<i>24 436</i>	<i>24 436</i>	<i>24 436</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2025</i>	<i>12 348</i>	<i>12 348</i>	<i>12 348</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2026</i>	<i>12 088</i>	<i>12 088</i>	<i>12 088</i>

	2026	2027	2028
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 941 779	1 965 854	1 997 453

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 24 436 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.11.

Regeringen föreslår att 1 941 779 000 kronor anvisas under anslaget 2:8 *Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 1 965 854 000 kronor respektive 1 997 453 000 kronor.

5.8.9 2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.31 Anslagsutveckling 2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	2 061 373	Anslagssparande	150 797
2025	Anslag	2 069 522 ¹	Utgiftsprognos	2 055 100
2026	Förslag	2 091 947		
2027	Beräknat	2 110 748 ²		
2028	Beräknat	2 136 906 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 084 899 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 077 345 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.32 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	2 069 522	2 069 522	2 069 522
Pris- och löneomräkning ²	38 245	64 377	98 678
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-15 820	-23 151	-24 005
Överföring till/från andra anslag			-7 289
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	2 091 947	2 110 748	2 136 906

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 2 091 947 000 kronor anvisas under anslaget 2:9 *Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 2 110 748 000 kronor respektive 2 136 906 000 kronor.

5.8.10 2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.33 Anslagsutveckling 2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	1 856 651	Anslagssparande	
2025	Anslag	1 939 509 ¹	Utgiftsprognos	1 939 509
2026	Förslag	1 978 453		
2027	Beräknat	2 002 982 ²		
2028	Beräknat	2 035 179 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 978 453 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 978 453 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.34 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	1 920 621	1 920 621	1 920 621
Pris- och löneomräkning ²	35 494	59 746	91 580
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	22 338	22 615	22 978
<i>varav BP26³</i>	<i>21 989</i>	<i>21 989</i>	<i>21 989</i>
– <i>Fol-prop Särskilda satsningar</i>	<i>8 000</i>	<i>8 000</i>	<i>8 000</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2025</i>	<i>10 888</i>	<i>10 888</i>	<i>10 888</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2026</i>	<i>3 101</i>	<i>3 101</i>	<i>3 101</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 978 453	2 002 982	2 035 179

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 13 989 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell

5.11. Med anledning av samma proposition ökas anslaget med 8 000 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av medel till särskilda satsningar. Se tabell 5.12.

Regeringen föreslår att 1 978 453 000 kronor anvisas under anslaget 2:10 *Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 2 002 982 000 kronor respektive 2 035 179 000 kronor.

5.8.11 2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.35 Anslagsutveckling 2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	1 611 483	Anslagssparande	179 545
2025	Anslag	1 680 969 ¹	Utgiftsprognos	1 697 426
2026	Förslag	1 694 535		
2027	Beräknat	1 727 244 ²		
2028	Beräknat	1 755 009 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 706 091 tkr i 2026 års prishnivå.

³ Motsvarar 1 706 092 tkr i 2026 års prishnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.36 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	1 680 969	1 680 969	1 680 969
Pris- och löneomräkning ²	31 065	52 291	80 153
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-17 499	-6 016	-6 113
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 694 535	1 727 244	1 755 009

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 1 694 535 000 kronor anvisas under anslaget 2:11 *Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 1 727 244 000 kronor respektive 1 755 009 000 kronor.

5.8.12 2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.37 Anslagsutveckling 2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	1 285 682	Anslagssparande	
2025	Anslag	1 335 801 ¹	Utgiftsprognos	1 335 801
2026	Förslag	1 349 615		
2027	Beräknat	1 366 348 ²		
2028	Beräknat	1 388 311 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 349 615 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 349 615 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.38 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	1 329 980	1 329 980	1 329 980
Pris- och löneomräkning ²	24 578	41 372	63 416
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-4 943	-5 004	-5 085
varav BP26 ³	-5 051	-5 051	-5 051
– Fol-prop. Ökade anslag 2025	5 821	5 821	5 821
– Fol-prop. Ökade anslag 2026	-10 872	-10 872	-10 872
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 349 615	1 366 348	1 388 311

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget minskas med 5 051 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.11.

Regeringen föreslår att 1 349 615 000 kronor anvisas under anslaget 2:12 *Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 1 366 348 000 kronor respektive 1 388 311 000 kronor.

5.8.13 2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.39 Anslagsutveckling 2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	1 813 789	Anslagssparande	173 036
2025	Anslag	1 860 065 ¹	Utgiftsprognos	1 870 314
2026	Förslag	1 895 241		
2027	Beräknat	1 934 422 ²		
2028	Beräknat	1 956 176 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 910 732 tkr i 2026 års prinsnivå.

³ Motsvarar 1 901 652 tkr i 2026 års prinsnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.40 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	1 860 065	1 860 065	1 860 065
Pris- och löneomräkning ²	34 375	57 863	88 692
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	801	16 494	16 229
Överföring till/från andra anslag			-8 810
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 895 241	1 934 422	1 956 176

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 1 895 241 000 kronor anvisas under anslaget 2:13 *Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 1 934 422 000 kronor respektive 1 956 176 000 kronor.

5.8.14 2:14 Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.41 Anslagsutveckling 2:14 Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	1 113 565	Anslagssparande	
2025	Anslag	1 159 639 ¹	Utgiftsprognos	1 159 639
2026	Förslag	1 199 667		
2027	Beräknat	1 214 541 ²		
2028	Beräknat	1 234 064 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 199 667 tkr i 2026 års prishnivå.

³ Motsvarar 1 199 667 tkr i 2026 års prishnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.42 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:14 Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	1 149 738	1 149 738	1 149 738
Pris- och löneomräkning ²	21 247	35 765	54 822
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	28 682	29 038	29 504
<i>varav BP26³</i>	<i>28 499</i>	<i>28 499</i>	<i>28 499</i>
– <i>Fol-prop Särskilda satsningar</i>	<i>2 500</i>	<i>2 500</i>	<i>2 500</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2025</i>	<i>7 401</i>	<i>7 401</i>	<i>7 401</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2026</i>	<i>18 598</i>	<i>18 598</i>	<i>18 598</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 199 667	1 214 541	1 234 064

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 25 899 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.11. Med anledning av samma proposition ökas anslaget med 2 500 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av medel till särskilda satsningar. Se tabell 5.12.

Regeringen föreslår att 1 199 667 000 kronor anvisas under anslaget 2:14 *Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 1 214 541 000 kronor respektive 1 234 064 000 kronor.

5.8.15 2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.43 Anslagsutveckling 2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	819 117	Anslagssparande	81 419
2025	Anslag	849 860 ¹	Utgiftsprognos	857 095
2026	Förslag	859 998		
2027	Beräknat	897 929 ²		
2028	Beräknat	912 362 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 886 933 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 886 932 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.44 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	849 860	849 860	849 860
Pris- och löneomräkning ²	15 706	26 438	40 523
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-5 568	21 631	21 979
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	859 998	897 929	912 362

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 859 998 000 kronor anvisas under anslaget 2:15 *Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 897 929 000 kronor respektive 912 362 000 kronor.

5.8.16 2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.45 Anslagsutveckling 2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	1 825 779	Anslagssparande	
2025	Anslag	1 902 947 ¹	Utgiftsprognos	1 902 947
2026	Förslag	1 973 459		
2027	Beräknat	1 997 926 ²		
2028	Beräknat	2 030 042 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 973 459 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 973 459 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.46 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	1 888 686	1 888 686	1 888 686
Pris- och löneomräkning ²	34 903	58 752	90 056
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	49 870	50 488	51 300
<i>varav BP26³</i>	<i>49 606</i>	<i>49 606</i>	<i>49 606</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2025</i>	<i>14 261</i>	<i>14 261</i>	<i>14 261</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2026</i>	<i>35 345</i>	<i>35 345</i>	<i>35 345</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 973 459	1 997 926	2 030 042

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 49 606 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen. 2024 Se tabell 5.11

Regeringen föreslår att 1 973 459 000 kronor anvisas under anslaget 2:16 *Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 1 997 926 000 kronor respektive 2 030 042 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Riksdagen godkänner att regeringen under 2026 beslutar om medlemskap i Science Business Bryssel och bemyndigar regeringen att under 2026–2028 för anslaget 2:16 *Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift på högst 200 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag

Science Business Bryssel är en viktig, och för Karolinska institutet en relativt unik kanal som skapar värde genom att underlätta förståelsen för frågor rörande policy, finansiering, nyttiggörande och innovation inom EU. För att möjliggöra att Karolinska institutet blir medlem i Science Business Bryssel bör riksdagen godkänna att regeringen under 2026 beslutar om medlemskap i Science Business Bryssel och bemyndiga regeringen att under 2026–2028 för anslaget 2:16 *Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift på högst 200 000 kronor.

5.8.17 2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.47 Anslagsutveckling 2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	1 444 212	Anslagssparande	73 059
2025	Anslag	1 415 763 ¹	Utgiftsprognos	1 478 447
2026	Förslag	1 435 827		
2027	Beräknat	1 448 321 ²		
2028	Beräknat	1 469 307 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 430 584 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 428 353 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.48 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	1 415 763	1 415 763	1 415 763
Pris- och löneomräkning ²	26 164	44 041	67 507
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-6 100	-11 483	-11 813
Överföring till/från andra anslag			-2 150
Övrigt			

	2026	2027	2028
Förslag/beräknat anslag	1 435 827	1 448 321	1 469 307

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 1 435 827 000 kronor anvisas under anslaget 2:17 *Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 1 448 321 000 kronor respektive 1 469 307 000 kronor.

5.8.18 2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.49 Anslagsutveckling 2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	1 944 253	Anslagssparande
2025	Anslag	2 122 637 ¹	Utgiftsprognos 2 122 637
2026	Förslag	2 207 400	
2027	Beräknat	2 242 767 ²	
2028	Beräknat	2 283 819 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 215 301 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 220 163 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.50 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	2 011 242	2 011 242	2 011 242
Pris- och löneomräkning ²	37 168	62 564	95 900
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	158 990	168 961	176 677
<i>varav BP26³</i>	<i>156 659</i>	<i>164 659</i>	<i>169 659</i>
– <i>Fol-prop Särskilda satsningar</i>	<i>116 729</i>	<i>119 729</i>	<i>124 729</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2025</i>	<i>9 395</i>	<i>9 395</i>	<i>9 395</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2026</i>	<i>25 535</i>	<i>25 535</i>	<i>25 535</i>
– <i>Tillskott till forskningsverksamhet i Södertälje</i>	<i>5 000</i>	<i>10 000</i>	<i>10 000</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	2 207 400	2 242 767	2 283 819

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 34 927 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.11. Med anledning av samma proposition ökas anslaget med 116 729 000 kronor 2026 och beräknas öka med 119 729 000 kronor 2027 och med 124 729 000 kronor fr.o.m. 2028 till följd av fördelning av medel till särskilda satsningar. Se tabell 5.12. Anslaget ökas med 5 000 000 kronor 2026 för en tillfällig förstärkning av universitetets forskningsverksamhet i Södertälje. För 2027 och 2028 beräknas anslaget öka med 10 000 000 årligen för detta ändamål. Anslaget beräknas minska med motsvarande belopp fr.o.m. 2029 då den tillfälliga förstärkningen upphör.

Regeringen föreslår att 2 207 400 000 kronor anvisas under anslaget 2:18 *Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 2 242 767 000 kronor respektive 2 283 819 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026–2028 för anslaget 2:18 *Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift till en kunskaps- och innovationsplattform inom råvaror under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT Raw Materials) på högst 380 000 kronor.

Regeringen bemyndigas att under 2026–2028 för anslaget 2:18 *Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift till en kunskaps- och innovationsplattform inom hälsa under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT Health) på högst 320 000 kronor.

Regeringen bemyndigas att under 2026–2028 för anslaget 2:18 *Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift till en kunskaps- och innovationsplattform inom it-området under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT Digital) på högst 420 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag

Sedan 2015 är Kungl. Tekniska högskolan medlem i EIT Raw Materials (prop. 2022/23:1 utg.omr. 16, bet. 2022/23:UbU1, rskr. 2022/23:108). Eftersom verksamheten kommer att fortsätta bedrivas bör regeringens bemyndigande att besluta om medlemsavgift i EIT Raw Materials förlängas. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026–2028 för anslaget 2:18 *Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift på högst 380 000 kronor.

Sedan 2015 är Kungl. Tekniska högskolan medlem i EIT Health (prop. 2022/23:1 utg.omr. 16, bet. 2022/23:UbU1, rskr. 2022/23:108). Eftersom verksamheten kommer att fortsätta bedrivas bör regeringens bemyndigande att besluta om medlemsavgift i EIT Health förlängas. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026–2028 för anslaget 2:18 *Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift på högst 320 000 kronor.

Sedan 2017 är Kungl. Tekniska högskolan medlem i EIT Digital (prop. 2022/23:1 utg.omr. 16, bet. 2022/23:UbU1, rskr. 2022/23:108). Eftersom verksamheten kommer att fortsätta bedrivas bör regeringens bemyndigande att besluta om medlemsavgift i EIT Digital förlängas. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026–2028 för anslaget 2:18 *Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift på högst 420 000 kronor.

5.8.19 2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.51 Anslagsutveckling 2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	736 554	Anslagssparande	131 008
2025	Anslag	815 936 ¹	Utgiftsprognos	777 512
2026	Förslag	832 619		
2027	Beräknat	842 943 ²		
2028	Beräknat	854 325 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 832 620 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 830 513 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.52 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	815 936	815 936	815 936
Pris- och löneomräkning ²	15 079	25 383	38 906
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	1 604	1 624	-517
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	832 619	842 943	854 325

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 832 619 000 kronor anvisas under anslaget 2:19 *Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 842 943 000 kronor respektive 854 325 000 kronor.

5.8.20 2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.53 Anslagsutveckling 2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	452 185	Anslagssparande	
2025	Anslag	512 932 ¹	Utgiftsprognos	512 932
2026	Förslag	530 237		
2027	Beräknat	544 810 ²		
2028	Beräknat	573 569 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 538 138 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 557 582 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.54 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	467 765	467 765	467 765
Pris- och löneomräkning ²	8 644	14 550	22 304
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	53 828	62 495	83 500
<i>varav BP26³</i>	<i>52 993</i>	<i>60 993</i>	<i>80 993</i>
– <i>Fol-prop Särskilda satsningar</i>	<i>42 000</i>	<i>50 000</i>	<i>70 000</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2025</i>	<i>3 167</i>	<i>3 167</i>	<i>3 167</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2026</i>	<i>7 826</i>	<i>7 826</i>	<i>7 826</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	530 237	544 810	573 569

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 10 993 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.11. Med anledning av samma proposition ökas anslaget med 42 000 000 kronor 2026 och beräknas öka med 50 000 000 kronor 2027 och med 70 000 000 kronor fr.o.m. 2028 till följd av fördelning av medel till särskilda satsningar. Se tabell 5.12.

Regeringen föreslår att 530 237 000 kronor anvisas under anslaget 2:20 *Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 544 810 000 kronor respektive 573 569 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026–2028 för anslaget 2:20 *Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift till en kunskaps- och innovationsplattform inom råvaror under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT Raw Materials) på högst 380 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag

Sedan 2015 är Luleå tekniska universitet medlem i EIT Raw Materials (prop. 2022/23:1 utg.omr. 16, bet. 2022/23:UbU1, rskr. 2022/23:108). Eftersom verksamheten kommer att fortsätta bedrivas bör regeringens bemyndigande att besluta om medlemsavgift i EIT Raw Materials förlängas. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026–2028 för anslaget 2:20 *Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift på högst 380 000 kronor.

5.8.21 2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.55 Anslagsutveckling 2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	800 766	Anslagssparande	
2025	Anslag	818 759 ¹	Utgiftsprognos	818 759
2026	Förslag	824 443		
2027	Beräknat	834 110 ²		
2028	Beräknat	841 860 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 823 895 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 818 395 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.56 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	818 759	818 759	818 759
Pris- och löneomräkning ²	15 131	25 470	39 040
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-9 447	-10 119	-10 619
Överföring till/från andra anslag			-5 320
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	824 443	834 110	841 860

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 824 443 000 kronor anvisas under anslaget 2:21 *Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 834 110 000 kronor respektive 841 860 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Riksdagen godkänner att regeringen under 2026 beslutar om medlemskap i den belgiska juridiska personen European University for Customised Education Association internationale sans but licratif (EUNICE AISBL) och bemyndigar regeringen att under 2026–2035 för anslagen 2:21 *Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* respektive 2:22 *Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift för universitetet på högst 700 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag

EU-initiativet om Europauniversitet är viktigt för högre utbildning i Europa. Europauniversitet innebär att universitet och högskolor i olika europeiska länder samarbetar, bl.a. för att öka mobiliteten för studenter och anställda, erbjuda gemensamma utbildningsprogram och bidra till stärkt kvalitet i utbildning och forskning. Karlstads universitet är medlem i Europauniversitetet EUNICE. För att universitetet ska kunna delta i EUNICE på ett fullvärdigt och effektivt sätt behöver det kunna ingå som medlem i den juridiska personen EUNICE AISBL som driver och stödjer frågor av intresse för europauniversitetet samt betala den årliga medlemsavgiften som fastställts i stadgarna för EUNICE AISBL. Eftersom samarbetet kan avse både utbildning och forskning bedömer regeringen att avgiften kan komma att belasta såväl universitetets anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå som anslaget för forskning och utbildning på forskarnivå. Den totala avgiften som belastar Karlstads universitets båda anslag ska dock inte överstiga 700 000 kronor årligen.

Riksdagen bör därför godkänna att regeringen under 2026 beslutar om medlemskap i EUNICE AISBL och bemyndiga regeringen att under 2026–2035 för anslagen 2:21 *Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* respektive 2:22 *Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift för universitetet på högst 700 000 kronor.

5.8.22 2:22 Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.57 Anslagsutveckling 2:22 Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	297 629	Anslagssparande	
2025	Anslag	308 992 ¹	Utgiftsprognos	308 992
2026	Förslag	311 502		
2027	Beräknat	315 364 ²		
2028	Beräknat	320 433 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 311 502 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 311 502 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.58 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:22 Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	307 884	307 884	307 884
Pris- och löneomräkning ²	5 690	9 578	14 680
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-2 072	-2 098	-2 131
<i>varav BP26³</i>	-2 092	-2 092	-2 092
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2025</i>	1 108	1 108	1 108
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2026</i>	-3 200	-3 200	-3 200
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	311 502	315 364	320 433

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget minskas med 2 092 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.11.

Regeringen föreslår att 311 502 000 kronor anvisas under anslaget 2:22 *Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 315 364 000 kronor respektive 320 433 000 kronor.

5.8.23 2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.59 Anslagsutveckling 2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	1 246 264	Anslagssparande
2025	Anslag	1 274 706 ¹	Utgiftsprognos
			1 265 823
2026	Förslag	1 283 484	
2027	Beräknat	1 294 598 ²	
2028	Beräknat	1 315 408 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 278 744 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 278 744 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.60 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	1 274 706	1 274 706	1 274 706
Pris- och löneomräkning ²	23 557	39 653	60 781
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-14 779	-19 761	-20 079
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 283 484	1 294 598	1 315 408

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 1 283 484 000 kronor anvisas under anslaget 2:23 *Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 1 294 598 000 kronor respektive 1 315 408 000 kronor.

5.8.24 2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.61 Anslagsutveckling 2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	406 967	Anslagssparande
2025	Anslag	422 728 ¹	Utgiftsprognos
2026	Förslag	429 188	
2027	Beräknat	434 509 ²	
2028	Beräknat	441 494 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 429 188 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 429 188 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.62 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	420 989	420 989	420 989
Pris- och löneomräkning ²	7 780	13 096	20 074
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	419	424	431
<i>varav BP26³</i>	<i>387</i>	<i>387</i>	<i>387</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2025</i>	<i>1 739</i>	<i>1 739</i>	<i>1 739</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2026</i>	<i>-1 352</i>	<i>-1 352</i>	<i>-1 352</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	429 188	434 509	441 494

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 387 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.11.

Regeringen föreslår att 429 188 000 kronor anvisas under anslaget 2:24 *Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 434 509 000 kronor respektive 441 494 000 kronor.

5.8.25 2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.63 Anslagsutveckling 2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	982 279	Anslagssparande	5 301
2025	Anslag	956 771 ¹	Utgiftsprognos	950 104
2026	Förslag	966 377		
2027	Beräknat	987 758 ²		
2028	Beräknat	1 003 635 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 975 661 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 975 661 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.64 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	956 771	956 771	956 771
Pris- och löneomräkning ²	17 682	29 764	45 621
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-8 076	1 223	1 243
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	966 377	987 758	1 003 635

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 966 377 000 kronor anvisas under anslaget 2:25 *Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 987 758 000 kronor respektive 1 003 635 000 kronor.

5.8.26 2:26 Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.65 Anslagsutveckling 2:26 Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	336 081	Anslagssparande	
2025	Anslag	349 521 ¹	Utgiftsprognos	349 521
2026	Förslag	356 479		
2027	Beräknat	360 899 ²		
2028	Beräknat	366 701 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 356 479 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 356 480 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.66 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:26 Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	347 661	347 661	347 661
Pris- och löneomräkning ²	6 425	10 815	16 578
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	2 393	2 423	2 462
<i>varav BP26³</i>	2 359	2 359	2 359
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2025</i>	1 860	1 860	1 860
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2026</i>	499	499	499

	2026	2027	2028
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	356 479	360 899	366 701

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 2 359 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.11.

Regeringen föreslår att 356 479 000 kronor anvisas under anslaget 2:26 *Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 360 899 000 kronor respektive 366 701 000 kronor.

5.8.27 2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.67 Anslagsutveckling 2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	661 282	Anslagssparande	
2025	Anslag	671 582 ¹	Utgiftsprognos	671 582
2026	Förslag	672 410		
2027	Beräknat	677 729 ²		
2028	Beräknat	684 083 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 669 429 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 665 016 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.68 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	671 582	671 582	671 582
Pris- och löneomräkning ²	12 411	20 891	32 022
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-11 583	-14 744	-15 222
Överföring till/från andra anslag			-4 299
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	672 410	677 729	684 083

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 672 410 000 kronor anvisas under anslaget 2:27 *Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 677 729 000 kronor respektive 684 083 000 kronor.

5.8.28 2:28 Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.69 Anslagsutveckling 2:28 Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	299 667	Anslagssparande	
2025	Anslag	311 078 ¹	Utgiftsprognos	311 078
2026	Förslag	311 638		
2027	Beräknat	315 501 ²		
2028	Beräknat	320 573 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 311 637 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 311 638 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.70 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:28 Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	309 992	309 992	309 992
Pris- och löneomräkning ²	5 729	9 643	14 781
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-4 083	-4 134	-4 200
<i>varav BP26³</i>	<i>-4 103</i>	<i>-4 103</i>	<i>-4 103</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2025</i>	<i>1 086</i>	<i>1 086</i>	<i>1 086</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2026</i>	<i>-5 189</i>	<i>-5 189</i>	<i>-5 189</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	311 638	315 501	320 573

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget minskas med 4 103 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.11.

Regeringen föreslår att 311 638 000 kronor anvisas under anslaget 2:28 *Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 315 501 000 kronor respektive 320 573 000 kronor.

5.8.29 2:29 Malmö universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.71 Anslagsutveckling 2:29 Malmö universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	1 124 045	Anslagssparande	98 221
2025	Anslag	1 139 603 ¹	Utgiftsprognos	1 160 782
2026	Förslag	1 148 114		
2027	Beräknat	1 160 240 ²		
2028	Beräknat	1 170 885 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 146 031 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 138 249 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.72 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:29 Malmö universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	1 139 603	1 139 603	1 139 603
Pris- och löneomräkning ²	21 061	35 451	54 340
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-12 550	-14 814	-15 534
Överföring till/från andra anslag			-7 524
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 148 114	1 160 240	1 170 885

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 1 148 114 000 kronor anvisas under anslaget 2:29 *Malmö universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 1 160 240 000 kronor respektive 1 170 885 000 kronor.

5.8.30 2:30 Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.73 Anslagsutveckling 2:30 Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	312 903	Anslagssparande	
2025	Anslag	324 895 ¹	Utgiftsprognos	324 895
2026	Förslag	330 179		
2027	Beräknat	334 272 ²		
2028	Beräknat	339 647 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 330 178 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 330 180 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.74 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:30 Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	323 684	323 684	323 684
Pris- och löneomräkning ²	5 982	10 069	15 435
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	513	519	528
<i>varav BP26³</i>	<i>491</i>	<i>491</i>	<i>491</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2025</i>	<i>1 211</i>	<i>1 211</i>	<i>1 211</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2026</i>	<i>-720</i>	<i>-720</i>	<i>-720</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	330 179	334 272	339 647

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 491 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.11.

Regeringen föreslår att 330 179 000 kronor anvisas under anslaget 2:30 *Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 334 272 000 kronor respektive 339 647 000 kronor.

5.8.31 2:31 Mälardalens universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.75 Anslagsutveckling 2:31 Mälardalens universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	721 539	Anslagssparande	1 042
2025	Anslag	738 969 ¹	Utgiftsprognos	734 854
2026	Förslag	746 278		
2027	Beräknat	754 681 ²		
2028	Beräknat	759 273 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 745 439 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 738 110 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.76 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:31 Mälardalens universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	738 969	738 969	738 969
Pris- och löneomräkning ²	13 656	22 987	35 235
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-6 347	-7 275	-7 825
Överföring till/från andra anslag			-7 106
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	746 278	754 681	759 273

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 746 278 000 kronor anvisas under anslaget 2:31 *Mälardalens universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 754 681 000 kronor respektive 759 273 000 kronor.

5.8.32 2:32 Mälardalens universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.77 Anslagsutveckling 2:32 Mälardalens universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	294 743	Anslagssparande	
2025	Anslag	306 080 ¹	Utgiftsprognos	304 899
2026	Förslag	309 021		
2027	Beräknat	312 852 ²		

2028	Beräknat	317 881 ³
------	----------	----------------------

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 309 021 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 309 021 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.78 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:32 Mälardalens universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	304 899	304 899	304 899
Pris- och löneomräkning ²	5 635	9 485	14 538
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-1 513	-1 532	-1 556
<i>varav BP26³</i>	<i>-1 535</i>	<i>-1 535</i>	<i>-1 535</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2025</i>	<i>1 181</i>	<i>1 181</i>	<i>1 181</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2026</i>	<i>-2 716</i>	<i>-2 716</i>	<i>-2 716</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	309 021	312 852	317 881

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget minskas med 1 535 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.11.

Regeringen föreslår att 309 021 000 kronor anvisas under anslaget 2:32 *Mälardalens universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026 För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 312 852 000 kronor respektive 317 881 000 kronor.

5.8.33 2:33 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.79 Anslagsutveckling 2:33 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	322 009	Anslagssparande	693
2025	Anslag	310 692 ¹	Utgiftsprognos	309 213
2026	Förslag	317 252		
2027	Beräknat	321 185 ²		
2028	Beräknat	326 347 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 317 252 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 317 251 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.80 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:33 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	310 692	310 692	310 692
Pris- och löneomräkning ²	5 742	9 665	14 814
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	818	828	841
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	317 252	321 185	326 347

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 317 252 000 kronor anvisas under anslaget 2:33 *Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 321 185 000 kronor respektive 326 347 000 kronor.

5.8.34 2:34 Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.81 Anslagsutveckling 2:34 Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	114 436	Anslagssparande	
2025	Anslag	118 742 ¹	Utgiftsprognos	118 742
2026	Förslag	119 201		
2027	Beräknat	120 679 ²		
2028	Beräknat	122 619 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 119 201 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 119 201 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.82 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:34 Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	118 379	118 379	118 379
Pris- och löneomräkning ²	2 187	3 682	5 644
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-1 365	-1 382	-1 404
<i>varav BP26³</i>	<i>-1 372</i>	<i>-1 372</i>	<i>-1 372</i>
– Fol-prop. Ökade anslag 2025	363	363	363
– Fol-prop. Ökade anslag 2026	-1 735	-1 735	-1 735
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	119 201	120 679	122 619

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget minskas med 1 372 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.11.

Regeringen föreslår att 119 201 000 kronor anvisas under anslaget 2:34 *Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 120 679 000 kronor respektive 122 619 000 kronor.

5.8.35 2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.83 Anslagsutveckling 2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	225 049	Anslagssparande	
2025	Anslag	232 369 ¹	Utgiftsprognos	230 750
2026	Förslag	235 787		
2027	Beräknat	238 710 ²		
2028	Beräknat	242 547 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 235 787 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 235 787 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.84 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	232 369	232 369	232 369
Pris- och löneomräkning ²	4 295	7 229	11 080
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-877	-888	-902
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	235 787	238 710	242 547

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 235 787 000 kronor anvisas under anslaget 2:35 *Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 238 710 000 kronor respektive 242 547 000 kronor.

5.8.36 2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.85 Anslagsutveckling 2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	58 092	Anslagssparande	
2025	Anslag	60 094 ¹	Utgiftsprognos	60 094
2026	Förslag	63 704		
2027	Beräknat	64 494 ²		
2028	Beräknat	65 531 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 63 704 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 63 704 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.86 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	60 094	60 094	60 094
Pris- och löneomräkning ²	1 110	1 869	2 865
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	2 500	2 531	2 572
<i>varav BP26³</i>	<i>2 500</i>	<i>2 500</i>	<i>2 500</i>
<i>– Fol-prop Ökade basanslag</i>	<i>2 500</i>	<i>2 500</i>	<i>2 500</i>
Överföring till/från andra anslag			

	2026	2027	2028
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	63 704	64 494	65 531

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 2 500 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.12.

Regeringen föreslår att 63 704 000 kronor anvisas under anslaget 2:36 *Stockholms konstnärliga högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 64 494 000 kronor respektive 65 531 000 kronor.

5.8.37 2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.87 Anslagsutveckling 2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	127 982	Anslagssparande	
2025	Anslag	131 673 ¹	Utgiftsprognos	131 673
2026	Förslag	131 447		
2027	Beräknat	133 077 ²		
2028	Beräknat	133 771 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 131 447 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 130 042 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.88 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	131 673	131 673	131 673
Pris- och löneomräkning ²	2 433	4 096	6 278
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-2 659	-2 692	-4 180
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	131 447	133 077	133 771

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 131 447 000 kronor anvisas under anslaget 2:37 *Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 133 077 000 kronor respektive 133 771 000 kronor.

5.8.38 2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.89 Anslagsutveckling 2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	36 434	Anslagssparande	
2025	Anslag	37 689 ¹	Utgiftsprognos	37 689
2026	Förslag	40 885		
2027	Beräknat	41 392 ²		
2028	Beräknat	42 058 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 40 885 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 40 886 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.90 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	37 689	37 689	37 689
Pris- och löneomräkning ²	696	1 172	1 797
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	2 500	2 531	2 572
<i>varav BP26³</i>	<i>2 500</i>	<i>2 500</i>	<i>2 500</i>
– <i>Fol-prop Ökade basanslag</i>	<i>2 500</i>	<i>2 500</i>	<i>2 500</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	40 885	41 392	42 058

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 2 500 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.12.

Regeringen föreslår att 40 885 000 kronor anvisas under anslaget 2:38 *Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 41 392 000 kronor respektive 42 058 000 kronor.

5.8.39 2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.91 Anslagsutveckling 2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	590 289	Anslagssparande	
2025	Anslag	605 687 ¹	Utgiftsprognos	605 687
2026	Förslag	611 787		
2027	Beräknat	618 705 ²		
2028	Beräknat	628 650 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 611 128 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 611 128 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.92 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	605 687	605 687	605 687
Pris- och löneomräkning ²	11 193	18 841	28 880
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-5 093	-5 823	-5 917
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	611 787	618 705	628 650

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 611 787 000 kronor anvisas under anslaget 2:39 *Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 618 705 000 kronor respektive 628 650 000 kronor.

5.8.40 2:40 Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.93 Anslagsutveckling 2:40 Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	110 758	Anslagssparande	
2025	Anslag	115 204 ¹	Utgiftsprognos	115 204
2026	Förslag	119 515		
2027	Beräknat	120 997 ²		

2028	Beräknat	122 942 ³
------	----------	----------------------

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 119 515 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 119 515 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.94 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:40 Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	114 574	114 574	114 574
Pris- och löneomräkning ²	2 117	3 564	5 463
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	2 824	2 859	2 905
<i>varav BP26³</i>	<i>2 812</i>	<i>2 812</i>	<i>2 812</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2025</i>	<i>630</i>	<i>630</i>	<i>630</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2026</i>	<i>2 182</i>	<i>2 182</i>	<i>2 182</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	119 515	120 997	122 942

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 2 812 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.11.

Regeringen föreslår att 119 515 000 kronor anvisas under anslaget 2:40 *Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 120 997 000 kronor respektive 122 942 000 kronor.

5.8.41 2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.95 Anslagsutveckling 2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	509 955	Anslagssparande	4 611
2025	Anslag	513 824 ¹	Utgiftsprognos	513 824
2026	Förslag	513 590		
2027	Beräknat	518 069 ²		
2028	Beräknat	526 398 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 511 725 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 511 726 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.96 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	513 824	513 824	513 824
Pris- och löneomräkning ²	9 496	15 984	24 501
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-9 730	-11 739	-11 927
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	513 590	518 069	526 398

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 513 590 000 kronor anvisas under anslaget 2:41 *Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 518 069 000 kronor respektive 526 398 000 kronor.

5.8.42 2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.97 Anslagsutveckling 2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	114 256	Anslagssparande	
2025	Anslag	118 622 ¹	Utgiftsprognos	118 622
2026	Förslag	120 821		
2027	Beräknat	122 319 ²		
2028	Beräknat	124 285 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 120 821 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 120 821 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.98 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	118 193	118 193	118 193
Pris- och löneomräkning ²	2 184	3 676	5 635
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	444	450	457
<i>varav BP26³</i>	<i>436</i>	<i>436</i>	<i>436</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2025</i>	<i>429</i>	<i>429</i>	<i>429</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2026</i>	<i>7</i>	<i>7</i>	<i>7</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	120 821	122 319	124 285

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 436 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.11.

Regeringen föreslår att 120 821 000 kronor anvisas under anslaget 2:42 *Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 122 319 000 kronor respektive 124 285 000 kronor.

5.8.43 2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.99 Anslagsutveckling 2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	548 352	Anslagssparande	
2025	Anslag	560 129 ¹	Utgiftsprognos	560 129
2026	Förslag	564 285		
2027	Beräknat	570 241 ²		
2028	Beräknat	574 469 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 563 258 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 558 457 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.100 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	560 129	560 129	560 129
Pris- och löneomräkning ²	10 351	17 424	26 708
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-6 195	-7 312	-7 718
Överföring till/från andra anslag			-4 650
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	564 285	570 241	574 469

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 564 285 000 kronor anvisas under anslaget 2:43 *Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 570 241 000 kronor respektive 574 469 000 kronor.

5.8.44 2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.101 Anslagsutveckling 2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	121 318	Anslagssparande	
2025	Anslag	125 924 ¹	Utgiftsprognos	125 924
2026	Förslag	128 297		
2027	Beräknat	129 888 ²		
2028	Beräknat	131 976 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 128 297 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 128 297 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.102 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	125 498	125 498	125 498
Pris- och löneomräkning ²	2 319	3 904	5 984
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	480	486	494
<i>varav BP26³</i>	<i>472</i>	<i>472</i>	<i>472</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2025</i>	<i>426</i>	<i>426</i>	<i>426</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2026</i>	<i>46</i>	<i>46</i>	<i>46</i>

	2026	2027	2028
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	128 297	129 888	131 976

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 472 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.11.

Regeringen föreslår att 128 297 000 kronor anvisas under anslaget 2:44 *Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 129 888 000 kronor respektive 131 976 000 kronor.

5.8.45 2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.103 Anslagsutveckling 2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	481 161	Anslagssparande
2025	Anslag	493 750 ¹	Utgiftsprognos
2026	Förslag	497 394	
2027	Beräknat	503 097 ²	
2028	Beräknat	502 641 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 496 936 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 488 631 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.104 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	493 750	493 750	493 750
Pris- och löneomräkning ²	9 125	15 359	23 544
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-5 481	-6 012	-6 591
Överföring till/från andra anslag			-8 062
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	497 394	503 097	502 641

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 497 394 000 kronor anvisas under anslaget 2:45 *Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 503 097 000 kronor respektive 502 641 000 kronor.

5.8.46 2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.105 Anslagsutveckling 2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	107 704	Anslagssparande	
2025	Anslag	111 932 ¹	Utgiftsprognos	111 932
2026	Förslag	115 343		
2027	Beräknat	116 773 ²		
2028	Beräknat	118 650 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 115 343 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 115 343 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.106 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	111 415	111 415	111 415
Pris- och löneomräkning ²	2 059	3 466	5 312
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	1 869	1 892	1 923
<i>varav BP26³</i>	<i>1 859</i>	<i>1 859</i>	<i>1 859</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2025</i>	<i>517</i>	<i>517</i>	<i>517</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2026</i>	<i>1 342</i>	<i>1 342</i>	<i>1 342</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	115 343	116 773	118 650

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 1 859 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.11.

Regeringen föreslår att 115 343 000 kronor anvisas under anslaget 2:46 *Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 116 773 000 kronor respektive 118 650 000 kronor.

5.8.47 2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.107 Anslagsutveckling 2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	472 278	Anslagssparande	
2025	Anslag	481 860 ¹	Utgiftsprognos	481 860
2026	Förslag	484 014		
2027	Beräknat	489 077 ²		
2028	Beräknat	496 939 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 483 088 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 483 088 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.108 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	481 860	481 860	481 860
Pris- och löneomräkning ²	8 905	14 989	22 976
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-6 751	-7 772	-7 897
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	484 014	489 077	496 939

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 484 014 000 kronor anvisas under anslaget 2:47 *Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 489 077 000 kronor respektive 496 939 000 kronor.

5.8.48 2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.109 Anslagsutveckling 2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	103 776	Anslagssparande	
2025	Anslag	107 581 ¹	Utgiftsprognos	107 581
2026	Förslag	108 153		
2027	Beräknat	109 493 ²		

2028	Beräknat	111 254 ³
------	----------	----------------------

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 108 152 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 108 153 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.110 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	107 351	107 351	107 351
Pris- och löneomräkning ²	1 984	3 339	5 119
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-1 182	-1 197	-1 216
<i>varav BP26³</i>	<i>-1 186</i>	<i>-1 186</i>	<i>-1 186</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2025</i>	230	230	230
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2026</i>	-1 416	-1 416	-1 416
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	108 153	109 493	111 254

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget minskas med 1 186 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.11.

Regeringen föreslår att 108 153 000 kronor anvisas under anslaget 2:48 *Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 109 493 000 kronor respektive 111 254 000 kronor.

5.8.49 2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.111 Anslagsutveckling 2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	371 028	Anslagssparande
2025	Anslag	381 919 ¹	Utgiftsprognos 381 919
2026	Förslag	386 068	
2027	Beräknat	390 569 ²	
2028	Beräknat	396 848 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 385 786 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 385 787 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.112 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	381 919	381 919	381 919
Pris- och löneomräkning ²	7 058	11 880	18 211
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-2 909	-3 230	-3 282
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	386 068	390 569	396 848

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 386 068 000 kronor anvisas under anslaget 2:49 *Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 390 569 000 kronor respektive 396 848 000 kronor.

5.8.50 2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.113 Anslagsutveckling 2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	69 521	Anslagssparande	
2025	Anslag	72 268 ¹	Utgiftsprognos	72 268
2026	Förslag	74 265		
2027	Beräknat	75 186 ²		
2028	Beräknat	76 394 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 74 265 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 74 265 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.114 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	71 916	71 916	71 916
Pris- och löneomräkning ²	1 329	2 237	3 429
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	1 020	1 033	1 049
<i>varav BP26³</i>	<i>1 013</i>	<i>1 013</i>	<i>1 013</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2025</i>	<i>352</i>	<i>352</i>	<i>352</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2026</i>	<i>661</i>	<i>661</i>	<i>661</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	74 265	75 186	76 394

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 1 013 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.11.

Regeringen föreslår att 74 265 000 kronor anvisas under anslaget 2:50 *Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 75 186 000 kronor respektive 76 394 000 kronor.

5.8.51 2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.115 Anslagsutveckling 2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	444 839	Anslagssparande	
2025	Anslag	454 954 ¹	Utgiftsprognos	454 954
2026	Förslag	456 387		
2027	Beräknat	461 589 ²		
2028	Beräknat	465 592 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 455 936 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 452 615 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.116 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	454 954	454 954	454 954
Pris- och löneomräkning ²	8 408	14 153	21 694
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-6 975	-7 518	-7 831
Överföring till/från andra anslag			-3 225
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	456 387	461 589	465 592

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 456 387 000 kronor anvisas under anslaget 2:51 *Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 461 589 000 kronor respektive 465 592 000 kronor.

5.8.52 2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.117 Anslagsutveckling 2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	97 827	Anslagssparande	
2025	Anslag	101 763 ¹	Utgiftsprognos	101 763
2026	Förslag	104 446		
2027	Beräknat	105 741 ²		
2028	Beräknat	107 441 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 104 446 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 104 446 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.118 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	101 197	101 197	101 197
Pris- och löneomräkning ²	1 870	3 148	4 825
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	1 379	1 396	1 419
<i>varav BP26³</i>	<i>1 369</i>	<i>1 369</i>	<i>1 369</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2025</i>	<i>566</i>	<i>566</i>	<i>566</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2026</i>	<i>803</i>	<i>803</i>	<i>803</i>

	2026	2027	2028
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	104 446	105 741	107 441

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 1 369 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.11.

Regeringen föreslår att 104 446 000 kronor anvisas under anslaget 2:52 *Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 105 741 000 kronor respektive 107 441 000 kronor.

5.8.53 2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.119 Anslagsutveckling 2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	189 433	Anslagssparande	
2025	Anslag	195 309 ¹	Utgiftsprognos	195 309
2026	Förslag	196 524		
2027	Beräknat	198 960 ²		
2028	Beräknat	202 158 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 196 523 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 196 523 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.120 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	195 309	195 309	195 309
Pris- och löneomräkning ²	3 610	6 076	9 313
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-2 395	-2 425	-2 464
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	196 524	198 960	202 158

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 196 524 000 kronor anvisas under anslaget 2:53 *Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 198 960 000 kronor respektive 202 158 000 kronor.

5.8.54 2:54 Konstfack: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.121 Anslagsutveckling 2:54 Konstfack: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	23 201	Anslagssparande	
2025	Anslag	24 000 ¹	Utgiftsprognos	24 000
2026	Förslag	25 943		
2027	Beräknat	26 265 ²		
2028	Beräknat	26 687 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 25 943 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 25 943 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.122 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:54 Konstfack: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	24 000	24 000	24 000
Pris- och löneomräkning ²	443	746	1 144
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	1 500	1 519	1 543
<i>varav BP26³</i>	<i>1 500</i>	<i>1 500</i>	<i>1 500</i>
– <i>Fol-prop Ökade basanslag</i>	<i>1 500</i>	<i>1 500</i>	<i>1 500</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	25 943	26 265	26 687

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 1 500 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.12.

Regeringen föreslår att 25 943 000 kronor anvisas under anslaget 2:54 *Konstfack: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 26 265 000 kronor respektive 26 687 000 kronor.

5.8.55 2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.123 Anslagsutveckling 2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	73 485	Anslagssparande	
2025	Anslag	75 800 ¹	Utgiftsprognos	75 800
2026	Förslag	76 756		
2027	Beräknat	77 707 ²		
2028	Beräknat	78 956 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 76 755 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 76 755 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.124 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	75 800	75 800	75 800
Pris- och löneomräkning ²	1 401	2 358	3 614
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-445	-451	-458
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	76 756	77 707	78 956

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 76 756 000 kronor anvisas under anslaget 2:55 *Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 77 707 000 kronor respektive 78 956 000 kronor.

5.8.56 2:56 Kungl. Konsthögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.125 Anslagsutveckling 2:56 Kungl. Konsthögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	13 610	Anslagssparande	
2025	Anslag	14 079 ¹	Utgiftsprognos	14 079
2026	Förslag	15 839		
2027	Beräknat	16 036 ²		
2028	Beräknat	16 293 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 15 840 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 15 839 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.126 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:56 Kungl. Konsthögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	14 079	14 079	14 079
Pris- och löneomräkning ²	260	438	671
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	1 500	1 519	1 543
<i>varav BP26³</i>	<i>1 500</i>	<i>1 500</i>	<i>1 500</i>
– <i>Fol-prop Ökade basanslag</i>	<i>1 500</i>	<i>1 500</i>	<i>1 500</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	15 839	16 036	16 293

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 1 500 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.12.

Regeringen föreslår att 15 839 000 kronor anvisas under anslaget 2:56 *Kungl. Konsthögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 16 036 000 kronor respektive 16 293 000 kronor.

5.8.57 2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.127 Anslagsutveckling 2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	152 373	Anslagssparande	9 752
2025	Anslag	154 795 ¹	Utgiftsprognos	157 089
2026	Förslag	156 768		
2027	Beräknat	158 712 ²		
2028	Beräknat	161 263 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 156 768 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 156 768 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.128 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	154 795	154 795	154 795
Pris- och löneomräkning ²	2 860	4 815	7 380
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-887	-898	-912
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	156 768	158 712	161 263

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 156 768 00 kronor anvisas under anslaget 2:57 *Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 158 712 000 kronor respektive 161 263 000 kronor.

5.8.58 2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.129 Anslagsutveckling 2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	23 342	Anslagssparande	
2025	Anslag	24 146 ¹	Utgiftsprognos	24 146
2026	Förslag	26 092		
2027	Beräknat	26 416 ²		

2028	Beräknat	26 840 ³
------	----------	---------------------

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 26 093 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 26 092 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.130 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	24 146	24 146	24 146
Pris- och löneomräkning ²	446	751	1 151
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	1 500	1 519	1 543
<i>varav BP26³</i>	<i>1 500</i>	<i>1 500</i>	<i>1 500</i>
– <i>Fol-prop Ökade basanslag</i>	<i>1 500</i>	<i>1 500</i>	<i>1 500</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	26 092	26 416	26 840

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 1 500 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.12.

Regeringen föreslår att 26 092 000 kronor anvisas under anslaget 2:58 *Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 26 416 000 kronor respektive 26 840 000 kronor.

5.8.59 2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.131 Anslagsutveckling 2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	495 123	Anslagssparande
2025	Anslag	505 232 ¹	Utgiftsprognos 505 232
2026	Förslag	509 279	
2027	Beräknat	515 118 ²	
2028	Beräknat	523 400 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 508 810 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 508 811 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.132 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	505 232	505 232	505 232
Pris- och löneomräkning ²	9 336	15 715	24 090
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-5 289	-5 829	-5 922
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	509 279	515 118	523 400

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 509 279 000 kronor anvisas under anslaget 2:59 *Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 515 118 000 kronor respektive 523 400 000 kronor.

5.8.60 2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.133 Anslagsutveckling 2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	130 998	Anslagssparande	
2025	Anslag	136 207 ¹	Utgiftsprognos	136 207
2026	Förslag	140 575		
2027	Beräknat	142 318 ²		
2028	Beräknat	144 605 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 140 575 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 140 574 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.134 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	135 511	135 511	135 511
Pris- och löneomräkning ²	2 504	4 215	6 461
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	2 560	2 592	2 633
<i>varav BP26³</i>	<i>2 547</i>	<i>2 547</i>	<i>2 547</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2025</i>	<i>696</i>	<i>696</i>	<i>696</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2026</i>	<i>1 851</i>	<i>1 851</i>	<i>1 851</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	140 575	142 318	144 605

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 2 547 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.11.

Regeringen föreslår att 140 575 000 kronor anvisas under anslaget 2:60 *Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 142 318 000 kronor respektive 144 605 000 kronor.

5.8.61 2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.135 Anslagsutveckling 2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2024	Utfall	40 921	Anslagssparande	
2025	Anslag	47 430 ¹	Utgiftsprognos	47 430
2026	Förslag	47 704		
2027	Beräknat	48 415 ²		
2028	Beräknat	49 325 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 47 704 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 47 704 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.136 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	47 430	47 430	47 430
Pris- och löneomräkning ²	1 647	2 378	3 315
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-1 373	-1 393	-1 420
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	47 704	48 415	49 325

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 47 704 000 kronor anvisas under anslaget 2:61

Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 48 415 000 kronor respektive 49 325 000 kronor.

5.8.62 2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.137 Anslagsutveckling 2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2024	Utfall	44 646	Anslagssparande	
2025	Anslag	53 185 ¹	Utgiftsprognos	52 814
2026	Förslag	56 667		
2027	Beräknat	57 369 ²		
2028	Beräknat	59 292 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 56 666 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 57 639 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.138 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	46 185	46 185	46 185
Pris- och löneomräkning ²	853	1 436	2 202
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	9 629	9 748	10 905
<i>varav BP26³</i>	<i>9 500</i>	<i>9 500</i>	<i>10 500</i>
– <i>Fol-prop Särskilda satsningar</i>	<i>7 000</i>	<i>7 000</i>	<i>7 000</i>
– <i>Fol-prop Ökade basanslag</i>	<i>2 500</i>	<i>2 500</i>	<i>3 500</i>

	2026	2027	2028
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	56 667	57 369	59 292

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 2 500 000 kronor 2026. För 2027 beräknas anslaget öka med motsvarande belopp och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget öka med 3 500 000 kronor till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.12.

Anslaget ökas med 7 000 000 kronor fr.om. 2026 till följd av fördelning av de medel till särskilda satsningar som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.12.

Regeringen föreslår att 56 667 000 kronor anvisas under anslaget 2:62

Försvärshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 57 369 000 kronor respektive 59 292 000 kronor.

5.8.63 2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet

Tabell 5.139 Anslagsutveckling 2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet

Tusental kronor

2024	Utfall	4 010 391	Anslagssparande	40 516
2025	Anslag	4 232 526 ¹	Utgiftsprognos	4 151 642
2026	Förslag	4 415 760		
2027	Beräknat	4 480 603 ²		
2028	Beräknat	4 564 959 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 4 425 731 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 4 437 721 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till enskilda utbildningsanordnare för ersättning för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå, behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag till forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.140 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	4 210 776	4 210 776	4 210 776
Pris- och löneomräkning ²	77 816	130 987	200 779
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	127 168	138 840	153 404

	2026	2027	2028
<i>varav BP26³</i>	<i>83 290</i>	<i>86 290</i>	<i>91 290</i>
– <i>Fol-prop Särskilda satsningar</i>	<i>12 000</i>	<i>15 000</i>	<i>20 000</i>
– <i>Fol-prop. Ökad basresurs</i>	<i>17 416</i>	<i>17 416</i>	<i>17 416</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2025</i>	<i>9 750</i>	<i>9 750</i>	<i>9 750</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2026</i>	<i>44 124</i>	<i>44 124</i>	<i>44 124</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	4 415 760	4 480 603	4 564 959

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 53 874 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen 2024. Se tabell 5.11. Med anledning av samma proposition ökas anslaget med 17 416 000 kronor fr.o.m. 2026 till följd av att basresursen för enskilda utbildningsanordnare ökar (se tabell 5.141). Anslaget ökas också med 12 000 000 kronor 2026, och beräknas öka med 15 000 000 kronor 2027 och med 20 000 000 kronor fr.o.m. 2028 till följd av fördelning av medel till särskilda satsningar. Se tabell 5.12.

Regeringen föreslår att 4 415 760 000 kronor anvisas under anslaget 2:63 *Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 4 480 603 000 kronor respektive 4 564 959 000 kronor.

Fördelning på anslagsposter

Beräknade bidrag för de enskilda utbildningsanordnare som erhåller bidrag från anslaget framgår av tabell 5.141. I det beräknade bidraget för 2026 till Chalmers Tekniska Högskola AB för utbildning på grundnivå och avancerad nivå ingår medel till särskilda åtaganden avseende bidrag för utrustning m.m. till sjöbefälsutbildningen och bidrag för studenthälsa. Av det beräknade bidraget till Stiftelsen Högskolan i Jönköping för utbildning på grundnivå och avancerad nivå ingår medel för studenthälsa.

Utbildningsutskottet föreslog i betänkande 2018/19:UbU1 att bidraget till Enskilda Högskolan i Stockholm skulle ökas för en utbyggnad av den utbildning som ges i samarbete med Stiftelsen Sankt Ignatius. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr. 2018/19:104). Stiftelsen har under sommaren 2025 tilldelats examenstillstånd för magisterexamen i östkyrkliga studier och har ansökt om att få ta över resurserna för utbildningen från Enskilda högskolan Stockholm. Frågan bereds i Regeringskansliet och regeringen avser att besluta om medel i regleringsbrev.

Mervärdesskattkostnader för enskilda utbildningsanordnare

Under anslagsposten har mervärdesskattkostnader beräknats för Stiftelsen Chalmers Tekniska Högskola, Chalmers Tekniska Högskola AB, och Stiftelsen Högskolan i Jönköping i enlighet med de ramavtal som har ingåtts mellan staten, stiftelsen och bolaget respektive staten och stiftelsen. Syftet är att garantera konkurrensneutralitet gentemot statliga universitet och högskolor. Under anslagsposten har även medel beräknats för höjda kostnader för mervärdesskatt inom utbildningen för övriga enskilda utbildningsanordnare som tilldelas bidrag från detta anslag. Därutöver ingår

även medel till Handelshögskolan i Stockholm för mervärdesskattekostnader som utbetalas under fortsättning att avtal ingås mellan staten och universitetet om frågan.

För budgetåret 2024 anvisades 463 280 000 kronor när det gäller ersättning för mervärdesskattekostnader. Det sammanlagda beloppet som utbetalades för 2024 var 432 527 795 kronor. Enligt prognoser kommer de samlade utgifterna för mervärdesskattekostnader 2025 att uppgå till 467 000 000 kronor.

Tabell 5.141 Beräknad fördelning per anslagspost

Tusental kronor

Anslagspost	2026	2027	2028	Ökad basresurs ¹
Chalmers Tekniska Högskola AB	2 369 092	2 409 097	2 460 196	
- Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 202 105	1 224 406	1 251 145	
- Forskning och utbildning på forskarnivå	1 166 987	1 184 691	1 209 051	
Handelshögskolan i Stockholm	147 632	149 576	152 124	2 933
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	847 413	857 022	870 330	
- Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	683 634	691 228	701 898	
- Forskning och utbildning på forskarnivå	163 779	165 794	168 432	
Enskilda Högskolan Stockholm AB	25 795	26 125	26 557	1 553
Akademi för Ledarskap och Teologi	10 420	10 557	10 738	969
Johannelunds teologiska högskola AB	8 295	8 399	8 534	300
Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut	15 139	15 325	15 569	323
Ericastiftelsen	8 996	9 106	9 249	105
Marie Cederschiöld högskola AB	151 756	153 607	156 031	3 612
Stiftelsen Röda Korsets Högskola	118 529	119 966	121 848	2 226
Sophiahemmet, Ideell förening	131 609	133 235	135 364	4 573
Beckmans skola AB	37 659	38 119	38 721	528
Newmaninstitutet AB	7 382	7 471	7 587	
Brunnsviks folkhögskola	7 942	8 041	8 171	294
Mervärdesskattekostnader för enskilda utbildnings- anordnare	528 101	534 957	543 940	
Summa	4 415 760	4 480 603	4 564 959	17 416

¹ Den ökade basresursen är inkluderad i den beräknade fördelningen. Handelshögskolan i Stockholm tilldelas även medel genom den kvalitetsbaserade resursfördelningen se tabell 5.11.

5.8.64 2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor

Tabell 5.142 Anslagsutveckling 2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor

Tusental kronor

2024	Utfall	748 029	Anslagssparande	180 906
2025	Anslag	970 222 ¹	Utgiftsprognos	953 692
2026	Förslag	991 719		
2027	Beräknat	1 166 269		
2028	Beräknat	1 719 999		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för särskilda insatser för högskoleutbildning och forskning inom högskoleområdet. Anslaget får även användas för utgifter i fråga om

bidrag till statliga universitet och högskolor, enskilda utbildningsanordnare av högskoleutbildning, samt statliga myndigheter och andra organisationer med anknytning till högskoleområdet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.143 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	1 332 722	1 332 722	1 332 722
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-421 003	-246 453	254 909
<i>varav BP26</i>	<i>-677 500</i>	<i>-740 500</i>	<i>-813 500</i>
– <i>Fol-prop Särskilda satsningar</i>	<i>-212 500</i>	<i>-232 500</i>	<i>-272 500</i>
– <i>Fol-prop Ökade basanslag</i>	<i>-12 000</i>	<i>-12 000</i>	<i>-13 000</i>
– <i>Fol-prop. Ökad basresurs</i>	<i>-17 416</i>	<i>-17 416</i>	<i>-17 416</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2025</i>	<i>-125 000</i>	<i>-125 000</i>	<i>-125 000</i>
– <i>Fol-prop. Ökade anslag 2026</i>	<i>-172 584</i>	<i>-172 584</i>	<i>-172 584</i>
– <i>Fol-prop. Flytt praktiktäna forskning lärarutbildning</i>	<i>-78 000</i>	<i>-91 000</i>	<i>-103 000</i>
– <i>Fol-prop. Flytt av praktiktäna vårdforskning</i>	<i>-20 000</i>	<i>-40 000</i>	<i>-40 000</i>
– <i>Fol-prop. Medel till holdingbolag</i>	<i>-40 000</i>	<i>-50 000</i>	<i>-70 000</i>
Överföring till/från andra anslag	120 000	120 000	172 368
Övrigt	-40 000	-40 000	-40 000
Förslag/beräknat anslag	991 719	1 166 269	1 719 999

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Forsknings- och innovationspropositionen 2024 föranleder flera förändringar av anslaget då tidigare beräknade medel på anslaget fördelas till sitt avsedda ändamål. Anslaget minskas 2026 med 539 500 000 kronor för att finansiera ökade basanslag. För 2027 beräknas anslaget minska med 559 500 000 kronor och fr.o.m.2028 beräknas anslaget minska med 600 500 000 kronor. Dessa medel fördelas till universitet och högskolors anslag för forskning och forskarutbildning samt till anslaget 2:63 *Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet*. Anslaget minskas med 40 000 000 kronor 2026 för att finansiera kapitaltillskott till holdingbolag. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 50 000 000 kronor 2027 och med 70 000 000 kronor fr.o.m. 2028. Anslaget minskas med 20 000 000 kronor 2026 och beräknas minska med 40 000 000 kronor fr.o.m. 2027 för att finansiera praktiktäna forskarskola för sjuksköterskor. Anslaget minskas även med 78 000 000 kronor 2026 för att finansiera praktiktäna forskning inom lärarutbildningen. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 91 000 000 kronor 2027 och med 103 000 000 kronor fr.o.m. 2028. Dessa neddragningar finansierar motsvarande höjning av anslaget 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor*.

Regeringen föreslår att 991 719 000 kronor anvisas under anslaget 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 1 166 269 000 kronor respektive 1 719 999 000 kronor.

Satsningar som finansieras under anslaget

Från anslaget finansieras bl.a. vissa särskilda utbildningsinsatser såsom vidareutbildning av obehöriga lärare (VAL), stöd till waldorflärlarutbildningen och särskild KPU inklusive Teach for Sweden. För Teach for Sweden beräknas 15 900 000 kronor årligen 2026–2028. Inom anslaget finansieras också kompletterande

utbildningar för personer med avslutad utländsk utbildning. Från anslaget fördelas även medel till övningsskolor, universitetens innovationskontor, kulturskolekliv och till Svenska institutet för informationsinsatser och svenskundervisning i utlandet.

5.8.65 2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor

Tabell 5.144 Anslagsutveckling 2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor

Tusental kronor

2024	Utfall	621 132	Anslagssparande	15 603
2025	Anslag	746 061 ¹	Utgiftsprognos	741 762
2026	Förslag	983 700		
2027	Beräknat	1 118 359 ²		
2028	Beräknat	1 170 832 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 104 663 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 138 198 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter vid universitet och högskolor för särskilda åtaganden och för utgifter för bidrag till insatser för ökad kvalitet i högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå. Anslaget får även användas för kapitaltillskott för finansiering av idébanksmedel efter beslut av riksdagen i varje enskilt fall. Anslaget får även användas för kapitaltillskott till holdingbolagen vid universitet och högskolor för att främja kommersialisering av forskningsresultat och innovation efter beslut av riksdagen i varje enskilt fall.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.145 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	703 061	703 061	703 061
Pris- och löneomräkning ²	12 993	21 871	33 523
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	267 646	393 427	434 251
<i>varav BP26³</i>	<i>324 700</i>	<i>448 200</i>	<i>482 700</i>
– Fol-prop. Flytt praktisknära forskning lärarytbildning	78 000	91 000	103 000
– Fol-prop. Flytt av praktisknära vårdforskning	20 000	40 000	40 000
– Fol-prop. Medel till holdingbolag	40 000	50 000	70 000
– Företagshälsovårdens kompetensförsörjning överförs till KI	4 300	4 300	4 300
– Stimulans för utveckling av kursutbud för yrkesverksamma	20 000	40 000	40 000
– Fortsatt satsning på korta kurser	50 000	50 000	50 000
– Masterutbildning i offentlig förvaltning bl.a. med EU-inriktning	30 000	60 000	60 000
– Utvecklad utbildning i ledarskap, konflikt- och krishantering	3 000		
– Medel till Segerstedtinstitutet vid GU	5 000	5 000	5 000
– Vidareutbildning i kognitionsvetenskap för lärarytbildare		2 500	5 000
– Förlängning arbetsintegrerad lärarytbildning (AIL)		31 000	31 000
– Implementering av ny cybersäkerhetslag och NIS2-direktivet	50 000	50 000	50 000
– Förstärkning av uppdrag om fortbildning av journalister	2 400	2 400	2 400

	2026	2027	2028
– <i>Stärkt arbete inom studenthälsovården med att främja psykisk hälsa</i>	22 000	22 000	22 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	983 700	1 118 359	1 170 832

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 40 000 000 kronor 2026 för att finansiera kapitaltillskott till holdingbolag. Av samma anledning beräknas anslaget öka med 50 000 000 kronor 2027 och med 70 000 000 kronor fr.o.m. 2028. Anslaget ökas med 20 000 000 kronor 2026 och beräknas öka med 40 000 000 kronor fr.o.m. 2027 för att finansiera praktiktäna forskarskola för sjuksköterskor. Anslaget ökas med 78 000 000 kronor 2026 för att finansiera praktiktäna forskning inom lärarutbildningen. Av samma anledning beräknas anslaget öka med 91 000 000 kronor 2027 och med 103 000 000 kronor fr.o.m. 2028. Samtliga ökningar finansieras genom neddragning av anslag 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor* (se avsnitt 5.8.64). Anslaget ökas med 2 400 000 kronor fr.o.m. 2026 för att förstärka uppdrag om fortbildning för journalister vid Linnéuniversitet. Anslaget ökas med 5 000 000 kronor 2026 och beräknas öka med motsvarande belopp 2027 och 2028 för att tillfälligt förstärka förutsättningarna för Göteborgs universitet att genom Segerstedtinstitutet arbeta förbyggande mot antisemitism. Anslaget ökas med 20 000 000 kronor 2026 för att finansiera särskilda medel för att utveckla och ge kortare vidareutbildning för yrkesverksamma vid ett urval lärosäten. Av samma anledning beräknas anslaget öka med 40 000 000 kronor fr.o.m. 2027. På sikt bedömer regeringen att medel bör överföras till berörda lärosätens anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. För att permanenta tidigare nivå för satsning på korta kurser för yrkesverksamma som finansieras inom anslaget ökas anslaget med 50 000 000 kronor fr.o.m. 2026. För att finansiera särskilda medel till ett urval lärosäten för att inrätta nya masterprogram i offentlig förvaltning ökas anslaget med 30 000 000 kronor 2026 (se avsnitt 5.6.3). Av samma anledning beräknas anslaget öka med 60 000 000 kronor fr.o.m. 2027. För att fortsätta arbetet med att ta fram utbildning inom bl.a. ledarskap, konflikt- och krishantering som ska kunna användas inom lärar- och förskollärarytbildningarna ökas anslaget med 3 000 000 kronor 2026. För att finansiera satsning på vidareutbildning i kognitionsvetenskap för lärarutbildare beräknas anslaget öka med 2 500 000 kronor 2027 och med 5 000 000 kronor fr.o.m. 2028. För att förlänga den tillfälliga satsningen på Arbetsintegrerad lärarutbildning efter 2026 beräknas anslaget öka med 31 000 000 kronor 2027–2032 (se även avsnitt 5.6.5). Anslaget ökas med 50 000 000 kronor fr.o.m. 2026 för att tillföra särskilda resurser till vissa lärosäten som bedöms få ökade kostnader till följd av den nya cybersäkerhetslagen (se avsnitt 5.6.4).

Anslaget ökas med 4 300 000 kronor fr.o.m. 2026 eftersom den del av uppgiften att följa och främja företagshälsovårdens utveckling som avser kompetensförsörjning överförs till Karolinska institutet. Anslaget 2:1 *Arbetsmiljöverket* inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv minskas med motsvarande belopp. Anslaget ökas med 22 000 000 kronor 2026 och beräknas öka med motsvarande belopp 2027 och 2028 för att stärka arbetet inom studenthälsovården med att främja studenters psykiska hälsa. Anslaget 1:8 *Bidrag till psykiatri* inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg minskas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 983 700 000 kronor anvisas under anslaget 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 1 118 359 000 kronor respektive 1 170 832 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor* besluta om kapitaltillskott till holdingbolag vid universitet och högskolor för finansiering av verksamhet som syftar till att främja kommersialisering av forskningsresultat och innovationer, inklusive idébanksmedel, på högst 52 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag

I propositionen Forskning och innovation för framtid, nyfikenhet och nytta uttalar regeringen att det behövs en förstärkning av lärosätenas innovationsstödjande funktioner (prop. 2024/25:60 s. 78 och 79). Holdingbolagen vid universitet och högskolor fyller en viktig funktion i innovationssystemet såväl regionalt som nationellt. Bolagen är ett centralt verktyg för universitet och högskolors nyttiggörande av forskningsresultat som kan bidra till att fler forskningsresultat och innovationer når marknaden och på så sätt stödjer Sveriges konkurrenskraft. I denna proposition föreslås 40 000 000 kronor tillföras för kapitaltillskott till holdingbolag. Sedan tidigare har 11 000 000 kronor fördelats inom anslaget till idébanksmedel genom kapitaltillskott till holdingbolagen samt 1 000 000 kronor till Chalmers Tekniska Högskola AB från anslaget 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor*. För att åstadkomma en mer ändamålsenlig användning av medlen utifrån respektive holdingbolags förutsättningar och för att ta bort öronmärkningen av idébanksmedlen bör medel för idébanker slås samman med de medel för kapitaltillskott som tillförs med anledning av forsknings- och innovationspropositionen 2024.

Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026 för anslaget 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor* besluta om kapitaltillskott till holdingbolag knutna till universitet och högskolor för finansiering av verksamhet som syftar till att främja kommersialisering av forskningsresultat och innovationer, inklusive idébanksmedel, på högst 52 000 000 kronor.

Satsningar som finansieras under anslaget

Från anslaget finansieras bl.a. tandvårdscentraler, stöd till studenter med funktionshinder, tolk- och översättarutbildning, medel till studenthälsa och medel till korta kurser. Inom anslaget finansieras också medel till Cybercampus och utrustning till sjöfartsutbildning. Mälardalens universitet har tidigare fått särskilda medel för Idélab. Då universitetet nu får del av medel för universitetens innovationskontor bedömer regeringen att de särskilda medlen för verksamhet vid Idélab bör omprioriteras för att bl.a. möjliggöra vissa särskilda satsningar avseende lärar- och förskollärarytbildningarna som presenterats i denna proposition (se avsnitt 5.6.5). Utöver de förändringar som aviserats i denna proposition samt tidigare budgetpropositioner avser regeringen att göra fördelningen av medel till respektive lärosäte på samma sätt som tidigare år.

5.8.66 2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Tabell 5.146 Anslagsutveckling 2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Tusental kronor

2024	Utfall	2 884 576	Anslagssparande
2025	Anslag	2 983 963 ¹	Utgiftsprognos
2026	Förslag	3 039 108	
2027	Beräknat	3 148 704 ²	
2028	Beräknat	3 199 319 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 3 110 144 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 3 110 145 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag enligt avtal mellan svenska staten och landsting om samarbete om högskoleutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag till landsting enligt avtal om samarbete om högskoleutbildning av tandläkare, odontologisk forskning och utveckling av tandvården.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.147 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	2 983 963	2 983 963	2 983 963
Pris- och löneomräkning ²	55 145	92 824	142 283
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder		71 917	73 073
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	3 039 108	3 148 704	3 199 319

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Ett avtal om samarbete om utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården, det s.k. ALF-avtalet, slöts 2014 mellan staten och företrädare för de sju berörda landstingen Stockholms läns landsting, Uppsala läns landsting, Östergötlands läns landsting, Skåne läns landsting, Västra Götalands läns landsting, Örebro läns landsting och Västerbottens läns landsting. Ett avtal om samarbete om grundutbildning av tandläkare, odontologisk forskning och utveckling av tandvården slöts 2004 mellan staten, Västra Götalands läns landsting och Västerbottens läns landsting (TUA-avtalet). Från och med 2020 ersattes beteckningen landsting med regioner.

Regeringen föreslår att 3 039 108 000 kronor anvisas under anslaget 2:66 *Ersättningar för klinisk utbildning och forskning* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 3 148 704 000 kronor respektive 3 199 319 000 kronor.

Utgiftsutvecklingen

Enligt ALF-avtalet ersätter staten berörda regioner för medverkan i verksamhetsintegrerad utbildning av läkare per helårsstudent och för klinisk forskning. Fördelning enligt ALF-avtalet 2026 framgår av tabell 5.148.

Tabell 5.148 Fördelning av anslagsmedel 2026 för utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården (ALF)

Tusental kronor

	Ersättning för antal HST ¹	Grundbelopp för forskning	Ersättning kvalitet i klinisk forskning	SUMMA
Uppsala universitet	95 946	197 842	60 650	354 438
Lunds universitet	119 690	325 498	58 116	503 304
Göteborgs universitet	113 446	343 536	109 297	566 279
Umeå universitet	102 893	177 221	41 216	321 331
Linköpings universitet	106 235	135 984	24 279	266 498
Karolinska institutet	154 428	453 306	119 730	727 464
Örebro universitet	32 187	69 158	12 348	113 693
Summa	724 826	1 702 544	425 636	2 853 007

¹ Ersättning per helårsstudent på läkarutbildningen som omfattas av anslaget 2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning beräknas för 2026 till: 87 943 kronor.

Regeringen har vid beräkningen utgått från följande antal helårsstudenter på läkarutbildningen. Det ökade antalet helårsstudenter 2027 är en följd av att läkarutbildningen förlängts.

Tabell 5.149 Läkarutbildning som omfattas av anslaget 2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Helårsstudenter

	2026	2027	2028
Uppsala universitet	1 091	1 190	1 190
Lunds universitet	1 361	1 485	1 485
Göteborgs universitet	1 290	1 407	1 407
Umeå universitet	1 170	1 276	1 276
Linköpings universitet	1 208	1 318	1 318
Karolinska institutet	1 756	1 916	1 916
Örebro universitet	366	423	423
Summa	8 242	9 015	9 015

Enligt TUA-avtalet ersätter staten berörda regioner för medverkan i grundutbildning av tandläkare per helårsstudent, basorganisation och kliniskt inriktad odontologisk forskning. Fördelning enligt TUA-avtalet framgår av tabell 5.151.

Tabell 5.150 Fördelning av anslagsmedel 2026 för grundutbildning av tandläkare, odontologisk forskning och utveckling av tandvården (TUA)

Tusental kronor

	Ersättning för antal HST ¹	Ersättning för forskning och basorganisation	SUMMA
Göteborgs universitet	42 076	54 034	96 110
Umeå universitet	32 575	49 820	82 396
Summa	74 652	103 854	178 506

¹ Ersättning per helårsstudent på tandläkarutbildningen som omfattas av anslaget 2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning beräknas för 2026 till: 90 487 kronor.

Regeringen har vid beräkningen utgått från följande antal helårsstudenter på tandläkarutbildningen.

Tabell 5.151 Tandläkarutbildning som omfattas av anslaget 2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Helårsstudenter

Universitet	2026	2027	2028
Göteborgs universitet	465	465	465
Umeå universitet	360	360	360
Summa	825	825	825

5.8.67 2:67 Särskilda bidrag inom högskoleområdet

Tabell 5.152 Anslagsutveckling 2:67 Särskilda bidrag inom högskoleområdet

Tusental kronor

2024	Utfall	67 780	Anslagssparande	
2025	Anslag	80 980 ¹	Utgiftsprognos	70 980
2026	Förslag	50 980		
2027	Beräknat	50 980		
2028	Beräknat	47 980		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter i fråga om bidrag till statliga universitet och högskolor, enskilda utbildningsanordnare av högskoleutbildning, samt statliga myndigheter och andra organisationer med anknytning till högskoleområdet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.153 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 2:67 Särskilda bidrag inom högskoleområdet

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	70 980	70 980	70 980
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-20 000	-20 000	-23 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	50 980	50 980	47 980

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 50 980 000 kronor anvisas under anslaget 2:67 *Särskilda bidrag inom högskoleområdet* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 50 980 000 kronor respektive 47 980 000 kronor.

6 Forskning

6.1 Mål för området

I forsknings- och innovationspropositionen Forskning och innovation för framtid, nyfikenhet och nytta (prop. 2024/25:60) presenterades mål och nya delmål för forskningspolitiken. Målet för forskningspolitiken är att Sverige ska vara ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer och en ledande kunskapsnation. Sverige ska vara ett land där högkvalitativ forskning, högre utbildning och innovation leder till samhällets utveckling och välfärd, stärker näringslivets konkurrenskraft och svarar mot de samhällsutmaningar vi står inför, både i Sverige och globalt. Följande uppföljningsbara delmål har pekats ut för tioårsperioden 2025–2034:

- Sverige ska vara en ledande kunskapsnation och vara bland de främsta länderna vad gäller utgifter för forskning och utveckling som andel av BNP.
- Svensk forskning ska hålla hög kvalitet.
- Sverige ska vara ett av världens främsta innovationsländer.

Ovanstående mål inbegriper även forskningspolitik inom utgiftsområdena 9 Hälso-
vård, sjukvård och social omsorg, 20 Klimat, miljö och natur, 23 Areella näringar,
landsbygd och livsmedel samt 24 Näringsliv.

6.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

De indikatorer för forskning som används för att redovisa resultaten inom verksamhetsområdet är följande:

- finansiering av forskning och utveckling
- andel forskare i befolkningen
- andel vetenskapliga artiklar som tillhör de tio procent högst citerade inom respektive område
- andel högciterade publikationer relaterat till högskolans FoU-utgifter
- andel internationell sampublicering
- andel beviljade ansökningar inom EU:s ramprogram för forskning och innovation

Indikatorerna har modifierats för att erhålla en mer övergripande beskrivning av hur svensk forskning och utveckling (FoU) står sig i internationell jämförelse. Därför har indikatorn om jämställdhet respektive antal vetenskapliga artiklar per miljon invånare ersatts med tre indikatorer som närmare beskriver kvaliteten för svensk forskning; andel högciterade publikationer relaterat till högskolans FoU-utgifter, andel vetenskapliga artiklar med internationella samarbeten samt andel beviljade ansökningar i EU:s ramprogram för forskning och innovation. Tillsammans med indikatorn andel vetenskapliga artiklar som tillhör de tio procent högst citerade inom respektive område ger de en mer ingående beskrivning över forskningskvaliteten i Sverige. Könsfördelning för professorer, lektorer och meriteringsanställda är fortsatt en bedömningsgrund för området.

Statistiska centralbyrån (SCB) publicerar årliga beräkningar av de statliga anslagen för forskning och utveckling och vartannat år beräkningar för avsättningar vid universitet och högskolor, inom näringslivet och offentlig sektor samt översiktliga prognoser åren

däremellan. OECD publicerar vartannat år rapporten Science, Technology and Innovation Outlook med data inklusive landsjämförelser inom området. Under resultatredovisningen nedan anges senast tillgängliga data.

6.3 Resultatredovisning

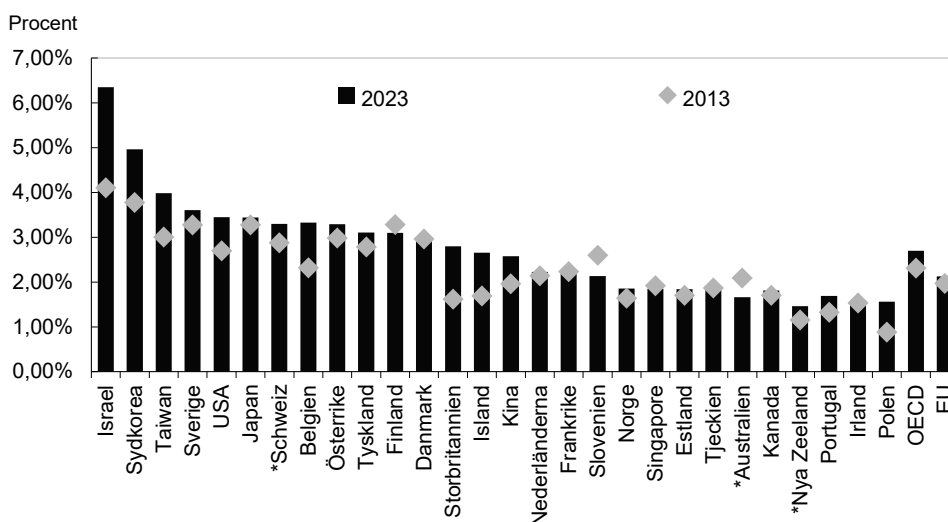
6.3.1 Finansiering av forskning och utveckling ökar i Sverige

Det första uppföljningsbara delmålet är att Sverige ska vara bland de främsta länderna i världen vad gäller utgifter för forskning och utveckling som andel av BNP. Vidare bör de offentliga och privata investeringarna i forskning och utveckling överskrida EU:s mål på 3 procent av bruttonationalprodukt (BNP).

Indikator: Finansiering av forskning och utveckling

De totala utgifterna för FoU i Sverige uppgick 2024 till 230,4 miljarder kronor vilket är en ökning jämfört med 2023 med drygt 6,7 miljarder kronor i löpande priser. Uttryckt i fasta priser, dvs justerat för inflation, är FoU-utgifterna oförändrade. Sveriges utgifter för forskning och utveckling som andel av BNP var 3,6 procent 2024, vilket innebär en minskning med 0,04 procentenheter jämfört med 2023. Sveriges finansiering av forskning och utveckling översteg därmed EU:s mål på 3 procent av BNP.

Diagram 6.1 FoU-utgifter som andel av BNP

Anm: Data från Schweiz, Australien och Nya Zeeland är från 2021.

Källa: OECD.

I internationell jämförelse ligger Sverige bland de fem främsta länderna när det gäller investeringar i FoU. I diagram 6.1 visas investeringar i FoU för de länder som investerar mest i FoU mellan 2013 och 2023. Forskningsintensiva länder som Israel och Sydkorea har gjort betydande investeringar sedan 2013. Även Taiwan, USA och Belgien har kraftigt ökat sina investeringar sedan dess. Sverige har inte haft motsvarande utveckling under denna tidsperiod.

De statliga anslagen för FoU uppgår 2025 till 48,8 miljarder kronor enligt SCB:s statsbudgetanalys. Förutom de statliga anslagen fördelas medel från de forskningsstiftelser som bildades med löntagarfondsmedel. Under 2024 omfattade dessa 1,1 miljarder kronor. Av bidragen från EU:s forskningsmedel har 2,6 miljarder kronor fördelats 2024 till projekt vid svenska universitet och högskolor, vilket är en ökning med ca 0,4 miljarder kronor sedan 2023. År 2024 uppgick, enligt SCB:s preliminära statistik, utgifterna för FoU inom universitet och högskolor till 50,6 miljarder kronor. Inom

övrig offentlig sektor var utgifterna 9,8 miljarder kronor och inom den privata icke-vinstdrivande sektorn till 0,4 miljarder kronor.

Indikator: Andel forskare i befolkningen

Andelen forskande personal visar på FoU-intensiteten i ett land och är viktig för både forsknings- och innovationsverksamheter. Sverige utmärker sig med en hög andel forskare i befolkningen och var ett av fem toppländer 2022 enligt Världsbanken med 8 623 forskare per miljon invånare. Högst andel forskare i relation till befolkningen har Sydkorea, följt av Danmark, Sverige, Finland och Norge. 2024 uppgick enligt SCB personal inom FoU-verksamhet i Sverige till 106 531 heltidsekvivalenter, vilket innebär en ökning med totalt 190 heltidsekvivalenter sedan 2023. En stor andel av personalen inom FoU-verksamhet var sysselsatta inom företagssektorn, med 78 378 heltidsekvivalenter 2024. Detta är en minskning med ca 200 heltidsekvivalenter jämfört med 2023. Samtidigt har den forskande personalen inom högskolesektorn ökat något, med ca 100 personer, till 21 846 heltidsekvivalenter 2024.

6.3.2 Svensk forskningskvalitet är hög men den internationella konkurrensen ökar

För att identifiera forskning av högsta kvalitet används ofta en kombination av indikatorer för forskningens genomslag och sakkunniggranskning av oberoende forskare. Nedan har fyra indikatorer valts ut för att sammantaget analysera kvaliteten i forskning i Sverige.

Indikator: Andel högciterade vetenskapliga publikationer

Andelen vetenskapliga artiklar som är bland de 10 procent högst citerade inom respektive forskningsområde är en indikator som visar på vetenskapligt genomslag för forskning genomförd. Andelen från Sverige uppgick 2023 till 11,0 procent, vilket är en svag minskning jämfört med 2013. Sverige ligger på en något högre nivå än Norge och Finland, men lägre än Danmark, se tabell 6.1. En majoritet av länderna i Europa och Nordamerika har sjunkit det senaste decenniet då ett antal länder i Asien har ökat sitt genomslag markant.

Tabell 6.1 Andel vetenskapliga artiklar som är bland de 10 procent högst citerade

Procent

Land	2013	2023
Singapore	16,1	17,5
Qatar	8,1	14,8
Förenade Arabemiraten	6,7	14,2
Storbritannien	14,3	13,7
Nederländerna	15,1	13,4
Bangladesh	3,9	13,3
Schweiz	15,4	13,2
Australien	12,3	12,9
Irland	11,9	12,4
Kina	9,1	12,3
Danmark	13,6	11,9
Pakistan	3,5	11,8
USA	15,2	11,7
Saudiarabien	7,6	11,6
Italien	9,2	11,3

Land	2013	2023
Belgien	13,0	11,2
Sverige	11,6	11,0
Norge	10,9	10,8
Egypten	4,3	10,8
Finland	10,4	10,6

Anm. Tabellen anger de topp 20 länder med mest citerade publikationer, med minst 1500 publikationer per år för 2023. Världsmedelvärdet är 10 procent.

Källor: Clarivate Analytics, Vetenskapsrådet.

Indikator: Andel högciterade publikationer relaterade till högskolans FoU-utgifter

För att få en förståelse för hur användningen av forskningsmedel relaterar till genomslaget av forskning har en ny indikator införts. Diagram 6.2 visar andelen högciterade publikationer i relation till högskolesektorns FoU-utgifter som andel av BNP för 2022. Urvalet är huvudsakligen OECD-länder, men även Kina, Singapore Taiwan har inkluderats. Sverige ligger högt när det gäller högskolesektorns FoU-utgifter som andel av BNP och har ett gott citeringsgenomsnitt. Dock finns det andra jämförbara länder som har lägre utgifter som andel av BNP och samtidigt högre citeringsgenomsnitt som exempelvis Storbritannien (GB), Nederländerna (NL) och Australien (AU).

Diagram 6.2 Högskolesektorns FoU-utgifter som andel av BNP i relation till andelen högciterade publikationer

Procent

Källor: OECD och Clarivate analytics, Vetenskapsrådet.

Indikator: Internationalisering, sampublicationer

Internationellt samarbete inom forskning är viktigt, eftersom det bidrar till att höja forskningens kvalitet och stärka Sveriges konkurrenskraft och attraktivitet. Internationella FoU-samarbeten behövs också för att bidra till att lösa globala utmaningar. Därför har en ny indikator införts. Ett sätt att mäta internationellt forskningssamarbete är att mäta andelen svenska publikationer som är samförfattade med forskare från andra länder. Andelen internationella sampublicationer har ökat stadigt i Sverige under en längre tid. För åren 2021–2023 ligger andelen på 71 procent. Detta kan jämföras med EU- och OECD-genomsnittet som ligger på ca 60 procent. Svenska forskare sampublicerar mest med forskare verksamma i USA, följt av Storbritannien och Tyskland. De internationella sampublicationerna är i genomsnitt citerade väsentligt över världsgenomsnittet.

Indikator: Beviljandegrad för EU-medel

EU:s ramprogram för forskning och innovation, Horisont Europa, är världens största forskningsprogram och en viktig finansieringskälla för att utveckla forskning och innovation av hög kvalitet. Forskare och organisationer som söker medel från programmet konkurrerar på internationell nivå. Detta sker genom en process baserad på sakkunniggranskning. Deltagande i ramprogrammet ger därför en indikation på intresse för programmet från svenska forskare och organisationer samt hur konkurrenskraftiga dessa är på en europeisk nivå. Sveriges beviljandegrad i det nuvarande ramprogrammet låg i mars 2025 på 19,6 procent. Detta är lägre än den genomsnittliga beviljandegraden för samtliga EU-länder (EU27) som ligger på 20,5 procent, och ännu lägre än Norge, Danmark och Finland som ligger på drygt 22 procent.

6.3.3 Sverige är ett av världens främsta innovationsländer

Det svenska näringslivet tillhör de mest FoU-intensiva i världen. SCB uppskattar att företagens investeringar i FoU 2024 uppgick till 169,5 miljarder kronor. Det motsvarar en andel av BNP på 2,6 procent och 74 procent av Sveriges totala FoU-utgifter.

Regeringen har under mandatperioden vidtagit olika åtgärder för att främja företagens investeringar i forskning och utveckling och öka Sveriges möjligheter att attrahera och behålla internationell nyckelkompetens, t.ex. utvidgat tidsgränsen för expertskatt som innebär skattelättnader i upp till sju år för bl.a. forskare och höjt taket för det s.k. FoU-avdraget.

Sverige är enligt internationella innovationsindex ett av världens främsta innovationsländer. I European Innovation Scoreboard 2025, som rankar EU:s medlemsländer ligger Sverige på första plats före Danmark. I Global innovation Index hamnar Sverige på plats två efter Schweiz.

Vid universitet och högskolor finns totalt 19 statliga holdingbolag som har till uppgift att stödja och främja tillväxten av nya forskningsbaserade företag i Sverige. Från att det första holdingbolaget bildades 1995 fram till och med 2024 har holdingbolagen medverkat till att 722 nya företag startats.

För en mer omfattande redovisning av indikatorer kopplade till Sverige som framstående innovationsnation, se utgiftsområde 24 Näringsliv.

6.3.4 Fördelning av statliga medel till forskning

Av de totala statliga FoU-medlen för 2025 om 48,8 miljarder kronor tilldelades universitet och högskolor 21 miljarder kronor som direkta forskningsanslag. De fyra forskningsfinansierarna Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte), Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggnad (Formas), Verket för innovationssystem (Vinnova) och Vetenskapsrådet tilldelades sammantaget 14,6 miljarder kronor 2025. Statlig finansiering av FoU för försvarsändamål är det område som ökat mest och återfinns under Övriga myndigheter i tabellen nedan.

Tabell 6.2 Medel för forskning från statsbudgeten efter mottagare

Miljarder kronor i löpande priser

Mottagare	2024	2025
Universitet och högskolor ¹	21,0	21,0
Vetenskapsrådet	7,9	8,4
Vinnova	3,5	3,4

Mottagare	2024	2025
Formas	1,8	1,9
Forte	0,8	0,9
Statens energimyndighet	1,4	1,6
Övriga myndigheter ²	11,8	11,6
Totalt	48,2	48,8

¹ Avser i denna proposition samtliga universitet och högskolor.

² Övriga myndigheter innefattar Försvarsmakten, MSB, Naturvårdsverket, Rymdstyrelsen, Sida, Trafikverket m.fl.

Källor: Budgetpropositioner och regleringsbrev.

6.3.5 Jämställdhet inom forskningen

Jämställdhet, dvs. att män och kvinnor får samma möjligheter, inom högskolesektorn, är viktigt för att de bästa ska komma fram och därigenom driva kvalitet i utbildning och excellent forskning. Rekryteringsmål för nyanställda professorer beslutades av riksdagen 1997 i enlighet med propositionen Högskolans ledning, lärare och organisation (prop. 1996/97:141, bet. 1997/98:UbU3, rskr. 1997/98:12) i syfte att stimulera ett långsiktigt och systematiskt jämställdhetsarbete på alla nivåer. Jämställdhet inom forskningen vid universitet och högskolor kan bl.a. mätas genom andelen kvinnor och män som är anställda som professorer, lektorer och i meriteringsanställningar, dvs. forskarassistenter, biträdande lektorer och postdoktorer.

Könsfördelningen inom de flesta anställningskategorierna är relativt jämn. 2024 var 47 procent kvinnor och 53 procent män. Av professorerna var 33 procent kvinnor och 67 procent män 2024, vilket är oförändrat jämfört med 2023. Professorer är den anställningskategori där könsfördelningen har ändrats mest sedan 2012, då andelen professorer som är kvinnor var 24 procent. Den stigande andel kvinnor bland nyrekryterade professorer har dock mattats av under de senaste fyra åren. Även andelen kvinnor som är lektorer är oförändrad jämfört med 2023 och uppgår 2024 till 49 procent. I kategorin meriteringsanställningar är andelen kvinnor 45 procent och andelen män 55 procent 2024, vilket är samma fördelning som 2023. Rekryteringsmålet för perioden är att hälften av de nyrekryterade professorerna vid universitet och högskolor ska vara kvinnor 2030. Regeringen har gett Universitetskanslersämbetet i uppdrag att följa upp rekryteringsmålen för att vidare studera dess effekter på kvaliteten i forskning och utbildning.

Jämställdhetsintegrering

Jämställdhetsperspektivet dvs. att män och kvinnor får samma möjligheter, är viktigt för att de bästa ska komma fram och därigenom driva kvalitet i utbildning och excellent forskning. Jämställdhetsperspektivet är till stora delar fortsatt väl integrerat i Vetenskapsrådets verksamhet. Myndighetens arbete för ökad jämställdhet handlar ytterst om att ge kvinnor och män lika möjligheter inom forskningen. Under året har Vetenskapsrådet arbetat aktivt med att utveckla eller komplettera processer och arbetssätt för att främja jämställdhet och högsta vetenskapliga kvalitet.

Beviljandegraden för Vetenskapsrådets forskningsmedel inom olika ämnesområden är fortsatt tämligen jämn mellan könen inom de olika forskningsämnesområdena. För det totala antalet ansökningar 2024 är beviljandegraden 15 procent för kvinnor och 16 procent för män. Inom humaniora och samhällsvetenskap ligger beviljandegraden på 10 procent för kvinnor och 8 procent för män. Inom medicin och hälsa ligger beviljandegraden på 18 procent för kvinnor och 19 procent för män och inom naturvetenskap och teknikvetenskap på 19 procent för kvinnor och 20 procent för män.

För vissa områden, såsom utbildningsvetenskap, konstnärlig forskning och klinisk behandlingsforskning, varierar siffrorna mer mellan åren, vilket i huvudsak beror på förhållandevis få ansökningar.

6.3.6 Fri forskning av högsta kvalitet

Under 2024 presenterade regeringen forskningspolitiken för åren 2025–2028 i propositionen Forskning och innovation för framtid, nyfikenhet och nytta (prop. 2024/25:60). Omfattande satsningar på fri forskning av högsta kvalitet aviserades. I dessa ingår konkurrensutsatta medel till universitet och högskolor, satsningar på att stärka incitamenten till strategisk rekrytering, med särskild inriktning på den tidiga karriäransättningen biträdande lektor, excellenscentrum och en större satsning på banbrytande forskning på högsta internationella nivå.

Forskning av högsta kvalitet är en grundläggande förutsättning för att forskningsresultat ska vara tillförlitliga, relevanta och användbara för fortsatt vetenskaplig utveckling samt för att resultaten ska komma till nytta i näringsliv och samhälle. En tydlig inriktning mot excellens förbättrar också möjligheterna att attrahera och behålla nyckelkompetens i Sverige.

Vetenskapsrådet ger stöd till grundläggande forskning av högsta vetenskapliga kvalitet inom samtliga vetenskapsområden. Det s.k. fria projektbidraget är den bidragsform som omfattar flest ansökningar och medel. Under 2024 inkom 3 706 ansökningar om fria projektbidrag. Av dessa beviljades 580 ansökningar med totalt 2,6 miljarder kronor. År 2024 inkom fler ansökningar jämfört med andra år. Beviljandegraden var lägre vilket berodde på dels fler ansökningar, dels att ämnesrådet för naturvetenskap och teknik samt ämnesrådet för medicin och hälsa höjde schablonbeloppen per beviljade projekt för att ge bättre förutsättningar för de projekt som håller högsta kvalitet.

Tabell 6.3 Ansökningar om fria projektbidrag

Tusental kronor

Vetenskapligt område	Totala antalet ansökningar		Beviljandegrad, procent		Genomsnittlig bidragsstorlek	
	2024	2022	2024	2022	2024	2022
Humaniora & Samhällsvetenskap	1053	847	9	11	1495	1383
Medicin och hälsa	965	870	19	26	1373	1112
Naturvetenskap & Teknikvetenskap	1269	1109	20	24	1042	920
Utbildningsvetenskap	312	260	10	12	1483	1453
Konstnärlig forskning	74	57	9	14	1489	1448

Källa: Vetenskapsrådet.

Internationell mobilitet är många gånger grundläggande för forskning av högsta kvalitet. För att ge nydisputerade möjlighet att verka vid ett utländskt universitet och utöka sin kompetens och sitt nätverk ger Vetenskapsrådet bidrag för internationell postdok. Under 2024 inkom 348 ansökningar om sådant bidrag, vilket är betydligt fler ansökningar jämfört med de två senaste åren. Totalt erhöll 58 forskare postdokbidrag under 2024. Vetenskapsrådets uppföljning visar att forskare som beviljats detta bidrag har högre sannolikhet att ha en fortsatt karriär inom universitet och högskola i Sverige.

6.3.7 Forskning för att möta samhällets utmaningar

Satsningar på forskning för att möta samhällsutmaningar gjordes både i forsknings- och innovationspropositionen 2016 (prop. 2016/17:50) och forsknings- och inno-

vationspropositionen 2020 (prop. 2020/21:60). I detta avsnitt redovisas satsningar inom utgiftsområde 16 som genomförs för att möta samhällsutmaningar. Redovisningar finns även inom utgiftsområdena 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg avsnitt 8, 20 Klimat, miljö och natur avsnitt 4.3, 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel avsnitt 2.6.2 samt 24 Näringsliv avsnitt 3.3.2.

Det nationella forskningsprogrammet om antibiotikaresistens gjorde under 2024 en utlysning av projektbidrag, vilket resulterade i att 23 ansökningar beviljades finansiering med totalt 80 miljoner kronor. Många av de beviljade projekten har en tvärvetenskaplig komponent. Svenska forskare beviljades också finansiering från en utlysning inom det internationella forskningssamarbetet om antibiotikaresistens (JPIAMR). En utlysning om projektbidrag för forskning om virala zoonoser gjordes 2024 inom det nationella forskningsprogrammet om virus och pandemier. De utvalda forskningsprojekten erhåller totalt 49 miljoner kronor. Tillsammans med det nationella forskningsprogrammet om antibiotikaresistens genomfördes en utlysning om koncepttest (proof of concept) inom infektionsområdet, vilket syftar till att nyttiggöra och kommersialisera resultat från grundforskning. Vidare pågår ett arbete med att färdigställa en handlingsplan för forskningsfinansiering om ett nytt pandemiutbrott skulle uppstå.

Vetenskapsrådet stödjer Kliniska Studier Sverige som är ett nationellt samarbete mellan samverkansregionerna för hälso- och sjukvård för att skapa fler kliniska studier av hög kvalitet. Vetenskapsrådet har under 2024 genomfört en utvärdering av arbetet med att stödja och utveckla förutsättningarna för kliniska studier. Utvärderingen visar att det skapats ett robust system för samverkan som bidragit till ökad samordning och förbättrad tillgång till stöd för kliniska studier. Stödet har störst betydelse för forskare i början av sin karriär och för små företag.

Vetenskapsrådet har inom ramen för det nationella forskningsprogrammet om brottslighet gett projektbidrag för forskning om brottslighet och fortsatt arbetet med att skapa mötesplatser för forskare och praktiker. Vetenskapsrådet ingår i Nätverket för brottsförebyggande praktiker och forskare vars syfte är att öka informationsflödet mellan forskare och praktiker. Under året publicerades kunskapsöversikter inom områdena ungdomsbrottslighet och kriminella nätverk. Vidare arbetar Vetenskapsrådet och Delegationen för migrationsstudier (Delmi) tillsammans med att ta fram en serie kunskapsöversikter om segregation. Under 2025 har det publicerats en kunskapsöversikt om boendesegregation och en kunskapsöversikt om valdeltagande. Även inom området migration och integration sker ett samarbete med Delmi om spridning av forskningsresultat.

Det nationella forskningsprogrammet om digitaliseringens samhälleliga konsekvenser har fortsatt arbetet med att sprida forskningsresultat och kunskap. Ett arbete med att ta fram en kunskapsöversikt om kostnader och nyttor med digitalisering i offentlig sektor har påbörjats.

6.3.8 Rymdforskning och rymdverksamhet

Rymdverksamhet är internationell

Svensk rymdforskning och rymdindustri håller hög internationell klass, vilket bl.a. illustreras av att Sverige och svenska aktörer är efterfrågade i internationella och bilaterala rymdsamarbeten. En stor del av de svenska statliga satsningarna på rymdverksamhet finansierar projekt som genomförs i internationella samarbeten. Forskningsresultat och dess tillämpningar är ofta av globalt intresse. Sverige deltar i både EU:s och den europeiska rymdorganisationens (ESA) rymdprogram som bidrar till samhällsnytta genom forskning och olika tjänster. I början av 2024 deltog Sverige genom ett samarbete med ESA och det amerikanska företaget Axiom Space med en

svensk projektastronaut i en rymdfärd till den internationella rymdstationen där två svenska experiment genomfördes jämte ett tjugotal internationella experiment. Sverige anslöt sig i april 2024 till Artemisavtalet, vilket är en politisk deklaration som har tagits fram av det amerikanska rymdorganet NASA. Avtalet fungerar som ett ramverk för internationellt samarbete kring utforskning av rymden och har sin grund i Rymdfördraget och andra relevanta FN-konventioner.

Strategi för svensk rymdverksamhet

Den nationella strategin för svensk rymdverksamhet (skr. 2017/18:259) innehåller långsiktiga strategiska mål för att stärka svensk rymdverksamhet. Genomförande av rymdstrategin fortsatte under 2024, exempelvis när det gäller informationsspridning om rymddata och användning av sådan data för olika samhällstjänster. Strategin framhåller även vikten av rymdforskning bl.a. för att bättre kunna studera jorden.

Den svenska forskningssatelliten MATS sändes upp i november 2022 och har under 2024 levererat värdefulla mätningar av jordens övre atmosfär. Detta bidrar till grundforskning om dynamiken i mesosfären, vilket kommer att öka förståelsen för det globala klimatsystemet och klimatförändringarna. ESA-projektet Arctic Weather Satellite startade på initiativ av Sverige och leds av OHB Sweden AB. Den första satelliten, av vad som den europeiska väderorganisationen Eumetsat har tänkt ska bli en konstellation om ett tjugotal satelliter, färdigställdes under 2023 och sändes upp från USA i augusti 2024. Den går i en vertikal omloppsban runt jorden som passerar både Arktis och Antarktis. Dessa regioner har i dagsläget inte fullgod täckning av vädersatelliter, varför satelliten ger betydligt bättre förståelse än vad som varit möjligt tidigare om väder och klimat i de polära regionerna.

Utveckling av Esrange för rymdverksamhet

Utvecklingen av forskningsinfrastrukturen vid rymdbasen Esrange, som den nationella rymdstrategin anger som en viktig satsning, fortsätter. Färdigställandet av den nya uppskjutningsanläggningen som invigdes 2023 och som ska möjliggöra uppskjutningar av satelliter till omloppsban fortsatte under 2024. Den testbädd som öppnades 2020 för test- och utvecklingsverksamhet vid Esrange inom återanvändningsbar uppskjutningsteknik och för teknikdemonstrationer har sedan dess varit väl belagd med internationella kunder som bl.a. utför motortester. Inom det nationella ballong- och raketprogrammet genomförs projekt vid Esrange av betydelse bl.a. för klimatforskning.

6.3.9 Forskningens infrastruktur

Forskningsinfrastruktur stärker Sveriges och Europas konkurrenskraft

Forskningsgenombrott bygger i stor utsträckning på användning av avancerad forskningsinfrastruktur. Begreppet forskningsinfrastruktur omfattar t.ex. forskningsanläggningar, biobanker, databaser, teleskop, superdatorer, forskningsnät för elektronisk kommunikation, försöksstationer, forskningsfartyg, fältförsök och testbäddar. Förutom att skapa förutsättningar för excellent forskning och innovation, skapar forskningsinfrastrukturer nav för samverkan mellan forskningsområden, olika sektorer och nationaliteter. Vetenskapsrådet har ett övergripande nationellt ansvar för forskningsinfrastruktur, vilket inbegriper såväl nationell forskningsinfrastruktur som åtaganden i internationella forskningsinfrastrukturer. Under 2024 slutförde Vetenskapsrådet bedömningen av ca 70 inkomna förslag som beskriver behov av ny och befintlig forskningsinfrastruktur av nationellt intresse.

Flera forskningsinfrastrukturer fortsätter att utvecklas

Den europeiska neutronkällan, ESS, förbereder för provdrift

ESS, som är under uppbyggnad, är en internationell neutronforskningsanläggning med 13 medlemsländer för vilken Sverige och Danmark är värdländer. ESS är baserad på världens mest kraftfulla neutronkälla. Under 2024 färdigställdes installationen av accelerator och målstation och tester av systemen pågår. Ett viktigt kommande steg är att skicka en protonstråle hela vägen till slutet av acceleratoren. Installation och tester av instrumenten pågår. Anläggningen förbereds för provdrift i slutet av 2025, en milstolpe för att öppna för användare år 2028. Vetenskapsrådet har under perioden 2021–2025 avsatt totalt 150 miljoner kronor för s.k. naturabidrag (in-kindbidrag), vilket innebär att forskare i Sverige bidrar med tjänster eller utrustning till anläggningen. Under 2024 har ytterligare åtta projekt som leds av svenska lärosäten finansierats, som möjliggör för Sverige att involveras i de första vetenskapliga experimenten på ESS.

Användningen av MAX IV fortsätter öka

MAX IV är en synkrotronljusanläggning för material- och livsvetenskaplig forskning som i dag har 16 instrument, s.k. strålrör. Anläggningen används för forskning om nya material och läkemedel samt avancerade analysmetoder inom bl.a. nanoteknik och kvantmaterial. Experimenttid tilldelas i konkurrens och vetenskaplig excellens prioriteras. Under 2024 har MAX IV gjort ett betydande vetenskapligt avtryck. Antalet vetenskapliga publikationer som baserats på forskning vid MAX IV ökade med 27 procent från föregående år. Antalet användare var 1 921 från 35 länder och 291 olika organisationer inom både högskola och näringsliv. Av användarna var 94 procent från europeiska länder, varav 42 procent från Sverige. Antalet användare har ökat stadigt sedan 2022, inte minst från industrin som i och med den gröna omställningen har behov av avancerad materialforskning.

SciLifeLab är ett nav inom livsvetenskaplig forskning

Science for Life Laboratory (SciLifeLab) är ett nationellt center för storskalig forskning inom biovetenskap, medicin och miljö av högsta internationella standard med flera anknutna universitet. Dess vetenskapliga forskningsresultat har hög kvalitet och står sig mycket bra i internationell konkurrens. Forskningsinfrastrukturen gav under 2024 stöd till nära 4 500 forskningsprojekt fördelade på över 1 900 unika användare. Av infrastrukturens totala resurser nyttjades 78 procent av forskare vid svenska lärosäten. Den största andelen kom ifrån andra lärosäten än de grundande universiteten. Därutöver nyttjades SciLifeLab av internationella forskare, av forskare inom hälso- och sjukvård och användare inom annan offentlig eller privat sektor. Under perioden 2019–2024 producerades 8 187 vetenskapliga publikationer från SciLifeLab.

Nyanskaffning av forskningsisbrytare

Sverige har ett strategiskt intresse av att ha en stark närvaro i Arktis, särskilt i ljuset av ett nytt säkerhetspolitiskt läge och Natomedlemskapet. Isbrytaren Oden har under flera decennier varit en av världens främsta marina infrastrukturer, men börjar närma sig slutet på sin beräknade livslängd för forskning i polarhaven. Regeringskansliet har därför beslutat om ett uppdrag att ta fram ett underlag inför en möjlig nyanskaffning av ett polarforskningsfartyg (U2024/00015).

Nytt regelverk för vissa forskningsdatabaser

Inom många forskningsområden behövs tillgång till personuppgifter för att kunna besvara forskningsfrågor. Med stöd av en ny lag för vissa forskningsdatabaser kan universitet och högskolor föra forskningsdatabaser som har ett särskilt vetenskapligt

värde ur ett långsiktigt perspektiv i syfte att skapa underlag för olika forskningsprojekt. Insamlingen och behandlingen av personuppgifter ska ske med de registrerades frivilliga medverkan. Lagen trädde i kraft den 1 januari 2025. Ändringar i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) har också gjorts för att skydda enskildas integritet och samtidigt möjliggöra att kompletterande uppgifter ska kunna inhämtas från t.ex. registerhållande myndigheter. Syftet är att förbättra förutsättningarna för registerbaserad forskning samtidigt som de registrerades personliga integritet skyddas. Regeringen har gett Vetenskapsrådet i uppdrag att bistå i bedömningen av forskningsdatabaser som ska föras enligt den nya lagen.

6.3.10 Förutsättningar för forskning av högsta kvalitet

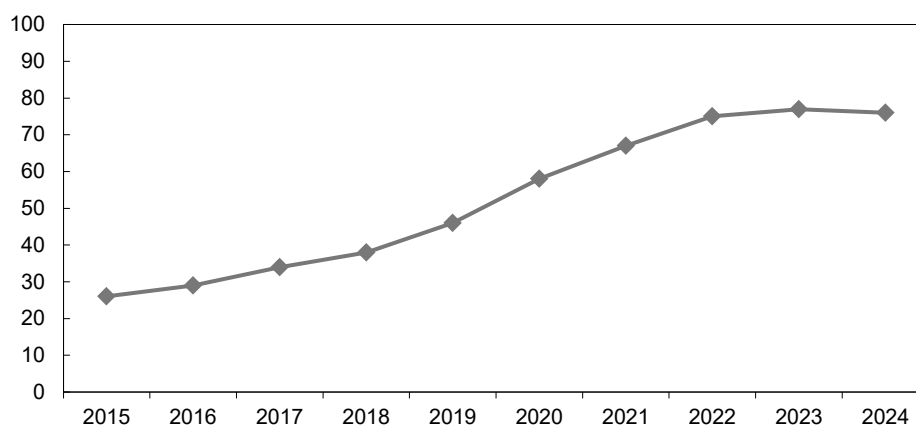
Ett öppet vetenskapssystem

Vetenskapliga publikationer som är ett resultat av forskning som har finansierats med offentliga medel ska vara omedelbart öppet tillgängliga med verkan fr.o.m. 2021. När det gäller forskningsdata ska omställningen vara genomförd fullt ut senast 2026, vilket innebär att forskningsdata ska göras tillgängliga så öppet som möjligt och så begränsat som nödvändigt (prop. 2020/21:60).

Vetenskapsrådet mäter årligen utvecklingen av det nationella arbetet med öppen tillgång till forskningsdata. Rapporteringen för 2024 visar att det fortsatt pågår etablering av strategiska inriktningar och implementering av öppen tillgång till forskningsdata i processer och arbetssätt hos universitet och högskolor, forskningsfinansiärer samt andra forskningsutförande myndigheter. Vidare lyfts bl.a. behovet av forskarstöd, att det fortfarande finns svårigheter att mäta omfattningen av öppen tillgång till forskningsdata i Sverige samt vikten av hög datakvalitet och säker och tillförlitlig datahantering.

Kungl. biblioteket publicerar årligen en rapport om det nationella arbetet med öppen tillgång till vetenskapliga publikationer. Rapporteringen visar att det finns behov av alternativa publiceringsmodeller utan höga kostnader i syfte att möjliggöra likvärdiga möjligheter för forskare att publicera sina resultat. Andelen omedelbart öppet tillgängliga sakkunniggranskade artiklar registrerade i Swepub för 2024 minskade med 1 procentenhet jämfört med 2023 och det senaste decenniets ökningstakt tenderar därmed att ha avtagit. Utvecklingen de senaste tio åren framgår av diagram 6.3.

Diagram 6.3 Andel omedelbart öppet tillgängliga artiklar

Källa: Kungl. biblioteket.

Kungl. bibliotekets sammanställning av de totala utgifterna för vetenskaplig publicering visar att kostnaderna för 2024 uppgick till ca 806 miljoner kronor, vilket är en

ökning med ca 7 miljoner kronor jämfört med föregående år. Kostnaderna 2024 kan jämföras med 2021 då de totala kostnaderna var ca 711 miljoner kronor. Ökningen beror främst på att övervägande delen av lärosätenas utgifter är kopplade till avtal med kommersiella vetenskapliga förlag, som inkluderar såväl kostnader för prenumerationer som för öppet tillgängliga publikationer.

Etik i forskningen

Forskning av högsta kvalitet är en grundläggande förutsättning för att forskningsresultat ska vara tillförlitliga, relevanta och användbara för fortsatt vetenskaplig utveckling samt för att resultaten ska komma till nytta i näringsliv och samhälle. Forskningen är samtidigt underställd etiska regler, vilka har sitt ursprung i samhällets etiska normer och värderingar. Regeringskansliet beslutade i augusti 2023 om ett uppdrag att utreda undantag från kravet på etikgodkännande för viss forskning och regleringen av tillsyn i etikprövningslagen (U 2023:C). Utredningen presenterade sina förslag i oktober 2024 i promemorian En ny lag om forskningsetiska krav på och etikprövning av forskning som avser människor (Ds 2024:21). Promemorian har remissbehandlats.

Etikprövning med handläggningstider inom tidsfristerna

Etikprövningsmyndigheten har till huvudsaklig uppgift att pröva ansökningar om etikprövning enligt lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor. Under 2024 inkom totalt 8 486 ansökningar, varav drygt hälften var nya grundansökningar och hälften ändringsansökningar. De genomsnittliga handläggningstiderna 2024 låg på 36 dagar, vilket är i samma nivå som föregående år och inom god marginal för de rekommenderade tidsfristerna enligt förordningen (2003:615) om etikprövning av forskning som avser människor.

Ny statistikportal för klinisk forskning och statistik över personuppgifter

Etikprövningsmyndigheten fick 2023 i uppdrag av regeringen att från och med 2024 föra och presentera statistik över klinisk forskning. En statistikportal lanserades i maj 2024 då även en första årlig rapport över klinisk forskning i Sverige överlämnades till Regeringskansliet. Av rapporten framgår att 196 ansökningar för kliniska forskningsprojekt godkännts under de inledande månaderna 2024. En majoritet av dessa, 53 procent, var kliniska observationsstudier. Vidare gav regeringen i maj 2023 Etikprövningsmyndigheten i uppdrag att föra och presentera statistik över inkomna ansökningar om forskning som enbart rör känsliga personuppgifter eller personuppgifter om vissa lagöverträdelser. Uppdraget slutrapporterades i februari 2024 och visar att under urvalsperioden november 2021 till och med september 2023, inkom det 4 265 ansökningar om forskning som endast skulle behandla personuppgifter. Flest ansökningar fanns inom ämnesområdet medicin och hälsa.

6.3.11 Forskningssamarbete inom EU och andra internationella forskningssamarbeten

Ramprogrammet för forskning och innovation, Horisont Europa, pågår mellan 2021 och 2027 med en total budget på ca 94 miljarder euro. Den strategiska planen för 2025–2027 trädde i kraft 2025. På övergripande nivå är programmet indelat i tre pelare med en underliggande horisontell bas. Pelare två innehåller också partnerskapsprogram och uppdrag (missions). Horisont Europa är öppet för aktörer från näringsliv, akademi, offentlig sektor och civilsamhälle och det är i princip öppet för alla länder att delta, med några undantag. EU har under de senaste åren identifierat framväxande forsknings- och teknikområden. Dessa områden ligger till grund för vissa prioriteringar inom EU:s ramprogram. Programmet för ett digitalt Europa kompletterar ram-

programmet och omfattar satsningar på innovation, teknikutveckling och -tillämpning inom bl.a. beräkningsförmåga, kvantteknik, data, cybersäkerhet och AI.

Under senaste året har flera förändringar skett i form av nya partnerskapsprogram som etablerats och ytterligare länder som associerats till Horisont Europa. Ur svenskt perspektiv framstår avtalen med Kanada och Storbritannien som speciellt viktiga. Dessa båda länder är fullt ut associerade med ramprogrammet från och med första januari 2024. Från och med 2025 är även Singapore och Schweiz fullt ut associerade till ramprogrammet.

Hittills har svenska organisationer kontrakterat 3,3 procent av den totala beviljade budgeten inom Horisont Europa, vilket motsvarar 1 421,7 miljoner euro och resulterat i 2 811 deltaganden i 1 931 europeiska projekt. Detta innebär att Sverige har tappat en tiondelns procentenhet av ramprogrammets medel i jämförelse med förra årets rapportering. Trots tillbakagången ligger Sverige för närvarande på åttondeplats bland deltagande länder när det gäller beviljade medel, vilket innebär en förbättring jämfört med föregående år då Sverige hade en niondeplats. Det största svenska deltagandet i programmet kommer från akademien, som har tilldelats 59,2 procent av de medel (netto) som hittills beviljats till svenska aktörer. Beviljandegraden för svenska projekt har sjunkit något över lag under det gångna året.

Forskningssamarbete bidrar till målet om att vara en framstående forskningsnation och nordiskt forskningssamarbete är centralt för att möta olika samhällsutmaningar och hantera samhällskriser. Under 2024 innehade Sverige ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet för utbildning och forskning. Ansvarsfull internationalisering, forskningsinfrastruktur samt tvärvetenskaplig forskning är områden där det nordiska forskningssamarbetet ger mervärde. Flera bilaterala forskningssamarbeten har vidare utvecklats under 2024, exempelvis det strategiska partnerskapet mellan Storbritannien och Sverige, som undertecknades 2023. År 2024 tecknades ett bilateralt genomförandeavtal om cancerforskning och ett cancervårdsavtal mellan Sverige och USA för att främja utbyte länderna emellan inom cancerforskning liksom att implementera forskningsresultat i cancervården för att snabbare stärka vården för cancerpatienter.

6.4 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

6.4.1 Svensk forskning i internationell jämförelse

I internationell jämförelse har Sverige länge varit ett framgångsrikt forsknings- och innovationsland med hög intensitet inom forskning och utveckling och en hög FoU-finansiering relativt ekonomins och landets storlek. Sverige är fortsatt en framstående forskningsnation och de svenska investeringarna i FoU överstiger EU:s mål på 3 procent av BNP. Under perioden 2015–2024 har de statliga anslagen för forskning och utveckling ökat med ca 15 miljarder kronor i löpande priser, men i relation till BNP har statens andel legat oförändrat. Samtidigt har de svenska investeringarna i FoU på totalen ökat till 3,6 procent som andel av BNP för 2024, en ökning på 0,36 procentenheter under samma tidsperiod. Denna ökning utgörs till största andel av näringslivets investeringar. Detta gör att Sveriges totala investeringar i FoU överstiger EU:s mål på 3 procent av BNP med drygt 0,6 procentenheter.

Andra forskningsintensiva länder, exempelvis Israel, Sydkorea och USA, har gjort större investeringar under den senaste tioårsperioden. Länder som Belgien och Schweiz har också ökat sina FoU-investeringar och börjar närma sig Sveriges nivå. Även om Sverige fortfarande ligger högt i FoU-investeringar så har det inte skett någon motsvarande ökning den senaste tioårsperioden. Huvuddelen av ökningen av statliga medel har tillförts universitet och högskolor, antingen som direkta anslag för forskning och utbildning på forskarnivå eller via forskningsfinansiärerna. Den veten-

skapliga genomslaget mätt som antalet artiklar som citeras bland de 10 procent högst citerade har inte ökat trots att statliga medel har tillförts. Dessa citeringar har i stället minskat något jämfört med de senaste tio åren. En majoritet av länderna i Europa och Nordamerika har dock sjunkit det senaste decenniet då ett antal länder i Asien har ökat sitt genomslag markant. Vidare har forskare i Sverige en mycket hög grad av internationella samarbeten vilket troligen stärker forskningens kvalitet.

Sammanfattningsvis indikerar resultaten att Sverige är ett av världens främsta länder när det gäller investeringar i FoU, att svensk forskning har en mycket hög grad av internationella samarbeten och ett relativt stabilt internationellt genomslag (citeringsgrad) vilket indikerar en god vetenskaplig kvalitet. När citeringsgraden relateras till högskolans utgifter framgår att Sverige har potential att öka det vetenskapliga genomslaget. Det finns därför utrymme för att ytterligare höja kvaliteten i svensk forskning. Sverige är fortsatt ett ledande innovationsland, för mer detaljerad måluppfyllelse inom detta delmål, se utgiftsområde 24 Näringsliv.

6.4.2 Fri forskning av högsta kvalitet

En majoritet av Vetenskapsrådets forskningsmedel ska fördelas till fri forskning av högsta kvalitet. Enligt regeringens bedömning garanterar Vetenskapsrådets processer, inklusive sakkunniggranskning av forskningsansökningar, att forskning av högsta kvalitet finansieras och därmed bidrar till delmålet att svensk forskning ska hålla hög kvalitet.

6.4.3 Forskning för att möta samhällets utmaningar

Vetenskapsrådet genomför ett antal forskningssatsningar som syftar till att möta olika samhällsutmaningar. Enligt regeringens bedömning fyller de nationella forskningsprogrammen och de riktade satsningarna en viktig funktion bland annat genom att de skapar länkar mellan praktiker och forskare. Genom fördjupat samarbete mellan forskning, praktiker och behovsägare stärks det praktisknära perspektivet. Regeringen ser positivt på de insatser som gjorts för att kommunicera forskningsresultat inom olika programområden.

6.4.4 Rymdforskning och rymdverksamhet

Rymden har en viktig och växande betydelse för många samhällsfunktioner i det nya säkerhetsläget. Rymdforskning bidrar med kunskap inom ett flertal samhälls- och forskningsområden och samhällets växande beroende av satellitdata för olika samhällsfunktioner gör att rymdverksamhetens betydelse ökar. Hög kompetens, erfarenhet och kvalitet inom t.ex. instrumentutveckling, kommersiell rymdteknik, deltagande i rymdmissioner och publicering av forskningsresultat samt ett ansvarsfullt och säkerhetsmedvetet arbetssätt är avgörande för svensk konkurrenskraft inom rymdverksamheten. Regeringen bedömer fortsatt att Sverige tappar något i konkurrenskraft som leverantör till den europeiska rymdsektorn, bland annat på grund av att det svenska bidraget till ESA har minskat i relation till andra länders bidrag. Insatserna inom rymdforskning och rymdverksamhet bedöms bidra till målet att Sverige ska vara ett internationellt attraktivt land för investeringar i forskning och utveckling.

6.4.5 Forskningens infrastruktur

God tillgång till högkvalitativ forskningsinfrastruktur är en konkurrensfördel när allt fler länder strävar efter att befinna sig i forskningsfronten och den globala konkurrensen inom forskning och innovation hårdnar. Satsningarna på forskningsinfrastruktur i Sverige har bidragit till att svenska forskare inom flera områden ligger i forskningsfronten och kan bedriva excellent forskning.

Forskningsinfrastruktur inom alla vetenskapsområden bedöms vara av strategisk betydelse och stärker Sveriges position som ledande kunskapsnation och har bidragit till forskning av hög kvalitet vilket är ett av de forskningspolitiska delmålen. Dessutom utgör de en stark attraktionskraft för nationell och internationell spetskompetens, näringslivetableringar och internationella samarbeten. Vidare bedömer regeringen att åtgärder inom området forskningsinfrastruktur även bidrar till måluppfyllelsen att Sverige ska vara ett världens främsta innovationsländer.

6.4.6 Förutsättningar för forskning av högsta kvalitet

Ett öppet vetenskapssystem

Öppen vetenskap, såsom öppen tillgång till publikationer och forskningsdata, bidrar till ökad transparens vilket främjar god forskningssed, genomslag, reproducerbarhet och validering av kunskap. Svårigheterna att mäta omfattningen av öppen tillgång till forskningsdata i Sverige behöver fortsatt adresseras. Att den stadiga ökningstakten för omedelbart öppet tillgängliga publikationer avtagit det senaste året synliggör behov av alternativa publiceringsmodeller i syfte att stärka möjligheterna att följa den nationella inriktningen. Det är angeläget att de nationella riktlinjerna för öppen vetenskap implementeras på ett effektivt sätt.

Etik i forskningen

Forskningsetik och god forskningssed är avgörande för att värna människor och djur som deltar i forskningen och är grunden för att upprätthålla ett högt förtroende för forskningen. Regeringen bedömer att den etikprövning som genomförs vid Etikprövningsmyndigheten bidrar till forskning av hög kvalitet. Då en del av etikprövningen även avser kliniska prövningar, vilka är en del i innovationsprocessen hos life science företag, bedömer regeringen att en effektiv etikprövning även bidrar till måluppfyllelsen att Sverige ska vara ett världens främsta innovationsländer.

Jämställdhet inom forskningen

För att Sverige fortsatt ska vara en ledande kunskaps- och forskningsnation måste lika villkor för likartat arbete och meriter gälla för kvinnor och män. Fördelningen av forskningsmedel behöver regelbundet följas upp och analyseras ur ett jämställdhetsperspektiv. Vetenskapsrådets arbete med jämställdhet inom beredningsprocessen bedöms ha resulterat i god jämställdhet i antalet beviljade ansökningar av högsta kvalitet. Det är viktigt att bevara det resultat som arbetet med jämställdhetsintegrering har bidragit till och att fortsätta arbeta aktivt för ökad jämställdhet.

6.4.7 Stärkt och strategiskt internationellt samarbete

I den nationella strategin för svenskt deltagande i Horisont Europa har flera långsiktiga mål och delmål fastställts för att stärka Sveriges engagemang i ramprogrammet. Målet att Sverige ska tilldelas mer än 3,7 procent av de totala beviljade medlen i programmet är en ambitionshöjning jämfört med föregående ramprogram. Den senaste statistiken för Horisont Europa visar dock att Sveriges deltagande fortfarande ligger på omkring 3,3 procent. Det finns en outnyttjad potential att få en större andel av medlen från EU:s ramprogram för forskning och innovation samt angränsande fonder och program.

För att stärka Sveriges position krävs att forskningsfinansiärer, lärosäten och andra relevanta aktörer gör fortsatta ansträngningar, inte minst genom att fokusera på internationella samarbeten som stärker kvaliteten i svensk forskning. Ett strategiskt och ansvarsfullt internationellt samarbete är avgörande för att främja forskningsgenombrott och möta de globala samhällsutmaningarna.

6.5 Politikens inriktning

6.5.1 Sverige ska fortsatt vara en ledande forskningsnation

Forskning är avgörande för Sveriges konkurrenskraft, välstånd och förmågan att hantera samhällsutmaningar, både i dag och i framtiden. Det forskningspolitiska målet är att Sverige ska vara ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer och en ledande kunskapsnation. Fortsatta investeringar i forskning och innovation behövs för ökad tillväxt och välfärd.

Sverige behöver fortsatt göra investeringar i forskning och utveckling. Kvalitet ska stå i fokus och den fria forskningen ska värnas. En tydlig inriktning med satsningar på de främsta forskarna och forskning av högsta kvalitet ska prägla statens investeringar i FoU. Tydliga karriärvägar krävs för att svenska lärosäten ska kunna konkurrera om toppetalanger och ge förutsättningar för utbildning och forskning av högsta kvalitet. Strategisk rekrytering av forskare tidigt i karriären är därför ett viktigt led i att stärka svensk forskning.

Internationella samarbeten, utbyten och sampubliceringar är viktiga förutsättningar för att skapa forskning av högsta kvalitet. Därför måste forskning i Sverige också ha ett starkt internationellt engagemang och högt deltagande i EU:s ramprogram för forskning. Sverige ska vara ett attraktivt land för såväl nationell som internationell talang och spetskompetens samt för FoU-investeringar. Forskning och innovation spelar även en central roll för att hantera samhällsutmaningar som klimatförändringar, hälsokriser brottslighet och för välfärdens utveckling. Praktisknära forskning kan bidra till att reformer och åtgärder blir mer evidensbaserade och effektiva. Den administrativa bördan för forskare bör minska så att mer tid kan ägnas åt kärnverksamhet. Som ett led i detta arbete bör viss forskning kunna undantas från kraven på etikprövning.

Samverkan mellan statliga universitet och högskolor och näringsliv samt offentlig sektor är viktig för Sveriges samlade innovationsförmåga och ska värnas och utvecklas. Sverige har en lång och fantastisk historia av forskning, innovationer och entreprenörskap som bör vårdas. För detta kan ett framtida Nobel Center vara betydelsefullt. Regeringen budgeterar sedan tidigare för årliga stöd till Nobelprismuseet och staten har för avsikt att spela en roll i driften av det nya centret.

I forsknings- och innovationspropositionen 2024, som tar utgångspunkt i excellens, internationalisering och innovation, presenteras satsningar för att stärka forskning och innovation i Sverige. I propositionen aviseras även utvärderingar av de befintliga satsningarna på strategiska forskningsområden och av nationella forskningsprogram. Utvärderingarna kommer bidra till utformningen av regeringens långsiktiga forskningspolitik.

Tabell 6.4 Föreslagna och beräknade anslagsökningar för de statliga anslagen för forskning och innovation i enlighet med forsknings- och innovationspropositionen 2024

Miljoner kronor

Område	2025	2026	2027	2028
Universitet och högskolor	377	627	1 004	1 632
<i>varav</i>				
Konkurrensutsatta forskningsanslag	125	327	439	544
Strategiska forskningsområden	0	0	200	400
Strategisk rekrytering	0	0	0	245
Särskilda satsningar	210	257	310	363
Innovation	42	43	55	80
Vetenskapsrådet	595	995	1 591	2 585
<i>varav</i>				
Strategisk rekrytering	0	75	145	245
Banbrytande forskning	0	75	200	450
Excellenscentrum	50	100	175	300
Nationell infrastruktur	30	30	35	55
Digital forskningsinfrastruktur	65	85	100	140
Förstärkning till MAX IV	50	55	65	90
Nytta av ESS och MAX IV	35	35	45	55
Förstärkning av biobanker	5	5	5	5
EU:s ramprogram, excellent forskning	10	10	25	35
Excellenskluster banbrytande teknik	125	265	420	710
Grundforskning metaller och mineraler	10	15	25	35
Nationell forskarskola polar	10	10	10	10
Kärnteknisk grundforskning	20	20	35	45
Life science, fokus precisionsmedicin	30	50	85	110
Klinisk behandlingsforskning	25	25	25	30
NFP Antibiotikaresistens	40	40	45	55
Forskning om kvinnors hälsa och sjukdomar	10	10	20	40
Forskning inom primärvården	10	10	10	15
NFP Brottslighet	25	30	30	40
Forskning om mäns våld mot kvinnor m.m.	10	15	20	30
Forskning om Förintelsen och antisemitism	0	0	12	12
Forskning om demokrati, m.m.	20	20	35	45
Bildningslyftet 2.0	15	15	24	33
Vinnova¹	315,6	524	838	1 366
<i>varav</i>				
EU:s ramprogram	28	43	65	100
Verifieringsmedel	35	50	77,5	108
Test och demo	29,5	47	70	102
Excellenskluster för banbrytande teknik	62	143	268	537
Avancerad digitalisering - steg 2	46,5	70	104	150
Batterier	40	60	88	128
Nationella Flygtekniska Forskningsprogrammet (NFFP)	28	42	62	90
Internationella samarbeten metaller och mineraler	11,6	17	26	38
Program för avancerad Life Science	35	52	77,5	113
Formas²	74	123	197	319
<i>varav</i>				
NFP Hav och vatten	10	10	10	15

Område	2025	2026	2027	2028
NFP Klimat	0	0	10	20
Kemikaliesäker framtid	10	20	25	40
Bioekonomi inkl. skog	25	35	60	83
Bioekonomi, forskarskola	0	15	20	27
NFP Livsmedel	25	35	60	110
NFP Hållbart samhällsbyggande	4	8	12	24
Forte³	62	102	164	267
<i>varav</i>				
NFP Psykisk hälsa och suicidprevention	32	32	44	77
Forskning om kvinnors hälsa och sjukdomar	20	20	30	40
Forskning och utveckling av en nära vård	10	10	20	30
NFP Barn och ungas uppväxtvillkor och hälsoutveckling	0	20	30	60
NFP Hållbar socialtjänst	0	20	30	40
NFP Arbetsliv	0	0	10	20
Rymdstyrelsen	48	80	128	208
<i>varav</i>				
Rymdforskning och rymdteknik	48	70	118	193
Nationell forskarskola rymd	0	10	10	15
RISE⁴	27	45	72	117
<i>varav</i>				
Höjt anslag	15	24,4	42,4	68,8
Batterier	10,5	17	29,6	48,2
Utvinningstekniker	1,5	3,6	0	0
Finansmarknadsforskning, anslag 1:16⁵	1,4	4	6	6
Totalt	1 500	2 500	4 000	6 500

¹Myndighet inom utg.omr. 24 Näringsliv.

²Myndighet inom utg.omr. 20 Klimat, miljö och natur och utg.omr. 23. Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

³Myndighet inom utg.omr. 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg.

⁴Statligt ägt bolag inom utg.omr. 24 Näringsliv.

⁵Anslag inom utg.omr. 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning.

6.5.2 Excellent forskning

En tydlig inriktning mot excellens och högsta kvalitet ska präglade svensk forskning. Forskning av högsta kvalitet är en avgörande förutsättning för att Sverige ska fortsätta att vara en ledande välfärds- och kunskapsnation. Excellenssatsningar kan leda till högkvalitativ forskning, nya forskningsperspektiv, ökat risktagande, nya angreppssätt och nya samarbeten. Forskningsmedel som fördelas i konkurrens på nationell och internationell nivå är kvalitetsdrivande. Forskning där forskarna själva väljer forskningsfrågor och metoder och samarbetar med internationellt ledande forskare med kompletterade kompetenser bidrar till nya forskningsgenombrott och att Sverige fortsatt kan vara en konkurrenskraftig kunskapsnation.

Internationella studier visar att andelen forskningsgenombrott har sjunkit de senaste decennierna. Enligt OECD är statligt stöd för vetenskapligt risktagande och ett långsiktigt åtagande de enskilt viktigaste faktorerna för att stimulera banbrytande forskning. Nya finansieringsinstrument behöver utvecklas för att identifiera och stimulera forskning som kan leda till forskningsgenombrott. För att skapa förutsättningar för vetenskapligt risktagande och utveckla dagens finansieringsinstrument ska Vetenskapsrådet etablera ett nytt program för banbrytande forskning fr.o.m. 2026.

Excellent forskningsmiljöer bidrar till nya forskningsfrågor och angreppssätt, samarbeten över ämnesgränser och ett ökat risktagande i kombination med höga ambitioner.

ner. Därför förstärker regeringen Vetenskapsrådets satsning på excellenscentrum så att fler excellenta forskningsmiljöer kan etableras.

Mobilitet av forskare mellan högskolor, näringsliv och andra organisationer, såväl nationellt som internationellt, är kvalitetsdrivande och en av de viktigaste faktorerna för att sprida och dela kunskap och kompetens. Förmågan att rekrytera de främsta forskarna är en nyckel till att åstadkomma forskning av högsta kvalitet och en långsiktig förutsättning för verksamheter vid såväl lärosäten som näringsliv, hälso- och sjukvård, myndigheter och andra organisationer som vill hålla en hög kunskapsnivå.

För att stärka lärosätenas arbete med strategisk rekrytering har regeringen infört en ny karriärstödssatsning på nationell nivå vid Vetenskapsrådet och kopplat denna till en ny indikator inom ramen för lärosätenas forskningsanslag. Satsningen fokuserar på meriteringsanställningen biträdande lektor och ger möjlighet att rekrytera talanger såväl nationellt som internationellt.

Internationellt har möjligheterna att bedriva forskning påverkats på senare tid. Regeringen har agerat på ett flertal sätt för att säkra svenska forskningsprojekt och minska osäkerheterna i forskningssektorn. För att stärka förutsättningarna att attrahera forskare till Sverige avsätter regeringen 25 miljoner kronor under 2025 för en satsning via Vetenskapsrådet på strategisk rekrytering av framstående internationella forskare. Satsningen gör det möjligt för svenska lärosäten att erbjuda anställning för dessa i Sverige under en begränsad period.

6.5.3 Forskning som grund för innovation och konkurrenskraft

Sverige är en tekniknation och utvecklingen inom framväxande, banbrytande och strategiskt viktiga tekniker går snabbt. Forskning och innovation på banbrytande tekniker med fokus på framtidens teknikområden har potential att ge stora positiva effekter på konkurrenskraft, samhällsutveckling och välbefinnande. Därför behövs satsningar inom teknikområdet.

Sverige ska vara framstående i att nyttja AI som vetenskapligt verktyg och instrument. Användningen av AI inom forskningen behöver även vara i linje med vetenskaplig kvalitet, öppenhet och säkerhet. För att säkerställa Sveriges värdegrund för en av sju europeiska s.k. AI-fabriker föreslår regeringen att medel ska tillföras Vetenskapsrådets forskningsanslag. Den snabba utvecklingen inom beräkningsteknik och AI gör att Kungl. bibliotekets digitala samlingar fått kraftigt ökad relevans för forskningen. Regeringen föreslår därför en förstärkning av Kungl. biblioteket för fortsatt digitalisering av bibliotekets material och för vidareutveckling av AI-modeller som stöd för forskningen, samt för att tillgängliggöra och vid behov anpassa utvecklade AI-modeller för användning inom den offentliga förvaltningen.

Kvantteknik är under stark utveckling världen över och bedöms vara en nyckelteknik för utvecklingen i stora delar av samhället. För att omhänderta kvantteknikens möjligheter behövs stark grundforskning som kan ligga till grund för tekniksprång inom olika tillämpningar. Eftersom området kräver investeringar och ökad samordning bedömer regeringen att det behövs en tydlig nationell strategi för kvantområdet.

6.5.4 Internationellt forskningssamarbete och ansvarsfull internationalisering

I ett förändrat geopolitiskt landskap med ökade spänningar och hårdnande konkurrens får forskning och innovation en allt större betydelse. Detta innebär förändrade mönster och förutsättningar för ett ansvarsfullt och säkert internationellt forskningssamarbete där även vetenskapsdiplomatiska perspektiv har en viktig betydelse. Det är

därför nödvändigt med en balanserad bedömning av både risker och möjligheter samt att värna akademisk frihet och forskningsintegritet.

Öppenhet bör utgöra grunden i internationellt samarbete, samtidigt som det behöver finnas en medvetenhet om behovet att skydda nationella intressen, kunskap och teknik. För att inte riskera att bromsa vetenskapliga genombrott och framsteg behöver de skyddsåtgärder som vidtas vara precisa, proportionerliga och effektiva. Det är därför angeläget att statliga universitet och högskolor, forskningsfinansiärer och andra relevanta myndigheter tar ansvar för att internationella samarbeten sker ansvarsfullt och säkert.

6.5.5 Forskningsinfrastruktur – en förutsättning för forskning av högsta kvalitet

Avancerad forskningsinfrastruktur är många gånger en förutsättning för forskning av högsta kvalitet och avgörande för möjligheten att bedriva internationellt konkurrenskraftig forskning i Sverige. Sådan forskningsinfrastruktur skapar förutsättningar för forskningsgenombrott och driver teknikutveckling från grundforskning till nyttiggörande. ESS, MAX IV och SciLifeLab är forskningsinfrastrukturer som ger unika möjligheter för forskning som kan leda fram till exempelvis bättre mediciner med färre biverkningar, nya material för energilagring och än mer effektiva solceller. Anläggningarna är framstående miljöer som kan attrahera såväl kompetens som investeringar och näringslivsetableringar till Sverige. Att Sverige har en högklassig digital infrastruktur för forskning är viktigt för att ta fram ny kunskap som kan bidra till att hantera utmaningar inom klimat, energi, transporter och hälsa.

Sverige har ett strategiskt intresse av att ha en stark närvaro i Arktis, särskilt i ljuset av ett nytt säkerhetspolitiskt läge och Natomedlemskapet. Regeringen bedömer att Sveriges ledande position inom polarforskning och oberoende tillträde till Arktis behöver säkras. Hänsyn ska även tas till vår kapacitet för utbyggnad och reparation av undervattensinfrastruktur. Regeringen avser att närmare utreda hur Sverige kostnads effektivt kan säkra tillgången till en forskningsisbrytare.

För att säkerställa fortsatt tillgång till marin forskningsinfrastruktur som bidrar till att stärka svensk polarforskning föreslås att Polarforskningssekreteriatet tillförs medel som möjliggör att fr.o.m. 2026 ansvara för Kristineberg Center för marin forskning och innovation som idag förvaltas av Göteborgs universitet.

6.5.6 Sveriges position som framstående rymdnation ska stärkas

Rymdverksamhetens betydelse för olika samhällsfunktioner ökar och har de senaste åren även blivit allt viktigare mot bakgrund av den förändrade säkerhetspolitiska situationen. Flera länder gör betydande satsningar. Den svenska rymdbasen Esrange, den enda operationella rymdbasen i fastlands-EU, och utvecklingen av uppskjutningsförmåga av satelliter till omloppsbana som pågår vid rymdbasen, utgör en strategisk resurs för svensk konkurrenskraft och för Europas oberoende tillträde till rymden. Ett viktigt steg för Sveriges rymdförmåga är det avtal regeringen tecknat med USA för skydd av känslig teknik som framöver gör det möjligt att använda amerikanska bärraketer för satellituppsändningar från svenskt territorium.

Det svenska bidraget till den europeiska rymdorganisationen (ESA) har minskat i relation till andra länder de senaste åren. Finansiering till ESA ger förutsättningar för svenskt deltagande i viktiga internationella forskningsprojekt. Detta leder till att svenska forskare och företag kan behålla sina framstående positioner inom internationell rymdforskning och rymdverksamhet. Det är därför av största vikt att Sverige

redan vid ministerrådsmötet hösten 2025 kan öka deltagandet i ESA:s program för att bibehålla Sveriges position inom rymdområdet. Mot denna bakgrund föreslår regeringen en förstärkning av Rymdstyrelsens anslag för rymdforskning och rymdverksamhet. Satsningar på rymdverksamhet bidrar också till att stärka näringslivet och är en förutsättning för att Sverige ska vara en konkurrenskraftig rymd- och kunskapsnation. Från och med 2026 inrättas även en nationell forskarskola med fokus på Sveriges behov inom rymdområdet.

6.6 Den årliga revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har lämnat en revisionsberättelse med reservation för Rymdstyrelsen med anledning av att Rymdstyrelsen har ingått åtaganden utöver tilldelad ram för beställningsbemyndiganden. Detta är inte förenligt med 17 § anslagsförordningen (2011:223). Rymdstyrelsen har redovisat att bemyndigandet för anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* har överskridits med 297 miljoner kronor. Överskridandet beror på en oväntat hög inflationsuppräknings av åtaganden gentemot den europeiska rymdorganisationen (ESA) som Rymdstyrelsen inte hade möjlighet att påverka.

Riksrevisionen har även lämnat en revisionsberättelse med reservation för Kungl. biblioteket med anledning av att Kungl. bibliotekets årsredovisning för 2024 saknar underskriftsmening och underskrift från myndighetschefen. Detta är inte förenligt med 2 kap. 8 och 9 §§ förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Kungl. biblioteket lämnade den 27 mars 2025 en reviderad årsredovisning med underskriftsmeningen inkluderad och undertecknad av myndighetschefen till regeringen.

6.7 Budgetförslag

6.7.1 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Tabell 6.5 Anslagsutveckling 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Tusental kronor

2024	Utfall	7 906 618	Anslagssparande	-218 169
2025	Anslag	8 424 046 ¹	Utgiftsprognos	8 344 056
2026	Förslag	8 072 296		
2027	Beräknat	8 561 296		
2028	Beräknat	9 555 296		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för stöd för forskning och forskningsinformation. Anslaget får även användas för utgifter för forskningsinfrastrukturer, internationellt forskningssamarbete, utvärderingar, beredningsarbete, konferenser, resor och seminarier som är kopplade till forskningsstödet. Anslaget får även användas för bidrag till ett konsortium för konstruktionen och driften av European Spallation Source ESS, efter beslut av riksdagen i varje enskilt fall.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 6.6 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	8 439 046	8 439 046	8 439 046
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-236 750	252 250	1 246 250
varav BP26	-23 750	-23 750	-23 750
– Förstärkning Npof	-3 750	-3 750	-3 750
– Medfinansiering av den svenska AI-fabriken	80 000	80 000	80 000
– Ökat deltagande i ESA-program	-100 000	-100 000	-100 000
Överföring till/från andra anslag	-130 000	-130 000	-130 000
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	8 072 296	8 561 296	9 555 296

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Anslaget ökas med 80 000 000 kronor fr.o.m. 2026 för att finansiera en del av Sveriges medfinansiering i den svenska AI-fabriken vid Linköpings universitet.

Anslaget minskas med 100 000 000 kronor fr.o.m. 2026 för att finansiera en ökning av anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet*. Vidare minskas anslaget med 3 750 000 kronor fr.o.m. 2026 för att finansiera en ökning av anslaget 3:12 *Nämnden för prövning av oredlighet i forskning*.

Regeringen föreslår att 8 072 296 000 kronor anvisas under anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 8 561 296 000 kronor respektive 9 555 296 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 25 979 400 000 kronor 2027–2036.

Skälen för regeringens förslag

Den grundforskning som finansieras av Vetenskapsrådet bedrivs vanligen i form av fleråriga projekt. De medel som Vetenskapsrådet fördelar för vetenskaplig utrustning är också långsiktiga, eftersom myndigheten åtar sig att under flera år betala amorteringar och räntor för den aktuella utrustningen. Vidare tillkommer de åtaganden som följer av inrättandet av ESS. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 25 979 400 000 kronor 2027–2036.

Tabell 6.7 Beställningsbemyndigande för anslaget 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Tusental kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029 – 2036
Ekonomiska åtaganden vid årets början	22 194 774	20 163 852	24 327 000			
Nya ekonomiska åtaganden	5 424 378	9 682 311	8 730 889			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-7 466 339	-5 519 163	-7 078 489	-7 510 400	-6 150 215	-12 318 785
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	11 039					
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	20 163 852	24 327 000	25 979 400			
Beslutat/förslaget bemyndigande	25 000 000	24 327 000	25 979 400			

Bemyndigande om bidrag till European Spallation Source ERIC (ESS)**Regeringens förslag**

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag till European Spallation Source ERIC (ESS) på högst 470 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag

Konstruktionen av ESS påbörjades under hösten 2014. Hittills har Sverige betalat ca 10,9 miljarder kronor, varav ca 9,5 miljarder kronor från Vetenskapsrådets forskningsanslag, ca 0,6 miljarder kronor från Lunds universitets forskningsanslag och 0,8 miljarder kronor från Region Skåne. Mot bakgrund av att driftsättningen av ESS försenats beräknas Sveriges kostnader fram till driftstart 2028 uppgå till ca 11 miljarder kronor i 2013 års priser. Regeringen bör mot denna bakgrund bemyndigas att under 2026 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag till European Spallation Source ERIC (ESS) på högst 470 000 000 kronor.

Bemyndigande om medlemsavgift i det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem**Regeringens förslag**

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om medlemsavgift till det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem (Euro-HPC) på högst 25 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag

I budgetpropositionen för 2019 bemyndigades regeringen att under 2019 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om medlemskap i det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem (Euro-HPC) med en medlemsavgift på högst 25 000 000 kronor. Högpresterande datorer behövs för att klara stora vetenskapliga och samhällsliga utmaningar som kräver stor beräkningskapacitet, såsom tidig upptäckt och behandling av sjukdomar och prognoser

om klimatutvecklingen. Eftersom Sverige är medlem i Euro-HPC bör regeringen bemyndigas att under 2026 besluta om medlemsavgiften för 2026 på högst 25 000 000 kronor.

Bemyndigande om kapitaltillskott till EISCAT AB

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om kapitaltillskott till EISCAT AB på högst 5 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag

I oktober 2024 bildades EISCAT AB vars verksamhet består i att utveckla infrastruktur och bereda tillgång till radar och andra anläggningar för atmosfär- och jonosfärforskning. Fram till bildandet av bolaget drevs verksamheten inom den ideella föreningen EISCAT Scientific Association. Bolaget ägs till en tredjedel av den svenska staten och en tredjedel vardera av den finska och den norska staten.

Arbete pågår med att uppföra nästa generations markbaserade forskningsradar, EISCAT 3D, en forskningsinfrastruktur som etableras på Nordkalotten med anläggningar i Sverige, Norge och Finland. Det finns behov av ett kapitaltillskott under nästa år. Regeringen bör mot denna bakgrund bemyndigas att under 2026 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om kapitaltillskott på högst 5 000 000 kronor till EISCAT AB.

6.7.2 3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer

Tabell 6.8 Anslagsutveckling 3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor

2024	Utfall	499 739	Anslagssparande	-20 487
2025	Anslag	500 061 ¹	Utgiftsprognos	497 089
2026	Förslag	420 061		
2027	Beräknat	420 061		
2028	Beräknat	420 061		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för avgifter till internationella forskningsorganisationer.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 6.9 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	420 061	420 061	420 061
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			

	2026	2027	2028
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	420 061	420 061	420 061

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 420 061 000 kronor anvisas under anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 420 061 000 kronor respektive 420 061 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 808 900 000 kronor 2027–2031.

Skälen för regeringens förslag

Vetenskapsrådet svarar för långsiktiga internationella åtaganden gentemot forskningsorganisationer. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026 för anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 808 900 000 kronor 2027–2031.

Tabell 6.10 Beställningsbemyndigande för anslaget 3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029 – 2031
Ekonomiska åtaganden vid årets början	2 463 004	2 506 916	2 690 000			
Nya ekonomiska åtaganden	456 240	603 145	440 000			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-499 739	-420 061	-321 100	-420 061	-420 061	-1 968 778
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	87 411					
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	2 506 916	2 690 000	2 808 900			
Beslutat/förslaget bemyndigande	2 537 000	2 690 000	2 808 900			

6.7.3 3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning

Tabell 6.11 Anslagsutveckling 3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning

Tusental kronor

2024	Utfall	203 886	Anslagssparande	5 033
2025	Anslag	209 513 ¹	Utgiftsprognos	219 238
2026	Förslag	212 500		
2027	Beräknat	215 805 ²		

2028	Beräknat	219 941 ³
------	----------	----------------------

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 212 499 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 212 500 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Vetenskapsrådets förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 6.12 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	209 513	209 513	209 513
Pris- och löneomräkning ²	3 987	7 308	11 463
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-1 000	-1 016	-1 035
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	212 500	215 805	219 941

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 212 500 000 kronor anvisas under anslaget 3:3 *Vetenskapsrådet: Förvaltning* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 215 805 000 kronor respektive 219 941 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 6.13 Avgiftsbelagd verksamhet vid Vetenskapsrådet

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2024	Resultat 2025	Intäkter 2026	Kostnader 2026	Resultat 2026	Ack. resultat 2026
Verksamheter där intäkterna disponeras						
Prisma	405	-405	15 000	15 000	0	0
Sunet	-81	-7 445	286 600	283 000	3 600	-3 926

Vetenskapsrådet får ta ut avgifter för grundanslutning och tilläggstjänster inom Sunet och avgifter för tillhandahållande av ansöknings- och ärendehanteringssystem för forskningsfinansiering (Prisma). Avgifterna avseende Sunet ska täcka de kostnader som inte täcks av anslaget 3:9 *Sunet*.

6.7.4 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet

Tabell 6.14 Anslagsutveckling 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet

Tusental kronor

2024	Utfall	1 311 092	Anslagssparande	-17 283
2025	Anslag	1 345 356 ¹	Utgiftsprognos	1 336 472
2026	Förslag	1 477 356		
2027	Beräknat	1 465 356		

2028	Beräknat	1 545 356
------	----------	-----------

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för stöd till forskning och utveckling inklusive industriutvecklingsprojekt och fjärranalys inom nationella och internationella samarbeten. Anslaget får även användas för utgifter för information om rymdforskning och rymdverksamhet samt utgifter för deltagande i internationella rymdsamarbeten. Anslaget får användas för statsbidrag till Svenska rymdaktiebolaget och för utgifter för statsbidrag för verksamhet vid Esrange, samt till utgifter för ersättning till vissa samebyar och till samefonden med anledning av verksamheten vid Esrange.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 6.15 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	1 345 356	1 345 356	1 345 356
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	132 000	120 000	200 000
<i>varav BP26</i>	<i>100 000</i>	<i>100 000</i>	<i>100 000</i>
– Ökat deltagande i ESA-program	100 000	100 000	100 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 477 356	1 465 356	1 545 356

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Anslaget ökas med 100 000 000 kronor fr.o.m. 2026 för att bidra till en ökad finansiering till den europeiska rymdorganisationen (ESA) och därmed ökat svenskt deltagande i ESA-program. Ökningen finansieras genom att anslag 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* minskas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 1 477 356 000 kronor anvisas under anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 1 465 356 000 kronor respektive 1 545 356 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 6 000 000 000 kronor 2027–2035.

Skälen för regeringens förslag

Den verksamhet som finansieras från anslaget för rymdforskning och rymdverksamhet bedrivs vanligen i form av fleråriga projekt. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026 för anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 6 000 000 000 kronor 2027–2035.

Tabell 6.16 Beställningsbemyndigande för anslaget 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet

Tusental kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028	Beräknat 2029 – 2035
Ekonomiska åtaganden vid årets början	4 045 464	3 596 652	6 303 644			
Nya ekonomiska åtaganden	710 699	4 519 000	1 013 712			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-1 263 142	-1 140 185	-1 317 356	-1 465 000	-1 545 000	-2 990 000
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	103 631	-671 823				
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	3 596 652	6 303 644	6 000 000			
Beslutat/förslaget bemyndigande	3 300 000	8 500 000	6 000 000			

6.7.5 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning

Tabell 6.17 Anslagsutveckling 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning

Tusental kronor

2024	Utfall	53 313	Anslagssparande	562
2025	Anslag	54 314 ¹	Utgiftsprognos	54 975
2026	Förslag	55 379		
2027	Beräknat	56 217 ²		
2028	Beräknat	57 281 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 55 379 tkr i 2026 års prisnivå.³ Motsvarar 55 379 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Rymdstyrelsens förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 6.18 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	54 314	54 314	54 314
Pris- och löneomräkning ²	1 065	1 903	2 967
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	55 379	56 217	57 281

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 55 379 000 kronor anvisas under anslaget 3:5 *Rymdstyrelsen: Förvaltning* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 56 217 000 kronor respektive 57 281 000 kronor.

6.7.6 3:6 Institutet för rymdfysik

Tabell 6.19 Anslagsutveckling 3:6 Institutet för rymdfysik

Tusental kronor

2024	Utfall	63 963	Anslagssparande	-637
2025	Anslag	64 659 ¹	Utgiftsprognos	65 490
2026	Förslag	65 811		
2027	Beräknat	67 106 ²		
2028	Beräknat	68 541 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 65 811 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 65 811 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Institutet för rymdfysiks förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 6.20 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 3:6 Institutet för rymdfysik

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	64 659	64 659	64 659
Pris- och löneomräkning ²	1 152	2 447	3 882
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	65 811	67 106	68 541

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 65 811 000 kronor anvisas under anslaget 3:6 *Institutet för rymdfysik* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 67 106 000 kronor respektive 68 541 000 kronor.

6.7.7 3:7 Kungl. biblioteket

Tabell 6.21 Anslagsutveckling 3:7 Kungl. biblioteket

Tusental kronor

2024	Utfall	452 196	Anslagssparande	1 643
2025	Anslag	464 751 ¹	Utgiftsprognos	463 144
2026	Förslag	509 048		
2027	Beräknat	515 648 ²		
2028	Beräknat	524 673 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 509 049 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 509 048 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Kungl. bibliotekets förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 6.22 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 3:7 Kungl. biblioteket

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	464 751	464 751	464 751
Pris- och löneomräkning ²	4 297	10 378	18 694
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	40 000	40 519	41 228
<i>varav BP26³</i>	<i>40 000</i>	<i>40 000</i>	<i>40 000</i>
– AI-verkstad för offentlig förvaltning	10 000	10 000	10 000
– Ökad digital lagring och beräkningskapacitet	30 000	30 000	30 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	509 048	515 648	524 673

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 30 000 000 kronor fr.o.m. 2026 för att finansiera ökade utgifter för digital lagring och stärkt beräkningskapacitet. Vidare ökas anslaget med 10 000 000 kronor fr.o.m. 2026 för att finansiera utgifter för Kungl. bibliotekets medverkan i AI-verkstad för offentlig förvaltning.

Regeringen föreslår att 509 048 000 kronor anvisas under anslaget 3:7 *Kungl. biblioteket* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 515 648 000 kronor respektive 524 673 000 kronor.

6.7.8 3:8 Polarforskningssekretariatet

Tabell 6.23 Anslagsutveckling 3:8 Polarforskningssekretariatet

Tusental kronor

2024	Utfall	67 187	Anslagssparande	65 263
2025	Anslag	70 712 ¹	Utgiftsprognos	60 863
2026	Förslag	75 359		
2027	Beräknat	76 141 ²		
2028	Beräknat	77 383 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 75 359 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 75 360 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Polarforskningssekretariatets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för att organisera och genomföra forskningsexpeditioner.

Skälen för regeringens förslag

**Tabell 6.24 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 3:8
Polarforskningssekretariatet**

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	70 712	70 712	70 712
Pris- och löneomräkning ²	1 647	2 398	3 590
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	3 000	3 031	3 081
<i>varav BP26³</i>	<i>3 000</i>	<i>3 000</i>	<i>3 000</i>
– Vårdskap för Kristinebergs forskningsstation	3 000	3 000	3 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	75 359	76 141	77 383

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 3 000 000 kronor fr.o.m. 2026 för att finansiera Kristineberg Center för marin forskning och innovation som förs över till Polarforskningssekretariatet från Göteborgs universitet.

Regeringen föreslår att 75 359 000 kronor anvisas under anslaget 3:8 *Polarforskningssekretariatet* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 76 141 000 kronor respektive 77 383 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 6.25 Avgiftsbelagd verksamhet vid Polarforskningssekretariatet

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2024	Resultat 2025	Intäkter 2026	Kostnader 2026	Resultat 2026	Ack. resultat 2026
Verksamheter där intäkterna disponeras						
Tjänsteexport	-679	0	55 000	55 000	0	- 679
Abisko	400	0	2 900	2 500	400	800

Polarforskningssekretariatet får ta ut avgifter för tjänsteexport av polarforskningsexpeditioner och för boende vid Abisko naturvetenskapliga station.

6.7.9 3:9 Sunet

Tabell 6.26 Anslagsutveckling 3:9 Sunet

Tusental kronor

2024	Utfall	50 794	Anslagssparande	-1 611
2025	Anslag	49 183 ¹	Utgiftsprognos	48 261
2026	Förslag	49 183		
2027	Beräknat	49 183		
2028	Beräknat	49 183		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för Swedish University Computer Network (Sunet), ett datanätverk för överföring av digital information mellan universitet och högskolor samt vissa andra organisationer. Anslaget får även användas för utgifter för grundanslutning till Sunet för de konstnärliga högskolorna, statliga kulturarvsinstitutioner och Kungl. biblioteket samt för de specifika kostnader Sunet har för anslutning till internationella forskningsnät.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 6.27 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 3:9 Sunet

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	49 183	49 183	49 183
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	49 183	49 183	49 183

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 49 183 000 kronor anvisas under anslaget 3:9 *Sunet* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 49 183 000 kronor respektive 49 183 000 kronor.

6.7.10 3:10 Överklagandenämnden för etikprövning

Tabell 6.28 Anslagsutveckling 3:10 Överklagandenämnden för etikprövning

Tusental kronor

2024	Utfall	5 237	Anslagssparande	481
2025	Anslag	5 700 ¹	Utgiftsprognos	5 474
2026	Förslag	5 809		
2027	Beräknat	5 905 ²		
2028	Beräknat	6 021 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 5 809 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 5 809 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för förvaltningsutgifter för Överklagandenämnden för etikprövning.

Skälen för regeringens förslag

**Tabell 6.29 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 3:10
Överklagandenämnden för etikprövning**

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	5 700	5 700	5 700
Pris- och löneomräkning ²	109	205	321
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	5 809	5 905	6 021

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 5 809 000 kronor anvisas under anslaget 3:10 *Överklagandenämnden för etikprövning* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 5 905 000 kronor respektive 6 021 000 kronor.

6.7.11 3:11 Etikprövningsmyndigheten

Tabell 6.30 Anslagsutveckling 3:11 Etikprövningsmyndigheten

Tusental kronor

2024	Utfall	49 775	Anslagssparande	2 913
2025	Anslag	57 418 ¹	Utgiftsprognos	58 588
2026	Förslag	58 495		
2027	Beräknat	59 450 ²		
2028	Beräknat	60 614 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 58 495 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 58 495 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Etikprövningsmyndighetens förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

**Tabell 6.31 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 3:11
Etikprövningsmyndigheten**

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	57 418	57 418	57 418
Pris- och löneomräkning ²	1 077	2 032	3 196
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	58 495	59 450	60 614

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 58 495 000 kronor anvisas under anslaget 3:11 *Etikprövningsmyndigheten* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 59 450 000 kronor respektive 60 614 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 6.32 Avgiftsbelagd verksamhet vid Etikprövningsmyndigheten

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. resultat 2024	Resultat 2025	Intäkter 2026	Kostnader 2026	Resultat 2026	Ack. resultat 2026
Verksamhet där intäkterna inte disponeras						
Avgifter för etikprövning	-	-	33 000	-	-	-
Verksamhet där intäkterna disponeras						
Avgifter från Npof	0	0	12 800	12 800	0	0

Avgifterna för etikprövning levereras in på inkomsttitel 2559 Avgifter för etikprövning. Det finns inte något bestämt ekonomiskt mål, därav redovisas endast intäkterna. Etikprövningsmyndigheten är värmyndighet för Nämnden för prövning av oredlighet i forskning (Npof) och tar ut administrativa avgifter.

6.7.12 3:12 Nämnden för prövning av oredlighet i forskning

Tabell 6.33 Anslagsutveckling 3:12 Nämnden för prövning av oredlighet i forskning

Tusental kronor

2024	Utfall	9 546	Anslagssparande	486
2025	Anslag	11 750 ¹	Utgiftsprognos	10 903
2026	Förslag	16 091		
2027	Beräknat	16 159 ²		
2028	Beräknat	16 366 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 16 092 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 16 091 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för förvaltningsutgifter för Nämnden för prövning av oredlighet i forskning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 6.34 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 3:12 Nämnden för prövning av oredlighet i forskning

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	11 750	11 750	11 750
Pris- och löneomräkning ²	341	392	548
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	4 000	4 017	4 068
varav BP26 ³	3 000	3 000	3 000
– Förstärkning Npof	3 000	3 000	3 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	16 091	16 159	16 366

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 3 000 000 kronor fr.o.m. 2026 för att finansiera ökade kostnader till följd av en ökad mängd och mer komplexa ärenden till nämnden samt fler ärenden som överklagas. Ökningen finansieras genom att anslag 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* minskas med 3 750 000 kronor fr.o.m. 2026. Anledningen till att minskningen är större än motsvarande ökning beror på att detta anslag pris- och löneomräknas, vilket inte är fallet med anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation*.

Regeringen föreslår att 16 091 000 kronor anvisas under anslaget 3:12 *Nämnden för prövning av oredlighet i forskning* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 16 159 000 kronor respektive 16 366 000 kronor.

6.7.13 3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål

Tabell 6.35 Anslagsutveckling 3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål

Tusental kronor

2024	Utfall	92 725	Anslagssparande	1 270
2025	Anslag	80 695 ¹	Utgiftsprognos	80 133
2026	Förslag	89 495		
2027	Beräknat	89 495		
2028	Beräknat	89 495		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för särskilda insatser inom forsknings- och utvecklingsområdet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 6.36 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	80 695	80 695	80 695
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-1 200	-1 200	-1 200
Överföring till/från andra anslag	10 000	10 000	10 000
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	89 495	89 495	89 495

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 89 495 000 kronor anvisas under anslaget 3:13 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 89 495 000 kronor respektive 89 495 000 kronor.

6.7.14 3:14 Gentekniknämnden

Tabell 6.37 Anslagsutveckling 3:14 Gentekniknämnden

Tusental kronor

2024	Utfall	3 952	Anslagssparande	1 105
2025	Anslag	5 045 ¹	Utgiftsprognos	4 677
2026	Förslag	5 145		
2027	Beräknat	5 225 ²		
2028	Beräknat	5 326 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 5 145 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 5 145 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för Gentekniknämndens verksamhet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 6.38 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 3:14 Gentekniknämnden

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	5 045	5 045	5 045
Pris- och löneomräkning ²	100	180	281
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	5 145	5 225	5 326

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 5 145 000 kronor anvisas under anslaget 3:14 *Gentekniknämnden* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 5 225 000 kronor respektive 5 326 000 kronor.

7 Anslag för gemensamma ändamål

7.1 Anslag för gemensamma ändamål

7.1.1 4:1 Internationella program

Tabell 7.1 Anslagsutveckling 4:1 Internationella program

Tusental kronor

2024	Utfall	79 384	Anslagssparande	2 205
2025	Anslag	81 589 ¹	Utgiftsprognos	81 020
2026	Förslag	81 589		
2027	Beräknat	81 589		
2028	Beräknat	81 589		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för stipendier till s.k. tredjelandsstudenter. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag för att främja internationella kontakter inom EU-program och andra internationella program inom utbildningsområdet. Anslaget får även användas för att medfinansiera EU-medel inom Universitets- och högskolerådets ansvarsområde och genomföra stödåtgärder inom ramen för EU:s utbildningsprogram.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 7.2 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 4:1 Internationella program

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	81 589	81 589	81 589
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	81 589	81 589	81 589

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 81 589 000 kronor anvisas under anslaget 4:1 *Internationella program* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 81 589 000 kronor respektive 81 589 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 för anslaget 4:1 *Internationella program* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 90 412 000 kronor 2027 och 2028.

Skälen för regeringens förslag

Universitets- och högskolerådet kommer under 2026 att bevilja stipendier för senare läsår. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2026 för anslaget 4:1 *Internationella program* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag om högst 90 412 000 kronor 2027 och 2028.

Tabell 7.3 Beställningsbemyndigande för anslaget 4:1 Internationella program

Tusental kronor

	Utfall 2024	Prognos 2025	Förslag 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028
Ekonomiska åtaganden vid årets början	90 412	90 412	90 412		
Nya ekonomiska åtaganden	60 275	60 275	60 275		
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-60 275	-60 275	-60 275	-60 275	-30 137
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	90 412	90 412	90 412		
Beslutat/föreslaget bemyndigande	90 412	90 412	90 412		

7.1.2 4:2 Avgift till Unesco och ICCROM

Tabell 7.4 Anslagsutveckling 4:2 Avgift till Unesco och ICCROM

Tusental kronor

2024	Utfall	32 229	Anslagssparande	-43
2025	Anslag	32 186 ¹	Utgiftsprognos	31 962
2026	Förslag	32 186		
2027	Beräknat	32 186		
2028	Beräknat	32 186		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för Sveriges medlemsavgift till Unesco. Anslaget får även användas för utgifter för Internationella centret för bevarande och restaurering av kulturföremål i Rom (ICCROM) samt utgifter för de Unescokonventioner som Sverige har ratificerat.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 7.5 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 4:2 Avgift till Unesco och ICCROM

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	32 186	32 186	32 186
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	32 186	32 186	32 186

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 32 186 00 kronor anvisas under anslaget 4:2 *Avgift till Unesco och ICCROM* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 32 186 000 kronor respektive 32 186 000 kronor.

7.1.3 4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet

Tabell 7.6 Anslagsutveckling 4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet

Tusental kronor

2024	Utfall	11 131	Anslagssparande	275
2025	Anslag	11 684 ¹	Utgiftsprognos	11 876
2026	Förslag	11 906		
2027	Beräknat	12 087 ²		
2028	Beräknat	12 315 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 11 906 tkr i 2026 års prisnivå.

³ Motsvarar 11 906 tkr i 2026 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Svenska Unescorådets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för bevakning och genomförande av Unescos verksamhet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 7.7 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	11 684	11 684	11 684
Pris- och löneomräkning ²	222	403	631
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	11 906	12 087	12 315

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2025. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2027–2028 är preliminär.

Regeringen föreslår att 11 906 000 kronor anvisas under anslaget 4:3 *Kostnader för Svenska Unescorådet* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 12 087 000 kronor respektive 12 315 000 kronor.

7.1.4 4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning

Tabell 7.8 Anslagsutveckling 4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning

Tusental kronor

2024	Utfall	23 316	Anslagssparande	57
2025	Anslag	26 943 ¹	Utgiftsprognos	26 755
2026	Förslag	24 543		
2027	Beräknat	20 843		
2028	Beräknat	19 143		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2025 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning. Anslaget får även användas för utgifter för statistik, analyser och prognoser inom dessa områden.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 7.9 Förändringar av anslagsnivån 2026–2028 för 4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning

Tusental kronor

	2026	2027	2028
Anvisat 2025¹	24 943	24 943	24 943
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-400	-4 100	-5 800
<i>varav BP26</i>	<i>4 100</i>	<i>4 100</i>	<i>4 100</i>
<i>– Regionala trender och prognoser</i>	<i>4 100</i>	<i>4 100</i>	<i>4 100</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	24 543	20 843	19 143

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2024 (bet. 2024/25:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För Statistiska centralbyråns (SCB) insamling av data för regional planering och dimensionering av utbildningsutbud, regionala trender och prognoser ökas anslaget med 4 100 000 kronor fr.o.m. 2026.

Regeringen föreslår att 24 543 000 kronor anvisas under anslaget 4:4 *Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning* för 2026. För 2027 och 2028 beräknas anslaget till 20 843 000 kronor respektive 19 143 000 kronor.